

‘รวมกันเราเดิน’ การรวมกลุ่มวัฒนธรรมเรพ หรือ คลับ ในประเทศไทย
ศึกษาเฉพาะกรณี: กลุ่มผู้นิยมดนตรีแนว Trance ในประเทศไทย

โดย

นายปิยกุล ภูศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล
สาขาวิชามานุษยวิทยา
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

‘รวมกันเราเด่น’ การรวมกลุ่มวัฒนธรรมเรพ หรือ คลับ ในประเทศไทย
ศึกษาเฉพาะกรณี: กลุ่มผู้นิยมดนตรีแนว Trance ในประเทศไทย

โดย

นายปิยกุล ภูศรี

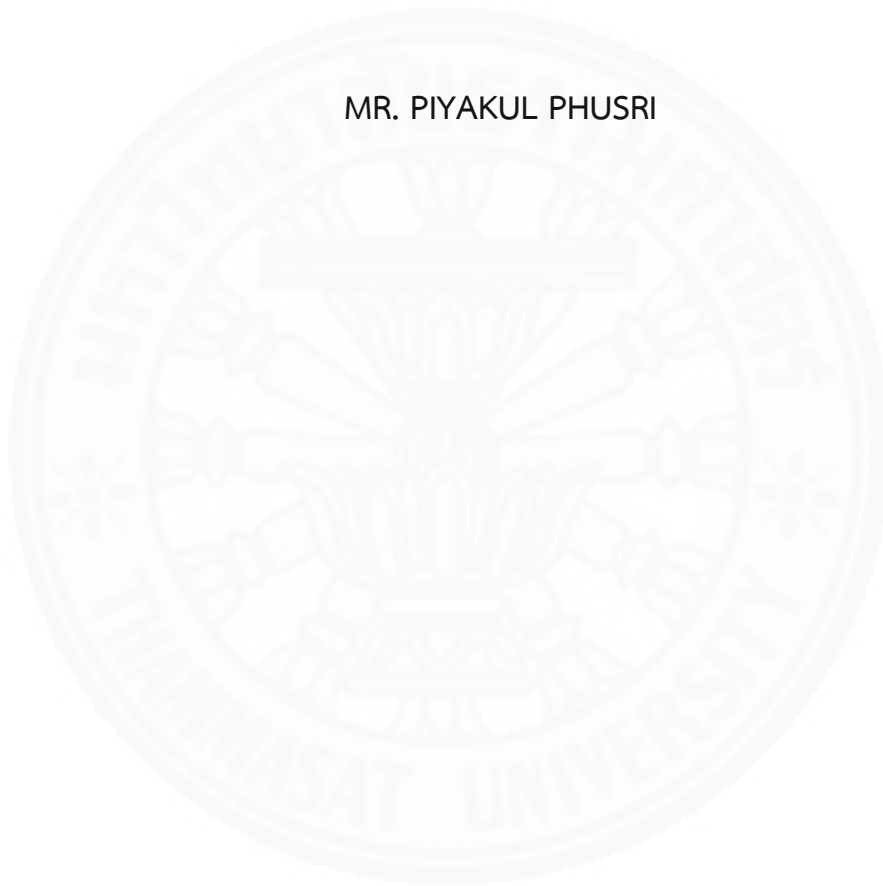
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล
สาขาวิชามานุษยวิทยา
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

'TOGETHER WE DANCE', THE SOCIAL GATHERING OF THE RAVE
OR CLUB MUSIC CULTURE IN THAILAND: A CASE STUDY OF THE
TRANCE MUSIC LOVERS IN THAILAND (TLT) GROUP

BY

MR. PIYAKUL PHUSRI

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTERS OF ARTS IN ANTHROPOLOGY
FACULTY OF SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2015COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

วิทยานิพนธ์

ของ

นายปิยกุล ภูศรี

เรื่อง

‘รวมกันเราเดิน’ การรวมกลุ่มวัฒนธรรมเรพ หรือ คลับ ในประเทศไทย
ศึกษาเฉพาะกรณี: กลุ่มผู้นิยมดนตรีแนว Trance ในประเทศไทย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหามัทิต สาขาวิชามานุษยวิทยา

เมื่อ วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2559

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

นลินี ตันฐานิตย์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นลินี ตันฐานิตย์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร. เสมอชัย พูลสุวรรณ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสมอชัย พูลสุวรรณ)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. กำจร หลุยยะพงศ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.กำจร หลุยยะพงศ์)

คณบดี

ดร. อนุสรณ์ อนุโน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ อนุโน)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	‘รวมกันเราเต้น’ การรวมกลุ่มวัฒนธรรมเรพ หรือ คลับ ในประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณี: กลุ่มผู้นิยมดนตรีแนว Trance ในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นายปิยกุล ภูศรี
ชื่อปริญญา	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชามานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.เสมอชัย พูลสุวรรณ
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ชิ้นนี้เป็นการศึกษาการรวมกลุ่มวัฒนธรรมที่มีดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Dance Music - EDM) เป็นแกนกลาง โดยศึกษาเฉพาะกรณี กลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้นิยมดนตรีแนว Trance ซึ่งเป็นแนวดนตรีย่อยแนวหนึ่งในแนวดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องชนเผ่านิยมใหม่ (Neo-tribalism) เพื่อชี้ให้เห็นว่า กลุ่ม TLT เป็นตัวอย่างหนึ่งของการรวมกลุ่มในรูปแบบ “ชนเผ่ายุคใหม่” หรือ Neo-tribe ซึ่งผู้คนสามารถเคลื่อนย้ายไปมาระหว่างกลุ่มที่มีขนาดเล็ก และเกาะเกี่ยวสัมพันธ์กันอย่างชั่วคราว สิ่งที่จำแนกแยกแยะกลุ่มต่างๆ เหล่านี้คือ รูปแบบการใช้ชีวิตที่สมาชิกแต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมกัน คุณค่าที่ยึดถือร่วมกัน และ ความเข้าใจร่วมกันว่าอะไรคือความพฤติกรรมที่เหมาะสม มีพื้นฐานอยู่บนพฤติกรรมการบริโภคเป็นสำคัญ โดยการรวมกลุ่มไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักของสังคม แต่เป็นทางเลือกในการใช้ชีวิตในอีกรูปแบบหนึ่งนอกเหนือไปจากชีวิตปกติประจำวัน สิ่งดึงดูดให้ผู้คนเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่ม TLT คือความชื่นชอบในดนตรี Trance การเต้นรำ และการสังสรรค์ หรือ จัดปาร์ตี้ในยามค่ำคืน ในการเข้าถึงคุณค่าทางศิลปะของดนตรี Trance นั้น สมาชิกต้องมีทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มย่อยในการเข้าถึงความหมาย คุณค่า หรือความจริงแท้ทางศิลปะของดนตรี

Trance นั้นก็คือการเข้าถึง อารมณ์ของเพลงที่สอดประสานไปกับการเข้าถึงอารมณ์ของตัวเอง เพื่อ
จำแนกตัวเองออกมาจากผู้นิยมดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์แนวอื่นๆ ที่มีรายละเอียดทางดนตรีต่าง
ออกไป แต่ในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะดึงผู้คน โดยเฉพาะคนที่ชื่นชอบแนวดนตรีเต้นรำ
อิเล็กทรอนิกส์แนวอื่นให้เข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่มโดยการจัดงานปาร์ตี้ที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าร่วม
ได้ และใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นช่องทางหลักในการเผยแพร่กิจกรรม และข่าวสารของทางกลุ่ม

คำสำคัญ: ดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์, วัฒนธรรมเรพ, ชนเผ่านิยมใหม่, กลุ่มผู้นิยมดนตรีแนว
Trance ในประเทศไทย, ทูนาทางวัฒนธรรมกลุ่มย่อย

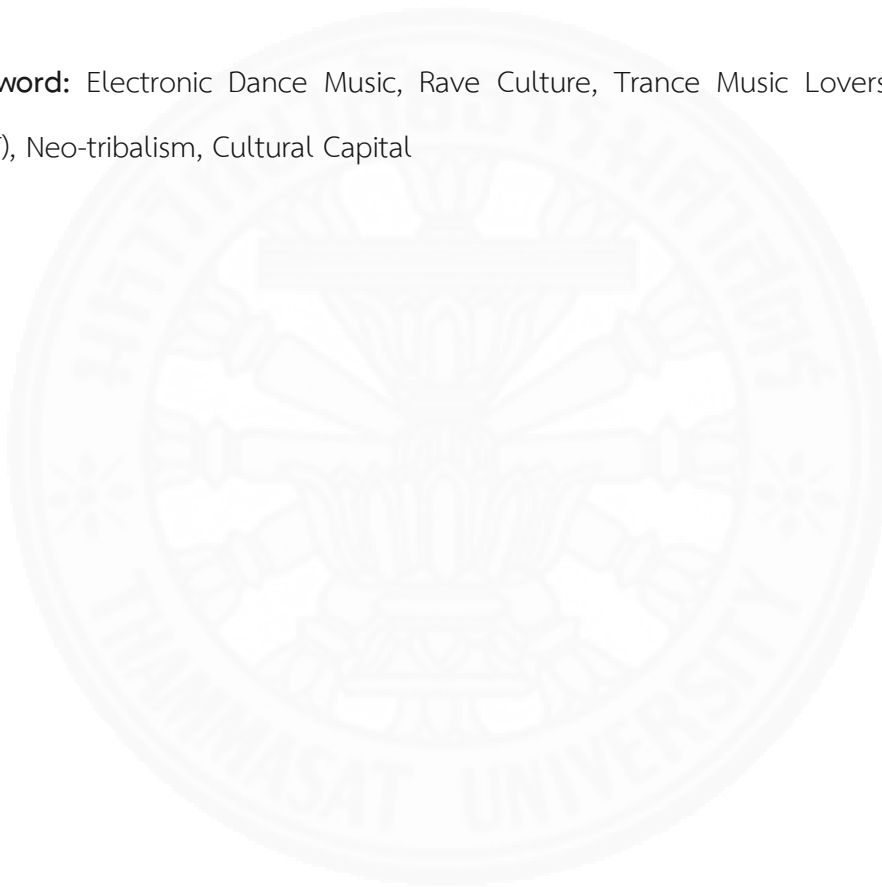
Thesis Title	'TOGETHER WE DANCE', THE SOCIAL GATHERING OF THE RAVE OR CLUB MUSIC CULTURE IN THAILAND: A CASE STUDY OF THE TRANCE MUSIC LOVERS IN THAILAND (TLT) GROUP
Author	Mr. Piyakul Phusri
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	Anthropology Faculty of Sociology and Anthropology Thammasat University
Thesis Advisor	Professor Samerchai Poolsuwan, Ph.D.
Academic Years	2015

Abstract

This research studies the social gathering of people loving electronic dance music (EDM), particularly the 'Trance Music Lovers in Thailand (TLT)' group. The phenomenon is explained in the 'Neo-tribalism' framework, emphasising the fluid mobility of people, in the modern world, across various social groups, so called 'neo-tribes'; they are characterised by loose and temporary relationships among their members sharing the same set of cultural values. The TLT's values concern a perception on the 'authenticity' of the trance music, basically a product of consumerism, and the norms of 'good' behaviour expected for its members. Not directly challenging the social structure, formation of the group provides an alternative life style for its members, secluding them from ordinary everyday life, to freely enjoy their music, dance and parties. A collective ability to appreciate the authenticity of the trance music of the TLT's members is treated, in this study, as a

form of cultural capital, allowing its owners to discriminate themselves from ‘others’, i.e., the general EDM fans. The group maintains its members and attracts newcomers by organising regular TLT parties, open to all who love the music, and other social gatherings of its members; social networks are employed as a major channel of the group’s communication.

Keyword: Electronic Dance Music, Rave Culture, Trance Music Lovers in Thailand (TLT), Neo-tribalism, Cultural Capital

กิตติกรรมประกาศ

เขียนที่ลาดพร้าว, กรุงเทพฯ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สามารถเสร็จสมบูรณ์ได้เลยหากขาดการสนับสนุนของบุคคลและกลุ่มบุคคลเหล่านี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อฉลาด คุณแม่จารุวรรณ ภูศรี พ่อและแม่ ผู้เป็นคุณครูคนแรกของชีวิต และผู้ส่งเสริมให้รักการอ่านตั้งแต่เด็กมาจนถึงปัจจุบัน

ขอบพระคุณ ศ.ดร.เสมอชัย พูลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำที่ดีตลอดช่วงเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ และชี้ให้ผู้ศึกษาเห็นจุดเด่นตลอดจนข้อบกพร่องของชิ้นงาน ลำพังสติปัญญาของผู้ศึกษาเพียงคนเดียวคงไม่อาจทำวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ให้สำเร็จลุล่วงได้หากขาดการชี้แนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขอบพระคุณ ผศ.ดร.นลินี ต้นฐานิตย์ และ รศ.ดร.กำจร หลุยยะพงศ์ ประธานกรรมการและ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สำหรับความเมตตาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาวิทยานิพนธ์จนสำเร็จออกมาเป็นรูปเล่ม

ขอบคุณ ครูบาอาจารย์ของโรงเรียนอนุบาลคานวน โรงเรียนศิริมาตย์เทวี โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จ.เชียงราย ที่มอบวิชาความรู้ในระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

ขอบคุณ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ธรรมศาสตร์ สำหรับความรู้ สังคม มุมมองทางด้านสื่อ และเพื่อนฝูงพี่น้องที่แสนดี

ขอบคุณ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ธรรมศาสตร์ สูดยอดชุมชนทางวิชาการที่เปิดโลกทางวิชาการให้กับผู้ศึกษา และให้มุมมองใหม่ๆ ในการมองโลกด้วยสายตาแบบนักมานุษยวิทยา(ฝึกหัด)

ขอบคุณ พี่โตม พี่แคน พี่ดา พี่แนน น้องใหม่ และ เอ็ม กัลยาณมิตรร่วมสมรภูมิการเรียนมานุษยวิทยา รุ่นปี 2555 มาด้วยกัน

ขอบคุณ กลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand สำหรับปาร์ตี้มันๆ และเป็นชุมชนชาว EDM ที่ถึงใจมากๆ

ขอบคุณ ดีใจจากทั่วทุกมุมโลกที่สร้างสรรค์ดนตรีเต้นรำสนุกๆ ให้ฟัง ให้เต้น จนนำมาสู่การเป็นวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอบคุณ พี่วิชัย น้องหนึ่ง พี่น้อย คุณสน เจ้าหน้าที่คณะสังคมวิทยาฯ ผู้แข็งขันและเอาใจใส่ คอยขยันถามไถ่สารทุกข์สุกดิบและความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งปลอบทั้งชูให้ผู้เขียนลงมือทำงานเสียที หลังจากหมดเปลืองเวลาไปนับปีหลังเสร็จสิ้นการเรียน coursework

ขอบคุณ พี่ๆ น้องๆ ชาวร่วมเย็นเป็นสุข มีเดีย สถานที่ทำงานที่ให้โอกาสผู้ศึกษาได้เรียน
ไปด้วยทำงานไปด้วย และยังจ่ายเงินเดือนเต็มจำนวนตลอดห้วงเวลาของการศึกษาระดับปริญญาโท

ขอบคุณ พี่ๆ สำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือ และเป็นแรงกระตุ้นเตือนให้คนขี้เกียจๆ
คนนี้ลุกขึ้นมาอ่านหนังสือ เก็บข้อมูล และนั่งตอกคีย์บอร์ดทำเล่มจนเสร็จในเวลาอันเฉียดฉิว

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นเสมือนบันทึกรุ่นเล็กๆ ขึ้นหนึ่ง ที่บันทึกประวัติศาสตร์บางช่วงบาง
ตอนของวงการดนตรีเต็นรำอเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ผู้ศึกษาหวังว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของ
วิทยานิพนธ์เล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจไม่มากก็น้อย หากมีความผิดพลาดประการใดใน
วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

Do the Trance

We Come, We Rave, We Love

นายปิยกุล ภูศรี

ผู้ศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	11
1.3 คำถามในการศึกษา	12
1.4 วิธีการเก็บข้อมูล	12
1.5 แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	13
1.5.1 ทูททางวัฒนธรรม และ มโนทัศน์เรื่องความจริงแท้ของดนตรี Trance	13
1.5.2 Neo-tribalism และชนเผ่าร่วมสมัยของผู้นิยมเพลง Trance	14
1.5.3 แพนศึกษา กับความเป็น “แฟนเพลง trance”	19
1.6 สนามของการศึกษา: โลกของเพลง Trance และ งานปาร์ตี้	21
1.6.1 แนวดนตรี Trance คืออะไร?	21
1.6.2 เสียงและการฟัง: คุณสมบัติของเสียง สีสันของเสียง และ ระดับของการฟัง	24
1.6.3 โลกของปาร์ตี้ดนตรีเต้นรำของกลุ่ม TLT	28
1.7 โครงสร้างของแต่ละบท	33
1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	33
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ	34

บทที่ 2 การขยายตัวของสถานบันเทิงแนวเต้นรำ และ ดนตรีเต้นรำจากต่างประเทศสู่ประเทศไทย และการกำเนิดของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT)	35
2.1 ประวัติศาสตร์สถานบันเทิงเพื่อการเต้นรำในประเทศไทย	35
2.1.1 สถานบันเทิงเพื่อการเต้นรำในประเทศไทยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง	36
2.1.2 สถานบันเทิงเพื่อการเต้นรำในประเทศไทยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง	37
2.1.3 สถานบันเทิงเพื่อการเต้นรำในประเทศไทยหลังทศวรรษที่ 2520	39
2.1.4 Full Moon Party ปาร์ตี้เต้นรำของไทยที่มีชื่อเสียงในระดับโลก	41
2.2 ความเป็นมาของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand	44
2.3 สมาชิกของ TLT คือใคร? มาจากไหน?	47
บทที่ 3 ความหมาย และ การระดมองค์ความรู้ทางศิลปะของดนตรีและงานปาร์ตี้ Trance ตามความคิดของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT)	51
3.1 Trance คืออะไร ทำไมต้อง Trance?	53
3.2 ยิงฟัง ยิงปาร์ตี้ ยิงลึก: การระดมทุนทางวัฒนธรรมของสมาชิกกลุ่ม TLT	56
3.2.1 เพลง Trance ที่ใช่ในใจชาว TLT	56
3.2.2 ปาร์ตี้ Trance ที่ใช่ในใจชาว TLT	63
3.3 การปะทะกันของรสนิยมทางดนตรี ในแวดวงผู้ชอบดนตรี EDM ในประเทศไทย	76
บทที่ 4 บทบาทของคนในแวดวงผู้นิยมดนตรี Trance และ บทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ตกับการดำรงอยู่ของกลุ่ม TLT	83
4.1 บทบาทของดีเจ และ ผู้ดูแลกลุ่ม	84
4.2 บทบาทของสมาชิกของกลุ่ม และ ผู้เข้าร่วมงานปาร์ตี้	96
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างดีเจ/ผู้ดูแลกลุ่ม กับ สมาชิก/ผู้เข้าร่วมปาร์ตี้	101
4.4 บทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ตกับการดำรงอยู่ของกลุ่ม TLT	103

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา	107
5.1 สรุปผลการศึกษา	107
รายการอ้างอิง	113
ภาคผนวก	119
ตัวอย่างเนื้อเพลงแนว Trance	120
ประวัติผู้เขียน	124

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แนวโน้มผลการค้นหาคำที่เกี่ยวข้องกับแนวดนตรี EDM, Pop, Rock และ Hip Hop ใน Google ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2552 – พฤษภาคม 2559	3
1.2 แผนผังความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับ เครื่องจักร หรือความสัมพันธ์ระหว่างเสียง กับ การเคลื่อนไหว โดย Ferreira	6
1.3 ตราสัญลักษณ์ของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT)	10
1.4 การจัดงานปาร์ตี้ T.L.T. 1st Anniversary Pres. Graham Gold Live In Bangkok ที่สถานบันเทิง Club Culture ซึ่งปัจจุบันปิดตัวไปแล้ว	29
1.5 บรรยากาศภายในร้าน Dickinson's Culture Café	30
1.6 บรรยากาศด้านหน้า และ ด้านใน งานปาร์ตี้ TLT 5th Anniversary ซึ่งจัดที่สถานบันเทิง LIVE RCA	32
1.7 บรรยากาศด้านหน้า และ ด้านใน งานปาร์ตี้ TLT 5th Anniversary ซึ่งจัดที่สถานบันเทิง LIVE RCA	32
2.1 งาน Full Moon Party บนหาดรีน เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	43
2.2 เสื่อยืดที่กลุ่ม TLT ผลิตและจำหน่ายให้ผู้สนใจ	46
3.1 โปสเตอร์งาน Luminosity 2016	75
4.1 ผู้ดูแลกลุ่มลอบโพสท์ที่ไม่เกี่ยวกับเพลง Trance และประกาศเตือนไม่ให้มีการโพสท์ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับเพลง Trance ภายในกลุ่ม	85
4.2 ผู้ดูแลกลุ่มโพสท์ขอบคุณผู้เข้าร่วมงาน Ocean of Dream	85
4.3 สื่อประชาสัมพันธ์ปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT ที่มีดีเจ Adam Ellis เป็นศิลปินหลัก	90
4.4 การประชาสัมพันธ์งานปาร์ตี้ฉลอง 5 ปี ของการก่อตั้งกลุ่ม TLT ในเฟซบุ๊ก EDM Thailand	91
4.5 งานปาร์ตี้ EMMA HEWITT & RAM Live In Bangkok โดยช่างภาพของ www.siam2nite.com	92
4.6 กฎระเบียบของงาน BEACH PARTY The Ocean of Dream	94
4.7 สายรัดข้อมือที่ทางกลุ่ม TLT ผลิตเพื่อจำหน่ายหาเงินไปทำบุญ	95
4.8 การมอบเงิน และ สิ่งของบริจาค เพื่อเด็กพิการทางการได้ยิน และ สมาคมคนหูหนวก	96

4.9 สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งโพสต์คลิปวิดีโอเพลงที่ตัวเองชื่นชอบจากงานปาร์ตี้ TLT 5th Anniversary	98
4.10 สมาชิกกลุ่ม TLT โพสต์เชิญชวนสมาชิกกลุ่ม EDM Thailand ให้ไปร่วมงานปาร์ตี้	99
4.11 สมาชิกกลุ่ม TLT ให้คำแนะนำกับสมาชิกกลุ่ม EDM Thailand ที่สนใจเพลง Trance	99
4.12 ผู้ดูแลกลุ่มโพสต์ถามสมาชิกว่ารอดูการแสดงของดีเจคนใดเป็นพิเศษในปาร์ตี้ TLT 5th Anniversary	102
4.13 สถานะเฟซบุ๊กของหนึ่งในผู้ดูแลกลุ่ม TLT ที่โพสต์เชิญชวนเพื่อนในเฟซบุ๊กส่วนตัว ที่สนใจเข้าร่วมงานปาร์ตี้ขยหาดให้ติดต่อเป็นการส่วนตัว	103
4.14 ภาพประชาสัมพันธ์ปาร์ตี้ของดีเจ Adam Ellis ที่ทำเป็นภาพนั้บถอยหลัง และทยอยโพสต์วันละภาพจนถึงวันจัดงานจริง	106

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

การแสวงหาความสุขทางร่างกายและจิตใจของปัจเจกชนเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมสร้างสรรค์ก็เป็นส่วนหนึ่งในทุกวัฒนธรรมของมนุษย์ที่มีหน้าที่ในการสร้างความสุขสนุกสนาน การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันผ่านการแสดงออก หรือแม้แต่เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางลัทธิและศาสนา ดนตรี เป็นหนึ่งในนวัตกรรมที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางจิตใจ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม Leichter (อ้างถึงใน Degmečić et al., 2005, p. 288) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายสุดท้ายของการแสดงออกกับดนตรี การเล่นดนตรี การประเมินคุณค่าของดนตรี ก็เพื่อความผ่อนคลายทางจิตใจ ดนตรีมีนัยยะต่างๆ อยู่ในตัวของมันเอง มีเรื่องราวต่างๆ ทั้งภาพความคิด ความทรงจำ ความหมาย และสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางความคิดของผู้ประพันธ์ ซึ่งบุคคลทั้งผู้ที่สร้างดนตรี ผู้แสดงดนตรี และผู้รับฟังดนตรี สามารถใช้ดนตรีเพื่อสร้างโลกที่เต็มไปด้วยความหมาย และ เต็มไปด้วยความสอดคล้องของเรื่องราวต่างๆ ของตนเองได้ Lehtonen (อ้างถึงใน Degmečić et al., 2005, p. 289) กล่าวว่า ดนตรีคือสิ่งที่ดีที่สุดในการกระตุ้นกระบวนการทางจิตใจ ดนตรีครอบงำเรา และนำเราไปสู่ความทรงจำในอดีตที่มีความหมาย และประสบการณ์ต่างๆ ในอดีต แต่ขณะเดียวกัน ดนตรียังมีอิทธิพลโดยตรงต่อระบบตอบสนองอัตโนมัติของระบบประสาทที่ทำให้เกิดการตอบสนองโดยอัตโนมัติทางร่างกายในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเราไม่จำเป็นต้องมีความรู้ ไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบ หรือมีความเข้าใจในรูปแบบของดนตรีนั้นเลย ดนตรีจึงเป็นสิ่งที่บรรจุทั้งสัญลักษณ์ ความหมาย ภาษา ประสบการณ์ ต่างๆ ไว้มากมาย ที่ผู้ฟังสามารถแสดงออกถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจออกมาได้ในหลากหลายรูปแบบรวมถึงการเต้นรำไปกับเสียงดนตรี

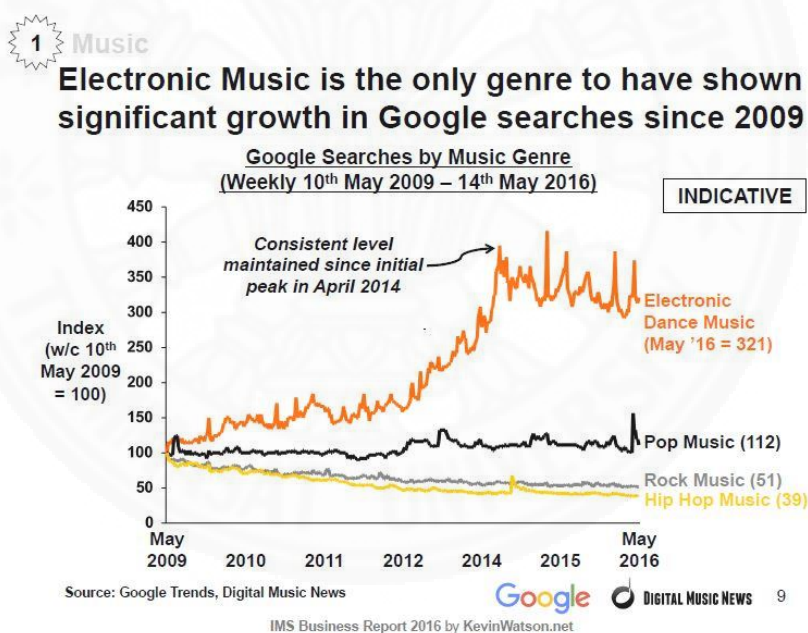
ปัจจุบัน ดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Dance Music - EDM) ได้เข้ามาอยู่ในการรับรู้ของคนในสังคมไทยมากขึ้นตามกระแสดนตรีสากลระดับโลก ผ่านกระบวนการเผยแพร่โดยสถาบันสื่อมวลชน และสถาบันที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิงอื่นๆ เช่น สถาบันเท็งยามค้ำคีน และเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมมวลชน หรือ Pop Culture อติภพ ภัทรเดชไพศาล (2555, น. 178) กล่าวถึงการเป็นวัฒนธรรมมวลชนของวัฒนธรรมป๊อปว่า ภาษาของวัฒนธรรมป๊อปก้าวข้ามเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา และไปพันเรื่องของภาษาพูด เพราะจุดเด่นของมันอยู่ที่ 1) ความใหม่ และ 2) ความเป็นสากล ซึ่งเป็นหัวใจของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่แพร่กระจายไปทั่วโลกอย่างไม่มีทางปฏิเสธได้ โดยเฉพาะเมื่อเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตได้รับการพัฒนาให้มีความเร็วในการส่งข้อมูลสูงขึ้นในราคาที่ถูกลง มันจึงเป็นพาหนะนำพาสินค้าวัฒนธรรมทั้งในรูปแบบของเพลง ภาพยนตร์ ข่าวสาร และ “เทรนด์” ต่างๆ ไปสู่มุมต่างๆ ของโลกได้อย่างรวดเร็ว

อินเทอร์เน็ต ได้เข้ามามีอิทธิพลในการเผยแพร่ดนตรีทุกแนว เนื่องจากความสามารถในการนำพาข้อมูลไปได้ทั่วโลกในราคาถูกลง ความเป็นอิสระสูง และเข้าถึงผู้คนได้นับพันล้านคนผ่านการคลิกเพียงครั้งเดียว รวมถึงมีอิทธิพลในการเผยแพร่และทำให้เกิดกระแสนิยมดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ Gibson (1999, p. 19) ระบุว่า อินเทอร์เน็ตได้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างกลุ่มสังคมผู้นิยมดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน โดยมีหน้าที่ในการ 1) เป็นเหมือนบอร์ดประชาสัมพันธ์ สถานที่จัดงานปาร์ตี้ 2) เป็นพื้นที่ให้คนทำเพลง และ คนทำภาพประกอบ (visual graphic) ได้เผยแพร่ความคิดสร้างสรรค์ 3) เป็นพื้นที่ให้คนที่ชื่นชอบวัฒนธรรมดนตรีเต้นรำได้พูดคุยถกเถียงกันอย่างไม่มีการปิดกั้น 4) เป็นที่เผยแพร่และแบ่งปันภาพงานที่จัดไปแล้ว และ 5) เป็นพื้นที่ปกครองตนเองชั่วคราว (Temporary Autonomous Zone¹) ตามแนวคิดแบบอนาธิปไตยเอียงซ้าย (left-anarchist) อินเทอร์เน็ตจึงเป็นทั้งสื่อที่นำพากระแสดนตรีแนวหนึ่งกระจายไปทั่วโลก ทำให้เกิดการ

¹ Temporary Autonomous Zone หรือ TAZ เป็นแนวคิดของ Hakim Bey นักอนาธิปไตยเอียงซ้าย ที่เสนอว่า TAZ คือการแสดงออกเพื่อปฏิเสธอำนาจทางการเมืองภายในสถานที่ที่เฉพาะเจาะจง มีความเฉพาะกลุ่ม และ มีความเป็นพวกพ้อง โดยพิจารณาว่า การใช้เวลาวางพักผ่อนในสังคมตะวันตกเป็นรูปแบบหนึ่งของการหลบเลี่ยงจากการในการสอดส่องควบคุมของรัฐ ทำให้บุคคลสวมบทบาทชั่วคราวในการเป็นแกนหลัก หรือ หัวใจสำคัญของรูปแบบสังคมทางเลือกนั้น และ เป็นการรวมกันของนักเคลื่อนไหวทางสังคม โดยเรียกพื้นที่นั้นว่าเป็น “พื้นที่ปลดปล่อย” (liberated zone) โดยยกตัวอย่างว่า ได้แก่ การรวมกลุ่มในรูปแบบคล้ายๆ ชนเผ่า เช่น กลุ่มฮิปปี้ในยุคทศวรรษ 60 การรวมกลุ่มชาวเกย์ การประชุมของนักอนาธิปไตย หรือ การจัดปาร์ตี้ในไนต์คลับ เป็นต้น

รวมกลุ่มผู้ชื่นชอบดนตรีในแนวหนึ่ง แต่ขณะเดียวกัน ก็เป็นเครื่องมือในการต่อต้านแนวดนตรีกระแสหลักเช่นกัน ตามคุณสมบัติของความอิสระ การให้อิสระในการรวมกลุ่ม และการเป็นพื้นที่แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีนั่นเอง

หลังจากปี 2009 เป็นต้นมาดนตรีเด็กรำอิเล็กทรอนิกส์ได้กลายเป็นกระแสดนตรีระดับโลกที่ได้รับความนิยมอย่างสูง คำว่า “Electronic Music” เป็นคำที่ถูกค้นหาในเว็บไซต์ Google เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ (Watson, 2016, p. 9) มีการประมาณการว่าปัจจุบันอุตสาหกรรมดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ทั่วโลกมีมูลค่าถึง 7.1 พันล้านดอลลาร์ และยังคงเติบโตต่อเนื่องแม้จะชะลอตัวลงเล็กน้อย โดยปัจจัยในการเติบโตของดนตรีอิเล็กทรอนิกส์มากจากการเติบโตของการฟังเพลงผ่านอินเทอร์เน็ต หรือ streaming การเติบโตของตลาดใหม่ๆ ในกลุ่มประเทศอเมริกาใต้และจีน และ การเติบโตในตลาดสำคัญอย่างสหรัฐอเมริกา (2016, p. 27)

ภาพที่ 1.1 แนวโน้มผลการค้นหาคำที่เกี่ยวข้องกับแนวดนตรี EDM, Pop, Rock และ Hip Hop ใน Google ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2552 – พฤษภาคม 2559

(ที่มา IMS Business Report 2016 An annual study of the Electronic Music industry.

Retrieved from <http://www.internationalmusicsummit.com/wp-content/uploads/2016/05/IMS-Business-Report-2016.pdf>)

ประเทศไทยก็ได้รับอิทธิพลของดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ หรือ EDM ที่ไหลบ่ามาจากซีกโลกตะวันตกและมันได้แผ่กระจายไปทั่วประเทศภายในเวลาไม่นานนัก ข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการที่ผู้ศึกษารวบรวมไว้ พบว่าภายในปี 2558 ที่ผ่านมา เฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีการจัดเทศกาลดนตรี การจัดคอนเสิร์ต และการจัดปาร์ตี้¹ แนว EDM ทั้งในสถานบันเทิงและสถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ตจำนวนมากกว่า 200 ครั้ง² ยังไม่นับรวมการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรี EDM ในต่างจังหวัด และสถานบันเทิงทั่วไปที่เปิดเพลง EDM นอกจากนี้ เพลงป๊อปในตลาดเพลงวัยรุ่น ไปจนถึงเพลงลูกทุ่งร่วมสมัยก็ได้รับอิทธิพลของดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นเรื่อยๆ และไม่เฉพาะเสียงเพลงแนวอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้นที่กำลังขยายพื้นที่ครอบคลุมกลุ่มผู้ฟังในประเทศไทยมากขึ้น แต่ยังรวมไปถึงรูปแบบการดำเนินชีวิต หรือ “ไลฟ์สไตล์” ที่มาพร้อมกับดนตรีเต้นรำแนวอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกยอมรับและนำไปปฏิบัติโดยคนบางกลุ่มในสังคม เช่น การจัดและเข้าร่วมปาร์ตี้เต้นรำตามสถานบันเทิงต่างๆ หรือการรวมกลุ่มกันจัดปาร์ตี้เฉพาะกลุ่ม การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีฉูดฉาด หรือ เครื่องแต่งกายแปลกๆ ไปงานปาร์ตี้เพื่อสร้างสีสันในงาน ไปจนถึงการใช้ยาเสพติดบางชนิดที่เป็นที่นิยมในหมู่นักเที่ยวที่นิยมการเต้นรำ หรือ clubber ในต่างประเทศ การยึดถือในรูปแบบการดำเนินชีวิต หรือไลฟ์สไตล์ จึงเป็นการทำให้วัฒนธรรมอย่างมีความหมายขึ้นมา และความหมายนั้นก็คือ “สไตล์” ของกลุ่มวัฒนธรรมย่อย (Hebdidge, 1979, p. 3) ที่แต่ละกลุ่มก็ต่างยึดถือและมี “สไตล์” แตกต่างกันไป

วัฒนธรรมร่วมสมัยที่มีการเต้นรำผ่านการฟังดนตรีอิเล็กทรอนิกส์เป็นหัวใจสำคัญ หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นแก่นแกนของตัววัฒนธรรมก็ว่าได้ ก็คือวัฒนธรรมเรฟ (Rave Culture) หรือวัฒนธรรมคลับ (Club Culture) สารานุกรมเสรี Wikipedia ให้นิยามไว้ว่าเป็นปาร์ตี้ หรืองานแสดงดนตรีที่เน้นการเต้นรำกับดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ที่เปิดและผสม (mix) เพลงโดยดีเจ (DJ – Disc Jockey) หรืออาจจะมีการแสดงดนตรีสดเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ร่วมด้วยเป็นครั้งคราว วัฒนธรรมเรฟ หรือ คลับนี้มีจุดเริ่มต้นราวๆ ทศวรรษที่ 80 จากการจัดปาร์ตี้ที่เปิดเพลงในแนวแอซิด เฮ้าส์ (Acid House) ในชิคาโก โดยแนวดนตรีดังกล่าวพัฒนามาจากแนวดนตรีโซล (Soul) แต่มีการใช้เสียง

¹ ปาร์ตี้ (party) ในความหมายของกลุ่มผู้นิยมเพลง EDM อาจจะหมายถึงคอนเสิร์ต งานแสดงดนตรีที่จัดเฉพาะกิจ หรือ การไปที่สถานบันเทิงที่เน้นเปิดเพลง EDM ก็ได้ เมื่อมีผู้พูดว่า “ไปปาร์ตี้” ผู้ถามก็มักจะถามต่อว่าไปที่ไหน งานไหน หรือ ดีเจคนใดมาเปิดเพลง

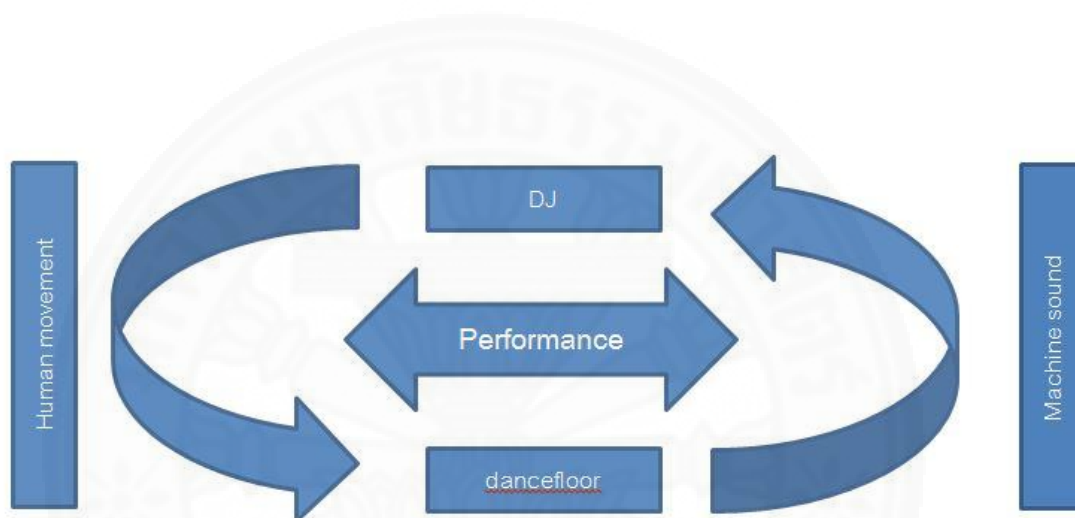
² <http://www.siam2nite.com/th/pictures>

สังเคราะห์โดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และการผสมเสียงจากแหล่งที่มาต่างกัน เช่น บางท่อนจากเพลงต่างๆ หรือ จากเครื่องดนตรีต่างๆ มาไว้ในเพลงเดียวกัน ก่อนที่วัฒนธรรมเรฟ หรือ คลับ จะแพร่กระจายสู่อังกฤษ และยุโรปในเวลาต่อมา ในปลายทศวรรษที่ 90 สถานที่จัดปาร์ตี้แนวเรฟได้ย้ายเข้ามาจัดในไนต์คลับที่ขออนุญาตเปิดกิจการอย่างถูกกฎหมายเนื่องจากการปราบปรามการจัดปาร์ตี้ที่ไม่ได้รับอนุญาตและมีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดผิดกฎหมาย (Kavanaugh and Anderson, 2008, p. 181) จุดเด่นสำคัญของการจัดปาร์ตี้ในรูปแบบนี้ก็คือ เป็นการเปิดเพลงเต้นรำจากแผ่นเสียงซีดี หรือ ไฟล์เสียงดิจิทัลผ่านเครื่องเล่นเพื่อการเต้นรำตลอดทั้งคืน และอาจจะล่องเลยไปจนถึงช่วงเช้าในบางแห่ง เช่น สถานบันเทิงที่เปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือ การจัดปาร์ตี้บนชายหาดที่มีการละเว้นการควบคุมตามกฎหมาย เช่น ที่เกาะพะงัน ปัจจุบันดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้แตกแขนงออกมาเป็นแนวดนตรีย่อยต่างๆ มากมาย เช่น Electro House, Trance, Tribal, Break beat, Techno, Moombah, Eurodance และอื่นๆ อีกมากมาย โดย Gibson (1999, p. 21) กล่าวว่า ผู้นิยมวัฒนธรรม rave หรือ raver ให้ภาพวัฒนธรรมย่อยของตนว่าเป็นการเปลี่ยนสถานที่แห่งหนึ่ง เช่น สถานที่จัดงานปาร์ตี้ ให้เป็นดินแดนตามจินตนาการ หรือ เป็นโลกอีกใบ เป็นภูมิทัศน์อีกแบบที่เหนือจริง (fantasy) แต่ถูกห่อหุ้มไว้ด้วยอุตสาหกรรมทุนนิยม ซึ่งวัฒนธรรมเรฟมีคติพจน์ หรือ คำคมประจำตัวที่มักถูกใช้เพื่ออธิบายแนวคิดของมันอย่างกว้างๆ ว่า “We Come¹, We Rave, We Love” (เรามาปาร์ตี้ เราเต้นรำ เรารักกัน)

ในขณะที่การแสดงดนตรีสดทั่วไป นักร้อง หรือ นักดนตรีที่แสดงอยู่บนเวทีจะเป็นจุดเด่นของการแสดง แต่ในการแสดงคอนเสิร์ต หรือ ปาร์ตี้ ในวัฒนธรรมย่อยเรฟ หรือ วัฒนธรรมคลับ ศิลปิน หรือ ดีเจบนเวทีกลับไม่ใช่จุดศูนย์กลางของความสนใจ หรือ จุดเด่นเพียงหนึ่งเดียวในการแสดง แต่กลับทำหน้าที่เป็นผู้เปิดช่องทางให้ผลงานบนพลอร์เต้นรำได้แสดงออกมา ในกรณีนี้ผู้ร่วมงาน หรือ นักเต้นกลับกลายเป็น “นักแสดง” หรือ “ภาคแสดง” ตัวจริงของงาน (Neill, 2002, p. 4) ความสัมพันธ์ระหว่างดีเจ กับ ผู้ร่วมงาน เกิดขึ้นบนพลอร์เต้นรำ ที่ผู้ร่วมงานเดินไปตามจังหวะ

¹ อย่างไรก็ตามก็ดี คำว่า “come” หรือ “มา” มีนัยยะสื่อถึงช่วงที่ยาเสพติดที่เป็นที่นิยมในหมู่นักท่องราตรี เช่น ยาอี เริ่มออกฤทธิ์ โดยผู้เสพจะรู้สึกได้ถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งทางจิตใจ เช่น รุ่ๆ ก็ความคิดที่ปลอดโปร่ง เป็นสุข รู้สึกถึงความรักที่เปี่ยมล้น และ การเปลี่ยนแปลงทางกาย เช่น อยู่นิ่งไม่ได้ ใจสั่น เหงื่อออกตามมือและเท้า ผู้นิยมงานปาร์ตี้ดนตรี EDM บางคนมักใช้คำว่า “มา” ในความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “ดี” เช่น เมื่อจะกล่าวถึงเพลงที่ตีเพลงหนึ่ง ก็อาจจะพูดว่า “เพลงนี้เข้ามาเลย” เป็นต้น

ดนตรีที่ดีจะเป็นผู้เลือกสรรบทเพลงมาเปิด โดยดีเจจะพิจารณาถึงความต้องการของผู้เข้าร่วมงานว่า ควรจะเปิดเพลงอะไร ซึ่งมีปัจจัยกำหนดหลากหลาย เช่น กลุ่มคนที่ชอบแนวเพลงต่างกัน สถานที่เต้นรำที่อาจมีหรือไม่มีกำหนดแนวเพลงที่จะต้องเปิดโดยเฉพาะเจาะจง ด้วยเหตุนี้ ปาร์ตี้ดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์คือความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับ เครื่องจักร หรือความสัมพันธ์ระหว่าง เสียงกับการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ ในขณะที่เสียงเพลงจากเครื่องเล่นเพลงก็เป็นสิ่งที่สามารถได้ยินได้ (Ferreira, 2008, pp. 17-19)

ภาพที่ 1.2 แผนผังความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับ เครื่องจักร หรือความสัมพันธ์ระหว่าง เสียงกับการเคลื่อนไหว โดย Ferreira (2008, p. 17)

กระแสความนิยมดนตรี EDM ทั้งในระดับโลกและในประเทศไทยนอกจากจะเข้าไปมีส่วนเปลี่ยนแปลง และผสมกลมกลืนในอุตสาหกรรมดนตรีเพลงของไทย ตลอดจนเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการเที่ยวสถานบันเทิงยามค่ำคืนแล้ว มันยังเป็นกระแสที่เพิ่มโอกาสในทางอาชีพให้กับบุคคลอีกหลายกลุ่ม เช่น ดีเจ บริษัทรับจัดงานคอนเสิร์ต ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดระบบแสงสีเสียงและ special effect ในคอนเสิร์ต เจ้าของสถานที่จัดการแสดง ช่างภาพในงานปาร์ตี้ หรือแม้แต่ตัวสถานบันเทิงยามค่ำคืนที่เน้นการเปิดเพลง EDM เป็นหลัก สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีการเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างสังเกตเห็นได้ และไม่ได้จำกัดวงอยู่แค่ในกรุงเทพฯ แต่ยังรวมไปถึงในต่างจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นหัวเมืองใหญ่หรือไม่ก็ตามอีกด้วย

ผู้ศึกษาพบว่า วัฒนธรรมเรพ หรือ วัฒนธรรมคลับในประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่มีดนตรีเต้นรำเป็นแกนกลาง ยังไม่มีการศึกษาในทางวิชาการอย่างเป็นระบบ ในขณะที่ต่างประเทศมีงานศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มวัฒนธรรมเรพมาตั้งแต่ทศวรรษ 1990 แล้ว เช่น หนังสือ Rave Off: Politics and Deviance in Contemporary Youth Culture โดย Steve Redhead (1993) ที่แสดงให้เห็นการเกี่ยวข้องระหว่างวัฒนธรรมเรพกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นอังกฤษในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ต่อเนื่องมายังต้นทศวรรษ 1990 ที่เป็นปฏิกริยาต่อแนวคิดอนุรักษนิยมของรัฐบาลแทชเชอร์ในอังกฤษ และรัฐบาลเรแกนในสหรัฐอเมริกา วัฒนธรรมเรพจึงเป็นวัฒนธรรมกลุ่มย่อยของพวก “เด็กดื้อ” (Deviant) ที่มีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดอย่างหนัก และรวมตัวกันจัดปาร์ตี้ผิดกฎหมายเพื่อแสวงหาความสุขในสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยกฎระเบียบ

งานศึกษาของ Andy Bennett (2000) เรื่อง Popular Music and Youth Culture: music, identity and place ที่ทำการศึกษารูปแบบความบันเทิงยามค่ำคืนของเมือง Newcastle พบว่าเยาวชนในเมืองกลุ่มหนึ่งใช้ในต์คลับและการจัดปาร์ตี้เฉพาะกลุ่มเป็นพื้นที่ทางสังคมสำหรับกลุ่มคนที่ชื่นชอบในสิ่งเดียวกันให้ได้มาแสดงออกถึงความชื่นชอบนั้น และเป็นสถานที่ที่ให้ผู้ชื่นชอบการเต้นรำมารวมกันเป็นชนเผ่ารูปแบบใหม่ (neo-tribe) เพื่อต่อต้านรูปแบบวัฒนธรรมความบันเทิงหลักของคนส่วนใหญ่ในเมืองที่นิยมการดื่มเบียร์และนั่งพูดคุยในผับ ซึ่งมีที่มาเกี่ยวเนื่องกับสภาพการทำงานของคนชั้นแรงงานในสังคมอุตสาหกรรม เป็นการสร้าง คุณค่า (norm) ชุดใหม่ขึ้นมาท้าทายคุณค่าหลักของคนส่วนใหญ่ในเมือง โดยอาศัยสถานที่ แนวดนตรี บรรยากาศ เป็นสิ่งกีดกันคนที่ไม่เข้าพวกออกไปจากกลุ่ม และดึงคนที่สนใจในสิ่งเดียวกันมาเป็นพวกพ้องเดียวกับตน

หนังสือ Club Cultures and Female Subjectivity: The Move from Home to House โดย Maria Pini (2001) เป็นงานศึกษาด้านวัฒนธรรมเรพชิ้นแรกๆ ที่ให้ความสนใจกับผู้หญิง และ ความเป็นผู้หญิงในงานปาร์ตี้เรพที่มักจะไม่ถูกเอ่ยถึงในงานศึกษาชิ้นก่อนหน้านี้ โดยพิจารณาว่าไนต์คลับและพลอร์เต้นรำคือสถานที่ที่ทำให้ผู้หญิงได้แสดงตัวตนออกมาอย่างเปิดเผย เป็นสถานที่ที่มีความปลอดภัยเพียงพอและมีอิสระในการให้ผู้หญิงได้ใช้ยาเสพติด เป็นสถานที่หลบหนีออกจากความกดดันในการมีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม เป็นสถานที่ที่ให้อิสระในการแต่งตัวอย่างไรก็ได้ พลอร์เต้นรำจึงเป็นสถานที่ที่ทำให้ผู้หญิงได้ “เล่น” และประกอบสร้างความหมายของการเป็นผู้หญิงได้อย่างหลากหลาย

หนังสือ TRANCE FORMATION The Spiritual and Religious Dimensions of Global Rave โดย Robin Sylvan (2005) เสนอให้พิจารณาวัฒนธรรมเรพในรูปแบบขบวนการความเชื่อทางศาสนายุคใหม่ ที่ท้าทายศาสนาดั้งเดิมในโลกตะวันตก โดยเฉพาะคริสต์ศาสนา ที่ไม่สามารถตอบโจทย์ชีวิตผู้คนในปัจจุบันได้ โดยการเข้าร่วมงานปาร์ตี้เรพมีองค์ประกอบหลายอย่างคล้ายคลึงกับพิธีกรรมทางศาสนา เช่น เป็นการรวมกลุ่มกันของคนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการแสดงออกคล้ายกัน ซึ่งการรวมกันนี้ทำให้ผู้เข้าร่วมรู้สึกได้ถึงความเป็นหนึ่งเดียว ความอบอุ่นปลอดภัย และพลังที่มาจากการรวมตัวกันของคน เสียงดนตรีที่ซ้ำๆ ย้ำๆ ก็ทำให้ผู้ฟังเกิดสภาวะ Trance และรู้สึกว่าเป็นตัวเองเชื่อมโยงกับพลังที่ยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ หรือ พลังของจักรวาล งานปาร์ตี้บางแห่งก็มีการประกอบพิธีกรรมศาสนาที่หยิบยืมมาจากโลกตะวันออก เช่น การทำสมาธิร่วมกันก่อนที่จะเริ่มเปิดเพลงเต้นรำ งานปาร์ตี้เรพจึงเป็นการตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณของคนสมัยใหม่ในรูปแบบหนึ่ง สอดคล้องกับงานศึกษาของ Rupert Till (2010) ที่เสนอว่า ลัทธิดนตรีป๊อป (Pop cult) ได้กลายมาเป็น “ความศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่ชื่นชอบของมหาชน” (The sacred popular) และเข้ามาทำหน้าที่ในสังคมแทนศาสนาดั้งเดิม โดยเฉพาะศาสนาคริสต์ ในกระแสความเคลื่อนไหวของโลกยุคหลังสมัยใหม่ ศาสนาดั้งเดิมได้ถูกลดความสำคัญลงจากเดิม ทำให้คำว่า ความเชื่อ ความหมาย ศรัทธา และศาสนา สามารถพบได้ในวัฒนธรรมป๊อป พอปๆ กับที่เราจะพบคำเหล่านี้ในศาสนาที่มีการจัดระบบองค์กรต่างๆ ดนตรีป๊อป ได้กลายมาเป็น “ลัทธิ” (cult) หนึ่ง ซึ่งเป็นหนึ่งใน ‘ขบวนการเคลื่อนไหวของศาสนาแบบใหม่’ (New Religion Movement - NRM) และเหตุผลสำคัญที่ทำให้คนให้ความสนใจกับศาสนาดั้งเดิมลดลง แต่กลับหันมาให้ความสำคัญกับขบวนการเคลื่อนไหวของศาสนาใหม่ รวมถึงลัทธิดนตรีป๊อปมากขึ้นก็คือ การที่ศาสนาดั้งเดิมไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ของปัจเจกบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกต่อไป ขบวนการเคลื่อนไหวของศาสนาใหม่ที่มีหลากหลายจึงเข้ามาทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการ (need) ด้านต่างๆ ของปัจเจกบุคคล เช่น ความต้องการเป็นเจ้าของ ความต้องการเป็นคนพิเศษ การได้มีส่วนร่วม ความต้องการได้รับการนำทางและมุมมองทางจิตวิญญาณ การแสวงหาคำตอบ ความเป็นหนึ่งเดียว อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และ สิ่งอื่นที่ดีกว่า

บทความเชิงชาติพันธุ์วรรณาเรื่อง Solidarity and Drug Use in the Electronic Dance Music Scene โดย Kavanaugh R. Philip และ Anderson L. Tammy (2008) เสนอภาพอีกด้านหนึ่งของยาเสพติดที่ตรงข้ามกับงานศึกษาทางสาธารณสุขที่มักจะชี้ว่างานปาร์ตี้เรพเป็นแหล่ง

ของการใช้ยาเสพติดจำนวนมาก และทำให้เกิดความเสียหายมากมาย โดยละเอียดการพิจารณาถึงการ
 ยาเสพติดเพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในคนหมู่มาก เนื่องจากยาเสพติดบางชนิดช่วยให้ผู้ใช้
 สามารถบรรลุคุณค่าบางอย่างในการเข้าร่วมงานปาร์ตี้ได้ เช่น การทำให้รู้สึกถึงมิตรภาพรอบตัว การ
 ออกฤทธิ์กระตุ้นร่างกายให้มีความอดทนที่จะสามารถเต้นรำได้อย่างยาวนาน หรือ เต้นรำได้ทั้งคืน แต่
 ขณะเดียวกัน ก็ยังนำเสนอมิติในด้านลบของการใช้ยาเสพติดที่มีต่อวัฒนธรรมเรพในเชิงสังคมด้วย เช่น
 ผู้ใช้ยาเสพติดที่ใช้จ่ายมากเกินไปจนเกิดอาการติดยามักจะถอนตัวออกไปจากวงการปาร์ตี้และไม่กลับ
 ไปสู่แวดวงวัฒนธรรมเรพอีกเนื่องจากสภาพร่างกายและจิตใจที่เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้ยาเสพติด
 ตลอดจนมุมมองกลับของการใช้ยาเสพติดในงานปาร์ตี้ที่ผู้ใช้ยาเสพติดบางคนกลับเกิดความรู้สึกแปลกแยก
 เมื่ออยู่ในงานปาร์ตี้แทนที่จะรู้สึกถึงความเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นต้น

สำหรับตัวอย่างงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีร่วมสมัยในประเทศไทยที่มีความ
 น่าสนใจ ได้แก่ การศึกษาเงื่อนไขเชิงโครงสร้างของการเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของสนาม
 ของการผลิตดนตรีเมทัลในกรุงเทพฯ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง กำเนิดและพัฒนาการของสนามของการ
 ผลิตดนตรีเมทัลไทยจากทศวรรษที่ 1970 ถึง 2010 ของ อธิป จิตตฤกษ์ (2554) งานวิจัยเชิงปริมาณ
 ด้านพฤติกรรมของวัยรุ่น ในวิทยานิพนธ์ของ รจนา เพ็ชรดี เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการนิยม
 เท่ยวกลางคืน ณ สถานบันเทิง อาร์.ซี.เอ. ของวัยรุ่น (2545) งานวิจัยเชิงปริมาณเรื่องพฤติกรรมและ
 ทักษะคิดของผู้นิยมเท่ยวคาราโอเกะในวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและทักษะคิดของผู้ที่นิยม
 เท่ยวสถานบริการคาราโอเกะ ในเขตกรุงเทพมหานคร ของ กัญชมา พิมพ์บรรเลง (2539) การศึกษา
 การบริโภคดนตรีบลูส์ และ แจ๊ส ตลอดจนนัยยะทางสังคมวัฒนธรรมการเสพดนตรีบลูส์ และ แจ๊ส
 ภายในสถานบันเทิง ในงานศึกษาเรื่อง ร้าน “Saxophone Pub & Restaurant” : รสชาติทางดนตรี
 กับตัวตนและพื้นที่ทางวัฒนธรรมของคนเมือง ของ นนทวัฒน์ ฉัตรอุทัย (2547) และ การวิเคราะห์
 กระบวนการสร้างความหมายของ “อินดี้” ระหว่างผู้ผลิตและกลุ่มผู้ฟังดนตรีอินดี้ในประเทศไทย ของ
 วรณวรา สุทธิศักดิ์ (2554) อย่างไรก็ตาม งานศึกษาข้างต้นยังไม่มีการชี้ให้เห็นถึงที่เกี่ยวกับดนตรีเต้นรำ
 อิเล็กทรอนิกส์โดยตรง

การนำเสนอข่าวโดยสื่อมวลชน ทำให้สังคมไทยมองเห็นวัฒนธรรมเรพ หรือ วัฒนธรรม
 คลับ ว่าเป็นการแสวงหาความสุขกับความมีเมามา หรือการมั่วสุมเพื่อเต้นรำอย่างเมามายเท่านั้น
 ประกอบกับการที่สื่อมวลชนให้นำหน้าทัศนคติกลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้ไปที่พฤติกรรมเบี่ยงเบนจาก

กฎศีลธรรมหรือกฎหมายของผู้ร่วมปาร์ตี้เรฟ เช่น การใช้ยาเสพติด การดื่มสุรา พฤติกรรมทางเพศ การเปิดสถานบริการใกล้สถานศึกษาและเปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือความปลอดภัยของตัวไนต์คลับหรือสถานบริการ¹ ทำให้นักวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมเรฟ/คลับในประเทศไทยถูกพูดถึงแต่เพียงผิวเผินเท่านั้น และงานศึกษาที่มีก็ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมมวลชนร่วมสมัย (Contemporary Pop Culture) ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

Trance (แทรนซ์ หรือ ทรานซ์) เป็นแนวดนตรีแขนงหนึ่งในขบวนการแนวดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ (EDM) ในประเทศไทยมีการรวมกลุ่มผู้ชื่นชอบเพลงแนว Trance ขึ้น โดยใช้ชื่อว่ากลุ่ม “Trance Music Lovers in Thailand” หรือ TLT โดยกลุ่มดังกล่าวก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ในรูปแบบของเพจ (page) และ กลุ่ม (group) บนเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ต่อมาได้เพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกันภายในกลุ่มทางแอปพลิเคชันไลน์ โดยมีการจัดงานกิจกรรมปาร์ตี้ดนตรีแนว Trance ตามสถานบันเทิง และ สถานที่ต่างๆ อย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 1.3 ตราสัญลักษณ์ของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT)

(ที่มา

<https://www.facebook.com/officialTLT/photos/a.108575689230070.23138.108575209230118/184767731610865/?type=3&theater>)

¹ โปรดดู ‘ลุยผับ ‘แก๊ง เมธัส’ เปิดขายเกินเวลา การ์ดพกปืนหยา’ ที่ <http://www.naewna.com/local/167031> หรือ ‘ประวุฒิ’ ลุยตรวจร้านเหล้า เปิดเกินเวลา-บริการบาราเก้’ ที่ <http://www.dailynews.co.th/regional/250172> หรือ ‘บุกตรวจผับลอยฟ้าพัทยาเปิดเกินเวลา-นักเที่ยวฉิมวง’ ที่ <http://www.dailynews.co.th/regional/250172>

ผู้ศึกษาคิดว่ากลุ่มดังกล่าวมีความน่าสนใจในการเป็นกรณีศึกษาเรื่องวัฒนธรรมคลับ และ วัฒนธรรมเรพในประเทศไทย เพราะเป็นการรวมกลุ่มของผู้นิยมเพลง Trance ที่มีตัวตนปรากฏให้เห็นทั้งในสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก และการจัดกิจกรรมในโลกแห่งความเป็นจริง เช่นการจัดปาร์ตี้เพลง Trance ตามสถานบันเทิงต่างๆ โดยจากสถิติใน Facebook Fanpage ‘Trance Music Lovers in Thailand’ ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2559 มีผู้กดถูกใจ (like) เพื่อติดตามข่าวสารจากเพจนี้จำนวน 15,124 คน ขณะที่ในกลุ่ม (group) ‘Trance Music Lovers in Thailand’ มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 1,062 คน และมีผู้เป็นสมาชิกในกลุ่ม TLT Official ในแอปพลิเคชันไลน์ จำนวน 119 คน

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงต้องการขยายความเข้าใจกลุ่มวัฒนธรรมที่มีดนตรีเต้นรำเป็นแกนกลาง เพื่อศึกษาว่าอะไรคือสิ่งที่เชื่อมร้อยสมาชิกในกลุ่มเข้าไว้ด้วยกัน และ ดนตรี ปาร์ตี้ และการเต้นรำ ตอบสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่ม หรือ ผู้ที่มาร่วมงานปาร์ตี้ ในด้านใดบ้าง และอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

ผู้ศึกษาต้องการทำความเข้าใจรูปแบบของกลุ่มวัฒนธรรมที่มีดนตรีเต้นรำเป็นแกนกลางในประเทศไทยโดยมีกลุ่ม Trance Music Lovers เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เพื่อศึกษาว่า ดนตรี อิเล็กทรอนิกส์ และการเต้นรำ สามารถเชื่อมร้อยสมาชิกในกลุ่มนี้เข้าไว้ด้วยกันได้อย่างไร และสำรวจคุณค่าที่พวกเขายึดถือและแบ่งแยกระหว่างสิ่งที่ตนเองชื่นชอบหรือยอมรับนับถือกับสิ่งที่ไม่ใช่ และกระบวนการที่กลุ่มวัฒนธรรมย่อยใช้ในการต่อต้านต่อรองกับกระแสความนิยมดนตรีกระแสหลัก

1.3 คำถามในการศึกษา

1. กระบวนการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT) และกระบวนการสังสรรค์ความรู้ทางศิลปะและสุนทรียะทางดนตรีของสมาชิกกลุ่ม TLT เป็นอย่างไร?
2. การรวมกลุ่มกันของสมาชิก TLT ทำให้เกิดเส้นแบ่งในการต่อต้านดนตรี EDM กระแสหลักในประเทศไทยหรือไม่ และอย่างไร?

1.4 วิธีการเก็บข้อมูล

1. ใช้การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (participant observation) ในกิจกรรมของกลุ่ม TLT โดยเข้าร่วมการจัดปาร์ตี้ตามสถานที่ต่างๆ ระหว่างเดือนมีนาคม 2557 – พฤษภาคม 2559
2. การสังเกตการณ์ และรวบรวมข้อมูลใน เฟซบุ๊ก fanpage ‘Trance Music Lovers in Thailand’ และ กลุ่มเฟซบุ๊ก ‘Trance Music Lovers in Thailand’ ซึ่งเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สมาชิกกลุ่ม TLT จะมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเกี่ยวกับแนวดนตรี Trance
3. การสัมภาษณ์เชิงลึกกับสมาชิกกลุ่ม TLT ทั้งผู้จัดปาร์ตี้ และ ผู้ร่วมปาร์ตี้
4. การวิเคราะห์สื่อต่างๆ เช่น เพลง โปสเตอร์กิจกรรม ภาพถ่าย และ คลิปวิดีโอ

1.5 แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

1.5.1 ทูทางวัฒนธรรม และ มโนทัศน์เรื่องความจริงแท้ของคนตรี Trance

Sarah Thornton (1993 อ้างถึงใน วิริยะ, 2540) ได้ประยุกต์เอาแนวคิดเรื่อง Cultural capital ของปีแอร์ บูร์ดิเยอ (Pierre Bourdieu) มาสร้างเป็นแนวคิด ทูทางวัฒนธรรม กลุ่มย่อย หรือ Subcultural capital โดยกล่าวว่า คนตรี สื่อ ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับดนตรีเต้นรำ ภาพลักษณ์ส่วนบุคคล ความสามารถในการเข้าถึงคลับที่ ‘เป็นพิเศษ’ (exclusive) ผ่านทางเครือข่ายสังคมของตน ความสามารถในการเข้าถึงและมีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดที่เหมาะสมกับคลับนั้นๆ ฯลฯ เปรียบเสมือนทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่วัยรุ่นสามารถหยิบมาปรุงแต่งให้เป็น “ทูทางวัฒนธรรมกลุ่มย่อย” เมื่อแยก (Distinction) ให้ตัวเองแจ้ง (Hip) ไปจากวัยรุ่นหรือกลุ่มอื่นๆ ได้ ซึ่งสิ่งที่ไม่เหมือนใครที่ดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ให้กับ clubber หรือ raver ก็คือ “ความจริงแท้ทางศิลปะ” (Authenticity) ในขณะที่ความจริงแท้ทางศิลปะของคนตรีป๊อปอยู่ที่นักร้อง ของเพลงดิสโก้ อยู่ที่แผ่นเสียง ของดนตรีร็อกอยู่ที่กีตาร์และการแสดงสด แต่สำหรับคนตรีเต้นรำแล้ว ความจริงแท้ทางศิลปะ เกิดขึ้น ณ ที่ที่ผู้เข้าร่วมกำลัง “เต้น” อยู่นั่นเอง Thornton วิเคราะห์ว่า วัฒนธรรมเรพ/คลับ เกิดจากการบริโภคและการผลิตวัตถุชิ้นหนึ่ง (ดนตรีและเทคโนโลยี) และก็ทำให้มันกลายเป็นวัตถุ (Objectification) อีกอย่างหนึ่งที่มีคุณค่าทางศิลปะ (ดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์) และมีคุณค่าความแท้จริงแบบใหม่ขึ้นมา และโดยการสร้างสื่อ การใช้มัน และการบริโภค ก็ทำให้ผู้อยู่ในวัฒนธรรมเรพ/คลับกลายเป็นกลุ่มที่มีรสนิยมเช่นเดียวกัน (Taste Culture) ขึ้นมา พวกเขาจึงดูจะมีความแจ้ง (Hipness) ที่ชัดเจน (Distinction) แตกต่างไปจากวัยรุ่นกลุ่มอื่น

ทูทางวัฒนธรรมจะเติบโตแข็งแกร่งได้ก็โดยการเติบโตของอุตสาหกรรมสินค้าวัฒนธรรม (Cultural Products) ซึ่งหมายถึงสินค้าและบริการที่วัฒนธรรมฝังตัวในสินค้าหรือบริการนั้น เมื่อเราซื้อสินค้ามาบริโภค สิ่งที่ได้มามีได้มีเฉพาะแต่ตัวสินค้าที่สนองความสุขความพอใจในการบริโภคเท่านั้น หากยังได้ “วัฒนธรรม” ที่ฝังอยู่ในตัวสินค้านั้นด้วย สินค้าหรือบริการแต่ละประเภทยังเกี่ยวพันถึงวัฒนธรรม แต่นัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมมีระดับและความเข้มข้นไม่เท่ากัน วัฒนธรรมที่ฝังตัวอยู่ในสินค้าที่แตกต่างกันทำให้สินค้านั้นมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ความหลากหลายของผลผลิตนี้เอง

ที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดความต้องการสินค้า (รังสรรค์, 2546) โดยเฉพาะสินค้าประเภทดนตรี และแฟชั่นที่สามารถจำแนกแยกย่อยออกมาได้อย่างหลากหลายอย่างยิ่ง

บูร์ดิเยอ (อ้างถึงใน นันทวัฒน์, 2547, น. 21-22) ได้วิเคราะห์เรื่อง “การบริโภคศิลปะวัฒนธรรม” (consuming art and culture) ไว้ในหนังสือ Distinction (1979) ว่า การบริโภคศิลปะวัฒนธรรมเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารนั่นคือ “การแก้ปริศนาหรือถอดรหัสความหมาย” (deciphering) ของสินค้าโดยนัยว่าบุคคลที่สามารถบริโภคสินค้านั้นๆ นั้นต้องมีความสามารถเก่งกาจเหนือปริศนา/รหัสทางวัฒนธรรมในตัวสินค้า จึงกล่าวได้ว่า ความสามารถในการชมงานหรือการรับฟังดนตรีเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของความรู้ (knowledge) หรือมโนทัศน์ (concepts) ซึ่งทำให้บุคคลที่ครอบครองความรู้นั้นสามารถที่จะสรรหาคำพูดมาบรรยาย พรรณนา แยกแยะคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรมต่างๆ ได้ และในขณะเดียวกัน ความรู้ หรือมโนทัศน์ที่เราครอบครองไว้ก็กลับมาครองตัวเราด้วยการครอบวิธีการรับรู้ ซึมซับสินค้าศิลปะวัฒนธรรมนั้นๆ ในแง่นี้ผู้ฟังงานดนตรีที่ไม่ได้ครอบครองมโนทัศน์หรือความรู้เกี่ยวกับศิลปะการดนตรีนั้นๆ ก็จะมีผู้ฟังเหมือนหลงทางอยู่ในท่วงทำนอง เสียง และจังหวะที่สับสนอลหม่าน โดยไม่สามารถจับต้นชนปลายและสังเคราะห์หาความงามของท่วงทำนองเสียงหรือสีสันท่างๆ ได้แต่อย่างใด

ด้วยเหตุนี้ เครือข่ายทางวัฒนธรรมจึงทำหน้าที่เป็นหน่วยทางสังคมในการสั่งสมทุนทางวัฒนธรรม โดยการสร้าง ให้ความหมาย และดำรงคุณค่าบางอย่างที่แฝงฝังอยู่ในสินค้าทางวัฒนธรรม เช่น ดนตรี รถมอเตอร์ไซด์บิ๊กไบค์ เครื่องแบบทหารย้อนยุค ฯลฯ หรือ กิจกรรมทางวัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การเดินร่ำ การถ่ายภาพขาวดำ การตัดบอนไซ ฯลฯ โดยสิ่งนั้นๆ จะมีคุณค่าเฉพาะเจาะจง มีความงดงาม เป็นสิ่งสูงส่ง หรือ เป็นความจริงแท้ทางศิลปะสำหรับคนบางกลุ่มที่เข้าใจในความหมาย หรือ รหัส ที่อยู่ภายในสิ่งสิ่งนั้น ซึ่งกลุ่มดังกล่าวเป็นไปได้ทั้งในรูปแบบของแฟนคลับ กลุ่ม สมาคม ชมรม ฯลฯ ตลอดจนในรูปแบบของ “ชนเผ่ายุคใหม่” ของผู้มีรสนิยมในการบริโภคคล้ายคลึงกัน

1.5.2 Neo-tribalism และชนเผ่าร่วมสมัยของผู้นิยมเพลง Trance

ในทางสังคมวิทยา และ มานุษยวิทยา มีการให้ความหมายของคำว่า “เผ่า” (tribe) และ “ชนเผ่านิยม” (tribalism) ไว้หลากหลายและอย่างยาวนาน โดยคำว่า tribe มาจากคำ

ภาษาโรมัน tribua หมายความว่าถึงหน่วยทางการเมือง และถูกใช้เพื่ออ้างถึงกลุ่มทางสังคมที่อยู่ในอาณาเขตที่พวกเขาครอบครองอยู่ (Seymour-Smith, 1993, p. 281) ในหนังสือ The Ancient Law เซอร์ เฮนรี เมิน (Sir Henry Maine) (อ้างถึงใน S. John และ M. Gordon, 2005, p. 669) ระบุว่า ชนเผ่าสมัยก่อนคือรูปแบบสังคมของมนุษย์ยุคก่อนอารยธรรม และสื่อความหมายไปในทางไม่ดีคือเป็นกลุ่มมนุษย์ที่แสดงออกตามอารมณ์ ไม่คิดและทำอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ และมีพฤติกรรมที่ไม่สมเหตุสมผล

การพิจารณาการจัดองค์กรทางสังคมและการเมืองที่อ้างอิงกับทฤษฎีวิวัฒนาการ มักแบ่งลำดับขั้นในการจัดองค์กรทางสังคมออกตามลำดับเป็น กลุ่ม (band) เผ่า (tribe) อาณาจักร (chiefdom) และ รัฐ (state) สำหรับ เผ่า โดยทั่วไปหมายถึงการรวมกลุ่มชุมชนในท้องถิ่นหนึ่งๆ มากกว่าหนึ่งชุมชน ที่มารวมกันด้วยรูปแบบทางวัฒนธรรมพื้นฐานที่มีร่วมกัน และมีรูปแบบทางการเมืองการปกครอง หรือ การจัดองค์กรทางการเมืองในระดับผู้นำท้องถิ่นร่วมกัน ซึ่งผู้นำระดับท้องถิ่นนี้จะได้รับการเชิดชู สมาชิกในกลุ่มมีการพัฒนาทักษะความพิเศษทางอาชีพเฉพาะด้านต่างๆ เช่น งานฝีมือ การทหาร และ กิจกรรมทางศาสนา และมีการผลิตทางเศรษฐกิจร่วมกัน (Seymour-Smith, 1993, p. 281)

Scott และ Marshall (2005, p. 669) นิยามว่า เผ่า คือกลุ่มทางสังคมที่ร่วมกันโดยอาศัยความสัมพันธ์ทางสายเลือด และ หน้าที่ มีความสัมพันธ์กันในอาณาเขตที่เฉพาะเจาะจง สมาชิกของเผ่าแบ่งการทำงานกันตามครอบครัว โดยมีความรู้สึกร่วมถึงการมีอำนาจปกครองตนเองภายในกลุ่มของตน

ขณะที่ ยศ (2548, น. 180-181) กล่าวว่า สังคมชนเผ่ามักมีการจัดองค์กรทางการเมืองคล้ายคลึงกับกลุ่มขนาดเล็ก (band) สมาชิกของเผ่ามักมีสถานะค่อนข้างเท่าเทียมกัน ไม่มีความแตกต่างทางชนชั้นและไม่มีการจัดองค์กรการเมืองอย่างเป็นทางการ ภายในกลุ่มยังมีการแบ่งแยกออกเป็นตระกูล (lineage) ต่างๆ โดยแต่ละตระกูลจะมีที่ดินและอาณาเขตของตนเอง ผู้อาวุโสสูงสุดของแต่ละตระกูลทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความคิดเห็นหรือเป็นที่ปรึกษา การตัดสินใจร่วมกันของเผ่ามักกระทำโดย “คณะผู้อาวุโส” (council of elders) ในสังคมชนเผ่า ผู้อาวุโสจะได้รับความเคารพนับถือจากสมาชิก เพราะผู้อาวุโสเป็นผู้มีประสบการณ์ มีภูมิปัญญา มีความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณี

เป็นแกนกลางในการประกอบพิธีทางศาสนา และเป็นคนกลางคนการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายในตระกูล หรือ ภายในเผ่า อย่างไรก็ตาม สันคมชนเผ่าไม่มีการจัดวางตำแหน่ง “หัวหน้า” หรือ “ผู้นำ” และไม่มีการจัดตั้งองค์กรทางการเมืองอย่างเป็นทางการ กระบวนการทางการเมืองภายในเผ่าเป็นการเจรจาต่อรอง และการปรึกษาหารือระหว่างตัวแทนของตระกูลต่างๆ เป็นหลัก

จากนิยามต่างๆ ข้างต้น จะเห็นว่าลักษณะร่วมของชนเผ่าในรูปแบบดั้งเดิมคือ การรวมกลุ่มกันของกลุ่มคนมากกว่าหนึ่งกลุ่มที่อาจจะเป็นครอบครัว หรือ ตระกูลที่เกี่ยวข้องกันทางสายเลือดภายในพื้นที่ทางกายภาพเฉพาะเจาะจงพื้นที่หนึ่ง สมาชิกในเผ่ามีกิจกรรมทางวัฒนธรรมและกิจกรรมทางการผลิตร่วมกันโดยมีการแบ่งงานกันทำ ในเผ่ามีผู้นำที่มักเป็นผู้อาวุโสที่มีความรู้ มีประสบการณ์ แต่ผู้นำก็ไม่ได้มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการสั่งการใดๆ และสมาชิกในเผ่าตระหนักถึงการมีอำนาจในการปกครองตนเองของเผ่าของตนเอง

Michael Maffesoli ได้พัฒนาแนวคิด “ชนเผ่านิยมใหม่” (neo-tribalism) โดยได้กล่าวไว้ในหนังสือ *The Time of the Tribes: The Decline of Individualism in Mass Society* (1996) ว่าองค์กรทางสังคมในโลกตะวันตกในปัจจุบันได้พัฒนาโครงสร้างไปสู่การเป็น “neo-tribal” หรือ “postmodern tribe” ซึ่งผู้คนสามารถเคลื่อนย้ายไปมาระหว่างกลุ่ม หรือ เผ่า ที่มีขนาดเล็กและเกาะเกี่ยวสัมพันธ์กันอย่างชั่วคราว สิ่งที่น่าแปลกแยกแยะกลุ่มต่างๆ เหล่านี้คือ รูปแบบการใช้ชีวิตที่สมาชิกแต่ละกลุ่มมีส่วนร่วม คุณค่าที่ยึดถือร่วมกัน และ ความเข้าใจร่วมกันว่าอะไรคือความพฤติกรรมที่เหมาะสม ความแตกต่างระหว่างชนเผ่าแบบดั้งเดิม (traditional tribal) และ ชนเผ่ายุคใหม่ (neo tribal) คือ สมาชิกภาพของกลุ่มชนเผ่ายุคใหม่สามารถเป็นไปได้อย่างหลากหลาย เป็นสภาวะชั่วคราว และเลื่อนไหลได้ โดยสมาชิกสามารถโยกย้ายไปมาระหว่างกลุ่ม neo-tribe ต่างๆ ได้ตลอดเวลา ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะเป็นไปโดยสมัครใจ และมีพื้นฐานอยู่บนพฤติกรรมการบริโภคเป็นสำคัญ (Riley S.C.E et al, 2010, p. 348) การรวมกลุ่มสมาชิกของชนเผ่ายุคใหม่จึงไม่มีความคงตัวถาวร เป็นการรวมกลุ่มเพื่อการแสวงหาความสุขชั่วคราวครั้งชั่วคราว แต่ไม่ว่าจะมีรวมกลุ่มกันหรือไม่ สมาชิกของเผ่าต่างๆ ต่างมีความเข้าใจถึง “คุณค่า” ของสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและยอมรับนับถือ และแบ่งปันคุณค่าและความสุขนั้นร่วมกันเมื่อมารวมกลุ่มในเหตุการณ์และสถานที่เดียวกัน

แนวคิด Neo-tribal สามารถถูกพิจารณาว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและการเมืองได้ เนื่องจากในแต่ละกลุ่มชนเผ่าต่างก็มีหลักการทางสุนทรียะเป็นของตนเอง โดยแต่ละกลุ่มมีศักยภาพในการสร้างช่วงเวลาที่จะดำรงไว้ซึ่งคุณค่าเฉพาะของกลุ่ม สร้างสภาวะที่ทำให้ตระหนักถึงอำนาจในการแสดงออกซึ่งความเป็นตัวเองได้ในห้วงเวลาหนึ่งๆ ทำให้สามารถหลบหนีอำนาจบางอย่าง หรืออย่างน้อยที่สุด ก็เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจเชิงสถาบันบางอย่างได้ (Maffesoli, 1996, p. 44) Maffesoli มองว่า การเมืองแบบประเพณีนิยมนั้นมีรากฐานอยู่บนสถาบันสมัยใหม่ (เช่น ความเป็นชาติ หรือ โครงสร้างของรัฐที่เป็นเหตุเป็นผล) ซึ่งวางอยู่บนหลักเหตุผลเป็นสำคัญ แต่เขามีข้อโต้แย้งว่า การจัดองค์กรหรือการรวมกันของมนุษย์กำลังเปลี่ยนแปลงไปจากสถาบันขนาดใหญ่ แต่ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่ทำหายกับตัวสถาบันโดยตรง ผู้คนเข้าถึงอำนาจใหม่ด้วยการออกห่างจากอำนาจเดิม หันหลังให้กับสถาบันสมัยใหม่ และหันมาให้ความสนใจกับกลุ่ม หรือ เผ่า ที่มีความเป็นท้องถิ่น หรือมีความเป็นพวกพ้อง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสอดคล้องกันทางอารมณ์มากกว่าเหตุผล ในเผ่าดังกล่าวนี้ กิจกรรมทางวัฒนธรรมจะถูกกำหนดโดยสิ่งต่างๆ ได้แก่ การคบหาสมาคม และ ความเป็นพวกพ้อง ความเป็นหนึ่งเดียว และ การเป็นเจ้าของ สุขนิยม ความมีชีวิตชีวา และ ความสุข และการมีอำนาจเหนือการมีอยู่และการแสดงออกของตนเอง ซึ่งเป็น “การเมืองในชีวิตประจำวัน” (everyday politics) (Riley S.C.E et al, 2010, p. 348) ซึ่งจุดมุ่งหมายของการรวมกลุ่มเป็นชนเผ่าในรูปแบบใหม่นี้ไม่ได้มุ่งหมายจะเปลี่ยนแปลงโลก แต่เพื่อที่จะอยู่รอดในโลก เป็นการเมืองเพื่อความอยู่รอดมากกว่าเพื่อการต่อต้าน โดยการสร้างสถานที่เพื่อสร้างประสบการณ์ในการมีความสุขร่วมกันเป็นหมู่คณะ

ในหนังสือ *The Time of the Tribes: The Decline of Individualism in Mass Society* Maffisoli ตั้งใจใช้คำว่า *puissance* ในการกล่าวถึง “อำนาจ” เพื่อสื่อความหมายถึง “อำนาจเหนือการมีอยู่และแสดงออกของตนเอง” แทนคำว่า *pouvoir* ที่แปลว่า อำนาจ (power) ในการบังคับเหนือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ *force power* โดยอำนาจในความหมายของ *puissance* เป็นอำนาจที่อยู่ตรงข้ามกับอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง และเป็นอำนาจในรูปแบบไม่เป็นทางการ ที่บุคคลต้องการอำนาจในรูปแบบนี้เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม (Maffisoli: 4) สอดคล้องกับแนวคิดของ Goffman และ Halbwachs ที่เสนอว่าหลายด้านของการดำรงอยู่ของสังคมไม่ได้เกิดขึ้นจากรูปแบบของการจัดตั้งที่เป็นเหตุผลเพียงอย่างเดียว และไม่ใช่ว่าสิ่งที่ยอมรับใน

ตัวเอง หรือ ถูกครอบงำเบียดเบียนด้วยตรรกะใดตรรกะหนึ่ง แต่มันยังมีการหลบเลี่ยงอำนาจเชิงเหตุผล ข้างต้น และความปรารถนาในการจะมีชีวิตอยู่ในสังคมถูกแสดงออกผ่านพิธีกรรม เหตุการณ์ การแสดงออกทางกาย และ การสร้างประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อแสดงให้เห็นเสรีภาพเหนือกฎเกณฑ์ทางสังคม ความต้องการใช้ชีวิตให้แปลกแยก ความคาดหวังถึงความสมบูรณ์แบบ หรือ การมีชีวิตอยู่อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Maffisoli, 1996, p. 21)

Durkheim ได้ทำการศึกษาถึงบทบาทของดนตรีสังคมชนเผ่าดั้งเดิมซึ่งในพิธีกรรม จะมีการใช้ดนตรีเพื่อสร้างอารมณ์สุขสม โดยการร่ำกลอง และเต้นรำอย่างบ้าคลั่ง ซึ่งทำให้กลุ่มคน รวมกันเป็นหนึ่งเดียวผ่านพิธีกรรม เขายังเสนอว่าความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้นดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม และความสงบสุขของสังคม แต่ Komter (อ้างถึงใน Kavanaugh and Anderson, 2008, p. 184) ได้แย้งว่า ในสังคมยุคใหม่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกลับกระจายแตกย่อยมากขึ้น ซึ่งถูกกำหนด โดยความเป็นปัจเจก และกลุ่มทางสังคมที่แตกกระจาย เชื่อมต่อกับคนนั้นคนนี้ไม่ใช่เพื่อความต้องการ อิสระอย่างแท้จริง แต่วางอยู่บนพื้นฐานของทางเลือก หรือ ความชอบส่วนบุคคล

การรวมกลุ่มกันเป็นชนเผ่ายุคใหม่จึงไม่ใช่การรวมกลุ่มคนที่อยู่ในสายเลือดเดียวกัน เพื่อทำกิจกรรมในการผลิตร่วมกันเพื่อเอาชีวิตรอดเหมือนดังเช่นสังคมบุพกาล แต่เป็นการรวมกลุ่มคน ที่มีรสนิยมในการบริโภคบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน ยึดถือในคุณค่าบางอย่างร่วมกัน มีกิจกรรมทาง วัฒนธรรมร่วมกัน เพื่ออยู่รอดในสังคมโลกปัจจุบันอันซับซ้อน เต็มไปด้วยกฎระเบียบ และการแข่งขัน โดยการแสวงหาความสุขในกลุ่มคนที่นิยมบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน เพื่อแสดงออกถึงการมีอำนาจเหนือ การแสดงออกของตัวเอง หรือ เพื่อดำรงให้ค่านิยมบางอย่างยังอยู่รอดท่ามกลางกระแสการบริโภค กระแสหลักที่รุนแรงที่ได้รับการส่งเสริมทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสื่อมวลชน วงการธุรกิจ วงการ อุตสาหกรรม หรือ แม้แต่การส่งเสริมโดยรัฐ ในมิติหนึ่ง กลุ่มชนเผ่ายุคใหม่จึงเป็นการรวมกลุ่มผู้ยึดถือ ค่านิยมบางอย่างที่เป็น “กระแสรอง” เพื่อไม่ให้ค่านิยมนั้นถูกสิ่งที่เป็น “กระแสหลัก” ดูดกลืน เปลี่ยนแปลงความหมาย หรือ ทำให้สูญสลายไป และยังเป็นการแสดงออกถึงการมีอยู่ของตัวตนของ บุคคลผ่านการแสดงออกซึ่งความชื่นชอบและเข้าถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของวัตถุบางอย่างทั้งในระดับ ปัจเจก และในระดับกลุ่ม

1.5.3 แพนศึกษา กับความเป็น “แฟนเพลง trance”

Abercrombie and Longhurst (1998 อ้างถึงใน อาจินต์, 2555, น. 13-14) ได้จำแนก แฟน หรือผู้นิยมชมชอบในบางสิ่งบางอย่าง หรือ ผู้อุทิศตนให้กับบางสิ่งบางอย่างที่ชื่นชอบ ออกตามลักษณะการใช้สื่อเป็น 3 ประเภท คือ

1. แฟน (fan) คือกลุ่มที่หลงใหล ชื่นชอบในอะไรบางอย่างเป็นอย่างมาก โดยมีการติดตามผ่านทางสื่อสารมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ แต่ไม่ได้มีการติดต่อกันโดยตรงในกลุ่มผู้ที่มีการชื่นชอบด้วยกัน อย่างไรก็ตามกลุ่มนี้ก็ยังคงมีการแสดงออกซึ่งความชื่นชอบของตนเองในชีวิตประจำวันอยู่

2. Cultist กลุ่มนี้มีการใช้และติดตามผ่านทางสื่อสารมวลชนเช่นกัน แต่จะมีการคัดสรรสิ่งที่ติดตามด้วยมาตรฐานของรสนิยม (taste) แบบหนึ่ง ทำให้ลักษณะความชุกในการติดตามจากสื่อมีน้อยลง แต่จะมุ่งเน้นไปที่ความเข้มข้นของการคัดสรร นอกจากนี้ ลักษณะเฉพาะของกลุ่มนี้ที่มีมากกว่าแฟนในกลุ่มแรกก็คือมีการรวมกลุ่มกันในหมู่ผู้ชื่นชอบด้วยกัน มีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างเครือข่ายสัมพันธ์ระหว่างกัน

3. Enthusiast กลุ่มนี้จะมีการใช้สื่อในลักษณะที่ค่อนข้างเฉพาะเจาะจง คือใช้สื่อในลักษณะสื่อสารมวลชนน้อย แต่จะใช้สื่อที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่มมากกว่า เช่นจดหมายเวียน “แฟนซิน” มีการติดตามที่อาจไม่ชุกเท่ากลุ่มแรกๆ แต่เน้นไปที่ความสนใจในรายละเอียดที่เข้มข้นมากที่สุด มีการผลิตสื่อเอง ผลิตเนื้อหาเอง หรืออธิบายได้ว่าเป็น “ผู้เชี่ยวชาญ” ที่มีการผลิตความเป็นแฟนแจกจ่ายกันในหมู่ผู้เชี่ยวชาญเอง โดยมีการใช้สื่อเฉพาะในการติดต่อ

เมื่อพิจารณาภายใต้านิยามของแพนศึกษา ผู้ศึกษาพบว่าสมาชิกของกลุ่ม TLT มีอยู่ในทั้ง 3 ประเภทข้างต้น ทั้งกลุ่มที่ติดตามข่าวสารของกลุ่มผ่านอินเทอร์เน็ตแต่ไม่เข้าร่วมปาร์ตี้ กลุ่มที่เข้าร่วมปาร์ตี้ และกลุ่มที่พัฒนาจากผู้เข้าร่วมงานมาเป็นดีเจ เป็นคนทำเพลงเอง แต่ก็มีข้อแตกต่างจากการแบ่งกลุ่มข้างต้นในหลายประเด็น ได้แก่ สมาชิกกลุ่ม TLT ใช้ช่องทางสื่อสารมวลชนเพื่อการเป็นทั้งผู้ติดตาม (คนฟังเพลงทั่วไป) ผู้ผลิตซ้ำ (ดีเจที่นำเพลงมาเปิด) และ ผู้ผลิตสิ่งใหม่ (นักทำเพลงที่เผยแพร่เพลงของตัวเองผ่านช่องทางออนไลน์) ในแง่นี้ ช่องทางการสื่อสารมวลชนอย่างอินเทอร์เน็ต และ เว็บไซต์ จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการดำรงไว้ซึ่งกลุ่ม TLT การเพิ่มจำนวนสมาชิกของกลุ่ม และเป็นเครื่องมือเพื่อคงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มให้ยังเป็นกลุ่มก้อน

งานศึกษาเรื่องแฟนสโมสรฟุตบอลไทยของอาจินต์ ทองอยู่คง (2555) วิพากษ์งานศึกษาของสำนักคิดแฟรงค์เฟิร์ต ที่ว่าแฟนเป็นผู้บริโภคที่เฉื่อยชา และถูกรอบงำจากอุตสาหกรรมวัฒนธรรม โดยมองว่าแฟนสโมสรฟุตบอลไทยไม่ได้เป็นผู้บริโภคที่เฉื่อยชาและควบคุมไปเสียทั้งหมด แต่ยังมีความเป็นได้ที่แฟนนั้นจะเป็นผู้บริโภคที่ตื่นตัว (active consumer) และมีบทบาทในการผลิตที่สร้างวัฒนธรรมในการบริโภคของตนเองขึ้นมาด้วย (อาจินต์, 2555, น. 15) โดยผู้ศึกษาได้นำเอาแนวในการวิเคราะห์ดังกล่าวมาใช้พิจารณาความเป็นไปในหมู่สมาชิก TLT ซึ่งสมาชิกแต่ละคนมีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็นผ่านทางโลกออนไลน์ และมีศักยภาพเป็นผู้กระทำการทั้งในเครือข่ายสังคมออนไลน์และโลกแห่งความเป็นจริง โดยการมีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับสมาชิกด้วยกันเองและผู้ดูแลกลุ่ม

การเลื่อนลำดับขั้นจากผู้นิยมชมชอบ ผู้คลั่งไคล้ ไปสู่ผู้ชำนาญการ ของสมาชิกกลุ่ม TLT เกิดจากการสะสมองค์ความรู้เกี่ยวกับเพลง Trance ผ่านการฟังเพลง Trance ทั้งใหม่และเก่าเป็นจำนวนมาก การฟังเพลงอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาาน และ การเข้าร่วมงานปาร์ตี้ต่างๆ ทั้งแนว Trance และ ไม่ใช่ Trance เพื่อสะสมองค์ความรู้ทางศิลปะที่เกี่ยวข้องกับดนตรี Trance และ งานปาร์ตี้มากขึ้น จนสามารถจำแนกแยกแยะเพลง Trance ออกจากแนวเพลง EDM อื่นๆ จำแนกแนวเพลง Trance ย่อยต่างๆ ได้ รู้มารยาทธรรมเนียมฟังปฏิบัติในการเข้าร่วมงานปาร์ตี้ จำแนกองค์ประกอบของงานปาร์ตี้ที่ตีได้ ซึ่งสถานะที่สูงขึ้นนอกจากจะทำให้สมาชิกมีความรู้มากขึ้น ซึมซับบทเพลงได้ซาบซึ้งยิ่งขึ้นแล้ว ยังมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดการยกระดับสถานะจากผู้ฟังเพลงสู่ผู้ผลิตเพลง หรือ ผู้จัดงานปาร์ตี้ ที่สามารถสร้างรายได้จากสิ่งที่ตัวเองชื่นชอบได้ การเป็นผู้ชำนาญการยังนำมาซึ่งการเป็นที่นับหน้าถือตาในหมู่ผู้นิยมเพลง Trance ว่าเป็นเสมือน “ผู้รู้” หรือเป็น “กูรู” ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ หรือ ประสบการณ์ให้กับคนอื่นได้ ทั้งการแนะนำเพลงและศิลปินให้กับนักฟังเพลงหน้าใหม่ การสอนเปิดเพลง การสอนทำเพลง การให้ข้อเสนอแนะในการจัดปาร์ตี้แนว Trance แม้แต่การปรากฏตัวในสื่อสารมวลชนระดับประเทศ เช่น โทรทัศน์ หรือ หนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ การเป็นผู้ชำนาญการยังนำมาซึ่งสิทธิพิเศษอื่นๆ เช่น สามารถเข้าถึงพื้นที่เฉพาะในงานปาร์ตี้เพื่อพูดคุย หรือ แม้แต่แนะนำเพลงที่ตัวเองทำให้กับดีเจ หรือ ศิลปินจากต่างประเทศได้ง่ายกว่าบุคคลทั่วไป

1.6 สนามของการศึกษา: โลกของเพลง Trance และ งานปาร์ตี้

1.6.1 แนวดนตรี Trance คืออะไร?

Trance (แทรนซ์ หรือ ทรานซ์) เป็นแนวดนตรีย่อยแขนงหนึ่งในขบวนการแนวดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์อันหลากหลาย แนวดนตรี Trance ถูกพัฒนาขึ้นในช่วงทศวรรษ 90 ในเยอรมนี คุณลักษณะทั่วไปของดนตรีแนว Trance คือ มักจะมีความเร็วระหว่าง 125 – 160 จังหวะต่อนาที (beats per minute) เพลงมักจะประกอบด้วยท่วงทำนองซ้ำๆ ใช้เสียงเบสที่มีจังหวะสม่ำเสมอ ควบคุมเพลงตั้งแต่ต้นเพลงจนถึงกลางเพลง ก่อนที่จะตัดเข้าสู่ท่อน “ทิ้ง” หรือ ท่อน Breakdown ที่เสียงดนตรีจะเงียบลง ก่อนจะมีเครื่องเสียงดนตรีแบบใดแบบหนึ่งดังขึ้นเพียงเสียงเดียว หรือเป็นเสียงร้องที่ไม่มีดนตรีประกอบ ตามมาด้วยเสียงเอฟเฟคต่างๆ เสียงเบส เสียง กลอง หรือเสียงจำพวกเครื่องเคาะควบคุมจังหวะ เสียงต่างๆ เหล่านี้จะค่อยๆ ดังขึ้นจนถึงจุดสูงสุด แล้วเพลงจะตัดเข้าสู่ท่อนสุดท้ายที่เสียงเบสจะกลับมาดังอย่างต่อเนื่องและหนักแน่นทันที ดนตรี Trance ใช้เสียงเครื่องดนตรีสังเคราะห์ จากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือ เครื่องสร้างเสียงสังเคราะห์ (Synthesizer) ที่ทำให้เกิดเสียงพิเศษ เช่น เสียงเบสที่ต่ำและมีความหนักหน่วงเป็นพิเศษ เสียงหวีดแหลมสูงเป็นพิเศษ เสียงเลียนแบบเครื่องดนตรีคลาสสิก เสียงน้ำหยด หรือ เสียงลมพัด เสียงต่างๆ เหล่านี้ถูกผสม (mix) ไว้ภายในเพลง Trance ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกถึงการถูกบีบคั้นทางอารมณ์ก่อนจะได้รับการปลดปล่อย จากการฟังเสียงดนตรีที่มีทำนองกระชั้น รวดเร็ว สม่ำเสมอ (kinetic) ในช่วงต้นเพลงถึงกลางเพลง ก่อนจะปล่อยให้เหลือเพียงทำนองแผ่วเบา ล่องลอยอยู่ช่วงหนึ่งในช่วง breakdown ที่จะเพิ่มความดังของเสียงและจังหวะกระชั้นขึ้นไปจนถึงจุดสูงสุดและตัดเข้าสู่ท่อนสุดท้ายอย่างรวดเร็ว หรือที่ผู้นิยมดนตรี EDM นิยมเรียกว่าท่อนดรอป (drop) ที่เน้นเสียงเบสที่ดังต่อเนื่อง ในกรณีที่มีเสียงร้องประกอบ มักจะใช้เสียงร้องจากนักร้องหญิงที่มักจะร้องด้วยน้ำเสียงล่องลอย น้ำเสียงที่สื่อถึงอารมณ์ของความยิ่งใหญ่ เนื้อเพลง Trance มักจะไม่พูดถึงความโศกเศร้า แต่จะพูดถึงความรัก การได้รับการปลดปล่อย การเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งที่สูงส่ง เช่น พระเจ้า เทวดา หรือ การอยู่เหนือความทุกข์

ดนตรีแนว Trance ยังสามารถแบ่งแยกย่อยได้อีกหลายประเภท เช่น Psychedelic Trance, Tech Trance, Vocal Trance, Goa Trance, Progressive Trance และอีกมากมาย ในหมู่นิยมเพลง

EDM ในประเทศไทย บางครั้งเพลงแนว Trance มักจะถูกเรียกว่าเป็นเพลง “สายลอย” หรือ “สายหวด” สื่อถึงแนวดนตรีที่มีทั้งท่อนของดนตรีที่ล่องลอย และ เร่งเร้า มีเสียงเบสหนักแน่นรุนแรงอยู่ในเพลงเดียวกัน

Trance เป็นหนึ่งในแนวดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นที่นิยมในหมู่นักฟังเพลงเต้นรำในหลายภูมิภาคทั่วโลก โดยมีสถานบันเทิงที่เปิดเฉพาะเพลงแนว Trance และเทศกาลดนตรีแนว Trance ในหลายประเทศในแถบยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ และบางประเทศในเอเชีย เช่น สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และ อินเดีย สำหรับในประเทศไทย ดนตรีแนว Trance เป็นที่นิยมเฉพาะกลุ่ม เนื่องจากสถานบันเทิงทั่วไปไม่นิยมเปิดเพลง Trance เป็นแนวดนตรีหลัก แต่มักจะเปิดสลับกับเพลงแนวอื่น เช่น Progressive House ในสัดส่วนที่น้อยกว่ามาก นอกจากสถานบันเทิงบางแห่งที่จะมีการจัดงาน Trance music เป็นระยะ โดยสถานที่ที่เปิดเพลง Trance อย่างสม่ำเสมอมักจะเป็นแหล่งบันเทิงที่เน้นการให้บริการชาวต่างชาติ เช่น ไนท์คลับบางแห่งในย่านถนนสีลม สุขุมวิท พัทยา หรือสถานบันเทิงบนเกาะพะงัน รวมไปถึงการจัดงาน Full Moon Party แต่อย่างไรก็ดี เราก็สามารถได้ยินเพลง Trance ได้ในชีวิตประจำวันอยู่บ่อยครั้ง เช่น เพลงประกอบโฆษณาบางชิ้น หรือ เพลงที่เปิดในห้างสรรพสินค้าบางแห่ง โดยที่ผู้คนส่วนใหญ่ไม่รู้ว่านั้นคือดนตรีแนว Trance

คำว่า Trance นั้น Judith Becker ให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็นสภาวะจิตซึ่งเกิดขึ้นจากการกำหนดจิตกับบางสิ่งบางอย่างอย่างจดจ่อ การสูญเสียความรู้สึกของตัวตน และการเข้าสู่ความรู้สึกหรือประสบการณ์ที่ไม่อาจเข้าถึงได้ในสภาวะ non-trance (Becker, 1994, p. 41) ซึ่งการศึกษาของ Becker พบว่า นักเต้นบารอง (Barong Dance) ในเกาะบาหลี รู้สึกว่าตนเองเข้าถึงสภาวะ trance จากการเต้นพร้อมดนตรีพื้นเมือง เมื่อพ้นจากสภาวะนั้นแล้วจะรู้สึกหมดแรงแต่ผ่อนคลายและมีความสุข มีความทรงจำที่เต็มไปด้วยศรัทธาต่อพลังในระดับจักรวาล (Becker: 1994, p. 43) การฟังเพลงทำให้คนเกิดความสุข สภาวะ trance ก็เกี่ยวข้องกับการมีความสุขเช่นกัน การสัมพันธ์ระหว่างความทรงจำ ความรู้ และจังหวะซ้ำๆ จะช่วยลดความเจ็บปวด และทำให้เกิดความสุข ซึ่งคล้ายคลึงกับที่เกิดขึ้นในสภาวะ Trance (Becker, 1994, p. 49) ในระดับสมอง ความสุขที่เพิ่มขึ้นเกิดจากการทำงานของสารเอนโดฟิน (endorphin) ซึ่งออกฤทธิ์ลดความเจ็บปวดและเพิ่มความสุข ซึ่งการฟังดนตรีทำให้เกิดการทำงานของสารเคมีในสมองมากมาย และเอนโดฟินก็เป็นหนึ่งในสารที่ทำงานอย่างสำคัญขณะฟังดนตรี แนวดนตรี Trance จึงมีความสัมพันธ์กับการเพ่งหรือจดจ่อกับ

เสียงเพลง ซึ่งเกิดจากลักษณะของแนวดนตรีที่ประกอบขึ้นจากการผสม (mix) จังหวะและรายละเอียดทางเสียงหลายแบบเข้าด้วยกันเพื่อทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกถึงการถูกบีบคั้นทางอารมณ์ ก่อนจะได้รับการปลดปล่อย โดยการใส่เสียงดนตรีที่มีทำนองกระชั้น รวดเร็ว สม่่าเสมอ (kinetic) ในช่วงต้นเพลงถึงกลางเพลง¹ ก่อนจะปล่อยให้เหลือเพียงทำนองแผ่วเบา ล่องลอยอยู่ช่วงหนึ่ง และเปลี่ยนกลับมาเป็นจังหวะกระชั้น รวดเร็วอย่างทันที ทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกว่าได้รับการปลดปล่อยจากการบีบคั้นทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากทำนองดนตรี นอกจากเสียงดนตรีที่สร้างสภาวะล่องลอยแล้ว ในกรณีที่มีเสียงร้องประกอบ เพลง Trance มักจะใช้เสียงร้องในย่านเสียงกลาง-สูง (mezzo-soprano) ไปจนถึงเสียงสูง (soprano) ของนักร้องหญิงที่มักจะร้องด้วยน้ำเสียงโหยหวน หรือ เพลงเสียงร้องที่สื่อถึงความรู้สึกยิ่งใหญ่ หรือ ความล่องลอย ร่วมกับการใช้เอฟเฟคทำให้เสียงก้อง (echo) หรือเสียงวนซ้ำ (reverb) เป็นต้น

Arun Saldanha ได้ทำการศึกษาในกลุ่มผู้นิยมฟังเพลง Goa trance และ Psy trance ซึ่งเป็นแขนงย่อยของแนวดนตรี Trance ที่มีจังหวะค่อนข้างเร็วและใช้โน้ตซ้ำๆ โดยเป็นแนวเพลงที่กำเนิดในเมืองกัว (Goa) ซึ่งเป็นเมืองชายฝั่งในประเทศอินเดีย โดยชาวตะวันตกที่เดินทางมาแสวงหาปรัชญาชีวิตตามแบบศาสนาของโลกตะวันออก เช่น ศาสนาพุทธ หรือศาสนาฮินดู ตามกระแสนิยมในยุคฮิปปี้ และได้นำเอาท่วงทำนองเพลงพื้นเมืองอินเดียมาผสมผสานกับดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนจะแพร่หลายไปทั่วโลก พบว่า ดนตรีมีพลังทางตรงที่ผู้เข้าร่วมงานปาร์ตี้สามารถสัมผัสได้ถึงพลังนั้น ไม่ใช่แค่ทางหูและทางสมอง แต่เสียงเบสยังดังจนเข้าไปสัมผัสถึงอวัยวะในตลอดร่างกาย โดยร่างกายจะรู้สึกได้ถึงแรงกระแทกจากเสียงเบส ความสุขจากการฟังเพลงจึงจำเป็นต้องอาศัยทั้งความรู้ และ สิ่งที่เกิดขึ้นทางกายภาพ เหมือนเพลงแนว Psy trance ที่อาจจะทำให้บางคนเต้นได้ยาวนานตลอดคืน แต่ก็ทำให้บางคนต้องกลับไปเข้านอน พลังทางตรงของดนตรียังช่วยสลายอคติที่ผู้ร่วมงานผิวขาวมีต่อคนอินเดียสลายอคติที่คนอินเดียมีต่อนักท่องเที่ยว เพราะเมื่อเสียงเพลงดังขึ้น เปลี่ยนชายหาดให้กลายเป็นฟลอร์เต้นรำ เมื่อเวลาในปาร์ตี้ล่วงเลยไป อคติต่างๆ ก็หายไป เพราะเมื่อคนใช้เวลาอยู่ในสถานที่แห่งนั้นจะเริ่มเข้าใจถึงสิ่งที่ควรทำ เข้าใจถึง “ภาษา”

¹ โดยทั่วไปแล้ว ดนตรีจังหวะ Trance จะมีความเร็ว (Tempo) อยู่ระหว่าง 125 – 140 บีทต่อนาที (Beat per Minute หรือ BPM หมายถึงจำนวนจังหวะต่อนาที) ซึ่งถือว่าจังหวะ Trance มี Tempo ที่เร็วกว่าดนตรีแดนซ์อิเล็กทรอนิกส์แนวอื่นๆ เช่น ดนตรีจังหวะ House ส่วนมากที่จะมีความเร็วอยู่ที่ 128 บีทต่อนาที

เดียวกันที่ใช้ในพื้นที่แห่งนั้น ดนตรีจึงเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทางสังคมทันทีที่มันถูกได้ยิน เหมือนห้องที่เงียบสงบ เมื่อมีเสียงเพลงเข้ามาในห้อง ห้องนั้นก็เหมือนเดิมอีกต่อไป (Saldanha, 2009, pp. 70-80)

จะเห็นว่า ‘เสียง’ มีคุณลักษณะพิเศษที่สามารถทำให้บุคคลเกิดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ได้ และเสียงย่อมมาคู่กับการฟัง ประเด็นที่น่านำมาพิจารณาประกอบในการศึกษาเรื่องดนตรีก็คือเรื่องคุณสมบัติของเสียง และ ระดับของการฟัง ที่มีผลโดยตรงต่อประสบการณ์ในการเข้าร่วมงานปาร์ตี้

1.6.2 เสียงและการฟัง: คุณสมบัติของเสียง สีสันของเสียง และ ระดับของการฟัง

เสียงที่จะจัดได้ว่าเป็นเสียงดนตรีได้นั้น ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติพื้นฐานดังนี้ (อนงศ์สุลักษณ์, 2555, น. 10-12)

1. ระดับเสียง (Pitch) คือ ระดับความสูง-ต่ำของเสียง ในการพูดคุยของมนุษย์ทุกครั้งจะพบว่ามีระดับความแตกต่างของระดับเสียงชัดเจน มีการผันเสียงวรรณยุกต์ ทำให้เกิดเสียงสูง-ต่ำ และทำให้มีความหมายแตกต่างกันออกไป ถ้าการพูดคุยของมนุษย์ไม่มีความแตกต่างของระดับเสียงสูง-ต่ำ การพูดคุยคงเป็นสิ่งที่น่าเบื่อมาก และคงไม่มีเสียงดนตรีอย่างที่เรารู้จักในปัจจุบัน

ระดับเสียงขึ้นอยู่กับความถี่ (Frequency) ของการสั่นสะเทือน เช่น ถ้าการสั่นสะเทือนเร็วเสียงจะยิ่งสูง แต่ถ้าการสั่นสะเทือนยิ่งช้า เสียงก็จะยิ่งต่ำ ความถี่ของการสั่นสะเทือนปกติจะวัดเป็นรอบ/วินาที (Cycles/second) โดยทั่วไปแล้ว วัตถุที่สั่นสะเทือนยิ่งมีขนาดเล็กก็จะทำให้เกิดการสั่นสะเทือนเร็วขึ้น สิ่งก็ตามมาก็คือเสียงสูงขึ้น ถ้าเราตีดสายไวโอลินเปล่าๆ จะพบว่าจะมีความถี่สูงหรือเสียงสูงกว่าเราตีดสายดับเบิ้ลเบสเปล่าๆ ทั้งนี้ เนื่องจากว่าสายของไวโอลินมีขนาดและความยาวน้อยกว่าดับเบิ้ลเบสนั่นเอง

2. ความดัง-ค่อย (Dynamics) ความดังและค่อยในทางดนตรีเรียกว่า “Dynamic” เป็นองค์ประกอบสำคัญในทางดนตรี มีความสัมพันธ์กับช่วงความกว้างของคลื่นเสียง (Amplitude) ในการสั่นสะเทือนที่ทำให้เกิดเสียงนั้นๆ ช่วงเสียงกว้างมากเสียงจะดัง และช่วงกว้างน้อยเสียงจะเบา

เช่น ถ้าเราดีดสายกีตาร์แรงเท่าใด เสียงที่ออกมาก็จะดัง ในทางตรงกันข้าม หากเราดีดสายกีตาร์เบา เสียงกีตาร์ก็จะออกมาเบา เป็นต้น

ในระหว่างที่นักดนตรีบรรเลงดนตรีในวงให้มีความดังมากแล้วค่อยลดหรือมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนชิ้นของเครื่องดนตรีที่เล่นให้น้อยลง ผลที่ตามมาก็คือ มีการเปลี่ยนแปลงของความดัง-ค่อย การเปลี่ยนแปลงนี้สามารถทำให้เกิดได้โดยทันทีทันใด หรือให้เกิดทีละน้อยก็ได้ การทำให้เกิดเสียงที่เป็นลักษณะของความดัง-ค่อยของเสียงนี้มีผลทำให้เกิดความตื่นเต้น (Excitement) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีระดับเสียง (Pitch) สูงขึ้น และถ้าหากเราค่อยๆ ลดความดังของเสียงลงทีละน้อยๆ เสียงต่ำลงก็สามารถทำให้เกิดความรู้สึกสงบ (Sense of calm) ได้เช่นกัน

ขณะที่นักดนตรีบรรเลงอยู่ในวงดนตรีนั้น เขาสามารถปฏิบัติเสียงของการเล่นโน้ตตัวใดตัวหนึ่งได้โดยวิธีการเน้นเสียง (Dynamic accent) การเน้นเสียงนั้นเป็นการกระทำให้มีการเปลี่ยนแปลงความดัง-ค่อยของเพลง มีผลทำให้บทเพลงนั้นๆ มีอารมณ์ของการแสดงออกเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ในการปฏิบัติการเล่นเสียงดังกล่าวนั้นปกติผู้ประพันธ์เพลงจะเขียนกำกับไว้ในโน้ตเพลง แต่ก็มีบ่อยครั้งที่ไม่มีเขียนกำกับไว้ แต่จะปล่อยให้เป็นการแสดงโดยอารมณ์ความรู้สึก (Feelings) ของนักดนตรีเอง

นอกจากนี้ **สีสันทหรือคุณภาพของเสียง (Tone Color of Quality)** ก็เป็นอีกคุณสมบัติที่สำคัญของเสียง สีสันท (Tone Color) คือคุณสมบัติเฉพาะของเครื่องดนตรี รวมทั้งเสียงของมนุษย์ ซึ่งมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติของสิ่งนั้นๆ เครื่องดนตรีแต่ละชนิดจะให้อารมณ์แตกต่างกัน เช่น ฟลูต ที่เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ เมื่อเราได้ยินเสียงฟลูตในบทเพลงทำให้เรานึกหรือจินตนาการถึงนกที่กำลังบินในท้องฟ้า แจ่มใสร่าเริง หรือถ้าได้ยินเสียงไวโอลินในบทเพลงก็นึกถึงสายลมที่กำลังพัดแผ่ว เนื่องจากไวโอลินเป็นเครื่องสายที่สามารถเล่นท่วงทำนองของเพลงได้ไพเราะ เสียงแหลมใสของไวโอลินถ่ายทอดความรู้สึกแทบทุกชนิดได้ สำหรับเสียงฮาร์ปเป็นเสียงที่เบา นุ่มนวล พร่าพลัว เมื่อได้ยินทำให้นึกถึงเสียงน้ำตกที่ละอองน้ำแตกกระจาย ฟังแล้วทำให้อารมณ์ชื่นฉ่ำได้ เครื่องเป่าทองเหลือง เช่น ทรัมเป็ต ทรอมโบน ฯลฯ ก็สามารถทำเสียงแสดงอำนาจ เป็นต้น

ถ้าเราเปลี่ยนสีสันทของเครื่องดนตรีหรือเสียงร้องแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ตัดกัน เช่น เมื่อเราให้เครื่องดนตรีชนิดหนึ่งเล่นทำนองทำนองหนึ่ง แล้วเปลี่ยนให้เครื่องดนตรีอีกชิ้นเล่น

ทำนองเดียวกัน ก็จะทำให้เกิดผลต่อความรู้สึก คุณลักษณะของเสียงดังกล่าวนี้ เมื่อเราฟังบ่อยๆ เราอาจจะสังเกตความแตกต่างได้ สีสันทหรือคุณลักษณะของเสียงเหล่านี้ทำให้คีตกวีเลือกใช้ให้เหมาะสมกับอารมณ์ บรรยากาศ และ โอกาสของบทเพลงได้

เนื่องจากเทคโนโลยีการทำเพลงด้วยคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ทำให้นักทำเพลงไม่จำเป็นต้องเล่นเครื่องดนตรีจริงๆ ในการบันทึกเสียง แต่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการสร้างเสียงสังเคราะห์เลียนเสียงเครื่องดนตรีจริงๆ หรือสร้างเสียงสังเคราะห์ใหม่ๆ ที่ไม่เหมือนเครื่องดนตรีชนิดใดเลย หรือแม้แต่อัดเสียงเครื่องดนตรีจริงๆ และนำมาตัดแปลงโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เสียงมีความพิเศษต่างๆ มากขึ้น ก่อนจะนำเสียงต่างๆ มารวมกับสร้างเป็นบทเพลงหนึ่ง หรือนำบทเพลงมาร้อยเรียงให้ต่อเนื่องเป็นชุด (set) ที่มีความยาวทำให้ดนตรีเต็มรัวอิเล็กทรอนิกส์เต็มไปด้วยระดับเสียงความดัง-ค่อยหลากหลายในแต่ละท่อนของเพลง มีสีสันททางดนตรีมากมาย ประกอบกับระบบเครื่องเสียงในปัจจุบันที่มีคุณภาพดี ครอบคลุมย่านเสียงที่กว้าง และ ให้เสียงที่ดัง เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสนับสนุนให้ผู้ฟังดนตรีเต็มรัวอิเล็กทรอนิกส์สามารถโยกย้ายร่างกายเต็มรัวได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน

ระดับของการฟัง ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนที่ฟังเพลงแต่ละคนมีความรู้สึกซาบซึ้ง หรือเข้าถึงอารมณ์ของดนตรีแตกต่างกันไป โดยระดับการฟังของคนเราที่จะนำไปสู่ความซาบซึ้งได้นั้น ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2535 อ้างถึงใน อนงค์สุลักษณ์, 2555, น. 19-21) ได้แบ่งออกเป็น 4 ระดับตามลักษณะและทัศนคติของผู้ฟัง ดังนี้

1. การฟังแบบผ่านหู (Passive Listening)

การฟังประเภทนี้ เป็นการฟังโดยมิได้ตั้งใจหรือฟังแบบผ่านๆ หู การได้ยินเสียงดนตรีเป็นส่วนประกอบของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่ผู้ฟังกำลังกระทำอยู่ ซึ่งเป็นระดับที่เรากระทำกันอยู่ทั่วไปและเกือบตลอดเวลา เช่น การฟังเพลงตามห้าง ศูนย์การค้า ขณะเดินเลือกซื้อสินค้าก็จะได้ยินเสียงเพลงลอยอยู่ในบรรยากาศ ขณะรับประทานอาหารในร้านอาหารก็จะมีเสียงเพลงเคล้าระหว่างการรับประทานอาหารหรือการพูดคุย การฟังดนตรีประกอบโฆษณา ดนตรีประกอบรายการวิทยุ-โทรทัศน์ หรือดนตรีที่ใช้เป็นแบ็คกราวด์ในภาพยนตร์ต่างๆ เป็นต้น หากจะเรียกการฟังประเภทนี้ว่าเป็นการฟังแบบไม่ได้ตั้งใจก็คงไม่ผิดเท่าใดนัก

การรับฟังดนตรีในระดับนี้ จิตใจและความคิดของผู้ฟังไม่ได้จดจ่ออยู่กับเสียงดนตรี โดยตรงสักเท่าไร แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ผู้ฟังในระดับนี้จะได้รับความเพลิดเพลินใจ สบายอารมณ์จากการ ซึมซาบไปกับบรรยากาศที่เสียงดนตรีนั้นมีส่วนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลของเสียงดนตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อม และจิตใจของมนุษย์

2. การฟังด้วยความตั้งใจ (Sensuous Listening)

การฟังดนตรีประเภทนี้เป็นระดับการฟังที่มีความตั้งใจฟังมากขึ้นกว่าระดับที่ 1 ผู้ฟังจะเกิดความนิยมชมชอบกับเสียงดนตรีที่ไพเราะ อาจเริ่มติดใจเสียงของเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่ง ผู้ฟังระดับนี้ ถ้าชอบฟังเพลงประเภทใดก็มักให้ความสนใจต่อรายละเอียดของเพลงประเภทนั้น เป็นพิเศษ และส่วนมากเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาขั้นปานกลางไปจนถึงขั้นสูง และเป็นผู้ฟังที่พร้อมจะ ได้รับความซาบซึ้งในคุณค่าทางด้านสุนทรียภาพ

3. การฟังอย่างเข้าถึงอารมณ์ (Emotional Listening)

การฟังดนตรีประเภทนี้ ผู้ฟังมีจิตใจและความรู้สึกจดจ่อต่อเพลงที่ตนชอบฟังไป ตามอารมณ์ หรือมีปฏิกิริยาต่อเสียงดนตรีมากขึ้น ฟังเนื่องจากดนตรีทำให้สนใจและเกิดอารมณ์ร่วม ไปกับอารมณ์ต่างๆ ที่ผู้ฟังคิดว่าเสียงเพลงสื่อออกมา เช่น เมื่อมีอารมณ์เศร้า หม่นหมอง ปวดร้าว กระวนกระวายใจเพราะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากในช่วงเวลาขณะนั้นมีเสียงเพลงเข้ามา โดยเป็นเพลงซึ่ง สื่ออารมณ์คล้ายคลึงกับอารมณ์ที่กำลังประสบอยู่ เราจะเปิดหูเปิดใจออกซึมซาบไปกับเสียงนั้นเป็นต้น

การฟังดนตรีประเภทนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยสามัญเช่นกัน เพราะคนเราโดยทั่วไปก็มี อารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจแปรปรวนไปตามธรรมชาติของมนุษย์ด้วยกันทั้งสิ้น และมูลเหตุเล็กๆ ที่ จูงใจให้เราตั้งใจฟังดนตรีด้วยการฟังประเภทนี้ก็คือความรู้สึกพอใจ นอกจากนี้ ยังต้องเกิดจากความ ตั้งอกตั้งใจ มีจิตใจจดจ่อ มุ่งฟังส่วนที่เป็นอารมณ์สุข อารมณ์เศร้าของดนตรี ในแง่ที่มาสัมพันธ์กับ อารมณ์ของตนเองแต่ก็ยังมีได้มีความเข้าใจในดนตรีจนถึงขั้นซาบซึ้งอย่างแท้จริง

4. การฟังโดยรับรู้ความซาบซึ้ง (Perceptive Listening)

การฟังประเภทนี้เป็นการฟังที่ผู้ฟังเห็นสุนทรีย หรือ เห็นความงามของ องค์ประกอบต่างๆ ของเสียงดนตรีโดยตรง ซึ่งอาศัยความมีสมาธิ และมีสภาพจิตใจ อารมณ์ที่สงบนิ่ง

เป็นการเห็นความงามของการที่องค์ประกอบต่างๆ นั้นมาสัมพันธ์กันอย่างลงตัว อย่างมีศิลปะ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ได้โดยมีหลักการเป็นผู้ฟังดนตรีที่มีการศึกษา คั่นคว้า สังคมประสบการณ์ในการฟังมาเป็นอย่างดี

การฟังดนตรีในระดับนี้ต้องเกี่ยวพันลึกซึ้งกับเสียงดนตรีโดยตรง ซึ่งประกอบไปด้วยแง่มุมและมิติต่างๆ จึงต้องอาศัยความตั้งใจและความต้องการที่จะฟังอย่างมีสมาธิจริงๆ และผู้สนใจต้องมีความเข้าใจกับส่วนต่างๆ ขององค์ประกอบทางดนตรีซึ่งประกอบด้วยเสียง แนวทำนอง จังหวะ เสียงประสาน และสีส่นของเสียงอย่างพอสมควร เพื่อเป็นพื้นฐานในการฟังดนตรีให้เกิดความซาบซึ้ง

จะเห็นว่าแนวความคิดข้างต้น อาศัยทั้งทัศนคติ อารมณ์ความรู้สึก และ ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อพื้นฐานของดนตรีเป็นเกณฑ์ในการกำหนดระดับในฟังดนตรี อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษายังเห็นว่าแนวความคิดข้างต้นยังมีข้อจำกัดหากจะนำมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาดนตรีเต็มๆ เนื่องจากไม่ได้นำเอาการแสดงออกทางกายรวมกับการฟังมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความเข้มข้นของการฟังดนตรีด้วย โดยเฉพาะในดนตรีเต็มๆ ที่การเต็มๆ ไม่สามารถแยกให้ขาดจากการฟังดนตรีได้ และการจัดระดับความเข้มข้นในการฟังดนตรีโดยอาศัยความรู้ทางด้านพื้นฐานดนตรี อาจจะเหมาะสมกับนักวิจารณ์ดนตรี หรือ นักฟังดนตรีที่ต้องอาศัยความสงบในการฟัง เช่น ดนตรีคลาสสิก มากกว่าดนตรีเต็มๆ อิเล็กทรอนิกส์ที่ในปัจจุบันมีการองค์ประกอบอื่นๆ มาเป็นส่วนเสริมในการสร้างอารมณ์และประสบการณ์ทางดนตรีนอกเหนือไปจากการฟัง เช่น การติดตั้งไฟแสงสว่างสลบสี เลเซอร์สีต่างๆ การจุดพลุ การพ่นไฟ (pyro) ขึ้นมาจากเวทีเพื่อสร้างความตื่นเต้น เป็นต้น

1.6.3 โลกของปาร์ตี้ดนตรีเต็มๆ ของกลุ่ม TLT

ในช่วงแรกของการตั้งกลุ่ม TLT ดีเจของกลุ่มจะเปิดเพลงที่สถานบันเทิง Club Culture และ Café Democ ถนนราชดำเนิน เดือนละหนึ่งครั้ง โดยได้ส่วนแบ่งรายได้จากค่าบัตรผ่านประตูและค่าเครื่องดื่ม 20% ต่อมาเมื่อสถานบันเทิงทั้งสองแห่งปิดตัวลง กลุ่ม TLT ก็ได้สถานที่เปิดเพลงประจำโดยไม่มีค่าจ้างในวันพุธ และวันศุกร์สุดท้ายของเดือนที่ร้าน Dickinson's Culture Café ถนนพระอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 22.00 น. เป็นต้นไป เนื่องจากแนวคิดของร้านแห่งนี้ ในคืนหนึ่งๆ ที่ร้านจะเปิดแนวเพลงใดแนวเพลงหนึ่งเท่านั้นเพื่อให้คนที่ตั้งใจมาฟังเพลงแนวนั้นๆ โดยเฉพาะ ได้รับ

อรรถรสอย่างเต็มที่ เช่น วันจันทร์เปิดเพลงแนว Chilled House วันพุธเปิดแนว Trance วันเสาร์เปิดแนว Tech House หรือ Techno เป็นต้น ทั้งนี้ สถานบันเทิงทั้งสามแห่งข้างต้นมี “ต๋อย” ดีเจที่มีประสบการณ์เปิดเพลงเต็มรำนานกว่า 30 ปีเป็นเจ้าของ

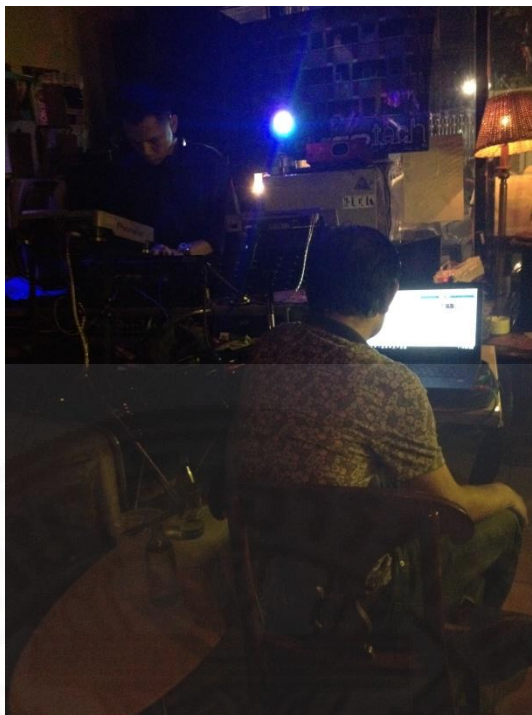

ภาพที่ 1.4 การจัดงานปาร์ตี้ T.L.T. 1st Anniversary Pres. Graham Gold Live In Bangkok ที่สถานบันเทิง Club Culture ซึ่งปัจจุบันปิดตัวไปแล้ว

(ที่มา

<https://www.facebook.com/officialTLT/photos/a.302898396464464.73401.108575209230118/302901403130830/?type=3&theater>)

“เจ” สมาชิกผู้ก่อตั้งของกลุ่ม TLT และเพื่อนๆ อีกจำนวนหนึ่งจึงมีสถานที่เปิดเพลงประจำที่ร้านนี้ในชื่อปาร์ตี้ Discovering Trance ตั้งแต่เวลา 22.00 – 02.00 น. ทุกวันพุธ และ ปาร์ตี้ Euphorium ในบางวันศุกร์สุดท้ายของเดือน โดยเจจะเปิดเฉพาะเพลง Trance ร่วมกับดีเจคนอื่นอีก 1-2 คน เนื่องจากตัวสถานที่มีขนาดเล็ก และเป็นวันกลางสัปดาห์ ผู้เข้าร่วมงานจึงมักจะไม่เกิน 20 คน บางคืนมีคนเข้ามาในร้านเพียง 2-4 คน แต่ก็มีบางคืนที่ผู้เข้าร่วมปาร์ตี้แน่นร้าน ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นชาวต่างชาติ ผู้เข้าร่วมปาร์ตี้ไม่ต้องเสียค่าบัตรผ่านประตูเพื่อเข้างาน สำหรับงานปาร์ตี้อื่นๆ ทางกลุ่มจะประกาศล่วงหน้าให้ผู้สนใจเข้าร่วมทราบทางเฟซบุ๊ก และ ทางเว็บไซต์ต่างๆ เป็นครั้งๆ ไป

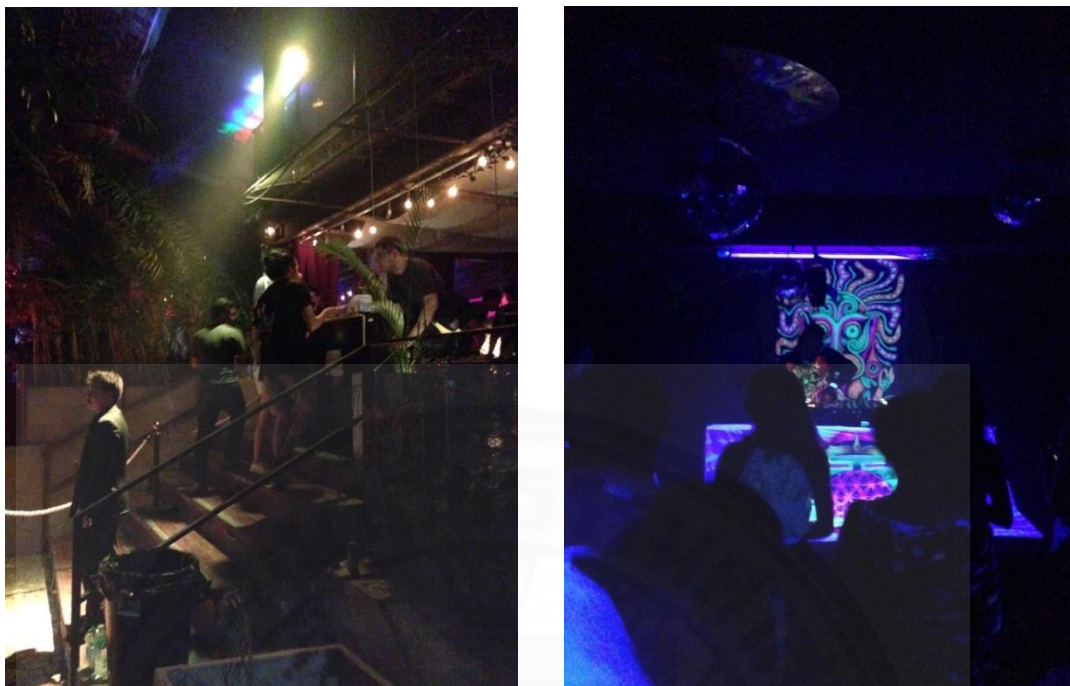

ภาพที่ 1.5 บรรยากาศภายในร้าน Dickinson's Culture Café

ในปี 2559 เจ ยังได้งานเปิดเพลงแนว Trance ที่ไนต์คลับ V-Club ในซอยนานา ถ. สุขุมวิท เป็นประจำในคืนวันศุกร์ ในชื่องาน Trance Session แม้ว่าจะไม่ใช่งานที่กลุ่ม TLT เป็นผู้จัด และเจก็เป็นผู้รับว่าจ้างจากไนต์คลับให้ไปเปิดเพลง แต่เจก็มักจะชักชวนให้สมาชิกในกลุ่ม TLT เข้าร่วมงานอยู่บ่อยครั้ง และในภาพโฆษณาของงาน Trance Session ก็ปรากฏสัญลักษณ์ของกลุ่ม TLT อยู่ในนั้นด้วย อย่างไรก็ตาม สัดส่วนในการจัดปาร์ตี้แนว Trance ในประเทศไทยเมื่อเทียบกับปาร์ตี้เพลง EDM แนวที่เป็นที่นิยมเช่น Progressive House, Bounce, Trap หรือ Dubstep ถือว่ามีไม่มากนัก Trance จึงเป็น

ช่วงก่อนเริ่มงานปาร์ตี้ขนาดใหญ่ หรืองานที่มีคนร่วมมากๆ ผู้ที่ไปร่วมงานมักจะรออยู่ด้านนอกไนต์คลับ หรือ หน้าฮอลล์จัดงาน เพื่อดื่มเหล้า เบียร์ สูบบุหรี่ (หากสถานที่จัดงานเป็นไนต์คลับ หลายแห่งมักจะห้ามสูบบุหรี่ภายในฮอลล์แต่ร้านที่เป็นห้องปรับอากาศเนื่องจากผิดกฎหมาย) คนที่มาด้วยกันเป็นกลุ่ม หรือ รู้จักกันก็พูดคุยกัน เมื่อปาร์ตี้เริ่มต้น ผู้เข้าร่วมจะเข้าไปในสถานที่จัดงาน เลือกที่นั่งหรือที่ยืน บางคนหรือบางกลุ่มจะสั่งเหล้า เบียร์ หรือ เครื่องดื่มชูกำลังมาดื่มด้วย แต่บางคนก็จะดื่มแต่น้ำเปล่า หรือ ยืนถือขวดเบียร์โดยไม่วางไว้บนโต๊ะ งานปาร์ตี้แนว Trance ส่วนใหญ่จะไม่มี

พิธีกร (MC) ที่คอยพูดผ่านไมโครโฟนเป็นระยะเพื่อสั่งให้ผู้เข้าร่วมงานยกมือ โบกมือ ตะโกน พรบมือ ร้องเพลง หรือ ให้พูดบางอย่างพร้อมกันอย่างที่มีจะมีในปาร์ตี้ EDM แนวอื่นๆ แต่ในงานปาร์ตี้ Trance ดีเจจะเปิดเพลงไปเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง แม้แต่ช่วงเปลี่ยนดีเจเองก็จะมีช่วงที่ปล่อยให้เสียงเงียบ หรือ มีช่วงเงียบเพียงสั้นๆ ขณะที่ผู้ชมก็จะเดินไปกับเสียงเพลงที่ดังกระหึ่มอย่างต่อเนื่อง บรรยากาศในร้านเต็มไปด้วยแสงไฟวับวาบสลัวสีและไฟกระพริบที่ติดตั้งทั้งบนเพดาน หน้าเวที และ หลังเวที ที่สว่างจ้าเป็นระยะตามจังหวะเพลง ในไนต์คลับ หรือ งานปาร์ตี้บางแห่งอาจมีเทคนิคพิเศษ เพื่อเสริมบรรยากาศในการแสดงดนตรี เช่น มีการยิงพลุกระดาศ พ่นหมอกควัน ฉายลำแสงเลเซอร์ หรือ มีไฟพ่นขึ้นมาจากเวทีเป็นระยะๆ ผู้ร่วมงานบางคนเดินพร้อมตีหม้เหล้าเบียร์ไปด้วย บางคนก็ไม่ตีหม้ เครื่องตีหม้อะไรเลย การเดินรำกับดนตรี EDM โดยทั่วไปมักจะไม่มีการทำเต้นที่เฉพาะเจาะจงเหมือน เพลงป๊อปวัยรุ่นที่บ่อยครั้งจะมีท่าเต้นประจำเพลง สำหรับเพลง Trance ทำเต้นทั่วไปที่คนนิยมเต้นคือ การชูแขน หรือ ชูกำปั้นขึ้นเหนือหัวหนึ่งหรือสองข้างและขยับแขนให้ตรงกับจังหวะเพลง กระทั่งทำตาม จังหวะเพลง เคลื่อนไหวร่างกายอย่างพลิ้วไหวหากท่วงทำนองของเพลงช้าและเบาเสียงลง ผู้เข้าร่วมงานบางคนมักแสดงความชื่นชอบบทเพลง ชื่นชอบบรรยากาศของงานปาร์ตี้ นั้น หรือ ชื่นชอบการเปิดเพลงของดีเจด้วยการชูนิ้วโป้งเหนือหัว หรือ นำนิ้วชี้ และ นิ้วโป้ง ของมือทั้งสองข้างมาชนกันทำเป็นรูปทรงหัวใจและชูเหนือหัวให้ดีเจและคนร่วมงานเห็น หรือตะโกนกรู้อด้วยเสียงดัง หากผู้เข้าร่วมงานเมื่อยหรือเหนื่อยก็จะออกมานั่งพักพูดคุยกัน หรือ สูบบุหรี่ด้านนอกร้าน ที่มักจะเปิดเพลงเต้นรำที่ค่อนข้างผ่อนคลาย จังหวะไม่หนักหน่วง เช่น Minimal, Techno หรือ House ให้คนด้านนอกฮอลล์ได้ฟัง หลังจากเพลงสุดท้ายจบลง ซึ่งมักจะล่องเลยเวลา 1.00 น. ผู้เข้าร่วมปาร์ตี้จะ พรบมือ ส่งเสียงโห่ร้อง บางครั้งอาจจะตะโกนขอให้ดีเจเปิดเพลงต่ออีกสักหน่อย ดีเจจะต้องถามเจ้าหน้าที่ของร้านว่าจะเปิดเพลงต่อได้หรือไม่ และหากเปิดต่อได้ก็มักจะไม่เกิน 10 นาที เมื่อดีเจก้าวลงจากบุธ แสงไฟภายในร้านจะเปิดสว่างไสวเพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานทยอยออกจากร้าน บางคนจะออกมานั่งพักก่อนกลับบ้าน ขณะที่บางคนก็อาจจะหาไนต์คลับแห่งอื่นที่ปิดดึกกว่านี้ หรือปิดในตอนเช้า เพื่อเต้นและตีหม้กินต่อไป

ภาพที่ 1.6 และ 1.7 บรรยากาศด้านหน้า และ ด้านใน งานปาร์ตี้ TLT 5th Anniversary
ซึ่งจัดที่สถานบันเทิง LIVE RCA

ทั้งดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ การจัดปาร์ตี้ และ สถานบันเทิงในรูปแบบไนต์คลับ ล้วนแล้วแต่เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่มีต้นกำเนิดมาจากโลกตะวันตกทั้งยุโรปและอเมริกา และถูกส่งผ่านไปยังมุมต่างๆ ของโลกรวมถึงประเทศไทยผ่านสถาบันต่างๆ ไม่เฉพาะสถาบันสื่อมวลชนเท่านั้น การส่งออกสินค้าทางวัฒนธรรมตะวันตกไปทั่วทุกมุมโลกอาศัยปัจจัยต่างๆ มากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง และเมื่อสินค้าทางวัฒนธรรมตะวันตกถูกเผยแพร่ไปยังดินแดนใด ก็มีแนวโน้มที่มันจะถูกนำไปปรับให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งผู้ศึกษาจะแสดงให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของดนตรีเต้นรำ และสถานบันเทิงแนวไนต์คลับในประเทศไทย รวมถึงจุดกำเนิดของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand หรือ TLT ในบทถัดไป

1.7 โครงสร้างของแต่ละบท

บทที่ 1: บทนำ นำเสนอที่มาและความสำคัญของการศึกษา แนวทางในการวิเคราะห์ กระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มผู้นิยมเพลง Trance ในประเทศไทย และวิธีวิจัย

บทที่ 2: การขยายตัวของเพลงเต้นรำจากต่างประเทศสู่ประเทศไทย และการกำเนิดของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT)

บทที่ 3: ความหมาย และ การระดมองค์ความรู้ทางศิลปะของดนตรีและงานปาร์ตี้ Trance ตามความคิดของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT)

บทที่ 4: “คน” ในแวดวงดนตรี Trance เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างดีเจ สมาชิกกลุ่ม TLT และ ผู้เข้าร่วมงานปาร์ตี้ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันในระดับต่างๆ

บทที่ 5: สรุปผลการศึกษา

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจถึงการรวมกลุ่มทางสังคมชั่วคราวเพื่อการความบันเทิงโดยมีดนตรีเต้นรำเป็นแกนกลางที่ดึงดูดให้คนที่มีความสนใจเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มก้อนหลวมๆ เพื่อความบันเทิงร่วมกัน โดยใช้กลุ่มผู้นิยมเพลง Trance ในประเทศไทยเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เข้าใจกฎเกณฑ์ และคุณค่า ที่กลุ่มทางสังคมชั่วคราวที่มีดนตรีเต้นรำเป็นแกนกลางยึดถือร่วมกันเพื่อให้การดำรงอยู่ของกลุ่มมีรูปแบบที่ชัดเจน มีความเป็นกลุ่มก้อน และสามารถต่อต้านต่อรองกับกระแสนิยมดนตรีเต้นรำกระแสหลักที่ไม่ใช่แนว Trance ได้

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

Electronic Dance Music (EDM) คือ คำเรียกโดยรวมถึงแนวดนตรีเต้นรำร่วมสมัยที่มีจังหวะและท่วงทำนองที่เหมาะสมแก่การเต้นรำอย่างต่อเนื่อง เพลง EDM มักทำขึ้นโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครื่องสร้างเสียงสังเคราะห์ (Synthesizer) และ เครื่องดนตรีไฟฟ้าบางชนิด เช่น คีย์บอร์ด ประกอบกับเทคนิคพิเศษทางเสียง (Sound effect หรือ Filter) ที่ทำให้เกิดเสียงพิเศษต่างๆ เช่น เสียงแหลมเพียว เสียงเบสในย่านเสียงที่ต่ำเป็นพิเศษ เสียงน้ำไหล เป็นต้น

Trance คือ แนวดนตรี Trance ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวดนตรีย่อย (subgenre) ของแนวดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Dance Music - EDM) ลักษณะทั่วไปของดนตรีแนว Trance มักจะมีความเร็วระหว่าง 125 – 160 จังหวะต่อนาที (beats per minute) เพลงมักจะประกอบด้วยท่วงทำนองซ้ำๆ ใช้เสียงเบสที่มีจังหวะสม่ำเสมอควบคุมเพลง จะมีเสียงร้องหรือไม่มีก็ได้ และสามารถแยกแนวย่อยตามคุณลักษณะเฉพาะได้อีกหลายแนว เช่น Vocal Trance, Psy Trance หรือ Goa Trance เป็นต้น

ปาร์ตี้ คือ งานคอนเสิร์ต งานแสดงดนตรี หรือ การไปเที่ยวดื่มกินและเต้นรำในสถานบันเทิงที่เน้นการแสดงเพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Dance Music- EDM) เป็นหลัก

ดีเจ คือ ศิลปินผู้เปิดเพลงในงานปาร์ตี้ โดยเป็นการเปิดไฟล์เพลงผ่านเครื่องเล่นเพลงดิจิทัล หรือ เปิดแผ่นซีดีผ่านเครื่องเล่นซีดี หรือ เปิดแผ่นเสียงผ่านเครื่องเล่นแผ่นเสียง โดยเสียงเพลงจะผ่านเครื่องมิกเซอร์ (mixer) ที่สามารถปรับแต่งเสียงออกมาได้หลายรูปแบบ สามารถสลับท่อนต่างๆ ของเพลง หรือ เลือกเล่นเพลงเฉพาะบางท่อนได้ ก่อนจะผ่านลำโพงขยายเสียง

บทที่ 2

การขยายตัวของสถานบันเทิงแนวเต้นรำ และ ดนตรีเต้นรำจากต่างประเทศสู่ประเทศไทยและการกำเนิดของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT)

สถานที่ที่เราจะได้ยินดนตรีเต้นรำได้บ่อยและง่ายที่สุดคงหนีไม่พ้นสถานบันเทิง โดยเฉพาะสถานบันเทิงยามค่ำคืน แม้ว่าเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันทั้งอินเทอร์เน็ต และเครื่องเล่นเพลงขนาดพกพาทั้งรูปแบบซีดี หรือ ไฟล์ดิจิทัลที่ถูกจัดเก็บไว้ในเครื่องเล่น MP3 หรือ โทรศัพท์มือถือ จะทำให้เราสามารถฟังเพลงที่ไหนก็ได้ และในเวลาใดก็ได้ แต่บรรยากาศของสถานบันเทิงที่แวดล้อมไปด้วยนักเที่ยว นักเต้น หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า clubber/raver แวดล้อมไปด้วยเสียงดนตรีที่อึกทึก แสงไฟแวบวาบ และบรรยากาศของการเต้นรำร่วมกับการดื่มกินอย่างสนุกสนาน ก็เป็นสิ่งที่การฟังเพลงคนเดียวไม่อาจทดแทนได้ และสถานบันเทิงก็เป็นสถานที่สำคัญที่ทำให้ดนตรีเต้นรำยังคงโลดแล่นอยู่ในวงการดนตรีป๊อปของโลก รวมถึงเป็นสถานที่กำเนิดและเผยแพร่ดนตรีเต้นรำแบบตะวันตกสู่สังคมไทย

2.1 ประวัติศาสตร์สถานบันเทิงเพื่อการเต้นรำในประเทศไทย

งานศึกษาประวัติศาสตร์สถานบันเทิงไทยที่น่าจะครอบคลุมที่สุดเล่มหนึ่งคือวิทยานิพนธ์เรื่องกิจการสถานบันเทิงในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2488 – 2545 ของ ยูวรี โชคสวนทรัพย์ (2554) ที่นำเสนอความเป็นมาของสถานบันเทิงจากโลกตะวันตกที่เข้าสู่ประเทศไทย โดยเน้นสถานบันเทิงในกรุงเทพฯ เป็นหลัก ซึ่งประกอบไปด้วยสถานบันเทิงหลากหลายแนว แต่ในที่นี่ ผู้ศึกษาจะหยิบยกเฉพาะความเป็นมาของสถานบันเทิงที่เน้นการเต้นรำเป็นหลักมานำเสนอ เพื่อให้เห็นถึงที่มาที่ไปของดนตรีเต้นรำจากโลกตะวันตกที่เข้าสู่ประเทศด้วยเหตุปัจจัย และ สื่อที่แตกต่างกันตามยุคสมัย

2.1.1 สถานบันเทิงเพื่อการเต้นรำในประเทศไทยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง

ไนต์คลับ (Night Club) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวยามราตรี มีจุดประสงค์ในการจำหน่ายสุรานานาชนิด จำหน่ายอาหาร โดยมีการจัดแสดงดนตรีและมีนักร้องไว้บริการ ภายในมีฟลอร์โรว์สำหรับเต้นรำ เป็นกิจการสถานบันเทิงอีกหนึ่งรูปแบบที่มีราคาสูง ในยุคแรกไม่เป็นที่นิยมสำหรับชาวสยามแต่รู้จักกันเฉพาะกลุ่มชาวตะวันตกที่อยู่ในสยามเท่านั้น ไนต์คลับยุคแรกช่วงสมัยรัชกาลที่ 6-7 ที่เคยมีการบันทึกไว้ อาทิเช่น ไนต์คลับชื่อเซอ็ฟ หน้าไปรษณีย์กลาง เป็นสถานที่ที่ชาวตะวันตกใช้พักผ่อนหย่อนใจหลังสิ้นสุดจากการทำงานในเวลาค่ำคืน เพื่อใช้พูดคุยเรื่องสัพเพเหระร่วมดื่มกิน และฟังดนตรีหรือเต้นรำ ผู้ที่จะเข้าไปใช้บริการต้องมีการสมัครเป็นสมาชิกและมีการเสียค่าบำรุงในราคาแพง ขณะนั้นโรงโสเภณีมองเห็นโอกาสทางการค้าจึงปรับให้มีบริการเต้นรำคล้ายไนต์คลับทั่วไป ในยุคนั้นยังมีไนต์คลับที่เรียกว่า “โรงฝรั่งเต้นรำ” ที่ให้บริการแก่ชาวต่างประเทศโดยเฉพาะ โดยมีผู้หญิง หรือ “พาร์ทเนอร์” เป็นคู่เต้นรำกับผู้ชาย กิจกรรมความบันเทิงอีกอย่างในไนต์คลับคือการแสดงของคณะระบำหุ่นง่อยหม่นน้อยที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก จนคนส่วนใหญ่เรียกว่าระบำโป๊ เป็นการเต้นระบำที่ลอกเลียนมาจากระบำโพลีแบร์แยร์ของฝรั่งเศส สถานบันเทิงไนต์คลับในยุคแรกจึงเป็นการเลียนแบบแนวทางของชาวตะวันตกผ่านมาจากชนชั้นนำ เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้และปรับใช้โดยราษฎรซึ่งเป็นกลุ่มนายทุนชาวจีนที่มีความชำนาญด้านการค้าและธุรกิจ ต่อมาเมื่อทหารญี่ปุ่นเข้ามาตั้งกองบัญชาการในประเทศไทย ไนต์คลับของชาวตะวันตกซึ่งเป็นชาติสัมพันธมิตรจึงถูกทหารญี่ปุ่นยึดไว้และใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวญี่ปุ่นต่อไป ส่วนชาวสยามเริ่มนิยมการเที่ยวไนต์คลับเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่สอง (ยวรี, 2554, น. 52-55)

จะสังเกตเห็นว่า ไนต์คลับในประเทศไทยในยุคแรกเกิดจากการประยุกต์เอาแหล่งสังสรรค์ หรือ สโมสรของผู้ชายชาวตะวันตกที่มีไว้เพื่อการพูดคุยหลังเวลาเลิกงาน และเต้นรำลีลาศ ู่การเป็นสถานบันเทิงที่เปิดโอกาสให้ผู้ชายที่มีฐานะ มีกำลังทรัพย์ สามารถใช้จ่ายเงินเพื่อดื่มสุราได้หลากหลายประเภท สามารถเลือกคู่เต้น หรือ พาร์ทเนอร์ ที่เป็นผู้หญิงที่ถูกใจ และสามารถหาความบันเทิงจากการชมระบำของผู้หญิงที่นุ่งน้อยห่มน้อย

2.1.2 สถานบันเทิงเพื่อการเดินร่ำในประเทศไทยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลงในปี 2488 ผู้คนต่างแสวงหาความบันเทิง หลังจากที่ถูกรัฐบาลสั่งห้ามการแสดงระบำโป๊เปลือยเนื่องจากผิดไปจากแนวทางการเชิดชูวัฒนธรรมอันดีของชาติในสมัยนั้น (ยุวรี, 2554, น. 68) ทำให้กิจการสถานบันเทิงกลับมาเป็นที่นิยมโดยปรับเปลี่ยนรูปแบบไปตามบริบทสังคม เนื่องจากนโยบายบริหารประเทศหลังสงครามของไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกาอย่างมาก คนไทยจึงได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมอเมริกันแทนวัฒนธรรมจากยุโรปเช่นในอดีต โดย แบ่งออกเป็นสองช่วงคือ ช่วง พ.ศ. 2488 – 2512 ที่ประเทศไทยมีความใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกาอย่างมาก มีการอนุญาตให้สหรัฐอเมริกาจัดตั้งฐานทัพเพื่อทำสงครามต่อต้านคอมมิวนิสต์ในเวียดนาม การรับวัฒนธรรมอเมริกันของคนไทย และการดำรงอยู่ของกองทัพอเมริกันส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของกิจการสถานบันเทิง ทำให้รัฐบาลต้องประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และเป็นจุดเริ่มต้นของสถานบันเทิงย่านพัฒนาพงษ์ ในปี 2512 เพื่อให้บริการแก่ทหารอเมริกัน และช่วง พ.ศ. 2512 – 2521 หลังจากการเกิดย่านพัฒนาพงษ์และมีสถานบันเทิงรูปแบบอะโกโก้ขึ้นในกรุงเทพฯ เพื่อให้บริการทหารอเมริกันและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เริ่มเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นตามนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล สถานบันเทิงจึงขยายตัวเรื่อยมาจนกองทัพอเมริกันถอนกำลังออกจากประเทศไทยหลังสิ้นสุดสงครามเวียดนาม กิจการสถานบันเทิงต่างได้รับผลกระทบจากภาวะขาดทุน สถานบันเทิงส่วนใหญ่จึงปรับตัวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและชาวไทยแทน สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ในกรุงเทพฯ ดำเนินไปตามอย่างตะวันตก (ยุวรี, 2554, น. 70-71)

ระหว่าง พ.ศ. 2488 – 2512 หลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมอเมริกันหลังจากการเข้ามาตั้งฐานทัพเพื่อทำสงครามเวียดนามตามจุดต่างๆ ของประเทศไทย อาทิ อุดรธานี อุบลราชธานี อุตะเถา ตาคลี เป็นต้น โดยมีทหารจำนวนทั้งสิ้นกว่า 40,000 คน การเข้ามาของทหารอเมริกันส่งผลต่อวัฒนธรรมของคนกรุงเทพฯ อาทิ การบริโภคข้าวของเครื่องใช้ของกองทัพอเมริกัน การตั้งฐานทัพของสหรัฐอเมริกาในประเทศไทยเป็นปัจจัยส่งเสริมให้กิจการสถานบันเทิงขยายตัว เนื่องจาก บาร์ ไนต์คลับ เกิดขึ้นเพื่อให้ทหารอเมริกันใช้บริการพักผ่อนหย่อนใจตามนโยบาย Rest and Recreation Service ความบันเทิงแบบอเมริกันในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม การเดินร่ำตามจังหวัดนครเริ่มเปลี่ยนไปจากรูปแบบเดิม การ

ต้นลีลาศที่มีการบังคับจังหวะให้เกิดท่าทางสวยงามเริ่มหมดไป เมื่อดนตรีในจังหวะเร้าร้อนแบบอเมริกัน เช่น ร็อกแอนด์โรล ดิสโก้ และบ็ัมพ์เข้ามาแทนที่ (ยูวรี, 2554, น. 75-78)

เนื่องจากหน่วยจัสแมก (JUSMAG) ที่เป็นที่ปรึกษาทางการทหารในประเทศไทย ตั้งอยู่บริเวณถนนสารธรทำให้ย่านธุรกิจบนถนนพัฒนาพงษ์ที่ถนนสุขุมวงศ์และถนนสีลมเริ่มมีสถานบันเทิงเพื่อรองรับทหารอเมริกันและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเกิดขึ้นประมาณปี 2509 ประกอบกับบริษัทของชาวต่างประเทศที่เคยตั้งอยู่ตามอาคารพาณิชย์สองข้างทางเริ่มขยายกิจการและย้ายออกไปตั้งสำนักงานบริเวณอื่น ทำให้พัฒนาพงษ์เปลี่ยนจากย่านธุรกิจมาเป็นย่านสถานบันเทิง โดยเฉพาะการตั้งบาร์อะโกโก้แห่งแรกในช่วงสงครามเวียดนามใกล้จะยุติ นักธุรกิจได้เห็นโอกาสทางธุรกิจและได้ก่อตั้งบาร์อะโกโก้ขึ้นอีกหลายแห่ง ส่งผลให้ย่านพัฒนาพงษ์เป็นที่รู้จักมากขึ้นโดยเฉพาะกับชาวต่างประเทศ ทำให้เข้าใจภาพลักษณ์ของกรุงเทพมหานครในระยเวลานั้นว่าเป็นเมืองแห่งแสงสีและการขายบริการทางเพศ (ยูวรี, 2554, น. 90-91)

ระหว่างปี พ.ศ. 2512 – 2521 เมื่อทหารอเมริกันถอนทหารออกจากเวียดนามได้อย่างเป็นทางการในปี 2516 และถอนกำลังทหารออกจากประเทศไทยทั้งหมดในปี 2518 สถานบันเทิงที่อยู่ได้ด้วยการรองรับทหารอเมริกันต่างได้รับผลกระทบเมื่อทหารอเมริกันออกจากประเทศไทย บรรดาสถานบันเทิงจึงต้องปรับเปลี่ยนเป้าหมายมาให้บริการชาวไทยแทน โดยปรับตัวให้เข้ากับ ความชื่นชอบของคนไทย และยังคงรับรูปแบบมาจากวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้เกิดดิสโก้เทคซึ่งเป็นสถานบันเทิงแบบใหม่ตามมาและมุ่งเน้นกลุ่มตลาดวัยรุ่นเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการเดินรាំแบบลีลาศเริ่มคลายความนิยมลงไป สันนิษฐานว่าเป็นเพราะวัยรุ่นจำนวนมากนิยมดนตรีร็อกและดนตรีแบบดิสโก้ซึ่งเน้นการเดินรាំในท่าทางสนุกสนานเร้าร้อนไม่ต้องมีการบังคับจังหวะมากกว่า ทั้งนี้ เพลงดิสโก้ได้รับความนิยมอย่างสูงจากชาวตะวันตกในช่วงกลาง-ปลายคริสต์ศตวรรษ 1980 (ยูวรี, 2554, น. 92-93, 98)

ในประเทศไทยก็นิยมดนตรีดิสโก้ตามอย่างตะวันตกเช่นกัน ทำให้ดิสโก้เทคเป็นสถานบันเทิงรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2518 โดยตั้งขึ้นที่เมืองพัทยาเป็นแห่งแรกซึ่งเป็นท่องเที่ยวที่มีชาวต่างประเทศมากที่สุดขณะนั้น ใช้ชื่อว่า “บิบลอส” โดยเปลี่ยนจากไนต์คลับธรรมดาที่มีวงดนตรีร้องเพลง เดินรាំ เป็นการเปิดเพลงจากแผ่นต่อเนื่องกันไม่มีหยุดคั่น

ระหว่างเพลงจนต้องขยายสาขามาที่กรุงเทพฯ ย่านสุขุมวิท ซอย 4 สันนิษฐานว่าสิ่งที่ทำให้ดิสโก้เทคได้รับความนิยมอย่างมากคือการเปิดเพลงจากแผ่นเสียงโดยไม่มีการหยุดคั่นจังหวะเหมือนวงดนตรี และนักร้องที่ต้องหยุดพักเป็นช่วง (ยูวรี, 2554, น. 99)

จะเห็นได้ว่าหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง จนถึงการสิ้นสุดสงครามเวียดนาม อิทธิพลของความบันเทิงแบบโลกตะวันตกโดยเฉพาะจากฝั่งอเมริกันที่มาพร้อมกับทหารอเมริกันและนักท่องเที่ยวตะวันตกได้หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทย และผู้ประกอบการสถานบันเทิงไทยก็ตอบรับกระแสวัฒนธรรมบันเทิงเพื่อตอบสนองความต้องการของชาวต่างชาติเป็นหลัก แต่หลังจากสิ้นสุดสงครามเวียดนาม กลุ่มเป้าหมายของสถานบันเทิงได้หันเหมาสู่กลุ่มวัยรุ่นที่นิยมเต้นรำกับเพลงดิสโก้ ซึ่งในกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจสถานบันเทิง ตลอดจนธุรกิจที่เกี่ยวข้องเช่น บุหรี่และสุราต่างประเทศ ก็ยังคงเป็นกลุ่มวัยรุ่นสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

2.1.3 สถานบันเทิงเพื่อการเต้นรำในประเทศไทยหลังทศวรรษที่ 2520

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา กิจการสถานบันเทิงได้รับความนิยมจากคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยไม่ได้ถูกจำกัดแค่คนในสังคมกรุงเทพฯ เท่านั้น แต่ได้กระจายตัวไปตามจังหวัดต่างๆ ของประเทศ กิจการสถานบันเทิงเติบโตอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้คนแม้ว่าสถานบันเทิงทั้งหลายจะเป็นพื้นที่เปราะบางและง่ายต่อการเกิดอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ อาทิ การแอบแฝงการค้าเพศพาณิชย์ การลักลอบค้ายาเสพติด เป็นต้น ทำให้รัฐต้องเข้ามาควบคุมดูแลเป็นระยะ (ยูวรี, 2554, น. 105) โดยสามารถแบ่งออกเป็นสามช่วง คือ

ช่วง พ.ศ. 2521 – 2530 เป็นช่วงที่รัฐเริ่มเข้ามามีส่วนสำคัญในการควบคุมดูแลกิจการสถานบันเทิงอย่างจริงจัง บรรดาสถานบันเทิงต่างปรับตัวเพื่อความอยู่รอดโดยหันมาให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบให้เข้ากับความชอบของคนไทยมากขึ้น เช่น การผสมผสานระหว่างร้านอาหารกับไนต์คลับ และ การผสมผสานระหว่างไนต์คลับ ผับ ดิสโก้เทค เป็นต้น ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะไม่เหมือนสถานบันเทิงในต่างประเทศที่สามารถแยกประเภทได้ชัดเจนกว่า โดยกลุ่มคนเที่ยวสถานบันเทิงเริ่มเป็นกลุ่มวัยรุ่นเพิ่มขึ้น โดยคนกลุ่มนี้เปิดรับอิทธิพลเพลงดิสโก้จากสหรัฐอเมริกาและชื่นชอบสถานบันเทิงประเภทดิสโก้เทคที่เต็มไปด้วยแสงสีวูบวาบ ประกอบกับเสียงเพลงที่ดังเร้าใจจึงได้รับความนิยมจากกลุ่มวัยรุ่นมากกว่าวัยอื่นๆ

(ยุวรี, 2554, น. 107-109) รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการผ่อนคลายนโยบายเพื่อควบคุมสถานบันเทิง ทำให้กิจการสถานบันเทิงเฟื่องฟูแต่ก็ควบคู่ไปกับการเกิดปัญหาสังคม เช่น การค้าบริการทางเพศ หรือ การพนัน ตามมาด้วยเช่นกัน (ยุวรี, 2554, น. 115-121)

ช่วง พ.ศ. 2530 – 2540 เป็นช่วงที่เศรษฐกิจเฟื่องฟูอย่างมากจากนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้าของรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ประกอบกับการประกาศให้ปี 2530 เป็นปีท่องเที่ยวไทยอย่างเป็นทางการ และนโยบายให้จัดตั้งสถานบริการทุกประเภทอย่างเสรีและขยายเวลาเปิดสถานบริการทั่วประเทศได้จนถึงตี 3 แม้จะมีผู้คัดค้านมากกว่าผู้เห็นด้วยก็ตาม มีความพยายามลบลภาพลักษณะของสถานบันเทิงที่จะต้องมีการแอบแฝงขายบริการทางเพศแม้ว่าในความเป็นจริงจะไม่สามารถทำได้ก็ตาม มีการลงทุนด้านสถานบันเทิงเป็นเม็ดเงินจำนวนมาก และการเที่ยวสถานบันเทิงกลายเป็นแฟชั่นเพื่อโอ้อวดความร่ำรวยอย่างหนึ่งในสังคมตามกระแสยุคบริโภคนิยม ทำให้เกิดสถานบันเทิงกระจายตัวอยู่ทั่วไปในกรุงเทพฯ บางแห่งที่มีคนนิยมไปเที่ยวกันมากจึงเกิดเป็นแหล่งสถานบันเทิงดังเช่นย่านอาร์ซีเอ ตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมามีสถานบันเทิงเกิดขึ้นมากมาย มีรูปแบบความบันเทิงแตกต่างกันเพื่อให้ผู้บริโภคมีโอกาสเลือกตามความชอบของตน สถานบันเทิงของไทยส่วนใหญ่มักเป็นการผสมผสานรูปแบบต่างๆ ไว้ด้วยกันจนเกิดเป็นลักษณะเฉพาะตัว อาทิ ร้านอาหารกึ่งผับ ผับกึ่งดิสโก้เทค เป็นต้น ทำให้มีความคล้ายคลึงกันมากจนบางครั้งไม่สามารถแยกแยะรูปแบบได้ (ยุวรี, 2554, น. 121-125) อย่างไรก็ตาม สถานบันเทิงที่เน้นการเต้นรำเป็นหลักก็คือ ดิสโก้เทค ในปี 2530 พบว่ามีดิสโก้เทคในกรุงเทพฯ กว่า 40 แห่ง รูปแบบของสถานบันเทิงมีขนาดใหญ่ บางแห่งสามารถจุคนได้ถึง 2,000 คน สถานบันเทิงประเภทนี้จะมีเสียงดนตรีที่ดังมาก หลายแห่งมีระดับเสียงเกิน 120 เดซิเบล มีการติดตั้งเทคโนโลยีการใช้ไฟหลากสีที่เป็นแสงเลเซอร์มาประกอบกับเสียงดนตรีที่ใช้การเปิดจากแผ่นติดต่อกันไม่มีหยุดคั่นระหว่างเพลง การเข้าไปใช้บริการต้องเสียค่าบริการผ่านประตูในอัตรา 200-500 บาท และสามารถนำบัตรนั้นไปแลกเครื่องดื่มได้ 1-2 แก้ว ตามข้อกำหนดของดิสโก้เทคแต่ละแห่ง ดิสโก้เทคเป็นสถานบันเทิงรูปแบบใหม่ซึ่งรัฐต้องรีบดำเนินการควบคุมเนื่องจากพบปัญหาเสียงดังเกินกว่ากำหนด แสงไฟหรือแสงเลเซอร์ที่อาจเป็นอันตราย รวมถึงการจุคนได้เป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องมีการออกกฎหมายควบคุมอาคารเพิ่มเติมให้มีระบบระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่รวม ต้องมีทางเข้าออกไม่น้อยกว่า 2 ประตู และ ห้องสุขาภัณฑ์ต้องแยกชายหญิง (ยุวรี, 2554, น. 127-128)

ช่วง พ.ศ. 2540 – 2545 ประเทศไทยพบกับวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้สังคมเกิดความเครียดอยู่ตลอดเวลา การแสวงหาความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียดจึงมีมากขึ้นตามลำดับ ธุรกิจสถานบันเทิงในยุคนี้มีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดโดยลดขนาดพื้นที่ให้เล็กลงและไม่จำเป็นต้องลงทุนด้วยเงินจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นการผสมผสานสถานบันเทิงหลายรูปแบบไว้ด้วยกัน อาทิ ผับ กึ่งร้านอาหารและผับกึ่งเทค เป็นต้น (ยูวรี, 2554, น. 139-140) สถานบันเทิงส่วนใหญ่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นวัยรุ่นเพิ่มขึ้น รูปแบบสถานบันเทิงที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มวัยรุ่นยุคนี้เป็นผับกึ่งดิสโก้เทคที่สามารถลุกขึ้นเต้นข้างโต๊ะโดยไม่ต้องมีฟลอร์เต้นรำ และร้านเหล้าสำหรับดื่มกินฟังเพลงซึ่งมีค่าอาหารและเครื่องดื่มถูกกว่าสถานบันเทิงรูปแบบอื่น ในยุคนี้มีปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดจากห้องเที่ยวยามราตรี เช่น การใช้ยาเสพติด เช่น ยาอี ยาเลิฟ และ ยาไอซ์ เป็นต้น และ การค้าประเวณี แอบแฝงในหมู่นักเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาหญิง นำมาสู่การจัดระเบียบสังคมตามนโยบายของ ร.ต.อ.ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในยุค พ.ศ. 2544 โดยการจัดโซนนิ่ง และการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบันเทิง พ.ศ. 2546 เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม (ยูวรี, 2554, น. 142-150)

จะเห็นได้ว่า ลัทธิบริโภคนิยมได้เข้ามามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภค และเป็นปัจจัยกำหนดรูปแบบของสถานบันเทิงในยุคตั้งแต่ทศวรรษ 2520 เป็นต้นมา ซึ่งสืบเนื่องจากนโยบายของรัฐเองที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการบริโภค แต่เมื่อกิจการสถานบันเทิงขยายตัวมากขึ้น ก็ทำให้เกิดปัญหาในทางศีลธรรมของสังคมตามมาเช่นกัน ทำให้ภาครัฐต้องเข้ามาควบคุมกิจการสถานบันเทิงให้อยู่ในกฎระเบียบ มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้บริการ มีการควบคุมอายุ เวลาเปิดปิด รวมไปถึงพื้นที่ในการเปิดสถานบันเทิงที่ต้องอยู่ห่างจากสถานศึกษา เพื่อลดปัญหาเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานบันเทิง

2.1.4 Full Moon Party ปาร์ตี้เต้นรำของไทยที่มีชื่อเสียงในระดับโลก

นอกเหนือจากสถานบันเทิงยามค่ำคิน และ งานคอนเสิร์ต แล้ว อีกหนึ่งสถานที่ในประเทศไทยที่อยู่ในแผนที่ของคนนิยมปาร์ตี้ทั่วโลก รวมไปถึงนักเต้นที่ชอบเพลง Trance โดยเฉพาะแนว Psychedelic Trance ก็คืองาน Full Moon Party ที่เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี ที่จะจัดทุกวันพระจันทร์เต็มดวง (ขึ้น 15 ค่ำ) ของทุกเดือน บริเวณหาดรีน ตลอดจนถึงตามสถานบันเทิงต่างๆ บน

เกาะพะงัน และยังมีกิจกรรมกลุ่มจัดปาร์ตี้เฉพาะกิจตามสถานที่ส่วนตัวต่างๆ เช่น ในสวนยาง ในป่า ละครเมาะ หรือ บนชายหาดอื่นบนเกาะพะงัน โดยการจัดงาน Full Moon Party เริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2528 ที่พาราไดซ์ บังกะโล บนหาดรีน โดยในครั้งแรกมีผู้เข้าร่วมเป็นนักท่องเที่ยวราว 20-30 คน ต่อมาการจัด Full Moon Party เริ่มถูกเล่าสู่กันปากต่อปากและมีผู้เข้าร่วมมากขึ้น ปัจจุบัน ทุกวัน พระจันทร์เต็มดวงจะมีคนเข้าร่วมปาร์ตี้กว่า 5,000 – 30,000 คน โดยที่พัก บังกะโล และ สถาน บันเทิงที่ตั้งอยู่ริมหาดรีนจะเปิดเพลงเต้นรำหลายหลายแนว บางแห่งจะเปิดแนวไต่แนวหนึ่งตลอดคืน บางแห่งก็จะเปิดคลื่นแนวสลับกันไป โดยเริ่มตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์ตกดินไปจนถึงเช้าของอีกวัน บาง แห่งก็ล่วงเลยไปถึงเวลาสี่โมงเช้า นอกจากการเต้นรำอย่างยาวนานบนชายหาด การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ที่ขงมาในถังน้ำพลาสติกขนาดเล็ก (bucket) ไปจนถึงการใช้ยาเสพติดของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวต่างชาติ กิจกรรมอีกอย่างที่เป็นที่นิยมใน Full Moon Party ก็คือการแสดงควง กระบองไฟที่สถานบันเทิงแต่ละแห่งจะจัดนักแสดงมาประชันลีลากัน การจัด Full Moon Party ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีจนมีการนำแนวคิดในการจัดปาร์ตี้เต้นรำในคืนพระจันทร์เต็มดวงในอีก หลายสถานที่ ทั้งการจัด Full Moon Party ในสถานบันเทิงในกรุงเทพฯ การจัดคอนเสิร์ตดนตรี EDM ใจกลางกรุงเทพฯ ในคืนพระจันทร์เต็มดวง และยังมีขยายไปจัด Half Moon Party ในคืน ขึ้น 8 ค่ำ และ แรม 8 ค่ำ และ Dark Moon Party ในคืนแรม 14 ค่ำ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หลังจาก วันที่ 5 เมษายน 2558 เป็นต้นมา ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีคำสั่งห้ามจัดปาร์ตี้บนเกาะ พะงันนอกจากงาน Full Moon Party เพื่อบรรเทาปัญหาเสียงดังรบกวนประชาชนทั่วไป¹

¹ โปรดดู 'ห้ามจัดปาร์ตี้เกาะพะงัน เว้นพุลมูน เริ่ม 5 เม.ย.' ใน <http://www.thairath.co.th/content/491149>

ภาพ 2.1 งาน Full Moon Party บนหาดรีน เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี

จากประวัติศาสตร์สถานบันเทิงแนวเต้นรำของไทยจะเห็นว่าการบริโภคดนตรีเต้นรำของคนไทยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหลายปัจจัย ทั้งอิทธิพลทางการทหาร อิทธิพลของสื่อมวลชน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของธุรกิจสถานประกอบการ การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการขยายตัวลัทธิบริโภคนิยมที่สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้ผู้บริโภคมีกำลังในการจับจ่ายเพื่อซื้อความสุขมากขึ้น และยังมีปัจจัยด้านความบันเทิงอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องและดึงดูดให้นักเที่ยวเข้าไปใช้บริการนอกเหนือจากการเต้นรำ อาทิเช่น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางเพศ หรือ ยาเสพติด แม้ว่าจะไม่ใช่สถานบริการแนวเต้นรำทุกแห่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งผิดกฎหมาย แต่คงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าจุดเริ่มต้นของสถานบันเทิงแนวนี้ก็มีสิ่งผิดกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ยังเป็นภาพจำของสังคมไทย และยังเป็นค่านิยมที่ติดอยู่ในความคิดนึกทั้งของนักเที่ยวบางคน และของผู้คนหลายภาคส่วนของสังคมไทยมาจนถึงปัจจุบัน แต่ในปัจจุบัน เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวดเร็ว มีราคาถูกลง และนำพาข้อมูลไปได้มาก เช่น อินเทอร์เน็ต ก็เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากในการเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคดนตรีทุกแขนงรวมถึงดนตรีเต้นรำ การเที่ยวสถานบันเทิงยามราตรี ความสามารถในการแสดงความรู้สึกของตนให้คนอื่นรับรู้ได้อย่างรวดเร็วผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาการยอมรับและการเป็นพวกพ้อง และ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มผู้มีความนิยมชมชอบในแนวเพลงเดียวกัน นำมาสู่การจัดกิจกรรมร่วมกันในโลกแห่งความเป็นจริง ดังที่เกิดขึ้นกับกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand หรือ TLT

2.2 ความเป็นมาของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand

กลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand หรือ TLT ก่อตั้งในเดือนพฤษภาคม 2554 โดย “เจ” และใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์กลุ่มเพื่อให้เกิดรวมกลุ่มกันของดีเจ ศิลปิน ผู้จัดงานแสดง และบุคคลทั่วไปที่ชื่นชอบเพลงในแนว Trance โดยเริ่มจากการพบเจอกันในปาร์ตี้หรือคอนเสิร์ตแนว Trance ก่อนจะจัดตั้งเป็นกลุ่ม และ fanpage ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก จุดมุ่งหมายของการรวมกลุ่ม TLT ก็เพื่อแบ่งปันความสนใจและความชื่นชอบในแนวดนตรี Trance ซึ่งทางกลุ่ม โดยเฉพาะดีเจที่เป็นแกนนำของกลุ่มตั้งใจจะให้ TLT เป็นความเคลื่อนไหวที่จะแนะนำและสนับสนุนวงการดนตรี Trance ในประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดปาร์ตี้เฉพาะแนว Trance การเผยแพร่ข่าวสาร และบทเพลง Trance ที่น่าสนใจทั้งจากไทยและต่างประเทศ การเป็นพื้นที่ที่ให้คนที่รักและชื่นชอบเพลง Trance ได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแวดวงเพลง Trance เพื่อให้แวดวงเพลง Trance ในประเทศไทยขยายตัวมากขึ้น และเข้มแข็งขึ้น โดยมีคำอธิบายกลุ่มที่ปรากฏในเฟซบุ๊ก ดังนี้

Trance Music Lovers In Thailand consists of DJs, Artists, Promoters, Event Organizers, and fans from Thailand, as well as all over the world who share interest and the love for one of the world's greatest electronic music genres. More than just a community, T.L.T. is a Movement that focuses on introducing and promoting the Trance music scene in Thailand by such activities as sharing news and updates about events, discussing topics related to the genre in locations such as Bangkok, the rest of the country, Asia, as well as the rest of the world. We are looking forward to connecting with the rest of Trance Families across the Globe. As more fans and Trance Lovers are continuously joining the Movement

and willing to share the experiences, this passionate culture is growing bigger and stronger.¹

(คำแปล - Trance Music Lovers in Thailand คือการรวมตัวของดีเจ ศิลปิน โปรโมเตอร์ ผู้จัดงาน และ แฟนเพลง Trance ในประเทศไทย ตลอดจนจากทั่วโลก ที่มาแบ่งปันความสนใจและความรักที่มีต่อหนึ่งในแนวดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด มากกว่าการเป็นชุมชน TLT คือความเคลื่อนไหวเพื่อแนะนำและสนับสนุนแนวดนตรี Trance ในประเทศไทยโดยจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแบ่งปันข่าวสาร อัปเดต กิจกรรมต่างๆ การพูดคุยถึงประเด็นที่เกี่ยวกับแนวเพลงนี้ทั้งที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ ส่วนที่เหลือของประเทศ เอเชีย ตลอดจนระดับโลก เราต้องการเชื่อมต่อกับครอบครัวชาว Trance ทั่วโลก เมื่อแฟนและผู้รักเพลง Trance มาร่วมกันในความเคลื่อนไหวนี้อย่างต่อเนื่อง และตั้งใจแบ่งปันประสบการณ์ วัฒนธรรมที่น่าหลงใหลนี้ก็จะเติบโตมากขึ้น และแข็งแกร่งขึ้น)

ปัจจุบัน กลุ่ม TLT มีผู้ดูแลกลุ่ม (administrator) จำนวน 6 คน มีดีเจประจำของกลุ่ม 3 คน และอยู่ระหว่างการฝึกหัดเป็นดีเจอีกหนึ่งคน สัญลักษณ์ประจำกลุ่ม TLT คือ ธงที่สกรีนตัวอักษร TLT และคำว่า Trance Music Lovers in Thailand ตัวสีดำบนพื้นธงสีขาว งานปาร์ตี้ที่จัดโดย TLT จะนำธงของกลุ่มติดไว้ที่บูธดีเจ หรือ ในตำแหน่งที่คนมาร่วมงานเห็นได้ชัด หากเป็นงานที่ทางกลุ่มไม่ได้จัด สมาชิกของกลุ่มก็มักจะเอานำผืนนี้ไปโบกในงานด้วย เพื่อแสดงให้คนที่มาร่วมงานเห็นว่ากลุ่ม TLT มาร่วมปาร์ตี้ และเป็นเครื่องหมายให้สมาชิกคนอื่นๆ ของกลุ่มที่ตามมาในงานเห็นว่าสมาชิกคนอื่นอยู่ตรงไหน จะได้มองหากันเจอ ทางกลุ่มยังได้ทำเสื้อยืดที่มีตราสัญลักษณ์ของกลุ่มจำหน่ายให้กับผู้ที่ต้องการอีกด้วย โดยรายได้จากการขายสินค้าที่ระลึก และค่าจ้างดีเจเปิดเพลงในฐานะกลุ่ม TLT ก็จะมีการหักเงินมาเป็นทุนกองกลางในการจัดกิจกรรมปาร์ตี้ต่างๆ ต่อไป

¹ (จาก https://www.facebook.com/officialTLT/info/?tab=page_info)

ภาพ 2.2 เสื้อยืดที่กลุ่ม TLT ผลิตและจำหน่ายให้ผู้สนใจ

(ที่มา

<https://www.facebook.com/officialTLT/photos/a.753241384763494.1073741834.108575209230118/753250668095899/?type=3&theater>)

ในช่วงเริ่มก่อตั้งกลุ่ม ดีเจของกลุ่ม TLT จะเปิดเพลงที่ไนต์คลับ Club Culture และ Café Democ ถนนราชดำเนินเดือนละครั้ง แต่เมื่อสถานบันเทิงทั้งสองแห่งปิดตัวลง ทำให้ในปัจจุบันกลุ่ม TLT มีที่จัดปาร์ตี้เป็นประจำในวันพุธ และวันศุกร์สุดท้ายของเดือนที่ร้าน Dickinson's Culture Café ถนนพระอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 22.00 น. เป็นต้นไป โดยเวลาเลิกปาร์ตี้จะขึ้นอยู่กับคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเอาแน่เอานอนไม่ได้ แต่ก็มักจะเลยช่วง 00.00 น. เป็นต้นไป หลังจากเพลงสุดท้ายจบลง คนที่อยู่ภายในร้านอาจจะนั่งดื่มกินต่อได้อีกสักพัก และหากเป็นคนที่สนิทกับ ดุ่ย ที่เป็นเจ้าของร้าน ก็สามารถนั่งพูดคุยกับดุ่ยหรือคนที่มาด้วยกันได้จนถึงตี 3 - ตี 4

นอกจากการมีสถานที่จัดปาร์ตี้เป็นประจำแล้ว สมาชิกที่เป็นกลุ่มผู้ก่อตั้งกลุ่ม TLT ยังเป็นผู้จัดงาน (organizer) โดยการติดต่อผู้สนับสนุนซึ่งมักจะเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือ เครื่องดื่มชูกำลัง เพื่อนำเงินไปจ้างดีเจแนว Trance ที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศมาเปิดการแสดงในประเทศไทยและเก็บค่าเข้าชม โดยมีดีเจจากกลุ่ม TLT ร่วมเปิดเพลงด้วย งานปาร์ตี้ที่มีดีเจชื่อดังจากต่างประเทศมักจะมีคนเข้าร่วมหลายร้อยคนตามแต่ความนิยมที่มีต่อดีเจหรือศิลปินที่มาแสดง นอกจากนี้ ดีเจของกลุ่ม TLT ยังได้รับจ้างให้ไปเปิดเพลงในไนต์คลับอื่นๆ ในกรุงเทพฯ และ พัทยา

เป็นครั้งคราว หรือบางครั้งก็ได้รับจ้างให้ไปเปิดเพลงในต่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน เช่น มาเลเซีย ซึ่งอาจจะเป็นการเปิดเพลงร่วมกับดีเจประจำร้าน ดีเจในท้องถิ่น หรือดีเจระดับโลก ก็ตามแต่ผู้จัดปาร์ตี้ต่างๆ จะกำหนด

ในแต่ละปี ทางกลุ่ม TLT จะมีกิจกรรมใหญ่คือการจัดปาร์ตี้ฉลองครบรอบปีของกลุ่มที่จัดปีละครั้งโดยมาแล้วสี่ครั้ง แต่ละครั้งมีผู้ร่วมงานอยู่ที่หลักร้อยคน เมื่อปี 2558 ทางกลุ่มยังได้จัดงานปาร์ตี้ริมชายทะเลในชื่อ Ocean of Dream ที่รับผู้เข้าร่วมงานในจำนวนจำกัด เสียค่าใช้จ่ายต่อคนในหลักพันบาท สถานที่จัดงานเป็นบังกะโลติดชายทะเลที่ทางกลุ่มได้เช่าพื้นที่ของทางบังกะโลเพื่อการจัดปาร์ตี้เปิดเพลงเต็มวันตั้งแต่ช่วงกลางวันไปจนถึงราวตีสอง เนื่องจากเป็นสถานที่ส่วนบุคคลทำให้งานมีความเป็นส่วนตัวพอสมควร แม้จะมีผู้ร่วมงานไม่ถึงหนึ่งร้อยคน แต่ก็ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างดี จนสามารถต่อยอดมาจัดปาร์ตี้ Ocean of Dream ครั้งที่สอง ในเดือนมิถุนายน 2559 ได้

นอกจากจะเป็นผู้จัดงานปาร์ตี้ และ ผู้ร่วมจัดงานปาร์ตี้แล้ว กลุ่ม TLT ยังเป็นผู้สนับสนุนวงการเพลง Trance ในด้านอื่น เช่น การเผยแพร่ผลงานเพลง Trance ที่น่าสนใจทั้งเก่าและใหม่บนเฟซบุ๊กของกลุ่ม การเผยแพร่ผลงานเพลง Trance ของนักทำเพลงชาวไทยและสนับสนุนให้ชื่อผลงานเพลงผ่านทางเว็บไซต์ การโพสต์ภาพและข้อความที่บอกถึงความงดงามของเพลง Trance ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และการโพสต์สนับสนุนการจัดคอนเสิร์ต หรือ ปาร์ตี้ดนตรี EDM ขนาดใหญ่ในประเทศไทยที่มีศิลปินแนว Trance ชื่อดังมาร่วมเปิดเพลงด้วย และมีการแจกบัตรคอนเสิร์ตหรือ ปาร์ตี้ดังกล่าวร่วมด้วยเป็นครั้งคราว

2.3 สมาชิกของ TLT คือใคร? มาจากไหน?

“เจ” ผู้ก่อตั้งกลุ่ม TLT กล่าวว่า ทางกลุ่มไม่จำกัดว่าใครจะเข้ามาเป็นสมาชิก TLT ขอเพียงให้เป็นคนที่ชอบเพลง Trance และอยากจะมีเพื่อนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลง Trance อยากมาสนุกด้วยกันกับเพลง Trance ก็มาเป็นสมาชิกได้ เพราะการเป็นสมาชิกกลุ่มทางเฟซบุ๊ก หรือ ไลน์ ก็ไม่ได้เสียเงินอยู่แล้ว และถ้าต้องการจะมาร่วมปาร์ตี้ของทางกลุ่มซึ่งมักจะจัดที่ร้าน

Dickinson's Culture Café ถนนพระอาทิตย์ หรือตามสถานบันเทิงอื่นๆ ในกรุงเทพฯ หรือปาร์ตี้อื่นๆ ที่ทางกลุ่มเป็นผู้จัด ร่วมจัด หรือร่วมสนับสนุน ก็สามารถมาร่วมได้เสมอ โดยทางกลุ่มจะแจ้งข่าวสารให้ทราบทางเฟซบุ๊ก หรือ ไลน์

เป็นการยากที่จะระบุว่าสมาชิกของ TLT ที่อยู่ในเฟซบุ๊ก คือใคร มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมอย่างไร เนื่องจากจำนวนสมาชิกมากกว่า 10,000 คน ผู้ศึกษาจึงให้ความสนใจไปที่ผู้มาเข้าร่วมปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT ที่จัดขึ้นในสถานบันเทิง จากการซักถามและสังเกต พบว่าผู้ร่วมปาร์ตี้ของ TLT เกือบทั้งหมดเป็นคนในช่วงวัยเริ่มต้นทำงาน ไปจนถึงวัยทำงาน อายุตั้งแต่ 22-35 ปี ทั้งชายและหญิง ส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีจำนวนไม่น้อยที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ หรือมีประสบการณ์เคยไปใช้ชีวิตและร่วมเทศกาลดนตรี Trance ในต่างประเทศ มีพื้นฐานภาษาอังกฤษที่ดี นอกจากนี้ ยังมีชาวต่างชาติซึ่งเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย เช่น มาเป็นครูสอนภาษาต่างประเทศ หรือ ทำงานในบริษัทข้ามชาติ มาเข้าร่วมปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT

ในส่วนของความคงเส้นคงวาของความสัมพันธ์ ผู้ศึกษาพบว่าเนื่องจากสมาชิก TLT ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน โอกาสที่จะมีปฏิสัมพันธ์กันในโลกแห่งความเป็นจริงนอกเวลาทำงานนั้นแทบจะไม่มีเลยนอกจากการเข้าร่วมปาร์ตี้เดียวกันแล้วก็ไม่พบว่าสมาชิก TLT จะมีปฏิสัมพันธ์กันในเรื่องอื่นอีก ยกเว้นสมาชิกที่เป็นดีเจซึ่งจะต้องไปเปิดเพลงร่วมกันทำให้มีโอกาสเดินทางไปยังที่ต่างๆ ร่วมกันบ้าง ดังที่ “ไวท์” หนึ่งในดีเจและผู้ดูแลกลุ่ม TLT กล่าวถึงความสัมพันธ์นอกงานปาร์ตี้ของสมาชิกในกลุ่มว่า “ส่วนใหญ่ก็เจอกันเฉพาะมีงานอะครับ ผมจะนานๆ ทีเพราะไม่ได้ออกไปไหนบ่อย ไม่ได้เปิดเองที่บ้าน ถึงเวลาเล่นก็เล่นเลย เวลาว่างใช้หาเพลงฟังใหม่ๆ มากกว่า” (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

ในเฟซบุ๊กของ TLT ไม่มีการสนทนาเรื่องอื่นนอกเหนือไปจากดนตรี Trance หรือดนตรี EDM แนวอื่นๆ บ้างเป็นครั้งคราว แต่สิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่งก็คือ เมื่อมีสมาชิก TLT คนใดคนหนึ่งวางแผนจะไปปาร์ตี้หรือเทศกาลดนตรีขนาดใหญ่ในต่างประเทศ ก็มักจะมาโพสต์เพื่อชักชวนให้สมาชิกคนอื่นไปด้วยกันโดยที่ไม่จำเป็นต้องรู้จักกันมาก่อน หรือโพสต์บอกตำแหน่งที่อยู่ของตนเองปาร์ตี้ที่นั่นๆ เพื่อชวนให้สมาชิกคนอื่น โดยเฉพาะที่เป็นคนไทย มาเต้นร่วมกัน ด้วยความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลด้านนี้อย่างจำกัด ณ ปัจจุบัน ผู้ศึกษาจึงพบว่าสมาชิก TLT แทบจะไม่มีปฏิสัมพันธ์กันใน

ด้านอื่นเลยนอกจากดนตรี Trance แต่เชื่อว่าการเข้าร่วมปาร์ตี้ และดนตรี Trance อาจเป็นจุดเริ่มต้นของการขยายปฏิสัมพันธ์ไปสู่ด้านอื่นๆ ได้เช่นกัน

นอกจากนี้ สมาชิกของกลุ่ม TLT บางคน ที่มักจะชักชวนกลุ่มผู้นิยมดนตรี EDM ที่สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันในเฟซบุ๊ก EDM Thailand ซึ่งเป็นสังคมออนไลน์ของกลุ่มผู้นิยมดนตรี EDM ที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุด และมีความเคลื่อนไหวคึกคักที่สุด โดยการเข้าไปตอบคำถามเกี่ยวกับเพลง Trance ที่มีผู้โพสต์ถาม การประชาสัมพันธ์ปาร์ตี้ หรือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับเพลง Trance และสมาชิกกลุ่ม TLT ก็มักจะแนะนำให้คนอื่นๆ กด like หรือเข้ากลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand เพื่อติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเพลง Trance เพิ่มเติม

นอกจากการจัดปาร์ตี้เพื่อฟังเพลง ดื่มกิน และพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นในวงการเพลง Trance ในประเทศไทยแล้ว สมาชิกของกลุ่ม TLT บางคนที่มีโอกาสไปร่วมคอนเสิร์ตดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่ของโลก เช่น A State of Trance ก็จะสามารถเสียดสีกรีนคำว่า Trance Music Lovers in Thailand และติดอาร์มรูปธงชาติไทยที่แขนเสื้อไปร่วมงานปาร์ตี้ ตลอดจนโบธงชาติไทย และถ่ายรูปตัวเองเป็นส่วนหนึ่งในงานนั้นก่อนที่จะโพสต์ขึ้นบนเฟซบุ๊ก TLT การแสดงออกนี้มีนัยยะของการพาวงการผู้ฟัง ผู้สร้างเพลง Trance ในประเทศไทย และตัวกลุ่ม TLT เองเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแวดวงเพลง Trance ระดับโลก หรือเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของ “ชุมชน” คนฟังเพลง Trance ระดับโลก หรือ Trance communities

จากการสังเกตในงานปาร์ตี้ ผู้ที่มาร่วมงานที่รู้จักกันอยู่แล้วจะจับกลุ่มพูดคุยกัน ดื่มเหล้า เบียร์ หรือ สูบบุหรี่อยู่ด้านหลังงานก่อนที่จะเริ่มงาน หรือก่อนจะเข้าไปในสถานบันเทิง มีบางคนที่มาร่วมงานเพียงคนเดียวและเต็นท์คนเดียวอย่างไม่สนใจใคร พองานจบก็เดินทางกลับไปคนเดียว อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ศึกษาได้ไปร่วมปาร์ตี้ของ TLT ครั้งแรกเพียงคนเดียวนั้น สมาชิกของกลุ่มที่นั่งดื่มสุราใกล้กับผู้ศึกษาก็ได้ถามผู้ศึกษาว่า “ปกติฟังแนวนี้หรือครับ?...ลองฟังดูนะครับ” ผู้ศึกษาจึงมีความรู้สึกว่าการปาร์ตี้ของ TLT มีบรรยากาศของความเป็น “คนคุ้นหน้ากัน” อยู่ค่อนข้างสูงแม้ว่าจะไม่ได้มีการพูดคุยกันมากนัก กรณีที่มีคนที่ไม่คุ้นหน้าเข้าไปร่วม ก็อาจจะมีการซักถามว่าชอบเพลง Trance หรือไม่ รู้ว่ามีการจัดปาร์ตี้จากไหน และชักชวนให้ลองฟังเพลงไปตามอารมณ์ความรู้สึก

การพบเจอกันในหมู่ผู้ที่ชื่นชอบในสิ่งเดียวกันทำให้กลุ่ม TLT ถือกำเนิดขึ้น โดยหัวใจสำคัญเพียงหนึ่งเดียวของการมารวมกันเป็นครั้งเป็นคราวนี้ก็คือเพลง Trance ในบทที่ 3 ผู้ศึกษาได้พยายามค้นหาต่อไปว่า คุณค่า หรือ ความดีงามของเพลง Trance ที่ทำให้คนกลุ่มนี้ชื่นชอบคืออะไร และมีปัจจัยอะไรที่เป็นสิ่งดึงดูดให้คนต้องมาร่วมเป็นสมาชิก หรือ มาร่วมงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT

บทที่ 3

ความหมาย และ การระสมองค้ความรู้ทางศิลปะของดนตรีและงานปาร์ตี้ Trance ตามความคิดของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT)

Bogdanov และคณะ (2001 อ้างถึงใน Anderson, 2009, p. 327) ระบุว่า ในปี 2001 หรือเมื่อ 15 ปีก่อน ดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ หรือ EDM ก็ถูกแบ่งออกมาได้มากกว่า 100 แนวย่อย (subgenre) แล้ว ในปัจจุบัน ผู้ศึกษาจึงเชื่อว่าดนตรี EDM จะมีแนวย่อยมากกว่านี้ และจะยิ่งทำให้เกิดความสับสนอลหม่านในการจัดจำแนกแนวเพลงมากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีการทำเพลงในปัจจุบันที่มีราคาถูก หาได้ง่าย ทำให้นักทำเพลงโดยเฉพาะนักทำเพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ไม่จำเป็นต้องเข้าสตูดิโอเพื่อการบันทึกเสียงร้อง หรือ เสียงดนตรี ไม่จำเป็นต้องรวมตัวคนเล่นเครื่องดนตรีชิ้นต่างๆ ขึ้นมาเป็นวงดนตรี เพียงแต่อาศัยอุปกรณ์เช่น คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป และ เครื่องสร้างเสียงสังเคราะห์ (Synthesizer) ใครสักคนก็สามารถทำเพลงของตัวเองขึ้นมาได้แล้ว นักทำเพลงในปัจจุบันยังไม่ต้องการถ่ายเพลงในการโปรโมทเพลงของตัวเอง หรือแม้แต่ไม่ต้องการถ่ายเพลงเพื่อสนับสนุนช่องทางจำหน่ายเพลงของตัวเอง (อย่างน้อยก็ในช่วงแรกๆ ของการทำเพลง) เนื่องจากอินเทอร์เน็ตได้มอบช่องทางมากมายในการเผยแพร่เพลงที่ถูกทำขึ้นมา ทั้งการเผยแพร่ผ่าน Facebook Youtube การโพสต์เพลงในชุมชนออนไลน์ต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนกันฟังและติชมในหมู่ผู้นิยมแนวเพลงเดียวกัน ตลอดจนการนำเพลงไปขายตามเว็บไซต์ต่างๆ ที่เจ้าของเว็บไซต์ และ คนทำเพลง จะได้เงินผ่านการซื้อด้วยช่องทางออนไลน์ เช่น การหักเงินผ่านบัตรเครดิต ซึ่งในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาอินเทอร์เน็ตได้สร้างดีเจระดับโลกให้เกิดขึ้นมาแล้วหลายคนที่ใช้มันเป็นช่องทางเผยแพร่เพลงที่ตัวเองทำ หรือ โฮว์การ mix เพลงผ่าน Youtube จนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก มีผู้ว่าจ้างให้ออกแสดงทัวร์ตามเทศกาลดนตรี ไนต์คลับ ในประเทศต่างๆ และเป็นที่สนใจของค่ายเพลงขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาศิลปินให้มีความสามารถสูงขึ้น ตัวอย่างของดีเจที่มีชื่อเสียงมาจากโลกอินเทอร์เน็ต ได้แก่ Madeon ดีเจชาวฝรั่งเศสที่มีผลงานการทำเพลงด้วยตัวเองโดยการนำเอาท่อนต่างๆ ของเพลงกว่า 40 เพลงมา믹ซ์รวมกันเพื่อสร้างเป็นเพลงใหม่ หรือที่เรียกว่าการ Mashup ได้ตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 20 ปี หรือ ดีเจ BL3ND ดีเจผู้สวมหน้ากากปกปิดใบหน้า ชายร่างเล็กที่มีลีลาการเปิดเพลงที่สนุกสนาน โลด

โผน จนมีผู้ชมคลิปของเขาใน YouTube หลายร้อยล้านคน มีผู้ว่าจ้างให้ไปเปิดการแสดงสดทั่วโลก และเคยมาเปิดการแสดงในประเทศไทยแล้วถึง 3 ครั้ง

Trance ก็เป็นแนวย่อยของดนตรี EDM ที่ถือว่ามีค่าแก่พอสมควร เนื่องจากได้รับความนิยมในต่างประเทศตั้งแต่ยุคทศวรรษที่ 1990 และเข้ามาถึงประเทศไทยมากกว่า 10 ปีแล้ว แม้ว่าในปัจจุบันกระแสความนิยมดนตรีแนว Trance จะลดลงเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับยอดดาวน์โหลดเพลง EDM แนวต่างๆ จากเว็บไซต์ Beatport ซึ่งเป็นเว็บไซต์ซื้อขายเฉพาะเพลง EDM อย่างถูกลิขสิทธิ์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เพลง Trance มียอดดาวน์โหลดอยู่ที่อันดับ 10 เป็นรองทั้งแนว Techno, House หรือ Drum & Bass (Watson, 2016, p. 10) แต่ Trance ก็ยังคงเป็นหนึ่งในแนวเพลงหลักของดนตรี EDM มาจนถึงปัจจุบัน ยังมีการจัดเทศกาลดนตรีเฉพาะแนว Trance ทั้งในและต่างประเทศอยู่เป็นประจำ ดีเจแนว Trance ที่มีชื่อเสียงมานานก็ยังคงได้รับความนิยมทั้งในหมู่ผู้ฟังเพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์มานานและคนที่เพิ่งฟังใหม่ๆ และมีศิลปินแนว Trance หน้าใหม่เกิดขึ้นเรื่อยๆ

สำหรับในประเทศไทย แม้ว่า Trance จะไม่ได้เป็นแนวดนตรีเต้นรำกระแสหลักที่ได้ยินทั่วไปเหมือนแนว House, Bounce, Trap หรือ Dubstep แต่ก็ยังมีกลุ่มผู้ฟังดนตรีแนวนี้อย่างจริงจัง เช่นกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT) และยังมีไนต์คลับที่เปิดเพลงแนว Trance โดยเฉพาะในบางคืน ซึ่งในหมู่ผู้ฟังดนตรี EDM จะเป็นที่ทราบกันว่าคอกเพลง Trance มักจะไม่ค่อยเปลี่ยนแนวในการฟังเพลง คือมักจะฟังแนว Trance เป็นหลักอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ผู้ศึกษาจึงต้องการทำความเข้าใจว่า ด้วยเหตุใด กลุ่มผู้ฟังเพลง Trance จึงยึดติดอยู่กับแนวเพลงนี้ และ สิ่งที่เป็น “คุณค่า” ของแนวเพลงนี้ในความคิดของผู้นิยมเพลง Trance คืออะไร โดยนำกรอบแนวคิดเรื่องการสะสมทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มย่อย และการเข้าถึงรหัสและความหมายของสินค้าทางวัฒนธรรมมา เป็นกรอบแนวคิดในการพิจารณากิจกรรมของกลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand หรือ (TLT) ทั้งการฟังเพลง Trance ในระดับบุคคล การเข้าร่วมงานปาร์ตี้ดนตรีแนว EDM โดยเฉพาะแนว Trance

3.1 Trance คืออะไร ทำไมต้อง Trance?

ผู้ศึกษาถามสมาชิก TLT ทั้งที่เป็นดีเจ และเป็นนักฟังเพลงด้วยคำถามกว้างๆ ว่า “Trance คืออะไร?” คำตอบที่ได้เกือบทั้งหมดตรงกันว่า “Trance คือ feeling (ความรู้สึก)” ซึ่งความรู้สึกที่วุ่นวายนี้แตกต่างกันไปในระดับบุคคล แต่จุดร่วมสำคัญก็คือการพบจุดร่วม ระหว่างดนตรี Trance กับอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตัวเองในห้วงขณะนั้น โดย “เจ” หนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งกลุ่ม TLT ปัจจุบันประกอบอาชีพอิสระ กล่าวถึงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีแนว Trance ว่า

Trance มันไม่เหมือนดนตรีแนวอื่น มันจะฟังให้เพราะก็ได้ จะฟังแล้วเต้นก็ได้ เพราะ Trance มันมีช่วงที่นาน คนที่ไม่ชอบก็จะบอกว่ามันน่าเบื่อ แต่คนที่ชอบก็จะบอกว่าท่อนนี้มันเพราะ เพราะฉะนั้น เราฟัง Trance เราไม่จำเป็นต้องเต้นอย่างเดียว เหมือนเพลงเต้นแนวอื่นๆ มันอยู่ที่อารมณ์ของเราที่มันไปกับเพลง (เจ, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2557)

ขณะที่ “ไวท์” ที่เป็นดีเจของกลุ่ม TLT ปัจจุบันประกอบอาชีพเกี่ยวกับงานออกแบบพูด ถึง Trance ในทำนองที่คล้ายการพิจารณาความงามของภาพเขียน หรือ ของภาพยนตร์ ที่ต้องใช้ทั้งความรู้ และ ความรู้สึก จึงจะสามารถเข้าถึงคุณค่า และ ประเมินความงดงามของมันได้

คุณค่าของ Trance น่าจะเป็นเรื่องเนื้อหาและอารมณ์ของเพลง ถ้าคน get (เข้าใจ) ก็ get ถ้าไม่ get ก็เฉยๆ เลย อธิบายยากครับ เหมือนอธิบายภาพงานศิลป์จัดๆ ให้คนอื่นมาเข้าใจ ผมจะชอบเปรียบเทียบเรื่องแนวเพลงกับแนวศิลปะหรือหนัง เพราะผมทำงานสายนี้มานานก็มีอะไรๆ หลายอย่างที่คล้ายกัน

บางทีสำหรับบางคนที่ไม่ได้ฟังเพลงเยอะ เค้าอาจจะคิดว่า(Trance)มันเยอะไป เข้าถึงยาก ก็จะไม่เปิดใจมาลองฟัง คนที่เข้ามาฟังแล้วตาม Trance จริงๆ เลยเหมือนจะมีความกว้างทางดนตรีอยู่แล้ว เหมือนกรองมาระดับนึง จริงๆ ก็ไม่ใช่แค่ Trance หรือทุกแนวเพลงจะมีคนแบบนี้อยู่ทุกๆ แนวแหละ มันคือเรื่องรสนิยมการฟังเพลงด้วย เพราะทั้งชีวิตผมก็ไม่ได้ชอบแต่ Trance อย่างเดียว ฟังเพลงมาหลายแนวก็ชอบมา

หลายแนวทั้ง Jazz Rock Hip-Hop R&B House แต่ Trance มันที่แนวที่ตัวเองโปรดปรานที่สุด แต่กว่าจะมาได้ฟัง Trance ก็มีพื้นฐานการฟังเพลงแนวอื่นๆ มาเยอะแล้ว สะสมมาแต่เด็ก คือชอบฟังเพลงก่อน แล้วฟังเยอะหลายๆ อย่าง เปรียบเหมือนหนังครึ่งหนังทั่วๆ ไปดูโรงเอาสนุกๆ บันเทิง เข้าถึงง่ายเส่ง่าย แล้วมันก็จะมีพวกหนังอีกประเภทหนึ่งคือ คนดูไม่เยอะแต่ก็ดี ใช้อารมณ์ดูเยอะ เป็นบันเทิงอีกแบบของคนอีกแบบ คนทั่วไปที่ดูหนังไม่มากมาเจอก็อาจจะดูไม่ค่อยเข้าใจ (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

ส่วน บুম พนักงานบริษัทโฆษณาต่างประเทศ เป็นทั้งสมาชิกของ TLT และ สมาชิกของกลุ่ม EDM Thailand ซึ่งเป็นกลุ่มเฟซบุ๊กที่เป็นแหล่งรวมผู้นิยมเพลง EDM ในประเทศไทยไว้จำนวนมากที่สุดโดยไม่แบ่งแนวย่อยของเพลง บুমเป็นคนฟังเพลง EDM หลากหลายแนว เคยไปเทศกาลดนตรีในต่างประเทศทั้งในยุโรป อเมริกา และ เอเชีย มีความเห็นว่า Trance เป็นแนวเพลงที่ฟังได้สบายๆ แต่เหมาะสมกับการฟังในบางสถานที่ และ บางโอกาสเท่านั้น โดยเขากล่าวว่า “Trance ฟังแล้วรู้สึกสบายนะ เพลงมันลอยๆ แต่ไม่ใช่เพลงที่จะเปิดฟังทั่วไป คือสมมติขับรถเฉยๆ ไม่เปิด Trance ฟังแน่ๆ ต้องตอนปาร์ตี้หรือตอนเมาเท่านั้นเลย ไม่ได้ยินขนาดที่จะฟังในชีวิตประจำวันตอนนั่งรถไฟฟ้าได้ แต่เคยเมาแล้วฟัง Trance ริมทะเลนี่ลอยมากๆ feeling โคตรดี” (บุม, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

การก่อตั้งกลุ่ม TLT เป็นการรวมตัวของผู้นิยมในเพลง Trance ในประเทศไทยที่เกิดจากคนจำนวนไม่กี่คนที่ใช้ช่องทางสื่อสารออนไลน์ในการเผยแพร่กิจกรรมของกลุ่ม ซึ่งผู้ก่อตั้งกลุ่มได้ให้เหตุผลของการก่อตั้งกลุ่มว่าเพื่อเผยแพร่สิ่งที่ตัวเองรักให้เป็นที่รู้จักในสังคมไทย แต่ก็ไม่ได้คาดหวังให้มันเป็นแนวดนตรีเด่นรำกระแสหลัก ส่วนหนึ่งก็เนื่องจากดนตรีแนวนี้มีความพิเศษที่ไม่ใช่ทุกคนจะเข้าถึงได้ แต่ก็ต้องการให้คนอื่นที่ชอบเพลงเด่นรำอิเล็คทรอนิกส์ได้เปิดใจรับฟังมัน และหากเข้าถึงมันได้ก็จะเป็นสิ่งที่ดี

เราอยากเผยแพร่เพลงที่เรารัก แบ่งปันความรู้สึกดีๆ ที่เราได้จากเพลงแนวนี้ และก็เป็นเรื่องน่าเศร้าที่จะต้องบอกว่า เพื่อให้มันยังคงมีชีวิตอยู่(ในประเทศไทย) ที่ชัดเจนที่สุดคือ Trance มันเป็นเรื่องของความรู้สึก เราไม่สนใจว่าในดัลป์ที่เราไปจะมีสาว ๆ

สวยๆ หรือไม่มี หรือดีเจจะเปิดเพลงที่ติดชาร์ต Top 10 หรือเปล่า เราไปเพราะเราต้องการเพลงที่ดี (เจ, อ้างถึงใน Five years in a Trance, The Nation, 2016, June 3)

จากประสบการณ์เท่าที่ดูมาตลอด 10 กว่าปีแล้ว ผมคิดว่าวงการเพลง Trance บ้านเราต่างกับเมืองนอกตรงที่สำหรับคนทั่วโดยเฉพาะคนฟังเพลงหน้าใหม่หลายคนยังมองว่าเพลง Trance เป็นอะไรที่สดและแปลกใหม่อยู่ ถึงแม้ว่าเพลงแนวนี้ก็เกิดขึ้นมานานแล้วหลายสิบปี แต่ความที่ก่อนหน้านี้คนรุ่นใหม่จะหาที่ฟังกันยากอยู่ เลยยังไม่รู้หรือคุ้นกับการฟังเพลงอะไรที่มีความลึกซึ้งและเข้าถึงตัวเพลงได้ยากกว่าเพลงสากล วงการบ้านเรายังมีกลุ่มคนฟังเพลง Trance น้อยกว่าต่างประเทศเยอะพอสมควร แต่สิ่งที่ทั้งเมืองนอกกับไทยเหมือนกันคือวงการเพลง Trance ไม่ใช่กระแสหลัก เราฟังเพลง Trance เพราะความพิเศษของแนวเพลง ไม่ใช่เพราะฟังตามกระแสหรือเทรนด์เพราะเห็นใครๆ ก็ฟังเราก็ต้องฟังตามเค้า ทำให้แฟนเพลง Trance จริงๆ จะอยู่กับมันนานมาก ชอบแล้วก็ชอบยาวเลย

ส่วนตัวแล้วผมคิดว่า ตอนนี้เพลง Trance เป็นที่แพร่หลายในหมู่คนไทยมากขึ้น ดีขึ้นกว่าแต่ก่อนที่ยังไม่ได้มีกลุ่ม TLT เยอะมาก ส่วนหนึ่งเพราะกระแสเพลงเด่นรำ Mainstream (กระแสหลัก) ที่ฮิตในหมู่คนฟังเพลงทั่วไปด้วย ทำให้มีโอกาสได้ลองมาลองฟัง Trance มากขึ้น ถ้าถามว่าอยากให้ Trance มันฮิต มีคนฟังเยอะๆ มั้ย? แน่แน่นอนว่าอยาก แต่ส่วนตัวผมคิดว่าด้วยลักษณะเฉพาะของเพลงแนวนี้ การที่วันนึง Trance จะมาเป็นดนตรีกระแสหลักในไทยคงยาก แต่มันจะอยู่ในวงการเพลงไปเรื่อยๆ ไม่หายไปไหนแน่นอน (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

เอกลักษณ์ของเพลง Trance ที่สมาชิก TLT เห็นว่าแตกต่างจากดนตรีเด่นรำอิเล็กทรอนิกส์แนวอื่นๆ ก็คือ การที่ท่วงทำนองสามารถเข้าถึงอารมณ์ของคนโดยที่เนื้อหาและท่วงทำนองของเพลงไม่ได้เร่งเร้าให้คนต้องเต้นเพียงอย่างเดียวเหมือนดนตรีเด่นรำแนวอื่นๆ ดังที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้กล่าวมาแล้วว่า เพลง Trance นั้นจะฟังให้เพราะก็ได้ หรือจะฟังเพื่อเต้นก็ได้ การที่เพลง Trance มีสิ่งนี้นักฟังเพลงเรียกว่ามี ‘ท่อนบิ๊บ-ท่อนคลาย’ ทำให้ผู้ที่ชื่นชอบเพลง Trance สามารถ

ปลดปล่อยทั้งความรู้สึกสดใส เคว้กว้าง ว่างเปล่า ร่วมกับ ความรู้สึกคึกคัก สนุกสนาน มีพลัง ได้ในแนวดนตรีแนวเดียวกันนี้ อย่างไรก็ตาม ความเป็นไปได้ที่ความรู้สึกสนุกนี้จะผูกโยงอยู่กับชุดความรู้และประสบการณ์ในการเข้าถึงความสนุกที่ไม่ใช่คนฟังเพลงอิเล็กทรอนิกส์ทุกคนจะชอบและรู้สึกเหมือนกัน

3.2 ยิ่งฟัง ยิ่งปาร์ตี้ ยิ่งลึก: การสะสมทุนทางวัฒนธรรมของสมาชิกกลุ่ม TLT

3.2.1 เพลง Trance ที่ใช้ในใจชาว TLT

ความสามารถในการเข้าใจ และ เข้าถึงความดีงามของเพลง Trance ของสมาชิกกลุ่ม TLT เกิดจากการฟังเพลงแนว Trance อย่างเข้มข้นและหลากหลาย ทั้งเพลงเก่าและเพลงใหม่ และการเข้าร่วมงานปาร์ตี้เพลง EDM โดยเฉพาะงานที่เน้นเพลงแนว Trance อย่างสม่ำเสมอ จากความชื่นชอบในเบื้องต้น สมาชิกที่ฟังเพลง Trance อย่างต่อเนื่องยาวนาน และเข้าร่วมปาร์ตี้อย่างสม่ำเสมอ จะสะสมองค์ความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับบทเพลง การเข้าร่วมงานปาร์ตี้ และองค์ประกอบปลีกย่อยต่างๆ และมี “ค่านิยม” ในการฟังเพลงและร่วมงานปาร์ตี้ เพลงที่ดี ปาร์ตี้ที่ใช่ จึงเป็นส่วนผสมของทั้งของอารมณ์ความรู้สึก และ ความรู้ ที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ผ่านระยะเวลาช่วงหนึ่ง โดย ไวร์ พุดถึงประสบการณ์การฟังเพลง Trance มาอย่างยาวนานมากกว่า 10 ปีว่า

รู้จักเพลง Trance ครั้งแรกเมื่อประมาณปี 2000 สมัยนั้นยังเรียนอยู่อเมริกา ครับ กำลังหัดฟังเพลงอยู่หลายๆ แนว ช่วงนั้นเริ่มชอบเพลง Electronic Dance Music อยู่แล้ว ก็ได้มาค้นพบเพลงแนว Trance จากการไปได้ยินแผ่นมิกซ์จากเพื่อนชาวต่างชาติ ก็เลยสนใจและชอบเสียงและซาวด์ต่างๆ ที่ตัวเองไม่ค่อยจะคุ้นหูก่อนในเพลง Trance จึงศึกษาเพิ่มและหาฟังเพิ่มจากร้านซีดีและแผ่นเสียงมาตลอด รวมถึงในโลกอินเทอร์เน็ตซึ่งสมัยนั้นกำลังเริ่มเข้ามามีอิทธิพลในการใช้ชีวิต ตอนนั้นก็ฟังอยู่เป็นประจำทุกวัน (ไวร์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

การสะสมทุนทางวัฒนธรรมผ่านการฟังเพลงหลากหลายแนว จนมาลงลึกกับแนวเพลง Trance ของไวท์ ทำให้เขาพัฒนาจากนักฟังเพลง มาเป็นดีเจ โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางเผยแพร่ผลงานการมิกซ์เพลงของตัวเอง ซึ่งผลงานการมิกซ์เพลง Trance ที่เปิดให้ทุกคนฟังได้ผ่านอินเทอร์เน็ตที่เอง ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่มผู้นิยมเพลง Trance ในประเทศไทย ภายใต้ชื่อ Trance Music Lovers in Thailand

จุดเริ่มต้นที่มาร่วมกลุ่ม TLT คือเมื่อปี 2011 ตอนนั้นเป็นช่วงที่เพลง Trance ไม่ค่อยเป็นที่แพร่หลายในหมู่คนฟังเพลงเต้นรำทั่วไปซักเท่าไร สถานที่เปิดเพลงก็กิจกรรม งานเพลง คอนเสิร์ตต่างๆ ก็มีน้อยกว่าช่วงก่อนๆ ที่ผ่านมา ตัวผมเองก็ไม่ค่อยมีโอกาสได้เผยแพร่ดนตรีแนวนี้ให้คนอื่นฯ ได้ฟังเท่าไร แต่ด้วยความที่ติดตามฟังเพลง Trance หาเพลงใหม่ๆ มาโดยตลอดก็อยากหาโอกาสให้ตัวเองได้แชร์ดนตรีที่เราชื่นชอบให้คนอื่นฯ ได้ลองฟังดูบ้าง ก็เลยคิดทำโปรเจกส่วนตัวขึ้นมาชื่อ Hype NRG เป็นเหมือนรายการมิกซ์เทป¹ ลงบนออนไลน์เป็นตอนๆ ไป เป็นโปรเจกึ่งทำเล่นๆ เพลินๆ อย่างน้อยเพื่อจะมีคนมาฟังและเริ่มชื่นชอบเพลง Trance เหมือนกับเรา พอทำ Hype NRG ตอนแรกเสร็จได้ไม่นาน เจ ก็เข้ามาติดต่อผมชวนให้ร่วมกันทำชุมชน TLT ด้วยกันจากการที่ได้ฟังผลงาน Hype NRG ตอนแรกของผมบวกกับรุ่นพี่ในวงการที่รู้จักแนะนำด้วย (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

ขณะที่ เจ ก็พัฒนาจากคนฟังเพลง Trance มาเป็นหนึ่งในแกนนำผู้ก่อตั้งกลุ่ม TLT เป็นดีเจ และเป็นผู้จัดการงานปาร์ตี้ ซึ่งใช้เวลานับสิบปีจากจุดเริ่มต้นของการเป็นนักฟังเพลงสู่การเป็นคนทำเพลงและผู้จัดการงานปาร์ตี้เหมือนในปัจจุบัน

ส่วนตัวผมเริ่มฟังเพลง Trance มาประมาณ 10 กว่าปี โดยเริ่มจากการฟังตามไนต์คลับ และ พวก Mixset ของดีเจต่างๆ และได้เปิดเพลงในไนต์คลับประมาณ 7 ปีที่แล้ว เริ่มฝึกทำเพลงเมื่อปีที่แล้ว แต่ตอนนี้ก็ยังไม่ค่อยได้ เดี่ยวนี้ก็ฟังเพลง Trance

¹ Mixtape (มิกซ์เทป) คือการนำเพลงของศิลปินต่างๆ หรือเพลงที่ทำเองมาต่อเรียงร้อยกันอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการหยุดในช่วงระหว่างเปลี่ยนเพลง และนำขึ้นไปเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตให้คนมาทั่วไปได้ฟัง โดยทั่วไปมักจะมีควมยาวประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง เว็บไซต์ที่ดีเจนิยมนำผลงานมิกซ์เทปมาเผยแพร่คือ www.soundcloud.com

ใหม่ๆ จากเว็บไซต์ Beatport, Juno, Trackitdown มิกซ์เทปของดีเจต่างๆ และจาก facebook page ที่เกี่ยวข้องกับเพลง Trance (เจ, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

สำหรับ บুম จุดเริ่มต้นของการรู้จักเพลง Trance คือความไม่ชอบ เนื่องจากไม่รู้ว่าจะเต้นกับเพลงทำนองนี้อย่างไร แต่เมื่อได้ฟังเพลงที่ถูกต้อง ในบรรยากาศและสถานที่ที่ถูกต้อง ก็มีสวนเพิ่ม อรรถรสในการฟังเพลง Trance และทำให้เขาชอบเพลง Trance ในที่สุด บุมยังพัฒนาจากคนฟังเพลงมาเป็นดีเจ โดยการให้ทีเจอร์ุ่นพี่สอน และไปเรียนการเปิดเพลงกับดีเจที่มีชื่อเสียง ซึ่งการเป็นดีเจก็ทำให้เขาต้องฟังเพลง EDM มากและหลากหลายยิ่งขึ้น รวมไปถึงแนว Trance แม้ว่าตัวเขาจะไม่ใช้ดีเจแนว Trance ก็ตาม

เพลง Trance ถ้าจำได้จริงๆ ฟังครั้งแรกๆ คืองาน Edition Bangkok 2011 ตอนนั้นมีดีเจ Armin van Buuren กับ Avicii มา ตอนนั้นรู้สึกว่าจะฟังแล้วไม่ชอบเลย เพลงมันลอยๆ เต้นไม่ถูก รู้สึกว่าเพลงมันล้าเกิน และมันจะดูผู้ใหญ่มากๆ หน่อย มีแต่คนแก่ฟัง สรุปคือตอนนั้นไม่ชอบ ไม่อิน แต่พอได้ไปงาน A State of Trance¹ 600 (ASOT 600) ที่มาเลเซีย ไปเจอดีเจ Trance ที่เปิดเพลงดีๆ มันเข้าถึงเลย มันเหมือนเราอยู่ในยานอวกาศ แล้วมีดีเจเป็นคนขับยานอวกาศ ส่วนเราก็พุ่งออกไปในอวกาศตามอารมณ์ของเพลง (บูม, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2558)

สำหรับผู้ศึกษาเองมีประสบการณ์ฟังเพลงแนว Trance ครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จากการไปเที่ยวงานคอนเสิร์ต Edition Bangkok 2011 ร่วมกับบูม ในตอนนั้นผู้ศึกษาชื่นชอบแนวเพลง Progressive House และ Dubstep สาเหตุที่ตัดสินใจไปร่วมงานคอนเสิร์ตดังกล่าวเนื่องจากดีเจ Armin van Buuren ที่เป็นศิลปินหลักของงานเป็นดีเจอันดับ 1 ของโลก จากการจัดอันดับของ

¹ A State of Trance (ASOT) คือรายการวิทยุที่เปิดเฉพาะเพลงแนว Trance ดำเนินรายการโดย Armin van Buuren ดีเจชาวเนเธอร์แลนด์ เผยแพร่พร้อมกันทั่วโลกทางสถานีวิทยุหลายแห่งในยุโรป และทางสถานีวิทยุออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ตในทุกวันพฤหัสบดี เริ่มออกอากาศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 โดยในทุกตอนที่ 50 ของการออกอากาศจะมีการจัดกิจกรรมพิเศษเป็นการแสดงสดของดีเจแนว Trance หลายคนโดยการออกอากาศสดทั้งทางวิทยุและทางเว็บไซต์ YouTube จัดขึ้นตามสถานที่ต่างๆ ทั่วโลก และมีผู้ร่วมงานหลายหมื่นไปถึงนับแสนคน การจัดงาน ASOT 600 The Expedition เป็นส่วนหนึ่งในเทศกาลดนตรี Future Music Festival Asia ที่จัดขึ้นเมื่อปี 2556 ณ สนามแข่งรถ Sepang International Circuit กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

นิตยสาร DJ Mag ในปีนั้น จึงอยากรู้ว่าเพลงของดีเจอันดับ 1 ของโลกเป็นอย่างไร หลังจากที่หาเพลงของ Armin ฟังทาง YouTube ก็มีความรู้สึกไม่คุ้นเคย เพราะไม่ใช่แนวที่เคยฟังมาก่อน แต่เมื่อไปทำงานคอนเสิร์ตจริงๆ ผู้ศึกษาก็รู้สึกสนุก สามารถเต้นรำกับดนตรี Trance ได้ แม้จะรู้สึกว่าเป็นเพลงที่มีท่อนที่นาน ทำให้จังหวะการเต้นไม่ต่อเนื่อง มีช่วงจังหวะให้หยุดพักเป็นระยะ แต่ก็รู้สึกได้ว่าคนที่อยู่รอบทั้งคนไทยและคนต่างประเทศข้างขึ้นชอบเพลงของ Armin อย่างมาก ต่างเต้นรำ ร้องเพลง ชูมือกันอย่างมีความสุข ผู้ศึกษารับรู้ได้ถึงบรรยากาศของความสุขที่ผู้คนแสดงออกทางร่างกาย สีหน้าที่เปี่ยมสุข การเปล่งเสียงร้องออกมาที่สื่อถึงการได้สัมผัสประสบการณ์ที่ยิ่งใหญ่ เช่น “God!” “Fucking Awesome!” “Oh...Yes!” หรือ “C'mon!” ประกอบกับเทคนิคพิเศษที่ใช้ประกอบการแสดง เช่น เลเซอร์ ไฟวาบ (strobe light) ไฟสลับแสงสีตระการตา ภาพ visual graphic ที่เปลี่ยนไปตามเพลงต่างๆ และ ไฟที่พ่นขึ้นมาจากพื้นเวทีในบางจังหวะ ประสบการณ์การฟังเพลง Trance ครั้งแรกของผู้ศึกษาจึงมีองค์ประกอบเสริมที่ทำให้ชื่นชอบในบรรยากาศของแอดวงผู้ฟังเพลง Trance ไม่ใช่เฉพาะตัวเพลงเพียงอย่างเดียว

ต่อมาผู้ศึกษาจึงเริ่มฟังเพลง Trance มากขึ้น ประกอบกับความเบื่อหน่ายในแนวเพลง Dubstep ที่เป็นกระแสนิยมอยู่ในช่วงเวลาสั้นๆ เริ่มซาลง ผู้ศึกษาฟังเพลง Trance จากทาง YouTube เป็นหลัก เริ่มรู้จักเพลงและศิลปินแนว Trance มากขึ้น และรู้สึกชอบเพลงแนวนี้มากขึ้น เพราะมีท่อนที่ดนตรีเร็ว หนักแน่น สามารถเต้นได้อย่างสนุก มีท่อนที่เป็นเนื้อร้องที่มีเนื้อเพลงไพเราะให้ได้รับรู้ตาม และได้พักก่อนจะเต้นต่อไป และมีท่อนที่จังหวะดนตรีเร่งกระชั้นเร็วมากๆ ซึ่งผู้ศึกษาและเพื่อนบางคนเรียกความรู้สึกจากการฟังท่อนนี้ว่า “บิ๊บหัวใจ” เนื่องจากเสียงกลองจะดังตบๆ คล้ายเสียงหัวใจเต้น ซึ่งเมื่อจังหวะทวีความเร็วมากขึ้น ผู้ศึกษาจะรู้สึกเหมือนถูกยกตัวลอยสูงขึ้นก่อนจะถูกปล่อยให้ร่วงหล่นและกลับสู่การเต้นตามจังหวะที่ต่อเนื่องของท่อนซุก หลายครั้งผู้ศึกษาจึงรู้สึกเหมือนการไปปาร์ตี้ Trance เหมือนการออกกำลังกายตามเสียงเพลง ที่ความสุข ความเหนื่อยล้า พลังงาน มาจากการเคลื่อนไหวขยับร่างกาย และเมื่อคนอื่นรายรอบตัวต่างขยับร่างกายไปด้วยกัน แม้จะด้วยลีลาท่าทางที่ต่างกัน มันก็ทำให้ผู้ศึกษา รู้สึกถึงบรรยากาศของความเป็นกลุ่ม บรรยากาศของมิตรภาพ และ บรรยากาศของการหลงใหลกับอะไรบางอย่างที่แต่ละคนต่างมีความสุขเหมือนกัน

สมาชิกกลุ่ม TLT โดยเฉพาะที่เป็นดีเจยังคงฟังเพลง Trance ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง และทุกวัน ทั้งเพื่อความบันเทิง และเพื่อหาเพลงใหม่ๆ มาเปิดในงานปาร์ตี้ เพราะในปัจจุบัน มีเพลงใหม่ๆ

เกิดขึ้นในโลกอินเทอร์เน็ตทุกวัน ทั้งผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียง ไปจนถึงศิลปินหน้าใหม่ ดีเจจึงต้องหมั่นฟังเพลงและคัดเลือกเพลงที่ตัวเองชอบ เพลงที่คิดว่าดี หรือ เพลงที่คนฟังแนวนี้ๆ น่าจะชอบมาเปิดให้คนอื่นในงานปาร์ตี้ได้ฟัง สอดคล้องกับที่ ตู๋ย เจ้าของสถานที่จัดงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT บอกว่า

ถ้าคนเราฟังแต่เพลงเดิมๆ เปิดแต่เพลงเดิมๆ มันจะไปพัฒนาอะไรได้ นี่แหละที่มันกำลังทำลายวงการนี้อยู่ เพราะร้านก็เอาใจคนมาเที่ยวโดยเปิดแต่เพลงเดิมๆ อีกไม่นานก็อยู่ไม่ได้ ถ้าคนมาเที่ยวมันฟังอะไรที่ไปไกลกว่าดีเจแล้วละ ร้านก็อยู่ไม่ได้ เราก็ต้องนำเสนออะไรใหม่ๆ ดีๆ ให้คนฟัง อย่างน้อยก็เพื่อให้ความรู้เขาว่าแนวเพลงนี้มันเป็นแบบนี้ ไม่ใช่อะอะก็ดีดี (อ้างถึงเพลงแนว bounce หรือ progressive house ที่กำลังเป็นที่นิยม) อย่างเดียว (ตู๋ย, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2557)

แม้ว่าดีเจของกลุ่มจะฟังเพลงใหม่ๆ อยู่ตลอด แต่ดีเจของกลุ่มก็มักจะคัดเลือกเอาแต่เพลง Trance แท้ๆ ที่ไม่มีกลิ่นอายของเพลงแนวอื่นมาเจือปนมาเปิดในงานปาร์ตี้ของกลุ่ม ในระยะหลังราว 1-2 ปีที่ผ่านมา ศิลปินเพลง Trance ที่มีชื่อเสียงระดับโลกจำนวนไม่น้อยเริ่มหันไปทำเพลงเต้นรำแนวอื่นที่ฟังง่ายกว่า และมีกลุ่มผู้ฟังมากกว่ามากขึ้น หรือ นำเพลง Trance มาผสมกลิ่นอายของเพลงแนวอื่นๆ จนทำให้เกิดชื่อเรียกแนวเพลงใหม่ๆ เช่น นำเพลง Trance มาผสมกับจังหวะของเพลง Trousse เกิดเป็นแนว Trousse ซึ่งในหมู่นักฟังเพลง Trance ทั้งในระดับโลกและในประเทศไทยมักจะไม่ให้การยอมรับเพลง Trance ที่ผสมผสานกับแนวอื่นเท่าใดนัก โดยมักจะแสดงความเห็นในทางลบต่อเพลงแบบนั้นเรียกว่า “Trance ไม่จริง” แม้ว่าสมาชิกกลุ่ม TLT มักจะไม่ยึดติดตัวศิลปิน โดยเฉพาะในด้านรูปลักษณ์หน้าตา ไม่มีการสกรีนเสื้อ สกรีนหมวก เป็นรูปศิลปินหรือเป็นโลโก้ของศิลปินที่ตัวเองชื่นชอบและสวมเสื้อไปในงานปาร์ตี้เหมือนที่พบเห็นได้ตามงานดนตรี EDM ทั่วไป แต่บ่อยครั้งก็จะมีแสดงความคิดเห็นในเชิงเสียตาย เสียใจ ที่ศิลปินแนว Trance ที่ตัวเองเคยชื่นชอบหันไปทำเพลงแนวอื่น สำหรับบางคนถึงแม้จะมีความเห็นในเชิงบวกอยู่บ้างว่า การนำเพลง Trance ไปผสมผสานกับเพลงแนวอื่นอาจจะช่วยขยายกลุ่มผู้ฟังเพลง Trance หน้าใหม่ให้เพิ่มขึ้น แต่ก็อาจจะสร้างความเข้าใจผิดให้เกิดขึ้นกับนักฟังเพลง Trance หน้าใหม่ได้ว่า เพลง “Trance ไม่จริง” เหล่านั้นคือเพลง Trance ที่แท้จริง เจ กล่าวถึงเพลง Trance ผสมผสานว่า “เป็นดาบสองคม คนที่ฟังแนว Trance จริงจังก็จะไม่ค่อยอิน มันอยู่ที่เราว่าจะนำเสนอเพลงแนวนี้อย่างไร” (เจ, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

มันไม่มีหรือกว่าทุกๆ เพลงจะดีแล้วจะชอบไปหมดทุกเพลง เพลง Trance ผมก็ฟังเพลงดีๆ มาเยอะ และเพลงไม่ดีๆ ก็เยอะ อันไหนผมชอบก็เลือกจะฟัง อันไหนไม่ชอบผมก็แค่ไม่ฟังมัน ทุกแนวมีทั้งเพลงดีและไม่ดี ความดี-ไม่ดีก็แล้วแต่รสนิยมสำหรับคนๆ นั้นด้วย ไม่มีใครชอบเหมือนกันหมด คนฟังเพลงจริงๆ คือคนที่ชอบเพราะตัวเองชอบไม่ใช่เพราะอย่างอื่น เช่น เพื่อนฟัง หรือ คนอื่นฟัง ฉันทก็ต้องชอบฟัง คนฟังเพลงรุ่นใหม่ๆ ตอนที่เริ่มมาลองเพลง Trance ก็มีเยอะครับที่เบิกทางมาจากการลองฟังอะไรต่างๆ เข้าถึงง่ายก่อนแล้วถ้าอยากลองลึกเจอบางแนวอื่นๆ เค้าก็จะศึกษาเพิ่มลองลึกไปอีกเองครับ ก็เห็นมีหลายคน ซึ่งก็ดีเพราะสมัยแรกที่ผมยังไม่ได้ฟัง Trance จริงจัง ก็เริ่มมาจากพวกเพลงเต้นง่ายๆ ป๊อปๆ กันก่อนแทบจะทุกคนแหละ เป็นปกติ มันมีเส้นแบ่งระหว่างเพลง Trance ที่มันเป็นของจริงกับที่ไม่ใช่ แต่เป็นการแบ่งโดยส่วนตัว ไม่มีเส้นแบ่งตายตัวชัดเจนครับ เราก็ซั้่งน้ำหนั้กดูเอาเพลงที่ชอบ ผมดูเป็นเพลงๆ ไป เพลงไหนไม่ Trance มากแต่เพราะ ในส่วนตัวผมก็ไม่ได้จะไปวิจารณ์อะไร เพลงไหนมาไม่ชอบก็คือไม่ชอบสำหรับศิลปินผมไม่จำกัดอยู่แล้วว่าใครซื้อนี้ต้องแนวนี้ไปตลอดปีตลอดชาติ ถ้ามองว่าเพลง Trance ผสมผสานเป็นเรื่องดีที่มันดูคนฟังอะไรต่างๆ ให้มาฟัง Trance เยอะขึ้นก็ดีไปซะ แต่บางกรณีคนมาฟังติดซาวด์เพลงตลาดๆ เกินไปแล้วไม่ได้ศึกษาเพิ่ม (ซึ่งคนส่วนใหญ่ไม่ทำอยู่แล้ว – ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุเพิ่มเติม) ก็จะมีการเข้าใจผิดเรื่องแนวเพลงได้ เป็นธรรมดา ก็ยังยืนยันว่ากรณีแบบนี้ เกิดขึ้นมาแล้วกับเพลงทุกๆ แนว ไม่ใช่เป็นแค่ Trance เวลาคนฟังเหมารวมแนวเพลง (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

คนที่ฟังเพลง Trance มานานนับสิบปีอย่าง เจ และ ไวท์ จะลงลึกในรายละเอียดของแนวย่อยของเพลง Trance แนวต่างๆ และมีแนวย่อยของ Trance ที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งสำหรับทั้งคู่แนวย่อยของ Trance ที่พวกเขาชอบคือ Uplifting Trance แต่สำหรับ บูม ที่ฟังเพลง Trance น้อยกว่า และไม่ใช้ดีเจเพลง Trance โดยเฉพาะ เขากลับชอบแนว Progressive Trance ที่ฟังง่ายกว่า โดยเจกล่าวว่่า “จริงๆ ดีเจ TLT ทุกคนก็เปิดเพลง Trance ทุกแบบแหละครับ มันแล้วแต่งานและช่วงเวลามากกว่าว่าจะเปิด Progressive, Tech, Uplifting ส่วนตัวผมชอบ Uplifting ที่สุด คำนี้มันแปลว่า ยกขึ้น หรือ ลอย ก็ตามความหมายเลยครับ แนว Uplifting Trance จะเป็นแนวที่เน้นความรู้สึกค่อนข้างสูงครับ” (เจ, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559) ส่วนไวท์เองก็กล่าวถึงความชื่นชอบ

แนว Uplifting ว่า “ชอบ Uplifting Trance เป็นพิเศษซะ คำว่า Uplift ก็ตรงตัวครับ ครับ เวลาเรา ฟังตอนรู้สึกหม่นๆ มากับอะไร ฟังแล้วก็ทำให้เราสดชื่นขึ้น” (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559) ขณะที่บูมกล่าวถึงเหตุผลที่ชอบแนว Progressive Trance ว่า “คิดว่าฟังง่ายสุดละ เพราะมันเป็น Trance ที่สนุก เมโลดี้สวย มีท่อน drop ที่ชัดเจน คือ Trance บางอย่างเช่น Uplifting บางเพลงนี้ แยกไม่ออกเลยอินไหนท่อน Breakdown อินไหนท่อน Drop” (บูม, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

ประสบการณ์ในการฟังเพลงที่ยาวนานนับสิบปี ทำให้ทั้ง เจ และ ไวท์ มองเห็นว่าอะไร ความเปลี่ยนแปลงในแวดวงเพลง Trance ทั้งในประเทศไทยและระดับโลก และ เอกลักษณ์ของเพลง Trance ที่ยังคงเหมือนเดิมจากจุดเริ่มต้นของการฟังเมื่อกว่าสิบปีก่อนจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแม้ว่าในปัจจุบันคุณภาพความคมชัด รายละเอียดปลีกย่อยของเพลง และแนวเพลงย่อยๆ จะเพิ่มมากขึ้น แต่สิ่งที่ยังคงเดิมก็คือ Trance ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องของ “อารมณ์” และ “ความรู้สึก” ของเพลง

Trance ตอนผมเริ่มฟังเมื่อสิบกว่าปีก่อนกับในตอนนี้อย่างพอสมควรเรื่องซาวด์ที่ใช้ แต่คอนเซ็ปท์ รูปแบบ อารมณ์ แทบไม่เปลี่ยน แค่ซาวด์ดีขึ้นตามเทคโนโลยี แล้วก็เพิ่มแขนงมากขึ้นตามเวลา พอมีเพลงแนวใหม่ๆ มา Trance ก็จะไปผสมกับแนวอื่นๆ บ้าง แต่เพลงใหม่ที่ทำออกมาอารมณ์คล้ายเพลงสมัยก่อนมันก็ยังคงมีอยู่เรื่อยๆ ศิลปินบางคนเค้าก็จะคงความดั้งเดิมไว้ จะมีดีขึ้นมาคือเรื่องซาวด์ต่างๆ (ไวท์, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

ความแตกต่างของ Trance ตอนนี้อย่างกับเมื่อก่อนคือเรื่องอุปกรณ์การใช้ในการทำเพลง ที่มันแตกต่างกัน ก็ทำให้ซาวด์ที่ออกมามันแตกต่างกันครับ เมื่อก่อนรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ มีน้อย แต่เน้นความรู้สึก เดียวนี้ลูกเล่นทางเสียงต่างๆ มีเยอะกว่า ซึ่งความรู้สึกของเรามันก็ขึ้นอยู่กับแต่ละเพลง (เจ, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

ดังนั้น ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการจำแนกเพลง Trance ออกจากเพลง EDM แนวอื่น สามารถจำแนกแนวย่อยของเพลง Trance ได้ และ พิจารณาว่าเพลงไหนที่ชอบ หรือไม่ชอบ หรือเป็นเพลงที่ดี หรือ ไม่ดี ก็เกิดจากระยะเวลาในการฟังเพลง Trance อย่างต่อเนื่องหลายปี และการฟังเพลง Trance เป็นจำนวนมากทั้งจากดีเจที่มีชื่อเสียงและดีเจใหม่ๆ เป็นการสะสมองค์ความรู้

ทางศิลปะที่ผนวกรวมเข้ากับรสนิยมส่วนบุคคล ทำให้เกิดเป็นมาตรฐานส่วนบุคคลขึ้น เมื่อบุคคลนั้นมีสถานะเป็นผู้นำกลุ่มของคนที่ชอบในสิ่งเดียวกัน ก็มีแนวโน้มที่มาตรฐานส่วนบุคคลจะกลายเป็นมาตรฐานของกลุ่มไปโดยปริยาย เช่น ดีเจก็มักจะเปิดเพลงในแนวทางที่ตัวเองชอบ เมื่อไปงานปาร์ตี้ของ TLT ก็จะได้ยินเพลงในแนวนี้บ่อยๆ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานนี้ก็ได้มีความตายตัว การที่ดีเจเลือกเพลงที่ตัวเองชอบมาเปิดก็ไม่ได้หมายความว่าคนฟังจะต้องชอบทุกเพลงที่เปิด แต่ข้อกำหนดและ มาตรฐานพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ทุกคนรับรู้ร่วมกันก็คือ TLT เป็นกลุ่มของคนชอบเพลง Trance ที่ในงานปาร์ตี้จะไม่มีการเปิดเพลงแนวอื่นนอกจาก Trance นั่นเอง

เมื่ออาศัยแนวคิดด้านทุนทางวัฒนธรรมกลุ่มย่อยร่วมกับการประมวลข้อมูลจากการสังเกตการณ์ และการได้พูดคุยกับสมาชิกของกลุ่ม TLT ผู้ศึกษาพบว่าความจริงแท้ทางศิลปะ (authenticity) ที่กลุ่มนักฟังเพลง Trance ในกลุ่ม TLT ยึดมั่นก็คือ การที่เพลงสามารถเข้าไปสัมผัสกับอารมณ์ความรู้สึกในส่วนลึกของจิตใจในช่วงเวลานั้น และแสดงออกมาตามความรู้สึกนึกคิดในช่วงเวลานั้นๆ เช่น ขณะอยู่ในงานปาร์ตี้ เมื่อเพลงบรรเลงถึงท่อน breakdown สมาชิกกลุ่ม TLT หลายคนจะหลับตา ยกแขนทั้งสองข้างค้างไว้ในอากาศและแหงนหน้ามองออกไปอย่างไร้จุดหมายหรือเคลื่อนไหวร่างกายหรือมีอย่างพลีไหวไปตามทำนองเพลง ก่อนที่จะกลับมาเต้นอย่างสุดกำลังโดยการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะของเสียงกลองที่หนักแน่นเมื่อเพลงเปลี่ยนกลับมาเป็นจังหวะกระชั้น รวดเร็ว อย่างกะทันหัน ดังนั้น สมาชิก TLT ส่วนมากจึงไม่สนใจว่าเพลงที่ดีเจเปิดให้ฟังนั้นตนเองจะรู้จักมันมาก่อนหรือไม่ หรือจะสามารถร้องตามได้หรือไม่ แต่หากตนเองสามารถมีอารมณ์ร่วมไปกับเพลงนั้นได้อย่างหมดจด ในความคิดของสมาชิก TLT เพลงนั้นก็ถือเป็นเพลงที่ดี และสิ่งที่จะมาเติมเต็มประสบการณ์ในการฟังเพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ทุกแนวรวมถึง Trance ให้มีความสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นก็คือการจัดหรือเข้าร่วมงานปาร์ตี้ในสถานที่จริง ซึ่งสมาชิก TLT แต่ละคนก็มีงานปาร์ตี้ในอุดมคติที่มีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกันในรายละเอียด

3.2.2 ปาร์ตี้ Trance ที่ไซไนใจชาว TLT

แม้ว่าเทคโนโลยีอุปกรณ์ไอทีขนาดพกพาที่มีหน่วยความจำสูง เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต หรือ เครื่องเล่น MP3 จะทำให้คนชอบเพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ หรือ EDM สามารถฟังเพลงที่ไหนก็ได้ และเวลาใดก็ได้ก็ตาม แต่ก็เชื่อว่าเขาจะสามารถฟังเพลงคนเดียวแล้วลุกขึ้นเต้นคนเดียว

ได้ทุกที่ทุกเวลา สิ่งที่สำคัญอีกอย่างในแวดวงผู้ชอบดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ก็คือการไปปาร์ตี้ หรือ การเต้นรำ ต้มกิน ร่วมกับคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นงานคอนเสิร์ต งานแสดงดนตรี การไปที่ยิวสถานบันเทิง ที่เน้นการเปิดเพลง EDM หรือ การจัดปาร์ตี้เป็นการส่วนตัวกับกลุ่มเพื่อนในสถานที่ส่วนบุคคล เช่น ในบ้านพัก หรือ ในคอนโดมิเนียม ผู้คนส่วนใหญ่แวดวงเพลง EDM ต่างเรียกรวมๆ ว่าเป็นการไปงานปาร์ตี้ ซึ่งสถานที่เหล่านี้เป็นที่ที่ผู้คนชอบเพลงเต้นรำได้เต้นและแสดงออกถึงความนิยมชมชอบในการสร้างสรรค์และเพลงเต้นรำได้อย่างเต็มที่

จากกระแสความนิยมในดนตรี EDM ทำให้สถานบันเทิงในปัจจุบันต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น และ วัยเริ่มต้นทำงานที่เริ่มมีกำลังซื้อสูง ร้านอาหารกึ่งผับ หรือ Pub & Restaurant หลายแห่ง หลังจากวงดนตรีวงสุดท้ายเล่นจบแล้วก็มักจะเปิดเพลง EDM ให้คนเต้นกัน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของสถานบันเทิงที่เกิดขึ้นทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ไนต์คลับขนาดใหญ่ในกรุงเทพฯ บางแห่ง มีการแบ่งโซนพื้นที่ภายในออกตามแนวเพลง เช่น พื้นที่เปิดด้านหน้าร้านเป็นลานฟังดนตรีสด พื้นที่ด้านในร้านเป็นรูปแบบกึ่งผับกึ่งไนต์คลับที่มีโต๊ะสำหรับวางอาหารและเครื่องดื่มโดยมีดีเจเปิดเพลง EDM แนวที่เป็นที่นิยม เช่น Bounce, House หรือ Dubstep ผสมไปกับเพลง hip-hop ขณะที่โซนด้านในลึกเข้าไปเป็นไนต์คลับแท้ๆ ไม่มีโต๊ะให้วางอาหารและเครื่องดื่ม มีแต่พื้นที่โล่งสำหรับการเต้น เป็นต้น

การจัดคอนเสิร์ตโดยเฉพาะงานขนาดใหญ่ที่เรียกว่าเป็น “เทศกาลดนตรี” ในปัจจุบัน ที่รวมเอาการแสดงดนตรีหลายๆ แนวเข้าไว้ด้วยกันในพื้นที่การจัดแสดงขนาดใหญ่ รองรับคนได้เป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันก็มักจะเอาการแสดงดนตรี EDM เข้าไปร่วมด้วย บางครั้งมีการจัดเวทีสำหรับดนตรี EDM แยกเป็นการเฉพาะ หรือนำเอาดีเจ EDM ที่มีชื่อเสียงขึ้นไปแสดงบนเวทีหลัก

เทศกาลดนตรีที่จัดแสดงเฉพาะดนตรี EDM โดยเฉพาะก็ได้รับความสนใจอย่างล้นหลามจากคนไทย หลายงานที่เมื่อเปิดเผยว่าจะมีดีเจระดับโลกมาทำการแสดง มีเวทีขนาดใหญ่ที่มีระบบแสงสีเสียงครบครัน และเปิดขายบัตรล่วงหน้าก่อนจะถึงวันงานสองถึงสามเดือน บัตรหลายพันใบก็ขายหมดภายในเวลาไม่กี่วัน หรือแม้แต่ไม่กี่ชั่วโมง ทั้งที่เทศกาลดนตรี EDM ขนาดใหญ่ ที่ทำการแสดงตั้งแต่ 5-6 ชั่วโมงขึ้นไป ราคาบัตรมักจะแพงถึง 1,500 – 3,000 บาท หรือมากกว่านั้น เทศกาลดนตรี EDM ที่จัดในฮอลล์ขนาดใหญ่ ก็มีคนร่วมงานนับหมื่นคน นอกจากนี้ เทศกาลดนตรี EDM

หลายงานยังจัดบัตรและพื้นที่เฉพาะสำหรับผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปแต่ไม่ถึง 20 ปี ให้สามารถเข้าร่วมงานได้ แต่ไม่สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อีกด้วย นับเป็นความพยายามในการขยายฐานกลุ่มผู้ฟังดนตรี EDM ไปสู่ผู้ฟังที่มีอายุน้อยลง แต่มีกำลังซื้อสูง

การออกมาปาร์ตี้ร่วมกับคนอื่นเป็นสิ่งที่เพิ่มอรรถรสในการฟังเพลงให้เพิ่มขึ้นได้อย่างมาก ทั้งระบบเสียงที่ดีกว่าการฟังจากลำโพงคอมพิวเตอร์หรือหูฟัง การได้ซึมซับบรรยากาศแสงสีเสียงและการประดับตกแต่งงานที่แตกต่างหลากหลายไปตามแนวเพลงและแนวคิด (theme) ของการจัดงาน เช่น ออกแบบให้เวที ระบบไฟ และพื้นที่จัดงานให้เป็นเหมือนป่า เหมือนโลกอนาคต หรือการกำหนดให้ผู้เข้าร่วมงานสวมเสื้อผ้าในโทนสีและสไตล์ (dress code) เดียวกันเพื่อทำให้เกิดบรรยากาศของการตั้งใจมาร่วมกันทำอะไรบางอย่าง เป็นต้น การได้อยู่ในแวดล้อมคนคนที่รักเสียงเพลงเต้นรำและเต้นรำออกมาอย่างสุดเหวี่ยง ทำให้เรียกได้ว่าการเข้าร่วมปาร์ตี้คือการเติมเต็มประสบการณ์การฟังดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากการรับฟังเสียงเพลงทางหู สู่อารมณ์แสดงออกทางกาย การมีปฏิสัมพันธ์ทั้งทางกายและการพูดคุยกับผู้คนในงาน และความรู้สึกเป็นพรรคพวกเดียวกันของคนที่ชอบสิ่งเดียวกันที่รวมตัวกันอยู่ภายในงานปาร์ตี้

สำหรับผู้นิยมเพลง EDM แนวอื่นๆ ในประเทศไทย ผู้ศึกษาสังเกตว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมงานปาร์ตี้มีหลากหลาย ปัจจัยแรกคือชื่อเสียงของดีเจต่างประเทศที่มาร่วมงาน ยิ่งดีเจที่มาร่วมมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมากเท่าไร กระแสของงานก็จะยิ่งรุนแรง มีการพูดถึงปากต่อปากว่าดีเจคนนี้มาเมืองไทย และนำไปดู ปัจจัยต่อมาคือชื่อเสียงของงาน งานปาร์ตี้ที่ได้รับความนิยมในเมืองไทย ส่วนใหญ่จะเป็นงานที่เคยจัดมาแล้วหลายปี เช่น Together Festival, 808 Festival, Waterzonic Festival, Maya Music Festival หรือ S2O Music Festival บางงานก็เป็นเทศกาลดนตรีที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศที่ขยายพื้นที่มาจัดในประเทศไทย เช่น Sensation Thailand หรือ Road to Ultra¹ ผู้ที่เคยไปร่วมงานปาร์ตี้เหล่านี้ในปีที่ผ่านมาจะมีความคาดหวังว่าในปีนี้จะต้อง

¹ Road to Ultra เป็นการจัดปาร์ตี้ย่อยของเทศกาลดนตรี Ultra Music Festival เป็นเทศกาลดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ระดับโลกที่มีผู้ร่วมงานนับแสนคน จัดเป็นประจำทุกปีในเมืองไมอามี สหรัฐอเมริกา และมีการถ่ายทอดสดให้ชมฟรีผ่านทาง YouTube ความสำเร็จในการจัด Ultra Music Festival ทำให้บริษัทผู้จัดงานขยายพื้นที่มาจัดยังหลายเมืองใหญ่ทั่วโลกที่มีผู้ชมเพลง EDM อยู่เป็นจำนวนมาก และมีกำลังซื้อสูง เช่น Ultra Europe, Ultra Japan หรือ Ultra Korea ปาร์ตี้ Road to Ultra เป็นเหมือนงานเรียกน้ำย่อยก่อนการจัด Ultra Music Festival ที่ถือเป็นงาน

ยิ่งใหญ่กว่าเดิม มีแสงสีเสียง เลเซอร์ พลุไฟ พลุกระดาษสี (paper shoot) เต็มที่กว่าเดิม สถานที่จัดงานก็เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดงานแต่ไม่มากนักโดยเฉพาะงานที่จัดในฮอลล์ขนาดใหญ่ เพราะฮอลล์จัดงานปาร์ตี้ขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับคนได้หลายพันคนและเหมาะสมกับการจัดงานปาร์ตี้หรือคอนเสิร์ตในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีอยู่ไม่กี่แห่ง เช่น ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ บางนา หรือ อิมแพค อารีน่า เมืองทองธานี แต่สถานที่จัดงานจะมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมงานปาร์ตี้ที่จัดกลางแจ้ง เช่น งาน Waterzonic หรือ S2O ที่เป็นการจัดปาร์ตี้เพลง EDM ร่วมกันเทศกาลสดน้ำ โดยจะมีการนำฟองออกมาให้ผู้เข้าร่วมงานชุ่มฉ่ำตลอดงานจะจัดในสถานที่กลางแจ้งที่รองรับคนได้จำนวนมาก เช่น สนามราชมิ่งคลาสิคาสถาน หรือ สนามฟุตบอลของทีมเมืองทอง ยูไนเต็ด ปาร์ตี้ Maya Music Festival จัดงานครั้งแรกเมื่อปี 2558 ในพื้นที่โล่งภายในกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ แม้ว่าจะประสบความสำเร็จ แต่ตัวสถานที่ที่เป็นค่ายทหารก็ทำให้ผู้ที่อยากร่วมงานบางคนไม่มั่นใจที่จะเข้าร่วมงานปาร์ตี้ในสถานที่ราชการที่อาจจะมีข้อบังคับต่างๆ มากมาย ทำให้ปิดตัวมาผู้จัดย้ายสถานที่ไปจัดที่ชายหาดพัทยา สำหรับปาร์ตี้ที่จัดในไนต์คลับในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ไนต์คลับเหล่านั้นก็เป็นที่รู้จักในหมู่นิยมเพลง EDM ที่ขึ้นชื่อการสังสรรค์ปาร์ตี้ในยามค่ำคีนอยู่แล้ว ซึ่งแต่ละที่ก็จะมีจุดเด่นแตกต่างกันไปทั้งระบบเสียง เทคนิคพิเศษต่างๆ เช่น เลเซอร์ ภาพ visual graphic ซึ่งแต่ละแห่งราคาเครื่องดื่มนั้นก็ใกล้เคียงกัน และบางแห่งต้องเสียค่าบริการผ่านประตูเพื่อนำทางบัตรไปแลกเครื่องดื่มภายในสถานบันเทิง

งานปาร์ตี้บางงานข้างต้น ยังมีการจัดปาร์ตี้อุ่นเครื่องก่อนที่จะถึงวันงานจริง หรือ pre-party ประมาณหนึ่งสัปดาห์ก่อนถึงวันงานจริง เพื่อสร้างการกระแสและสร้างการตระหนักรู้ในหมู่นิยมงานปาร์ตี้ว่าใกล้จะถึงวันงานปาร์ตี้จริงๆ แล้ว โดยจะนำดีเจที่มีชื่อเสียงแต่ไม่ได้เปิดเพลงในปาร์ตี้หลักที่จะจัดในสัปดาห์ข้างหน้ามาเปิดเพลงในไนต์คลับและมีการเล่นเกมแจกบัตรเข้างานปาร์ตี้

หลัก โดยนำเอาดีเจจำนวนหนึ่งที่จะเปิดแสดงใน Ultra Music Festival มาเปิดแสดงในประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันกับการจัดงาน Ultra Music Festival แต่เวทีจะมีขนาดเล็กกว่า จำนวนดีเจที่เปิดเพลงน้อยกว่า เวลาจัดงานสั้นกว่า เพื่อสร้างกระแส และหยั่งกระแสความนิยมงานปาร์ตี้ในภูมิภาค หรือ เมื่อนั้นๆ ว่าอยู่ในระดับใด คุ่มค่าหรือไม่หากจะจัด Ultra Music Festival เต็มรูปแบบ หากประสบความสำเร็จก็มีแนวโน้มที่บริษัทผู้จัดงานจะนำ Ultra Music Festival เต็มรูปแบบมาจัดในอนาคตต่อไป เช่น ก่อนการจัดงาน Ultra Korea หนึ่งวัน ดีเจจำนวนหนึ่งที่จะไปเปิดเพลงในงานดังกล่าวจะมาเปิดเพลงในงาน Road to Ultra Bangkok ก่อน และจะเดินทางไปเปิดเพลงที่ Ultra Korea ในวันถัดไป

หลัก บางงานก็มีการจัดปาร์ตี้ต่อเนื่องหลังจากปาร์ตี้หลักสิ้นสุด หรือ after-party ในไนต์คลับ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานที่ยังอยากฟังเพลงและเต้นรำต่อได้ไปเที่ยวกันต่อ ซึ่งอาจจะล่องเลยไปจนถึงช่วงใกล้สว่าง ผู้ออกจากงานปาร์ตี้หลักบางคนก็ไปงาน after-party เพื่อรอเวลาให้ตำรวจเลิกตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมักจะมีการตั้งด่านไม่เกิน 4.00 น.

ปาร์ตี้ขนาดใหญ่ที่เป็นที่นิยมในประเทศไทยมักจะนำเสนอแนวเพลงที่เป็นที่นิยมในช่วงนั้น และอาจจะมีมากกว่าหนึ่งแนวเพลงในหนึ่งงาน เช่น งาน Road to Ultra 2015 มีทั้งดีเจที่เปิดเพลงแนว Progressive House, Trance, Bounce และ Trap ในงานเดียวกัน ผู้จัดงานจึงต้องจัดลำดับของการนำเสนอเพลงโดยเริ่มจากแนวเพลงที่ไม่หนักหน่วงมาก เช่น แนว Bounce ในช่วงหัวค่ำ และปิดท้ายด้วยแนวเพลงที่มีความหนักหน่วง เช่น Trap เป็นโซลสุดท้ายของปาร์ตี้ แต่สำหรับผู้ที่ชอบเฉพาะแนวเพลงใดแนวเพลงหนึ่ง เมื่อดีเจที่เปิดแนวเพลงนั้นเปิดเสร็จแล้ว เขาก็อาจจะออกจากงานทันที เพราะไม่ชอบฟังแนวเพลงที่เปิดต่อไป งานปาร์ตี้ที่เปิดเฉพาะแนวเพลงใดแนวเพลงหนึ่ง หรือ เน้นแนวเพลงใดแนวเพลงหนึ่งในประเทศไทยที่เป็นงานขนาดใหญ่มีจำนวนไม่มากนัก และมีผู้ร่วมงานน้อยกว่าปาร์ตี้ที่มีชื่อเสียงข้างต้นที่มีผู้เข้าร่วมหลายพันคนหรือนับหมื่นคน งานปาร์ตี้ที่เน้นเฉพาะแนวเพลงใดแนวเพลงหนึ่ง อาทิเช่น Arcadia เป็นปาร์ตี้กลางแจ้งที่เน้นเปิดเพลงแนว Hardstyle หรือ งาน Kolour in the Park ที่จัดริมบึงน้ำขนาดใหญ่ในจังหวัดปทุมธานี มีการแสดงศิลปะร่วมสมัย และเน้นการเปิดเพลง Techno นอกจากนั้นก็มักจะเป็นงานปาร์ตี้เฉพาะแนวเพลงที่จัดในไนต์คลับที่ผู้จัดไม่ต้องลงทุนกับระบบแสงสีเสียงและเวทีเองเหมือนกับการจัดปาร์ตี้ขนาดใหญ่

มารยาทในการเข้าร่วมงานปาร์ตี้ก็เหมือนมารยาททั่วไปในการเข้าสังคม หรือ การไปชมมหรสพ เช่น ไม่แซงคิวขณะรอต่อแถวเข้างานปาร์ตี้ ควรขอโทษกันเมื่อมีการกระทบกันโดยอุบัติเหตุ หรือ ไม่สูบบุหรี่ในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ เป็นต้น แต่งานปาร์ตี้ EDM ก็มีมารยาทที่เฉพาะเจาะจงอยู่บ้างเช่นกัน เช่น ห้ามสัมผัส บิด หรือ กดปุ่มเครื่องเล่นเพลงของดีเจ เนื่องจากในไนต์คลับ คนที่มาร่วมงานปาร์ตี้กับแท่นดีเจจะอยู่ใกล้มากในระยะที่มีมือเอื้อมถึง การไปยุ่งกับอุปกรณ์ของดีเจจึงเป็นทั้งเรื่องที่เสียมารยาท และดีเจมักจะแสดงความไม่พอใจ การไปกดปุ่มอุปกรณ์ดีเจโดยพลการอาจส่งผลกับเพลงที่เปิดอยู่ เช่น ทำให้เสียงดนตรีเจียบหาย ถือว่าเป็นการทำลายบรรยากาศในการเข้าร่วมงานปาร์ตี้อย่างมาก และคนที่เข้าร่วมงานปาร์ตี้มักจะไม่ขอเพลง ต่างจากการไปฟังดนตรีสดตาม

ร้านอาหารและขอเพลงที่ตัวเองอยากฟัง เนื่องจากเป็นที่รู้กันดีว่าดีเจอาจจะเตรียมเซ็ทเพลงทั้งหมดมาก่อนแล้ว จึงอาจจะไม่สามารถเปิดเพลงตามคำขอเพิ่มเติมได้

ผู้ศึกษาพบข้อสังเกตในเรื่องความแตกต่างระหว่างปาร์ตี้แนว Trance ของกลุ่ม TLT กับปาร์ตี้ดนตรี EDM แนวที่เป็นที่นิยม เช่น Trap, Bounce หรือ Progressive House ที่จัดตามกระแสความต้องการของตลาดในหลายด้าน ได้แก่

1) อายุของผู้เข้าร่วมงานปาร์ตี้: แม้ผู้ศึกษาจะไม่ได้ทำการสัมภาษณ์หรือเก็บข้อมูลเชิงสถิติอย่างเป็นระบบ แต่ก็สามารถสังเกตได้ว่าผู้เข้าร่วมงานปาร์ตี้ส่วนใหญ่ของกลุ่ม TLT มักจะมีอายุมากกว่าผู้ที่ไปงานปาร์ตี้ EDM แนวที่เป็นที่นิยมของตลาด โดยจากการสังเกตจากลักษณะภายนอก และการฟังบทสนทนาที่ผู้มาร่วมงานพูดคุยกัน โดยผู้ร่วมงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT น่าจะมีอายุราว 22 ปีขึ้นไป หรือวัยเริ่มต้นทำงาน ขณะที่ปาร์ตี้ดนตรี EDM แนวที่เป็นที่นิยมของตลาด ผู้ร่วมงานที่อายุน้อยที่สุดคือประมาณ 20 ปี ตามเกณฑ์อายุขั้นต่ำที่กฎหมายอนุญาตให้เข้าสถานบันเทิงได้

2) การแต่งกาย: ผู้ที่มาร่วมงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT จะแต่งกายค่อนข้างเรียบง่าย หากเปรียบเทียบกับผู้ที่ไปปาร์ตี้ดนตรี EDM แนวที่เป็นที่นิยมของตลาด ผู้ชายมักจะใส่เสื้อยืด เสื้อเชิ้ต สีเรียบๆ กางเกงขาสั้น และ รองเท้าผ้าใบ ผู้หญิงก็อาจจะใส่เสื้อยืด เสื้อเอวลอย หรือ เสื้อสายเดี่ยว กับริองเท้าส้นเตี้ย ขณะที่ผู้ที่ไปปาร์ตี้ดนตรี EDM แนวที่เป็นที่นิยมของตลาด มีการแต่งกายที่หลากหลายกว่า ทั้งเสื้อผ้าแบบค่อนข้างเรียบง่ายอย่างทีเกิ้ลว้างตัน และเสื้อผ้าสีฉูดฉาด บางคนพันท์สีใบหน้าและร่างกายเป็นลวดลายโลโก้ของงานปาร์ตี้ หรือ โลโก้ของศิลปิน บางคนสวมหน้ากาก บางคนสวมแว่นตาที่มีไฟกระพริบรอบกรอบแว่น บางคนสวมชุดคลุมเป็นสัตว์ต่างๆ หรือแม้แต่เปลือยท่อนบน สำหรับผู้ร่วมงานที่เป็นผู้ชายที่มีรูปร่างดี หรือ มีกล้ามเนื้อสวยงาม

3) ความตั้งใจในการฟังเพลง: ผู้ที่ร่วมงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT มักจะให้ความสนใจในการฟังเพลงมาก เมื่อเข้าไปในสถานที่จัดแสดงต่างคนก็ต่างเต้นรำ หรือตั้งใจฟังเพลงและโยกย้ายไปตามจังหวะดนตรี โดยแทบจะไม่มีคนหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมาเล่นแซท หากจะหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมา ก็เพื่อถ่ายภาพ หรือ ถ่ายคลิปเท่านั้น ในขณะที่ปาร์ตี้ดนตรี EDM แนวที่เป็นที่นิยมของตลาด ผู้

ศึกษามักจะพบคนเล่นโทรศัพท์มือถือ คนยืนสูบบุหรี่เฉยๆ หรือแม้แต่คนจับกลุ่มนั่งลงกับพื้น ด้านหลังฮอลล์จัดแสดงที่มีคนน้อยเพื่อพักผ่อนและพูดคุยกัน

4) บรรยากาศหลังงานจบ: หลังจบปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT ผู้ที่มาร่วมงานจะทยอยกันเดินทางกลับ หรือ ไปเที่ยวไนต์คลับแห่งอื่นต่อในสภาพที่ค่อนข้างเรียบร้อย แม้บางคนจะมึนเมา หรือ เหนื่อยอ่อน แต่ก็ยังพาตัวเองออกจากไนต์คลับ หรือ สถานที่จัดงานได้ ขณะที่งานปาร์ตี้ดนตรี EDM แนวที่เป็นที่นิยมของตลาด โดยเฉพาะงานที่มีคนเข้าร่วมมากๆ มักจะเห็นคนที่ไปร่วมบางคนเมาสุรา จนหมดสติ บางคนนั่งหลับอยู่ตามมุมฮอลล์จัดแสดง หรือบ้างก็หลับอยู่ตามพื้น คนที่มาเป็นกลุ่มก็จะมีคนช่วยกันห้ามออกไปจากงาน แต่บางคนก็หลับอยู่ตรงนั้นเป็นเวลานานชั่วโมงจนเจ้าหน้าที่ต้องเข้าไปปลุก ผู้หญิงบางคนเดินกะเผลกกะเผลกออกมาจากสถานที่จัดคอนเสิร์ตโดยสวมรองเท้าเพียงข้างเดียว หรือบางคนก็อาเจียนอยู่ตามสุ่มทุ่มพุ่มไม่รบกวนงาน

อย่างไรก็ดี จำนวนผู้ร่วมงานก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านพฤติกรรมในการเข้าร่วมงานปาร์ตี้ เนื่องจากงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT มักจะมีคนเข้าร่วมน้อยกว่างานปาร์ตี้ดนตรี EDM แนวยอดนิยมมาก ลักษณะของคนที่มาร่วมงานหลังจึงมีความหลากหลายมากกว่า

ทั้งนี้ ในงานปาร์ตี้แนว EDM ไม่ว่าจะแนวใด ผู้ศึกษาก็มักจะได้เห็นมิตรภาพที่เกิดขึ้นในงานเสมอๆ เช่น การช่วยกันดูแลคนที่บาดเจ็บจากการเต้น หรือ คนที่เมามากจนหมดสติ และนำไปส่งที่หน่วยพยาบาล หรือ นำไปส่งที่รถ การขอโทษกันเมื่อมีการกระทบกันโดยอุบัติเหตุ การประกาศตามหาเจ้าของที่ทำทรัพย์สินสูญหายผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือ การช่วยลูบหลัง ล้างหน้า และยื่นน้ำดื่มให้คนที่อาเจียน หรือ สลอบไปด้วยความเมา เพื่อนของผู้ศึกษาคนหนึ่งเคยออกมานั่งพักด้านนอกงานปาร์ตี้โดยให้ผู้ศึกษาจูงมือพาออกมาจากสถานที่จัดงานซึ่งเป็นฮอลล์ขนาดใหญ่ และอาเจียนออกมาหลายครั้งเนื่องจากดื่มสุราร่วมกับกินยาอีจนร่างกายตอบสนองในทางที่ไม่ดี เมื่อคนที่เดินผ่านไปผ่านมามองเห็นก็จะยื่นน้ำดื่มให้ ยื่นยาอมให้ มาบีบนิ้ว และพูดคุยด้วยสั้นๆ ในเชิงเป็นกำลังใจว่า “เดี๋ยวก็ดีขึ้น ตอนนี้นั่นก็จะหิวๆ แบบนี้แหละ ดื่มน้ำมากๆ ทำใจสบายๆ หายใจลึกๆ” ระยะเวลาราวสองชั่วโมงที่เพื่อนของผู้ศึกษาออกมานั่งพักและอาเจียนนั้น มีคนยื่นน้ำดื่มให้มากกว่าสิบขวด

สำหรับสมาชิกกลุ่ม TLT ที่ฟังเพลง Trance มานานและต่อเนื่อง ดีใจชื่อดัง หรือ แสงสีเสียงที่ยิ่งใหญ่อยู่หลังการกลับไม่ใช่ปัจจัยหลักของปาร์ตี้ที่ดีในความคิดของพวกเขา การอยู่ใน

ปาร์ตี้ที่สามารถฟังเพลงได้จากระบบเสียงที่ดังกระหึ่มย่อมมีส่วนเสริมบรรยากาศในการฟังเพลง แต่หัวใจสำคัญของปาร์ตี้ที่ดีคือ “เพลง” ที่ถูกจริตกับ “คน” ที่เข้าร่วมงานปาร์ตี้ โดยคนที่ไปร่วมงานต้องเป็นคนที่มีเสียงเพลงแนวนั้นจริงๆ และเพลงที่เปิดในงานก็เป็นเพลงที่ถูกเปิดเพื่อตอบสนองความชอบของคนที่ชอบแนวนั้นจริงๆ

ฟังเพลง Trance สดๆ ตามคอนเสิร์ตต่างจากฟังอยู่บ้านเยอะครับ เพลง Trance อลังการรายละเอียดเยอะอยู่แล้ว ต้องฟังจากลำโพงเต็มๆ ถึงจะได้ประสบการณ์ที่เต็มครับ สำหรับผม ปาร์ตี้ที่ดีคือปาร์ตี้ที่มีเพลงที่ถูกสำหรับคนที่ถูกครับ หมายความว่า ถูกกับคนที่มาปาร์ตี้ นั่นๆ ถ้าจัดงาน Trance คนมาลั่นงานเลย แต่มีแต่คนที่ไม่ได้แคร์เพลง Trance ก็ไม่รู้จัดทำไมอะ สู้ยอมมีคนพอประมาณหรือน้อยๆ แต่มาเพื่อฟังเพลง Trance โดยเฉพาะดีกว่า (ไวท์, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

การฟังเพลง Trance อยู่ที่บ้าน กับการมาปาร์ตี้ก็คงเหมือนกับดูหนังที่บ้านกับดูในโรงหนัง ความสนุกแตกต่างกันแน่นอนครับ สำหรับปาร์ตี้ที่ดี ผมให้เป็นเรื่องเพลง กับ ผู้คนครับ ถ้าเราไปกับคนที่ใช่แนวเดียวกัน งานก็มีชัยไปกว่าครึ่ง และถ้าเพลงดี ก็มีชัยไปกว่าครึ่งเหมือนกัน (เจ, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

แต่ บুম มีความเห็นที่ต่างออกไป นอกจากคนที่เข้าร่วมงานปาร์ตี้ที่ควรจะชื่นชอบในดนตรีเหมือนกัน และการตอบสนองต่อดนตรีที่ตัวเองฟังด้วยการเต้น และ ร้องเพลง เขายังให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในเชิงกายภาพ เช่น อากาศที่ไม่ร้อนเกินไป การมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการเต้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถสัมผัสได้ทันทีที่อยู่ในงาน

ปาร์ตี้ที่ดี ถ้าองค์ประกอบที่จับต้องได้เลยคือ อากาศต้องไม่ร้อน มีพื้นที่ในการเต้นนิดนึง แสงสีเสียงต้องครบ ที่สำคัญเพื่อนๆ และคนรอบข้างนี่ต้องเป็นคนพร้อมสนุกไปกับเพลงเหมือนเรา บางทีเราเต้นๆ แหกปากร้องเพลงอยู่ หันไปเห็นคนข้างๆ ยืนกอดมือถือกอดอกยืนนิ่งๆ ก็ไม่ใช่ละ Vibe (ความรู้สึกร่วมกับบรรยากาศรอบข้าง) มันไม่ได้ แต่ถ้าแบบเราแหกปากร้อง หันไปสบตาคนข้างๆ แหกปากร้องเพลงกับเรา กอดคอกันร้องเพลงทั้งที่ไม่รู้จักกันแบบเนี่ยโคตรเจ๋ง ซึ่งเคยเจอบรรยากาศ

แบบนี้มาที่ Tomorrowland¹ ทุกคนแม่งพร้อมมาปาร์ตี้จริงๆ (บูม, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่างานปาร์ตี้แนว Trance ไม่มีท่าเต้นบังคับ ส่วนใหญ่ผู้ที่ไปร่วมงานมักจะเต้นคล้ายๆ กันคือยกมือขึ้นชูเหนือศีรษะตามจังหวะเพลง หรือกระต๊อบเท้า ขยับศีรษะไปตามเสียงเบสที่ดังต่อเนื่อง เมื่อดนตรีมีจังหวะเร่งเร้า บางคนก็จะขยับแขน มือ อย่างรวดเร็วไปตามจังหวะเพลง และเมื่อดนตรีเปลี่ยนไปเป็นท่วงทำนองล่องลอยไพเราะ บางคนก็อาจจะชูมือข้างไว้ บางคนอาจจะบิดข้อมือให้มือเคลื่อนไหวอย่างพลิ้วไหวตามท่วงทำนองดนตรี คู่รักบางคนอาจจะกอดกันจูบ หรือ หอมกันหากเนื้อหาในท่อนนั้นกล่าวถึงความรักที่งดงาม บางคนก็ใช้มือพยายามคว้าจับแสงไฟหรือแสงเลเซอร์ที่สาดส่องไปมา ขณะเดียวกัน บางคนก็อาจจะยืนกอดอก พยักหน้าขึ้นลงเบาๆ ไปกับเสียงเพลง แต่การที่ผู้ไม่เข้าร่วมงานบางส่วนไม่เต้นรำ ก็ไม่ได้หมายความว่าเขาไม่ชอบ หรือไม่สนุกกับงาน โดยส่วนมากหากผู้ไปเข้าร่วมงานปาร์ตี้ไม่สนุกกับงานก็มักจะออกจากพื้นที่งานปาร์ตี้ไปเลยหรือออกมานั่งสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่พักผ่อนด้านนอกสถานที่จัดงานปาร์ตี้ ผู้ศึกษาสังเกตพฤติกรรมของคนที่ไม่ได้ออกลีลาเต้นรำ พบว่าพวกเขาก็มีการแสดงออกถึงความสุขทางใบหน้า โดยมักจะยืนฟังเพลงอย่างตั้งใจ สายตาจ้องมองไปที่บูตดีเจหรือภาพ visual graphic ที่ฉายบนจอภาพขนาดใหญ่ ร้องเพลงตามในเพลงที่ร้องได้ หรือมองคนที่เต้นรำอย่างสนุกสนานและยิ้มออกมา ผู้ศึกษาและกลุ่มเพื่อนเคยเต้นรำข้างชายคนหนึ่งที่ยืนกอดอกแล้วฟังศีรษะตามจังหวะเพลงทั้งที่ยืนอยู่หน้าตู้ลำโพงที่กำลังเปิดเพลง Trance เสียงดังกระหึ่ม เมื่อผู้ศึกษาหันไปมองหน้าเขา เขาก็ยิ้มให้ผู้ศึกษา และยกนิ้วโป้งให้ ก่อนจะพูดว่า “เต็มที่เลยครับ มั่นๆ” และตัวเขาเองก็ยืนกอดอก ยิ้ม และโยกร่างกายเบาๆ ตลอดระยะเวลา 3 ชั่วโมงของงานปาร์ตี้ ผู้ศึกษาจึงมองว่าการแสดงออกทางภาษากายเพื่อแสดงถึงความพึงพอใจที่ได้อยู่ในงานปาร์ตี้ หรือการแสดงออกถึงการเข้าถึงอย่างลึกซึ้งในท่วงทำนองดนตรี Trance ไม่จำเป็นต้องเป็นการเต้นรำอย่างหนักหน่วงเท่านั้นเพียงอย่างเดียว แต่การที่บุคคลนั้นยังอยู่ในสถานที่จัดงาน มีความสุขกับเสียงเพลงที่ได้ยิน กับภาพที่ได้เห็น กับบรรยากาศ

¹ Tomorrowland เป็นเทศกาลดนตรี EDM ประจำปีที่ใหญ่ที่สุดในยุโรป และมีขนาดใหญ่เป็นอันดับต้นๆ ของโลก มีผู้ร่วมงานหลายแสนคนในแต่ละปี มีความโดดเด่นเรื่องเวทีขนาดใหญ่และแนวคิดในการจัดงานที่สร้างบรรยากาศของงานให้เหมือนโลกในเทพนิยายตะวันตก จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีที่เมืองบูม (Boom) ประเทศเบลเยียม และต่อมา ยังมีการขยายไปจัดยังประเทศบราซิล และ สหรัฐอเมริกาโดยชื่อ Tomorrowworld อีกด้วย

รายรอบตัว โดยความสุขนั้นสามารถสังเกตเห็นได้ทางสีหน้าหรือบทสนทนา แม้จะไม่ได้แสดงออกผ่านการเดิน ก็นับว่าเป็นการแสดงออกถึงความสุขและความพึงพอใจที่เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในงานปาร์ตี้เช่นกัน

การจัดงานปาร์ตี้ดนตรี EDM ทั้งที่จัดในประเทศไทยและต่างประเทศ มักจะเกี่ยวข้องกับสารเสพติดไม่มากนักน้อย เนื่องจากภายในงานมีการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่พบเห็นได้ตามสถานบันเทิงและงานปาร์ตี้ทุกประเภท แต่ในบางครั้งและบางงานปาร์ตี้ ก็มีผู้ร่วมงานบางส่วนที่มีลักษณะคล้ายเสพยาเสพติดกฎหมาย โดยเฉพาะยาอี¹ หรือ ยาเค² มาก่อนเริ่มงาน หรือ แม้แต่ลักลอบเสพยาภายในงานเอง งานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT ในบางครั้ง ผู้ศึกษาก็เคยพบเห็นผู้ที่มีอาการคล้ายเสพยาเสพติดดังกล่าวมาร่วมงาน โดยมักจะกักตุนตัวเองแน่น หรือ กัดฟันกรอดตลอดเวลา

¹ ยาอี (Ecstasy) เป็นสารสังเคราะห์ ที่ออกฤทธิ์ทั้งกระตุ้นประสาท (amphetamine - like) และหลอนประสาท (LSD - like) จัดอยู่ในกลุ่มยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ตาม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ยาอี (Ecstasy) มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ คือ 3,4 methylenedioxy methamphetamine ในหมู่ผู้ใช้ยาเสพติดมักเรียนยาอีด้วยชื่อเล่นว่า “ขนม” เสพเข้าสู่ร่างกายด้วยการรับประทาน เมื่อผู้ใช้ยาได้รับยาอีเข้าสู่ร่างกาย ระบบประสาทส่วนกลางจะถูกกระตุ้นอย่างแรง ผู้เสพจะรู้สึกสนุกสนาน มีอารมณ์เป็นสุข และมีอาการประสาทหลอน เห็นภาพที่ผิดปกติ (Visual Illusion) ได้ยินเสียงผิดธรรมชาติ (Auditory Hallucination) ความคิดสับสน หวาดวิตก อาการทางกายที่ปรากฏคือ หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ อุณหภูมิของร่างกายสูงขึ้น หายใจเร็ว นอนไม่หลับ กล้ามเนื้อกระตุก มีอาการอยู่ไม่สุข ยางจะเริ่มออกฤทธิ์หลังจากเสพเข้าไปภายในเวลา 30 - 45 นาที และมีฤทธิ์อยู่ในร่างกายได้ประมาณ 6 - 8 ชั่วโมง แล้วถูกขับออกจากร่างกายทางเหงื่อ และปัสสาวะ หมดภายในประมาณ 72 ชั่วโมง (อ้างอิงข้อมูลจาก “ยาอี (Ecstasy) หรือยาเลิฟ” ใน <http://www.fda.moph.go.th/fda-net/html/product/addict/narcotics2/ecstasy.html>)

² ยาเค หรือ เคตามีน (Ketamine) เป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ในประเภท 2 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เคตามีนเป็นยาที่ใช้ในทางการแพทย์เพื่อใช้เป็นยาสลบ หรือนำสลบ มีฤทธิ์ระงับปวด ยานี้จะทำให้เกิดภาวะ Dissociative Anesthesia ซึ่งมีอาการคล้าย Cataleptic State คือ ทำให้สลบ หลับ ไม่เคลื่อนไหว สูญเสียความทรงจำ ไม่เจ็บปวด เคตามีนมีฤทธิ์กระตุ้นการทำงานของระบบไหลเวียนโลหิต ความดันโลหิตและอัตราการเต้นหัวใจอาจเพิ่มเล็กน้อย แต่มีการนำเคตามีนมาใช้เป็นยาเสพติดเพื่อความบันเทิง (Recreational Drugs) โดยนำเคตามีนชนิดฉีดมาทำให้แห้งด้วยความร้อนจนเหลือแต่ตะกอนสีขาว แล้วเสพโดยการสูดดม (snort) หรือสูบควัน (smoke) มักนิยมใช้ควบคู่กับยาอีเพื่อให้ออกฤทธิ์ส่งเสริมกัน ทำให้เกิดอาการฉุนงง เห็นภาพลวงตา ผัน กลางวัน หรือ ประสาทหลอน (อ้างอิงข้อมูลจาก “ยาเค (เคตามีน)” ใน <http://narcotic.fda.moph.go.th/welcome/?p=2518> และ “ยาและสารเสพติดที่ใช้เพื่อความบันเทิง (Club Drugs)” ใน <http://narcotic.fda.moph.go.th/welcome/?p=2518>)

มักจะเดินร่าอย่างต่อเนืองยาวนานไม่สนใจใครและแทบจะไม่หยุดเดินเลย แม้แต่บางที่เมื่อจบงานปาร์ตี้แล้วยังขยับร่างกายเดินร่าแม้จะไม่มีเพลง เมื่อเพลงถึงท่อนทิ้ง หรือ breakdown มักจะแสดงท่าทางว่ากำลังมีความสุขมาก เช่น ชูมือค้างในอากาศเนิ่นนาน มีใบหน้าอัมเอิบมีความสุขกว่าคนอื่นในงาน เป็นต้น ซึ่งในมุมมองของผู้ดูแลกลุ่ม ทั้ง ไวท์ และ เจ ไม่สนับสนุนให้มีการใช้ยาเสพติดในงานปาร์ตี้ เนื่องจากโดยตัวเพลงเองก็สามารถสร้างความสุขให้กับผู้ฟังที่เปิดใจฟังเพลงได้โดยไม่จำเป็นต้องไปพึ่งพายาเสพติดผิดกฎหมาย แต่ก็ไม่สามารถไปห้ามทุกคนที่จะมางานปาร์ตี้ไม่ให้เสพยาเสพติดได้ จึงทำได้เพียงทำตัวให้เป็นตัวอย่่างกับสมาชิกคนอื่นๆ

ผมมองว่า(การใช้ยาเสพติด)เป็นเรื่องธรรมดาที่ทำให้วงการ(EDM)แยะ มันก็มีมาตั้งแต่ก่อนผมจะมาฟังเพลง Trance แล้ว ผมเป็นคนหนึ่งที่ไม่เล่นยาเลย ลึ้กๆ คือผมก็ไม่ค่อยจะโอเคกับเรื่องนี้เท่าไรตั้งแต่ต้น แต่ด้วยความที่ผมรู้ว่าคนอย่างผมมารักเพลงได้โดยไม่ต้องมีอะไรอย่างอื่นมาผสม ผมถือว่าเป็นเรื่องพิเศษ และเชื่อว่ามันก็ต้องมีคนอื่นที่เหมือนกับผม แล้วก็จะแสดงให้คนอื่นเห็น เป็นการสอนคนอื่นในทางที่ดีกว่าด้วย การใช้ยากันจนเห็นเป็นเรื่องธรรมดา จนปล่อยตัวกันเกินไปก็ไม่ดีครับ อันนี้ผมหมายถึงทุกๆ แนวนะ ไม่ใช่เฉพาะ EDM ดนตรีแนวอื่นมีเรื่องนี้หมดครับ แค่คนเข้าใจผิดว่ามีแค่เฉพาะ EDM หรือ Trance ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพวกนี้ จริงๆ แล้วทุกยุคทุกสมัยดนตรีตั้งแต่วุ่นไหนก็จะมีเรื่องพวกนี้มาเกี่ยวตลอดทุกวงการ อะไรที่คนคิดว่ามันทำให้บันเทิงคนเขาก็จะเสพ ผมทำกลุ่ม TLT อยู่ ห้อมล้อมไปด้วยเรื่องพวกนี้อยู่ตลอดตั้งแต่ต้นก็พอเข้าใจอยู่ แต่ก็ได้มองข้ามก็ค่อยๆ เปลี่ยนทัศนคติของคนบางคนบางกลุ่ม ก็เป็นเรื่องที่ทุกวงการมันก็มีปะปนกันอยู่ แต่ไม่ใช่ส่วนใหญ่หรอกครับ ตอนนี่คนมาฟังเพลงเพราะเพลงก็เยอะกว่าแต่ก่อนมาก (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

ของแบบนี้ก็แล้วแต่คนครับ คนชอบเค้าก็ชอบ ผมก็เคยเล่น(ยา) เล่นแล้วฟังเพลงอะไรมันก็นั้นนั่นแหละ ไม่จำเป็นว่าต้องฟัง Trance แล้วเล่นยาหรอก ไม่อยากให้มองอย่างนั้น เดียวนี้ผมก็ไม่เล่นแล้ว แต่ของพวกนี้ใช้แล้วก็ต้องดูแลตัวเองพวกที่เอาจนตายมันเป็นแค่ปลาเน่าส่วนหนึ่งที่ทำให้วงการมันเสีย คนที่เขาไม่เล่นแต่เขาตั้งใจเพลงยังมีอีกเยอะ ถ้าเพลงมันดี บรรยากาศมันดี อะไรๆ มันดี มันไม่ต้องมี

ยาหรรอก ไม่จำเป็นเลย ถ้าเพลงมันดี ทุกอย่างมันก็สุดยอดได้ (เจ, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2557)

แต่สำหรับ บুম เขามีท่าทีที่ผ่อนคลายกับการใช้ยาเสพติดในงานปาร์ตี้มากกว่า ผู้ดูแลกลุ่ม TLT แม้ว่าโดยส่วนตัวบุมจะไม่ได้ใช้ยาทุกครั้งเมื่อเข้าร่วมงานปาร์ตี้ โดยมองว่าการใช้ยาเสพติดเป็นส่วนเสริมอรรถรสของการฟังเพลงให้มากขึ้น ทำให้สามารถรับรู้รายละเอียดทางดนตรี และบรรยากาศต่างๆ ได้ดีขึ้น ถึงแม้บุมจะฟังและไปร่วมปาร์ตี้แนว Trance แต่ก็ไม่ใช่รักฟังเพลง Trance ที่เข้มข้นเท่ากับ เจ และ ไวท์ ดังที่บุมกล่าวไว้ข้างต้นว่าฟังเพลง Trance เฉพาะตอนเมา หรือ ตอนไปปาร์ตี้เท่านั้น โดยเขากล่าวถึงการใช้ยาเสพติดในงานปาร์ตี้ว่า “คือมันไม่จำเป็นต้องเล่น(ยา)ก็ได้ แต่เล่นแล้วมันก็ไปอีกขั้นนึง หูเรา ร่างกายเรามันก็จะไปอีกขั้นนึง ความรู้สึกมันไปอีก stage (ขั้น)นึง” (บุม, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2557)

กลางปี 2559 เจ พร้อมกลุ่มเพื่อนที่ชอบเพลง Trance จะเดินทางไปร่วมงานปาร์ตี้ Luminosity ซึ่งเป็นปาร์ตี้เฉพาะแนว Trance ที่จัดริมชายหาดในประเทศเนเธอร์แลนด์ เจ พูดถึงโอกาสที่จะได้เข้าร่วมงานปาร์ตี้ในครั้งนี้อย่างตื่นเต้นว่า

พวกผม 12 - 13 คน กำลังจะไปงานที่ชื่อ Luminosity ที่ฮอลแลนด์ ลองหาดูครับ จะเห็นว่าแสงสีไม่ใช่ปัจจัยสำหรับผมครับ การไปงานนี้เป็นการไปยุโรปครั้งแรกของพวกเราหลายๆ คน ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เราไปคือเพลงครับ Lineup (รายชื่อศิลปิน) น่าจะดีที่สุดในโลกเท่าที่เคยจัดกันมาสำหรับคนฟังแนวนี้แหละครับ แกรมแต่ละคนรวมถึงผมต้องเก็บเงินเพื่อไป และเราไม่ได้มีโอกาสไปกันบ่อยๆ ถ้าจะไปงานดนตรี EDM ในต่างประเทศหลายๆ คนคงเลือกงานใหญ่ๆ แบบ EDC¹ หรือ ASOT แต่คนที่ไป Luminosity เค้าไปฟังเพลงกันครับ พวกเราก็มองไปฟังเพลงกันจริงๆ ครับ ไม่ได้ไปสร้างกระแส ถ้าให้เสียเงินขนาดนั้นไป Tomorrowland หรือ ASOT ผมไม่ไปอะครับนอกจากจะรวยหรือได้ฟรี เวลาดู UMF (Ultra Music Festival) หรือ Tomorrowland จะ

¹ Electric Daisy Carnival หรือ EDC เป็นเทศกาลดนตรี EDM ประจำปีขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกา ที่มีผู้ร่วมงานนับแสนคน จัดที่เมือง ลาส เวกัส และเมืองใหญ่เมืองอื่นในสหรัฐอเมริกา

เห็นคนโบกธงชาติว่าตัวเองมาจากประเทศอะไร แต่ที่ Luminosity ไม่มีครับ ไม่มีใครโบกกัน อย่างมากก็ใส่เสื้อ เพราะเค้าเน้นฟังเพลงครับ ไม่ใช่ว่าไม่อยากโบกนะครับ แต่มันเป็นงานที่ไม่ใช่งานสร้างสีสัน แต่เป็นงานไปฟังเพลงอะครับ¹ (เจ, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

ภาพ 3.1 โปสเตอร์งาน Luminosity 2016

(ที่มา

[https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1012283378851739&set=pb.100002102594835.-2207520000.1465384965.&type=3&theater\)](https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1012283378851739&set=pb.100002102594835.-2207520000.1465384965.&type=3&theater)

สำหรับงานปาร์ตี้ที่ดีในความคิดของผู้ศึกษาที่ได้มีโอกาสร่วมงานปาร์ตี้ทั้งแนว Trance และงานปาร์ตี้แนวเพลงอื่นๆ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จะต้องมีความเหมาะสมทั้งพื้นที่ทางกายภาพ เช่น สถานที่เพียงพอกับการรองรับจำนวนคนร่วมงาน ถ้าเป็นงานที่จัดในฮอลล์ หรือ

¹ อย่างไรก็ตามก็ดี สมาชิกกลุ่ม TLT ก็ได้นำธงชาติไทยไปโบกในงาน Luminosity และยังได้มีการทำเสื้อยืดสำหรับใส่ไปร่วมงานปาร์ตี้ดังกล่าวโดยเฉพาะ โดยเป็นเสื้อยืดสีดำ มีตราสัญลักษณ์ของกลุ่มทั้งด้านหน้าและด้านหลัง พร้อมตัวอักษร Trance Music Lovers in Thailand และ #TLTLuminosity2016

ไนต์คลับควรจะมีอากาศค่อนข้างเย็น อากาศถ่ายเทดี เพราะเมื่อคนในงานเริ่มต้นไปนานๆ อากาศก็จะร้อนขึ้น ปัจจัยทางกายภาพที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งก็คือระบบเสียง โดยเฉพาะสำหรับงานปาร์ตี้กลางแจ้งที่จะต้องได้ยินชัดเจนในทุกจุดที่เป็นขอบเขตของงานปาร์ตี้ สำหรับปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการที่มีความสำคัญคือแนวเพลงต้องสอดคล้องกับชื่องาน หรือการประชาสัมพันธ์งานปาร์ตี้ที่ประกาศเชิญชวนก่อนถึงวันจัดงาน เพราะแนวเพลงจะเป็นปัจจัยกำหนดว่าคนที่จะมาร่วมงานเป็นใคร ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้ที่ชื่นชอบในแนวเพลงนั้นๆ โดยเฉพาะ เมื่อผู้เข้าร่วมงานส่วนใหญ่ชอบในแนวเพลงเดียวกัน บรรยากาศของงานก็จะลื่นไหล มีความสนุกสนานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เข้าร่วมงานสามารถแสดงออกพร้อมกับเพลงอย่างเต็มที่ เมื่อไม่มีใครมองว่าใครอีกคนแปลก (ตราบไตที่การกระทำนั้นไม่ใช่ประรานคนอื่น หรือ ไม่เป็นอันตรายกับคนอื่น) ไม่ว่าจะเดินด้วยท่าทางที่แปลกประหลาด เดินต่อเนื่องยาวนาน 3-4 ชั่วโมงโดยไม่ไปไหนเลย หรือ ยืนชาบชิ่งกับเพลงเต้นรำจนน้ำตาซึม งานปาร์ตี้ก็จะมีบรรยากาศของความเป็นพวกพ้อง มีบรรยากาศของความเป็นกลุ่มผู้มีรสนิยมเดียวกัน แม้ว่าจะไม่ต้องมีการสนทนากันเลย เพียงแค่มองเห็นใครรอบข้างที่เต้นรำและมีสีหน้าที่แสดงออกถึงความสุข หรือเมื่อร่างกายสัมผัสกันด้วยอุบัติเหตุ เช่น แกว่งแขนไปโดนกัน หรือเหยียบเท้ากัน ผู้ร่วมงานก็มักจะขอโทษกันทันทีโดยการยกมือขึ้นข้างหนึ่งให้รู้ว่าขอโทษ หรือ ก้มหัวขอโทษ หรือ ตบ่าคนที่ถูกกระทำเบาๆ คนที่ถูกกระทำก็จะยกมือขึ้นข้างหนึ่ง ก้มหัว หรือ ตบ่าเบาๆ ตอบรับเช่นกัน แล้วต่างคนต่างก็เต้นรำกันต่อไป บางคนอาจจะหันไปชวนคนข้างๆ ที่ไม่ได้รู้จักกันให้เต้นรำสนุกๆ เต้นแรงๆ หรือ กอดคอกันร้องเพลงในเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นที่รู้จัก แต่ถ้าการเชิญชวนนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง คนชวนก็จะเดินของตัวเองต่อไป ปาร์ตี้ที่ผู้ศึกษาคิดว่าดีจึงเป็นงานปาร์ตี้ที่เราสามารถสนุกกับเพลงได้ด้วยตัวเอง และสามารถสนุกร่วมไปกับคนอื่นที่ชอบในสิ่งเดียวกันได้ด้วย

3.3 การปะทะกันของรสนิยมทางดนตรี ในแวดวงผู้ชอบดนตรี EDM ในประเทศไทย

ความนิยมที่แผ่ขยายออกไปทั่วโลกของดนตรี EDM ทำให้ผู้นิยมแนวย่อยของดนตรี EDM แนวต่างๆ รวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ และค่านิยมทางวัฒนธรรมร่วมกันในกลุ่มหนึ่งๆ ทำให้เกิดความแตกแยกในวงการดนตรี EDM โดยรวม นำมาสู่การดูถูกผู้นิยมแนวดนตรีอื่น ในหลายกรณี

ผู้นิยมแนวดนตรีหนึ่งๆ เชื่อว่ารสนิยมทางดนตรีของตนเองเหนือกว่าของคนอื่น ในหมู่ดีเจ หรือ โพรดีิวเซอร์เอง ก็เกิดการแข่งขันกันระหว่างคนทำงานเพลงแนวต่างๆ เมื่อวัฒนธรรมรพขยายตัวออกไปมากขึ้น ก็ทำให้ผู้บริโภคดนตรีต้องการสิ่งที่เป็นพิเศษมากขึ้นเช่นกัน ซึ่งการกระจายตัวของแนวเพลงที่มากขึ้นนี้เปลี่ยนรูปแบบเดิมของวัฒนธรรมรพไป (Anderson, 2009, pp. 328-329) จากจุดเด่นของวัฒนธรรมรพในเรื่องการรวมกันของคนต่างเพศ ต่างวัย ต่างสีผิวที่มาเต้นรำร่วมกัน หรือ การมีความสุขผ่านเสียงดนตรีและการเต้นรำร่วมกัน แต่การกระจายตัวของแนวเพลงต่างๆ ก็ทำให้ผู้ที่มีความชื่นชอบแนวเพลงที่ต่างกัน ยึดถือและเข้าใจในคุณค่าทางศิลปะและสุนทรียะที่ต่างกัน มีความรู้สึกต่อเพลงหนึ่งเพลงแตกต่างกันออกไป ประกอบการเติบโตของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เป็นช่องทางให้คนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ก็ทำให้เกิดการปะทะกันทางความคิดของผู้ที่ชอบแนวดนตรีที่แตกต่างกัน

จากการสังเกตโพสท์ในกลุ่ม TLT ผู้ศึกษาพบว่าหลายครั้งที่มีการถามความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับวงการเพลงเต้นรำทั้งระดับโลกและในประเทศไทย ในทำนองว่าเพลงใหม่ของศิลปินคนไหนสนุกหรือเปล่า งานปาร์ตี้ใหญ่ๆ ที่เพิ่งผ่านไปเป็นอย่างไร บ่อยครั้งจะพบว่าสมาชิกมักจะแสดงความเห็นในเชิงโหยหาอดีตเมื่อตอนที่เพลง Trance ยังเป็นแนวดนตรีเต้นรำกระแสหลักของโลกในทศวรรษที่ 1990 แต่ตอนนี้อะไรๆ ก็เปลี่ยนไปตามกระแส เพลงไม่เพราะแต่ก็ยังคงได้ หรือการแสดงความคิดเห็นกระแะกระแหนศิลปิน EDM แนวอื่นที่ไม่ใช่แนว Trance ว่า “เจ๋งที่สุดแล้ว” โดยแฝงนัยยะของการประชดประชัน เช่น ในปี 2558 มีการจัดเทศกาลดนตรี EDM หลายงานที่นำศิลปินแนว Trance มาร่วมงาน แต่สมาชิกกลุ่ม TLT หลายคนมองว่าเป็นเพียงศิลปินแนว Trance ผสมผสานไม่ใช่ดีเจที่เปิดเพลง Trance จริงๆ เจ อัทเททสถานะของตัวเองในเฟซบุ๊กส่วนตัวว่า “ศิลปิน Trance มากันเยอะเหลือเกิน...หรือว่ามันจะเป็น good sign #เห็นบอกไม่ชอบ” ก็มีสมาชิกหลายคนของกลุ่มมาแสดงความเห็นในทำนองเสียดสีทั้งแนวเพลง Trance ผสมผสาน ดีเจ และ คนที่ชอบฟัง อาทิเช่น “เรามาก่อนกระแส แต่พวกเค้ามาตามกระแส” “ผมว่ามันยังไม่ใช่ Trance อะ ในความคิดผม” “Trance ต่อดๆ” หรือ “Trance สายแว้นส์” หรือในเทศกาลดนตรีที่มีทั้งวงดนตรีสดที่เล่นแนวร็อกหรือ ป๊อป ร่วมกับดีเจที่เปิดเพลง EDM สมาชิกบางคนก็มีการแสดงความคิดเห็นว่า “ไม่อยากเสียเวลาดูวงดนตรีเล่น ไม่ใช่แนวทาง” เป็นต้น

บุม กล่าวถึงความรู้สึกแรกๆ ของเขาที่มีต่อกลุ่ม TLT ว่าเป็นความไม่ชอบ เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มบางคนมักจะแสดงความเห็นในกลุ่มผู้นิยมดนตรี EDM แนวอื่นว่าแนว Trance ดีกว่า หรือ เจ๋งกว่าแนวอื่น

รู้จัก TLT ครั้งแรกน่าจะช่วงสมัยมีดีเจแนว Trance มาลงเปิดตาม LED (ชื่อไนต์คลับ) อย่างดีเจ Cosmic Gate ก็ให้เห็นแก๊งค์ที่ใส่เสื้อเหมือนกัน แล้วเราก็ได้รู้จักเพราะมีเพื่อนอยู่ในนั้นด้วย ก็รู้สึกว่าเป็นกลุ่มที่เหนียวแน่นกันดี มีความรักในดนตรี Trance มากๆ ฟังกันแบบลึกมากจริง ๆ แต่ก็จะมีความรู้สึกว่ากลุ่มนี้มันจะค่อนข้างปิด ด้วยความที่ไปไหนใส่เสื้อเหมือนกัน ทำให้คนนอกที่บางทีอยากจะเข้าไปแจมมันไม่กล้าไง แล้วก็หลาย ๆ ครั้งที่จะมีประเด็นดราม่าจากกลุ่มนี้ ประมาณว่าแบบ Trance นี่คือเจ๋งที่สุดแล้ว อันอื่นคือห่วย กาก อะไรเงี้ย ผมว่าคนพวกเนี้ยที่ทำให้กลุ่มและเพลง Trance มันดูแย่ เออ...คุณชอบก็ชอบไปสิ ทำไมคุณต้องมาดูถูกแนวอื่นด้วย แต่หลังๆ นี้ ก็เหมือนจะรู้ตัวแล้วก็ช่วยๆ กันเตือนภายในกลุ่มแหละ เลยจะดู Soft ลงกว่าเมื่อก่อน เยอะ ผมก็มีเพื่อนหลายคนอยู่ในนั้นก็เลยรู้สึกว่าเป็นกลุ่มที่เฮฮาร่าเริงสนุกสนานกันดี เหมือนกลุ่มอื่นๆ ทั่วไปนั่นแหละ (บุม, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2558)

ไวท์ มีความเห็นว่ากระแสความนิยมในดนตรี EDM ปัจจุบันเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืน และการมุ่งเน้นความสำเร็จด้านธุรกิจมากจากการหากินกับกระแสความนิยมในแนวเพลงใดแนวเพลงหนึ่งที่คุณส่วนใหญ่นิยมเป็นเรื่องฉาบฉวย แต่เขาเองมอง Trance ว่าเป็นกระแสความเคลื่อนไหวที่ดำเนินอยู่ตลอดตั้งแต่แนวเพลงนี้เกิดขึ้นมาจนถึงปัจจุบัน

กระแสเพลง EDM ที่มันฮิตๆ ตอนนี่ผมก็รู้สึกปกติซะ เคยเห็นอาการอย่างงี้มาแล้วสมัย ฮิปฮอป เรกเก้ สกา ที่เป็นกระแสก่อนหน้า EDM มาซึกพัก หลังจากนั้นไม่กี่เดือนก็เจียบหายซะ กลับมาเหลือคนฟังอยู่นิดๆ หน่อยๆ แต่ผมมอง Trance ในฐานะ movement (ความเคลื่อนไหว) แต่ก่อนเพลงร็อค ฮิปฮอป ก็เคยเป็น movement มาก่อน แต่พอมีเรื่องธุรกิจอะไรเข้ามาเยอะๆ ก็ขึ้นมาเป็นเพลงตลาดบนดินตามสูตรของมัน EDM ตอนนี่ก็เหมือนกัน (ไวท์, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

ส่วน เจ อยากให้เพลง Trance ทั้งในระดับโลกและในประเทศไทยเป็นแนวเพลงที่มีความนิยมระดับกลางๆ ไม่เป็นเพลงตลาด แต่ก็ไม่ถึงกับหายไป เพราะมันได้ผ่านจุดสูงสุดของกระแสความนิยมไปแล้วตั้งแต่ช่วงต้นปี 2000

Trance เคยเป็นแนวที่โด่งดังมากในยุค 90 จนถึงต้นปี 2000 แล้วด้วยความที่มันเคยเป็นกระแสหลักในช่วงนั้นทำให้มันจางลงไปในยุคต่อมา ผมอยากให้ Trance เป็นแนวกลางๆ ไม่เล็ก แต่ไม่จำเป็นต้องใหญ่ที่สุดและมีงานเสมอ แต่ช่วงนี้ก็ยังมีงาน Trance น้อยอยู่โดยเฉพาะในเมืองไทย (เจ, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

แต่ขณะเดียวกัน เมื่อนักข่าวจากหนังสือพิมพ์สัมภาษณ์ เจ ว่าปัจจุบันวงการ Trance เป็นอย่างไร เขาก็กล่าวถึงดนตรีแดนรำที่มุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของตลาดว่าเป็น “ฟาสต์ฟู้ด” (fast food) และมองว่านักฟังเพลงชาวไทยเริ่มหันมาฟังเพลงอะไรที่ “ดีกว่า” นั่นก็คือเพลง Trance

ในระดับโลก เพลง Trance ได้กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง ในกรุงเทพฯ เองที่เพลงตลาด หรือ เพลง “ฟาสต์ฟู้ด” กำลังครอบงำวงการเพลงอยู่ Trance ก็ยังเข้าไปมีส่วนผสมผสานอยู่ในนั้น และก็มีคนหันมาสนใจมากขึ้น คนฟังเพลงอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยเริ่มเปิดกว้างกับเพลงที่ดีกว่า หรือ เพลงที่คัดสรรมาแล้ว และคนฟังเพลงหลายคนก็มองหาเพลงอะไรที่ทำหายมากขึ้น มีความงามทางดนตรีมากขึ้น และมีเนื้อหาสาระมากขึ้น ที่จะสนุกกับมัน และเรา(กลุ่ม TLT)กำลังเดินไปในหนทางที่ถูกต้อง (เจ, อ้างถึงใน Five years in a Trance, The Nation (2016, June 3))

ผู้ศึกษาได้พูดคุยกับ “วิทย์” หนึ่งในผู้ดูแลกลุ่มและแฟนเพจ EDM Thailand ซึ่งเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่รวมผู้นิยมดนตรี EDM ทุกแนวไว้มากที่สุดในประเทศไทย โดยมีผู้กด like ในแฟนเพจกว่าหกหมื่นคน และมีสมาชิกในกลุ่มมากกว่าสองหมื่นคน ในประเด็นเกี่ยวกับความขัดแย้งของผู้นิยมแนวย่อยต่างๆ ของดนตรี EDM ที่มีแตกต่างกันหลากหลาย วิทย์เองก็ชื่นชอบดนตรีแนว Trance เคยเข้าร่วมงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT และสนับสนุนการจัดงานของกลุ่ม TLT แต่ก็ชอบดนตรี EDM แนวอื่นๆ ด้วยเช่นกัน เนื่องจากสมาชิกในกลุ่ม EDM Thailand มีจำนวนมาก จึงมีโพสต์ที่ผู้ชอบแนวเพลงหนึ่งชมผู้ชอบอีกแนวเพลงหนึ่งเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว วิทย์ในฐานะผู้ดูแลกลุ่มจึงต้อง

จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อไม่ให้เป็นน้ำผึ้งหยดเดียว และเพื่อบรรยากาศที่ดีของการสนทนาในโลกออนไลน์

Fuck Genre, Let's Dance! (ช่างหัวแนวเพลง มาเต้นกันเถอะ!) โดยรวมแล้วผมก็ปล่อยให้ในกลุ่มแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ แต่ถ้าอ่านดูแล้วพิจารณาเห็นว่าแสดงความคิดเห็นรุนแรงเกินไป ก็จะทำกรลบ comment นั้นออก และกล่าวเตือนเรื่องการใช้คำพูดและภาษาที่ไม่รุนแรงเกินไป และถ้าไม่สามารถควบคุมได้ จะทำการลบโพสต์นั้นออกทันที (วิทย์, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

ถึงแม้จะเป็นผู้ที่ชอบการสังสรรค์ปาร์ตี้ร่วมกันและการเต้นรำกับดนตรี EDM เหมือนกัน แต่ผู้นิยมดนตรี EDM แต่ละคนก็มีรสนิยมความชื่นชอบแนวเพลงย่อยแตกต่างกันไป มีการรวมกลุ่มผู้ที่ชอบในแนวเพลงเดียวกันเพื่อสนับสนุนแนวเพลงนั้นๆ และในบางครั้งก็มีการแสดงความคิดเห็นในเชิงดูถูกแนวเพลงอื่นที่ตนเองไม่ได้ชื่นชอบ หรือมีการเกทับกันว่า แนวนี้สนุกกว่าแนวนั้น แนวนั้นเต้นมันกว่าแนวนี้ ซึ่งเป็นวิวาทะที่ผู้ศึกษาพบเห็นอยู่บ่อยครั้งในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กไปจนถึงการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเพลงต่างๆ ในเว็บไซต์ YouTube หรือแม้แต่ในการจัดคอนเสิร์ต หรือ ปาร์ตี้ขนาดใหญ่ที่มีศิลปิน EDM หลายแนวคละกันในงานเดียวกัน ก็มักจะมีการโต้เถียงกันระหว่างผู้ที่ชื่นชอบแนวเพลงย่อยแต่ละแนวว่าใครเปิดเพลงดี ใครเปิดไม่ดี งานสนุกหรือไม่สนุกอย่างไร คนที่ชอบแนวเพลงหนึ่งอาจจะบอกว่างานดีมาก แต่คนที่ชอบอีกแนวเพลงหนึ่งอาจจะบอกว่างานไม่สนุกเลย ทั้งที่เป็นงานเดียวกัน แต่การโต้เถียงเหล่านั้นมักจะจบด้วยการมีคนมาแสดงความคิดเห็น เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของสถานการณ์ว่า ในเมื่อต่างคนต่างฟังก็ต่างคนต่างชอบกันไป ไม่ควรเอาแนวเพลงมาถกกันสังคม EDM ในประเทศไทยเพราะทุกคนต่างก็มาเต้นมาสนุกด้วยกัน หรือหากการสนทนาเริ่มทวีความขัดแย้ง มีการใช้คำหยาบคาย ผู้ดูแลกลุ่มก็จะเข้ามาจัดการสถานการณ์ด้วยการลบโพสต์ และอาจจะตามด้วยการลบชื่อคนที่ทำให้เกิดความขัดแย้งหรือใช้คำหยาบออกไปจากกลุ่ม หรือการแบนออกจากกลุ่มเป็นการถาวร

สำหรับสมาชิกบางคนของกลุ่ม TLT นอกจากจะแสดงออกอย่างชัดเจนถึงความไม่ชอบแนวเพลงอื่น โดยเฉพาะแนวเพลง Bounce หรือ Trap เป็นที่นิยมในปัจจุบันแล้ว พวกเขายังแสดงออกว่าไม่ชอบการนำเพลง Trance ไปผสมผสานกับแนวเพลงอื่นๆ และไม่แน่ใจว่าเพลงเหล่านั้น

คือเพลง Trance การฟังเพลง Trance ไปตามกระแสดนตรี EDM ร่วมสมัยก็เป็นสิ่งที่สมาชิกบางคน คิดว่าเป็นเพียงความชอบที่ฉาบฉวย ดังที่จะเห็นจากการแสดงความเห็นว่า “เรามาก่อนกระแส แต่ พวกเค้ามาตามกระแส” แต่การไปแสดงความเห็นในทำนองต่อต้านเพลง EDM แนวอื่น หรือโจมตี เพลง Trance แบบผสมผสานในกลุ่มสังคมออนไลน์ที่มีคนอยู่เป็นจำนวนมากและชอบหลากหลาย แนวเพลงอย่างเช่นกลุ่ม EDM Thailand ก็จะทำให้เกิดปัญหากับสมาชิกคนอื่นๆ ของกลุ่มนั้น มีการ แสดงความเห็นในทางลบตอบโต้กันไปมา และทำให้ภาพลักษณ์ของกลุ่ม TLT ดูแย่ลงไปด้วย ดังนั้น สมาชิกของกลุ่ม TLT จึงใช้การแสดงความเห็นในแฟนเพจและกลุ่มในเฟซบุ๊กของ TLT เพื่อแสดงออก ถึงการต่อต้านการทำให้วงการดนตรี EDM โดยเฉพาะเพลง Trance เป็นเรื่องของตลาดหรือการ ให้ความสำคัญกับเงินมากเกินไป แสดงความไม่ชื่นชอบแนวย่อยของดนตรี EDM ที่พวกเขาคิดว่าเป็น แนวเพลงตามกระแส ไม่มีความไพเราะ หรือเป็นเพลงที่ตื้นๆ ฟังกัน และต่อต้านดีเจที่คนส่วนใหญ่ เข้าใจว่าเปิดเพลง Trance แต่จริงๆ แล้วเปิดเพลง Trance ผสมผสาน หรือเปิดเพลงแนวอื่นที่ไม่ใช่ Trance เป็นการจำกัดวงสนทนาออนไลน์เกี่ยวกับการต่อต้านดนตรี EDM กระแสหลักไว้เฉพาะใน กลุ่มคนที่มีความคิดเห็นเหมือนกัน

ขณะที่กระแสดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์กำลังส่งอิทธิพลไปทั่วทั้งในอุตสาหกรรมวงการ เพลง พฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิง และพฤติกรรมการฟังดนตรีของวัยรุ่นในปัจจุบัน กลุ่ม TLT ก็ พยายามชูแนวเพลง Trance ให้เป็นอีก “ทางเลือก” หนึ่งในกระแสดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ โดย ไม่ได้ปฏิเสธว่าแนวเพลง Trance ไม่ใช่เพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ แต่พยายามชูว่า Trance เป็นแนว เพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอะไร “มากกว่า” แนวเพลงที่กำลังเป็นที่นิยมในท้องตลาด เช่น Progressive house, Dubstep หรือ Trap โดยใช้การจัดปาร์ตี้ และ การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเพลง Trance ให้กระจายไปตามกลุ่มสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือสำคัญในการชักชวนกลุ่มผู้นิยมเพลง Trance ให้มารวมตัวกัน และ ชักจูงให้กลุ่มคนที่นิยมดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์แต่ไม่ใช่แนว Trance ให้หันมาลองฟังแนวดนตรีนี้ ซึ่งในงานปาร์ตี้ เต็มไปด้วยกิจกรรมที่หากปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ใน กฎเกณฑ์ของสังคมปกติอาจจะเป็นที่ดูแปลก เช่น การเต้นรำอย่างบ้าคลั่งเป็นเวลานานหลายชั่วโมง การแหงนหน้าชูมือค้างไว้ขณะฟังเพลงเต้นรำ และบางอย่างก็เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่น การ เปิดสถานบริการและจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินเวลาที่กำหนด หรือ การใช้ยาเสพติด แต่ก็

สิ่งที่ผู้คนในแวดวงดนตรีอิเล็กทรอนิกส์เข้าใจ ยอมรับ และ พร้อมละเลยกฎเกณฑ์ทางสังคมปกติในหลายด้าน เพื่อมาอยู่ในกฎเกณฑ์หลวมๆ ที่เข้าใจร่วมกันว่าสิ่งใดควรทำและไม่ควรทำ

ในโลกของดนตรี EDM ที่มีแนวดนตรีหลากหลาย Trance จึงเป็นอีก ‘ชนเผ่า’ หนึ่งในบรรดาชนเผ่าคนชอบเต้นที่มีมากมายหลายหลาก และ TLT ก็ได้นำเสนอตัวเองเป็นชนเผ่าหนึ่งที่เปิดรับผู้สนใจหรือนิยมดนตรี Trance ในประเทศไทยให้มาเข้าร่วมเพื่อแสวงหาความสุขร่วมกัน แต่ขณะเดียวกัน ก็มีนัยยะของการต่อต้านดนตรี EDM กระแสหลักที่พวกเขาองว่าไม่มีความงดงาม และไม่เข้าถึงอารมณ์อย่างแท้จริง ด้วยการพูดถึงในทางไม่ดี การเสียดสี แต่ไม่ได้มุ่งหมายจะทำลายล้างดนตรี EDM กระแสหลักให้เสื่อมความนิยมแต่อย่างใด

ในกลุ่ม TLT ที่ผู้ศึกษาพิจารณาว่าเป็นชนเผ่ายุคใหม่ของคนชอบเพลง Trance ในประเทศไทยนี้ ทั้งผู้ก่อตั้ง ผู้ดูแลกลุ่ม สมาชิก และผู้มาร่วมงานต่างก็มีบทบาทแตกต่างกันไป แต่สิ่งยึดเหนี่ยวเดียวที่พวกเขามีร่วมกันก็คือ เพลง Trance ซึ่งอินเทอร์เน็ตมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเกิดและการดำรงอยู่ของกลุ่ม TLT โดยผู้ศึกษาจะแสดงให้เห็นถึงบทบาทต่างๆ ของ “คน” ของกลุ่ม TLT และบทบาทของอินเทอร์เน็ตกับการรวมกลุ่มความสนใจเฉพาะด้านในบทที่ 4

บทที่ 4

บทบาทของคนในแวดวงผู้นิยมดนตรี Trance และ บทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ตกับการดำรงอยู่ของกลุ่ม TLT

การรวมกลุ่มทางรสนิยมในการบริโภคที่สอดคล้องกับวิถีบริโภคนิยม เช่น กลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand หรือ TLT มีคุณสมบัติที่น่าสนใจและควรพิจารณาคือ แม้จะมีสถานะเป็นกลุ่ม ตามการให้นิยามของผู้ดูแล และ ในความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกกลุ่ม แต่การรวมตัวกันของสมาชิกในชีวิตจริงนั้นเป็นไปอย่างชั่วคราวชั่วคราวเพื่อการบริโภคดนตรี การเต้นรำ การเสพบรรยากาศของปาร์ตี้เพลง Trance ร่วมกัน และแยกย้ายกันไปเมื่องานสิ้นสุด จุดมุ่งหมายหลักของการรวมตัวกันเป็นกลุ่มคือการแสวงหาความสุขจากดนตรี การแสดงออกทางร่างกายด้วยการเต้นรำอย่างอิสระ และการแสดงตัวตนว่าเป็นหนึ่งในผู้นิยมดนตรีแนว Trance หากพิจารณาอย่างผิวเผินก็ จะเห็นว่าการรวมกลุ่มในรูปแบบนี้แทบจะไม่มีความเป็นกลุ่มก้อน ความเหนียวแน่น ขาดจิตสำนึกร่วมของการเป็นสมาชิกที่มีอุดมการณ์ชัดเจนในบางเรื่อง หรือแม้แต่พลังของกลุ่มในการที่จะขับเคลื่อนไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

อย่างไรก็ดี ผู้ศึกษาได้ใช้เวลาคลุกคลีกับงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT การพูดคุยกับสมาชิกกลุ่ม และผู้ที่เข้าร่วมงานปาร์ตี้ ตลอดจนการสังเกตการณ์ในเฟซบุ๊ก Trance Music Lovers in Thailand พบว่า ทั้งสมาชิกทั่วไป ดีเจ ผู้ดูแลกลุ่ม ผู้จัดการงานปาร์ตี้ ต่างก็มีบทบาทของตนเอง และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับ ทั้งในโลกแห่งความเป็นจริง และ ในโลกอินเทอร์เน็ต ในโลกคู่ขนานนี้กิจกรรมของกลุ่ม TLT ดำเนินไปควบคู่กันไป เป็นส่วนเสริมซึ่งกันและกัน จนสามารถพูดได้ว่า หากไม่มีอินเทอร์เน็ต กลุ่ม TLT ก็คงไม่อาจจะเกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้ แต่หากมีเพียงการรวมกลุ่มกันในโลกอินเทอร์เน็ตแต่ไม่มีการจัดงานปาร์ตี้ที่ให้สมาชิกได้ออกมาฟังเพลงและเต้นรำร่วมกัน การมีอยู่ของกลุ่ม TLT ก็คงจะดูไม่มีความหมายอะไรเลย

ผู้ศึกษาจึงสำรวจกิจกรรมและองค์ประกอบของกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจว่า “คน” ได้แก่ ดีเจ ผู้ดูแลกลุ่ม ผู้จัดการ และสมาชิกของกลุ่มทั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มในโลกแห่งความเป็นจริง และสมาชิกกลุ่มที่แสดงตัวตนเฉพาะในโลกอินเทอร์เน็ตนั้นต่างละส่วนมีบทบาทของตัวเองอย่างไร มี

ปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร และ ทำให้กลุ่มมีการขับเคลื่อน หรือ มีความเคลื่อนไหวในด้านใดบ้าง ขณะเดียวกัน ผู้ศึกษาก็ได้สำรวจบทบาทของสื่อ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตในการเป็นทั้งเครื่องมือแสดง การมีอยู่ของกลุ่ม เป็นเครื่องมือสร้างและรักษาความสัมพันธ์ของสมาชิกของกลุ่ม และ เป็นเครื่องมือ ในการเพิ่มสมาชิกของกลุ่มให้มากขึ้น ทั้งสมาชิกของกลุ่มที่อยู่ในอินเทอร์เน็ต และ สมาชิกที่มาเข้าร่วมงานปาร์ตี้ในโลกของความเป็นจริง

4.1 บทบาทของดีเจ และ ผู้ดูแลกลุ่ม

กลุ่ม TLT มีผู้ดูแลกลุ่ม 6 คน โดยแบ่งงานกันทำตามความถนัด เช่น บางคน ควบคุมดูแลกลุ่ม TLT ใน Facebook ให้มีความเรียบร้อย ควบคุมให้ประเด็นสนทนาในกลุ่มเกี่ยวข้องกับเพลง Trance เท่านั้น บางคนติดต่อประสานงานศิลปินต่างประเทศให้เข้ามาแสดงในประเทศไทย บางคนออกแบบภาพกราฟิกเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกลุ่ม หรือ บางคนตัดต่อวิดีโอคลิปเพื่อ เผยแพร่ผลงานปาร์ตี้ เป็นต้น โดยในจำนวนนี้ 3 คน เป็นดีเจที่มีประสบการณ์เปิดเพลงในงานปาร์ตี้ ส่วนอีกหนึ่งคนกำลังอยู่ในช่วงฝึกหัดเป็นดีเจที่สามารถเปิดในงานปาร์ตี้ได้ แม้ทุกคนจะไม่ได้ประกอบ อาชีพหลักเป็นดีเจ หรือ คนทำเพลง แต่ก็มีความสามารถในการเปิดเพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะแนว Trance ได้ เมื่อมีผู้ว่าจ้างให้ดีเจของกลุ่มไปเปิดเพลงตามไนต์คลับ หรือ คอนเสิร์ต ต่างๆ หากเป็นการว่าจ้างในนามของกลุ่ม TLT ดีเจที่ไปทำงานจะหักรายได้ส่วนหนึ่งไว้เป็นทุน กองกลางเพื่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม ผู้ดูแลกลุ่มจึงมีสถานะคาบเกี่ยวทั้งการเป็นผู้ดูแลความ เป็นไปของกลุ่ม เป็นผู้หาสมาชิกใหม่ควบคู่ไปกับการรักษาฐานสมาชิกเดิมของกลุ่ม เป็นดีเจที่เปิดเพลง Trance เพื่อตอบสนองทั้งความต้องการของตัวเองและความต้องการของสมาชิกกลุ่ม และ การเป็นผู้ จัดงานปาร์ตี้

ภาพ 4.1 ผู้ดูแลกลุ่มลบโพสต์ที่ไม่เกี่ยวกับเพลง Trance และประกาศเตือนไม่ให้มีการโพสต์ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับเพลง Trance ภายในกลุ่ม

ภาพ 4.2 ผู้ดูแลกลุ่มโพสต์ขอบคุณผู้เข้าร่วมงาน Ocean of Dream

การเปิดเพลงเต็มร่าอิเล็กทรอนิกส์ในสถานบันเทิงในปัจจุบันสามารถทำได้หลากหลายวิธีทั้งการจัดเรียงเพลงมาล่วงหน้าในรูปแบบ (playlist) เมื่อถึงสถานที่จัดงานก็เพียงเปิดเพลงให้เล่นเรียงตามลำดับโดยดีเจทำหน้าที่ปรับแต่งเสียง หรือ เพิ่มเทคนิคพิเศษทางเสียงต่างๆ เข้าไป หรือ การเลือกเพลงจากโพลเดอร์ที่จัดเก็บเพลงไว้จำนวนมากมาเปิด ดีเจจะทำหน้าที่ต่อเพลงให้สามารถฟังได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ขัดอารมณ์ ดีเจจะต้องรู้จักเพลงที่ตัวเองเลือกมาทั้งหมดจึงจะรู้ว่าควรเปิดเพลงอะไรต่อไปจึงจะสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของคนฟัง หรือ การเปิดเพลงจากซีดี หรือ แผ่นเสียง ที่มีความยาก เพราะดีเจจะต้องจำให้ได้ว่าในแผ่นนั้นมีเพลงอะไรบ้าง การเปิดเพลงหนึ่งชั่วโมงอาจจะต้องใช้เพลงมากกว่าสิบเพลงขึ้นไป ซึ่งดีเจกลุ่ม TLT ให้ความสำคัญกับคุณภาพเสียงของเพลงที่นำมาเปิด นั่นคือต้องมีคุณภาพเสียงที่คมชัด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเสียงต่างๆ ออกมาได้ชัดเจน ดีเจของกลุ่มจึงซื้อเพลงในรูปแบบไฟล์ .WAV ซึ่งเป็นไฟล์เสียงที่ไม่ผ่านการบีบอัดเพื่อให้มีขนาดเล็กเช่นไฟล์ .MP3 ซึ่งให้คุณภาพเสียงต่ำกว่า แต่มีขนาดไฟล์เล็กกว่า และมีราคาถูกกว่าเมื่อซื้อเพลงอย่างถูกต้องตามลิขสิทธิ์

ดีเจของกลุ่มแต่ละคนมีแนวทางในการเปิดเพลงต่างกันไปตามแนวย่อยของ Trance ที่มีหลากหลาย แต่สำหรับ เจ และ ไวท์ ที่ชอบแนวเพลง Uplifting Trance หรือ Euphoric Trance และมีสถานะเป็นผู้ดูแลกลุ่มด้วยนั้น ทำให้บาร์ดีหลายครั้งของ TLT จะเน้นการเปิดเพลงสองแนวข้างต้นมากเป็นพิเศษ รสนิยมทางดนตรีของผู้ดูแลกลุ่มจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยในการจัดบาร์ดีของกลุ่มว่า จะเน้นเพลงแนวย่อยใดเป็นหลัก สำหรับงานบาร์ดีใหญ่ๆ เช่น ในงานบาร์ดีครบรอบ 5 ปีของกลุ่ม ที่จัดในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2559 มีการแบ่งออกเป็น 3 เวทีแสดงย่อย เวทีหลักมีดีเจของกลุ่ม TLT เล่นเพลงในแนว Uplifting และ Euphoric Trance โดยมี Temple One ดีเจจากประเทศอังกฤษที่เปิดเพลงแนวข้างต้นเล่นเป็นศิลปินหลักคนสุดท้าย เวทีใกล้เคียงกันเปิดเพลงแนว Psy Trance มีดีเจ Sabai Sabai ดีเจชาวไทยที่มีชื่อเสียงระดับโลกเป็นศิลปินหลักของเวทีนี้ ส่วนเวทีด้านนอกที่เป็นพื้นที่นั่งพัก หรือ สูดบุหรี เป็นเวทีแสดงของดีเจจากค่ายเพลง Pure Decibel ที่เป็นพันธมิตรกับกลุ่ม TLT เน้นเพลง Progressive Trance สลับกับเพลง Classic Trance ที่เป็นที่ยุติมา ในงานนี้จึงเป็นการนำเสนอเพลง Trance หลากหลายแนว โดยดึงเอาเครือข่ายผู้นิยมแนวย่อยของเพลง Trance แนวอื่นๆ มาร่วมงานด้วย โดยไวท์กล่าวกับผู้ศึกษาถึงการดึงดีเจที่ถนัดในแนวต่างๆ มาเปิดในงานเดียวกันแต่แยกเวทีว่า “แนวคิดของการจัดงานคือ The World of Trance ก็อยากให้ได้ฟัง Trance

กันหลายๆ แนว อย่างแนว Psy Trance เนี่ยผมชอบฟัง ต้นมันดี แต่ผมเปิดไม่ได้ ไม่นัด” (ไวท์, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2559)

การจ้างดีเจจากต่างประเทศเพื่อมาร่วมงานปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT ผู้ดูแลกลุ่มจะพูดคุยกันว่าควรจ้างดีเจคนใดมาเปิดเพลง โดยปัจจัยในการพิจารณาว่าจะจ้างใครมาเปิดเพลง ได้แก่ ในช่วงเวลานั้นดีเจที่ทางกลุ่มต้องการเป็นใคร โดยผู้ดูแลกลุ่ม TLT จะเสนอดีเจที่เปิดเพลงได้น่าสนใจ และผู้เสนอมีความชื่นชอบเป็นส่วนตัว เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันว่าควรจ้างมาเปิดเพลงหรือไม่ ชื่อเสียงของศิลปินก็เป็นอีกปัจจัยที่มีผลกับการเลือกจ้าง โดยเฉพาะกับผู้ฟังเพลงที่โดยทั่วไปแล้วก็ต้องการดูการแสดงของศิลปินที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ที่อาจจะเคยมีชื่อเสียงในอดีต หรือ ยังคงมีชื่อเสียงมาอย่างต่อเนื่อง หรือ เพิ่งมีชื่อเสียงได้ไม่นาน ศิลปินที่มีชื่อเสียงโด่งดังราคาค่าจ้างย่อมแพงขึ้นไปด้วย และปัจจัยสำคัญอีกประการคือช่วงเวลาและวันที่จัดงานที่หากตรงกับปฏิทินการเดินทางทัวร์คอนเสิร์ตในเอเชียของศิลปินคนนั้นๆ ก็จะทำให้สามารถจ้างงานได้ง่ายขึ้น การจัดงานที่มีดีเจจากต่างประเทศมาร่วมนั้นจึงต้องมีการวางแผนล่วงหน้า ต้องมีการคิดคำนวณต้นทุนอย่างรอบคอบ และการจัดงานจะมีความยุ่งยากในการบริหารจัดการมากกว่างานที่ดีเจของ TLT เปิดเพลงเองเพราะต้องมีการบริหารต้นทุนทั้งค่าตัวดีเจ ค่าสถานที่ ค่าใช้จ่ายต่างๆ การบริหารด้านความเป็นอยู่ของดีเจ หรือ Artist Rider ซึ่งรวมไปถึงการดูแลเรื่องอาหาร ที่พัก อุปกรณ์ใช้เล่น การเดินทางมาประเทศไทย การเดินทางภายในประเทศ ไปจนถึงรายละเอียดของการแสดง เช่น การตกแต่งสถานที่ให้สอดคล้องกับแนวคิด (theme) ของงาน ที่ต้องสอดคล้องกับแนวเพลงที่ดีเจคนนั้นเปิด หรือ การทำภาพ Visual Graphic ประกอบการแสดงให้สอดคล้องกับภาพลักษณ์ของดีเจ การบริหารเวลาและคนดูแลศิลปิน ไปจนถึงแนวทางในการเปิดเพลงของที่ดีเจที่เปิดก่อนหน้าดีเจต่างชาติ หรือ Warmup Set ที่จะต้องสอดคล้องกับแนวเพลงที่ดีเจหลักจะเปิด เป็นการเตรียมอารมณ์ความรู้สึกของผู้เข้าร่วมปาร์ตี้ให้พร้อมก่อนที่จะดูการแสดงของดีเจหลัก เป็นต้น

หากการจัดงานปาร์ตี้ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเกินกว่าศักยภาพของกลุ่มเองจะทำให้เกิดขึ้นจริงได้ ผู้ดูแลกลุ่มก็ต้องหาผู้สนับสนุนด้านการเงินเพื่อให้มีเงินเพียงพอในการจัดงาน โดยผู้สนับสนุนงานมักจะเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือ เครื่องดื่มชูกำลัง ผู้สนับสนุนงานจะมีตราสัญลักษณ์สินค้าปรากฏในทุกสื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับปาร์ตี้ต่างๆ หรือ ไปปรากฏตัวในงานตั้งแต่เริ่มต้น เช่น Singha Light Present EMMA HEWITT and DJ RAM Live in Bangkok

เครื่องตี๋มที่จะได้จากการนำบัตรเข้างานไปแลกที่บาร์ก็จะเป็นเครื่องตี๋มแบรนด์ของผู้สนับสนุนงาน แต่ถึงแม้ว่าจะผู้สนับสนุน ปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT ก็ไม่ได้ประสบความสำเร็จทางด้านรายได้ทุกครั้ง โดยไวท์กล่าวถึงบทบาทของผู้สนับสนุนในการจัดงานปาร์ตี้ว่า

การจัดปาร์ตี้แล้วคนจัดเข้าเนื้อ(ขาดทุน)มีอยู่เป็นธรรมดาอะ ไม่ใช่เฉพาะคนที่จัดงาน Trance หรือคนงานใหญ่ๆ ที่เราเห็นๆ กันอยู่ก็มีเข้าเนื้อกันหมดครับ ทั้งๆ ที่เห็นว่าคนเยอะ ในวงการมีไม่กี่งานครับที่ประสบความสำเร็จเรื่องเงิน คือได้กำไรกลมกลายยาก แต่ก็ไม่ใช่ว่าเป็นไปไม่ได้ งานของ TLT บางทีก็มีคน support (สนับสนุน) ครับ บางทีพวกผมก็ support กันเอง ก็แล้วแต่งาน สปอนเซอร์(ผู้สนับสนุน)เค้ามักเลือก support งานที่ตลาดๆ ไว้อ่อนคือมีคนไปเยอะๆ ซึ่งตอนนั้นมันก็ต้องเป็นงาน EDM ทั่วๆ ไป เพราะสปอนเซอร์ต้องการให้คนเห็นแบรนด์ของเค้าเยอะๆ ไว้อ่อน แลกกับเงินที่เค้าลงทุน ก็คือการลงทุนเพื่อโฆษณาของเค้านั่นเอง เป็นปกติของธุรกิจ เวลาเมื่อเรื่องเงินๆ ทองๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

แม้ว่าเรื่องของรายได้จะเป็นสิ่งสำคัญที่ชี้วัดความสำเร็จในการจัดงาน แต่ในมุมมองของดีเจผู้ดูแลกลุ่ม TLT ความสำเร็จในการจัดปาร์ตี้อาจจะไม่ใช่ตัวเงินเพียงอย่างเดียว แต่หากผู้เข้าร่วมงานชื่นชอบ และสามารถขยายฐานกลุ่มคนฟังเพลง Trance ให้กว้างขวางขึ้นได้ การจัดปาร์ตี้ในครั้งนั้นก็ถือว่าประสบความสำเร็จในอีกมิติหนึ่งเช่นกัน

แต่ผลงาน success (ประสบความสำเร็จ) คนละแบบ บางคนเห็นว่าเงินค่าตัวได้กำไรคือ success แล้ว บางคนบอกคนเยอะๆ ก็คือ success อีกแบบ บางงานคนไม่ได้เยอะแต่ทุกคนชอบ ทุกคนสนุก อยากให้จัดอีกก็ถือเป็น success อีกแบบหนึ่ง บางงานทำให้คนติดตามสนใจกลุ่มเรามากขึ้น ผมก็ถือว่าเป็น success (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

เมื่อมีการยืนยันการจ้างศิลปินแล้ว ดีเจผู้ดูแลกลุ่มก็ต้องมีการติดต่อสถานที่จัดงาน สถานที่จัดงานที่เหมาะสมที่ส่วนใหญ่จะเป็นไนต์คลับ หรือ สถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ตทั้งในร่ม และกลางแจ้ง ซึ่งต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับจำนวนคนที่คาดว่าจะมาร่วมงาน หรือ เหมาะสมกับแนวคิดในการจัดงาน เช่น การจัดงาน Ocean of Dream ที่เป็นงานปาร์ตี้บนชายหาด ทางกลุ่มเลียดจัดที่

บังกะโลริมทะเลปราณบุรี ค่อนข้างห่างไกลจากที่ชุมชน และเหมาะทุกห้องในบังกะโลสำหรับผู้มาร่วมงานนี้เท่านั้น เพราะต้องเปิดเพลงตลอดทั้งคืน เป็นต้น

หลังจากยืนยันตัวศิลปิน สถานที่จัดงาน และวันที่จัดงาน ทางกลุ่มก็จะผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งรูปภาพ คลิปวีดีโอ เพื่อเชิญชวนให้ผู้ที่สนใจเข้าร่วมงาน โดยโพสต์ในรูปแบบสาธารณะ (public) เพื่อให้สามารถแบ่งปัน (share) ต่อไปได้ ทั้งบนเฟซบุ๊กของ TLT เอง และ เฟซบุ๊กส่วนตัวของดีเจผู้ดูแลกลุ่ม ตลอดจนเฟซบุ๊กของกลุ่มเครือข่ายผู้ฟังดนตรี EDM ที่เป็นพันธมิตรกับกลุ่ม TLT โดยในหมู่ดีเจชาวไทยก็มีการรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำเพลง แลกเปลี่ยนเพลงกันฟัง หรือ สนทนากันในเรื่องอุปกรณ์และโปรแกรมทำเพลงใหม่ๆ ทำให้เกิดเป็นเครือข่ายดีเจที่รู้จักสนิทสนมกัน และอาจพัฒนาเป็นทีมดีเจ หรือ ผู้จัดงานคอนเสิร์ตที่เปิดเพลงหารายได้ร่วมกัน ดีเจของกลุ่ม TLT เองก็มีการประสานความร่วมมือกับดีเจกลุ่มอื่น เนื่องจากดีเจของกลุ่ม TLT เองก็ไม่ได้เชี่ยวชาญในการเปิดเพลงทุกแนว และมีดีเจไม่เพียงพอที่จะเปิดในงานใหญ่ๆ ที่มีหลายเวทีได้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับดีเจในกลุ่มอื่นๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การจัดงานปาร์ตี้ง่ายขึ้น และช่วยเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของกลุ่มให้เห็นว่าผู้ดูแลกลุ่มไม่ได้หยิ่ง ไม่ได้ดูถูกเพลงแนวอื่นอย่างที่สมาชิกของกลุ่มบางคนอาจจะเคยไปแสดงความเห็นในโลกออนไลน์จนทำให้เกิดเป็นประเด็นถกเถียงขึ้นในกลุ่มผู้นิยมดนตรี EDM

นอกจากการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกกลุ่ม TLT ทราบแล้ว ดีเจกลุ่ม TLT ก็ได้อาศัยกลุ่มผู้นิยมดนตรี EDM กลุ่มอื่นในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของทางกลุ่มเองเพื่อดึงดูดให้บุคคลทั่วไปที่สนใจงานปาร์ตี้ของกลุ่มให้มาเข้าร่วม และเป็นการเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยการสร้างความสนิทสนมกับผู้ดูแลกลุ่มอื่น และฝากให้ช่วยโพสต์สนับสนุนกิจกรรม ซึ่งตราสัญลักษณ์ของกลุ่มที่เป็นพันธมิตรกับ TLT และมีส่วนช่วยสนับสนุนงานก็จะไปปรากฏในสื่อประชาสัมพันธ์ขึ้นนั้นๆ ด้วย ขณะเดียวกัน เมื่อมีศิลปินแนว Trance มาเปิดแสดงในประเทศไทยโดยมีบริษัท หรือ ทีมงานอื่นที่ไม่ใช่กลุ่ม TLT เป็นผู้จัดงาน หากกลุ่ม TLT ถูกร้องขอให้ช่วยสนับสนุนงาน โดยไม่ได้เป็นผู้ร่วมจัดงาน หรือไม่มีดีเจของทางกลุ่มไปร่วมเปิดเพลง ทางกลุ่มก็จะโพสต์ภาพ หรือ คลิปวีดีโอโฆษณางานเพื่อช่วยสนับสนุนการจัดงานเช่นกัน วิทย์ หนึ่งในผู้ดูแลกลุ่ม EDM Thailand ซึ่งเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้นิยมดนตรี EDM ในประเทศกล่าวถึงการทำงานร่วมกับกลุ่ม TLT ว่า “TLT ก็เป็นกลุ่มคนที่รักและหลงใหลในเพลง Trance ที่มารวมกันและทำกิจกรรมร่วมกัน ทาง

กลุ่ม EDM Thailand กับ TLT มีการทำงานร่วมกันประมาณปี 2555 โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบการช่วยประชาสัมพันธ์งานอีเวนต์ หรือ คอนเสิร์ตที่ทางกลุ่ม TLT เป็นผู้จัด” (วิทย์, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2559)

ภาพ 4.3 สื่อประชาสัมพันธ์ปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT ที่มีดีเจ Adam Ellis เป็นศิลปินหลัก

(ที่มา:

<https://www.facebook.com/officialTLT/photos/a.109533465800959.24085.108575209230118/1003901439697486/?type=3&theater>)

ภาพ 4.4 การประชาสัมพันธ์งานปาร์ตี้ฉลอง 5 ปี ของการก่อตั้งกลุ่ม TLT ในเฟซบุ๊ก EDM Thailand (ที่มา:

<https://www.facebook.com/EDMThailand/photos/a.440334639412894.1073741828.435109249935433/966608846785468/?type=3&theater>)

ในแวดวงของคนที่ชื่นชอบการสังสรรค์ปาร์ตี้ในยามค่ำคืน ในประเทศไทยก็มีเว็บไซต์ที่เป็นแหล่งรวมข้อมูลข่าวสารการจัดปาร์ตี้ แนะนำไนต์คลับ นำเสนอบทสัมภาษณ์ศิลปินดีเจที่มาจัดแสดงในประเทศไทย และ เป็นแหล่งรวมภาพถ่ายตลอดจนวิดีโอจากการจัดปาร์ตี้ต่างๆ โดยเว็บไซต์ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ www.siam2nite.com และ www.hipkingdom.com ทางกลุ่ม TLT ก็ประสานความร่วมมือกับเว็บไซต์เหล่านี้โดยการประชาสัมพันธ์ข่าวการจัดงานปาร์ตี้ผ่านเว็บไซต์ดังกล่าว และให้ช่างภาพของเว็บไซต์เข้ามาถ่ายภาพในงานและนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ เพื่อให้คนที่เข้าร่วมงานได้เห็นภาพตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของงาน และให้คนอื่นๆ ได้เห็นว่าบรรยากาศของการเป็นอย่างไร โดยภาพที่ถูกรวบรวมผ่านเว็บไซต์เหล่านี้มักถ่ายด้วยอุปกรณ์ถ่ายภาพที่มีคุณภาพ ถ่ายโดยช่างภาพที่มีประสบการณ์ถ่ายงานกลางคืนที่มีแสงน้อย เลือกรับภาพในจังหวะที่ดี ทำให้ได้ภาพที่มีสีสันสวยงามดึงดูดใจ และเป็นการกระตุ้นให้คนที่ได้มาเห็นภาพถ่ายสนใจในการจัดปาร์ตี้ของทางกลุ่มที่ถูกรวบรวมว่ามีบรรยากาศสนุกสนาน มีแสงสีเสียงตระการตา และคนที่มาร่วมงานก็สนุกสนานเช่นกัน

ภาพ 4.5 งานปาร์ตี้ EMMA HEWITT & RAM Live In Bangkok โดยช่างภาพของ
www.siam2nite.com

(ที่มา <https://www.siam2nite.com/th/pictures/tlt-pres-emma-hewitt-and-ram-at-live-bangkok-15747#&gid=1&pid=658290>)

ก่อนจัดงานปาร์ตี้ นอกจากการประสานงานกับดีเจที่จะมาแสดงในงาน การประชาสัมพันธ์การจัดงาน การหาผู้สนับสนุนทางการเงิน และการกำหนดวันจัดงานแล้ว ทีมผู้จัดงานยังต้องหาตรวจเช็คระบบเสียง ไฟ เทคนิคพิเศษต่างๆ และความเรียบร้อยของสถานที่จัดงานล่วงหน้า ก่อนเริ่มงาน ในวันจัดงานปาร์ตี้ ดีเจที่เป็นผู้ดูแลกลุ่มนอกจากจะต้องเปิดเพลงบนเวทีแล้ว ช่วงก่อนการแสดง หรือ หลังการแสดงของตัวเอง แต่ละคนก็มีหน้าที่ที่ตัวเองต้องทำ เช่น การดูแลหน้างานว่ามีปัญหาเฉพาะหน้าอะไรหรือไม่ การขับรถไปรับและส่งศิลปินต่างประเทศ การเดินสำรวจความเรียบร้อยทั่วไปรอบงาน หรือ แม้แต่การเดินทักทายคนที่มาร่วมงานและชักชวนพูดคุยเพื่อให้ผู้มาร่วมงานผ่อนคลายและเชิญชวนให้ทำตามสบาย กลุ่มดีเจผู้ดูแลกลุ่มที่มีหน้าที่เป็นผู้จัดงานด้วยจึงเป็นคนที่ต้องมาก่อน-กลับทีหลัง เมื่อมีการจัดงานปาร์ตี้

แม้ว่าในงานปาร์ตี้ของกลุ่มจะมีผู้เข้าร่วมงานที่มีลักษณะคล้ายผ่านการใช้ยาเสพติดก่อนมาร่วมงาน ดังที่กล่าวในบทก่อนหน้านี้ว่าคนที่ร่วมงานปาร์ตี้ส่วนมากก็ไม่ได้มีความรู้สึกว่าคนที่ใช้ยาเสพติดมาในงานเป็นคนน่ากลัว ทำตัวแปลกประหลาด หรือ การใช้ยาเสพติดเป็นเรื่องต้องห้ามเหมือนอย่างที่คุณในสังคมทั่วไปมีทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด แต่ในบทบาทของผู้ดูแลกลุ่ม ไลน์ ก็มีมาตรการในการดูแลเรื่องการใช้ยาเสพติดไม่ให้เกินเลยเกินไปจนทำให้งานมีปัญหา แม้รู้ว่าคำเตือน หรือ ข้อบังคับต่างๆ อาจจะไม่ค่อยมีผลในทางปฏิบัติมากนัก และหากเกิดปัญหา เช่น ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม ทางกลุ่มก็ไม่สามารถช่วยเหลืออะไรได้

ตั้งแต่งานแรก เราประกาศตัวไปเลยว่าผู้จัดห้ามสิ่งผิดกฎหมายทั้งอาวุธ ยาเสพติด และ เด็กอายุไม่ถึง 20 ปี แล้วก็มีการคอยตรวจสอบส่องอยู่ ถ้าเจอจริงๆ ก็ใส่ blacklist เอาซะ งานหน้าไม่ต้องเข้า ส่วนใครเล่น(ยา)มาจากบ้านผมก็ทำอะไรไม่ได้ เราไปห้ามอะไรไม่ได้ แต่ถ้าเค้าเจอปัญหาอะไรพวกผมก็ไม่เอาเหมือนกัน (ไวท์, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2559)

ภาพ 4.6 กฎระเบียบของงาน BEACH PARTY The Ocean of Dream

(ที่มา

[https://www.facebook.com/photo.php?fbid=990260607720683&set=pb.100002102594835.-2207520000.1465384968.&type=3&theater\)](https://www.facebook.com/photo.php?fbid=990260607720683&set=pb.100002102594835.-2207520000.1465384968.&type=3&theater)

นอกจากการสังสรรค์ปาร์ตี้แล้ว ในปี 2557 ทางกลุ่มได้จัดทำสายรัดข้อมือ (Wristband) เพื่อจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ เพื่อนำรายได้โดยไม่หักค่าใช้จ่ายไปมอบให้กับบ้านเด็กพิการทางการได้ยิน และ สมาคมคนหูหนวก โดยได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากสมาชิกกลุ่มที่สนใจ จากการประกาศขายในช่วงเช้าพอดังช่วงบ่ายสายรัดข้อมือที่ผลิตในหลักชิ้นก็หมดลง แม้แต่ ไวท์ ที่เป็นผู้ดูแลกลุ่มก็ยังซื้อไม่ทัน จากการระดมทุนดังกล่าวสามารถรวบรวมเงินบริจาคได้ประมาณ 20,000 บาท และมีดีเจผู้ดูแลกลุ่มและสมาชิกบางส่วนเป็นตัวแทนของกลุ่ม TLT ไปมอบเงินบริจาค และยังได้ร่วมกันมอบสิ่งของ

เลี้ยงอาหาร และจัดกิจกรรมให้ความบันเทิงกับเด็กพิการด้วย ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสังคมครั้งเดียวที่ทางกลุ่ม TLT เคยจัด โดยมีผู้ดูแลกลุ่มเป็นคนริเริ่มกิจกรรมดังกล่าว และเป็นกิจกรรมเพื่อสังคมกิจกรรมเดียวที่ผู้ศึกษาพบว่ากลุ่มผู้นิยมดนตรี EDM ในประเทศไทยเคยจัด นอกเหนือไปจากการจัดกิจกรรมเพื่อความบันเทิง ดีเจผู้ดูแลกลุ่ม TLT จึงเป็นทั้งผู้ดูแลกลุ่มทั้งในโลกอินเทอร์เน็ตและโลกแห่งความจริงในงานปาร์ตี้ ผู้คัดเลือกตัวสารที่จะนำเสนอให้กับสมาชิก ผู้จัดงานปาร์ตี้เพื่อความบันเทิง และผู้นำพลังจากการรวมตัวกันหลวมๆ ของสมาชิกกลุ่ม ให้เกิดเป็นพลังในเชิงสร้างสรรค์เพื่อสังคม เพื่อการทำอะไรที่มากกว่าการสังสรรค์ปาร์ตี้เพียงอย่างเดียว

ภาพ 4.7 สายรัดข้อมือที่ทางกลุ่ม TLT ผลิตเพื่อจำหน่ายหาเงินไปทำบุญ

(ที่มา

<https://www.facebook.com/officialTLT/photos/a.109533465800959.24085.108575209230118/911025498985081/?type=3&theater>

ภาพ 4.8 การมอบเงิน และ สิ่งของบริจาค เพื่อเด็กพิการทางการได้ยิน
และ สมาคมคนหูหนวก

(ที่มา

[https://www.facebook.com/photo.php?fbid=693006414112772&set=pb.100002102594835.-2207520000.1465385576.&type=3&theater\)](https://www.facebook.com/photo.php?fbid=693006414112772&set=pb.100002102594835.-2207520000.1465385576.&type=3&theater)

4.2 บทบาทของสมาชิกของกลุ่ม และ ผู้เข้าร่วมงานปาร์ตี้

สมาชิกของกลุ่ม คือผู้ที่ทำให้การรวมตัวกันของผู้นิยมเพลง Trance ในประเทศไทยเกิดเป็นรูปธรรมทั้งในอินเทอร์เน็ต และ ในโลกแห่งความเป็นจริง หากมีเพียงผู้ก่อตั้ง แต่ไม่มีคนที่เห็นด้วยกับแนวความคิดในการก่อตั้ง ไม่มีผู้ชื่นชอบในสิ่งเดียวกับผู้ริเริ่มก่อตั้ง ความเป็นกลุ่มก้อนก็คงไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งสมาชิกของกลุ่ม TLT เป็นผู้ปฏิบัติการทั้งในโลกอินเทอร์เน็ต และ ในโลกแห่งความเป็นจริงของงานปาร์ตี้

ในอินเทอร์เน็ต สมาชิกของกลุ่มมีคุณค่าทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของตัวเลขสมาชิกในเฟซบุ๊กทำให้ตัวกลุ่มมีความน่าสนใจมากขึ้น มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ตามปริมาณสมาชิกที่เพิ่มมากขึ้น แม้สมาชิกในอินเทอร์เน็ตจะไม่ได้มาร่วมงานปาร์ตี้จริงๆ ได้ทั้งหมด แต่ก็มีความมั่นใจว่าจำนวนสมาชิกกลุ่มในอินเทอร์เน็ตที่มากขึ้น จะส่งผลให้สมาชิกที่ร่วมงานปาร์ตี้จริงๆ เพิ่มขึ้นเช่นกัน เพราะสามารถเข้าถึงข่าวกิจกรรมต่างๆ ได้ก่อนคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก และยังสมาชิกของกลุ่มมีจำนวนมากก็ยิ่งทำให้เกิดการสนทนาแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเพลง Trance ที่หลากหลายและ ลุ่มลึกมากขึ้น เจให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์ถึงบรรยากาศในปีแรกๆ ของการจัดปาร์ตี้ของกลุ่มว่า

ในปีแรกๆ ปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT แทบจะไม่มีคนเลย โชคดีที่ Club Culture และ Café Democ ให้โอกาสผมได้เปิดเพลง Trance และเปิดเฉพาะแนว Trance อย่างเดียว ขณะที่ในคลับอื่นปฏิเสธ ในปีแรกๆ ผมแทบคิดว่ามันเป็นไปได้เลยที่เราจะจัดงานได้อย่างที่คาดหวัง เพราะผมไม่มีประสบการณ์ในการจัดปาร์ตี้ ไม่มีเป้าหมายทางการตลาด ไม่มีผู้สนับสนุน หรือ ไม่มีเครือข่าย แต่เวลาทำให้มันดีขึ้นๆ และชุมชนคนรักเพลง Trance ของเราก็กำลังขยายตัวออกไปเรื่อยๆ (เจ, อ้างถึงใน Five years in a Trance, The Nation, 2016, June 3)

สมาชิกของกลุ่ม รวมไปถึงผู้ดูแลกลุ่มจะโพสต์เพลง Trance ที่ตัวเองชอบ หรือ เพลงที่ตัวเองทำ เพื่อให้คนอื่นได้ฟัง ทั้งฟังเพื่อความบันเทิง เพื่อแนะนำเพลงใหม่ๆ หรือเพื่อขอความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงที่ตัวเองทำ เมื่อผู้ดูแลกลุ่มประกาศข่าวสารจัดการงานปาร์ตี้ สมาชิกก็จะมาแสดงความเห็น แสดงความตื่นเต้น หรือ tag คนอื่นให้รู้ว่าจะมีงานปาร์ตี้ของศิลปินแนว Trance และหลังงานปาร์ตี้ สมาชิกบางคนก็จะมาโพสต์แสดงความขอบคุณกลุ่มที่จัดงานปาร์ตี้ให้ได้ออกไปสนุกสนานกับคนที่ชอบดนตรีแนวเดียวกัน โพสต์ชมเชยการจัดงาน ตลอดจนโพสต์คลิป หรือ โพสต์ภาพที่ถ่ายจากงานที่ผ่านมา เมื่อผู้ดูแลกลุ่มถามว่าต้องการให้ทางกลุ่ม TLT จัดปาร์ตี้แนวใด หรือ สถานที่ไหน หรือ อยากดูศิลปินคนใด สมาชิกก็จะเข้าไปแสดงความเห็น แม้ว่าทางกลุ่มจะไม่สามารถจัดงานปาร์ตี้เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้ทุกครั้งด้วยเงื่อนไขต่างๆ โดยเฉพาะงบประมาณในการจ้างศิลปินระดับโลก แต่สมาชิกก็แสดงความเห็นเพื่อให้รู้ว่าศิลปินในฝัน หรือ งานปาร์ตี้ในฝันที่อยากจะเข้าร่วมเป็นอย่างไร

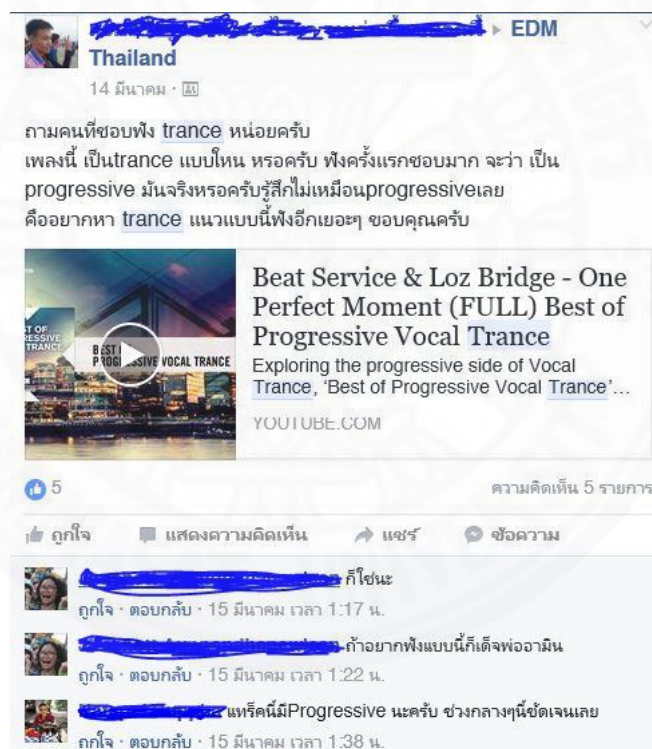

ภาพ 4.9 สมาชิกกลุ่มคนหนึ่งโพสต์คลิปวิดีโอเพลงที่ตัวเองชื่นชอบจากงานปาร์ตี้ TLT 5th Anniversary

สมาชิกของกลุ่ม TLT จำนวนมากยังเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้นิยมดนตรี EDM แนวอื่นๆ เช่น ในกลุ่ม EDM Thailand ที่เป็นกลุ่มเฟซบุ๊กของผู้นิยมดนตรีแนว EDM ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีการโพสต์เกี่ยวกับเพลง EDM ทุกแนวนี้ก็มีสมาชิกของกลุ่ม TLT อยู่จำนวนไม่น้อย ซึ่งสมาชิก TLT ก็จะไปโพสต์เพลง Trance ที่น่าสนใจในกลุ่มนี้อยู่เป็นระยะๆ เมื่อมีปาร์ตี้ของกลุ่มที่ตัวเองสนใจและอยากให้คนในกลุ่มนี้เข้าร่วมด้วยก็จะนำข่าวการจัดปาร์ตี้ที่นั่นมาโพสต์เชิญชวน หรือ เมื่อมีการโพสต์คำถามเกี่ยวกับเพลง Trance หรือโพสต์ที่ให้แนะนำศิลปิน หรือ เพลง Trance สมาชิกของกลุ่ม TLT ก็จะเข้าไปโพสต์ตอบ และหากผู้โพสต์คำถามแสดงความสนใจด้านเพลง Trance บ่อยครั้งที่สมาชิกกลุ่ม TLT หรือแม้แต่คนที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มแต่รู้จักกลุ่มนี้ก็จะแนะนำให้ไปร่วมกลุ่ม TLT

ภาพ 4.10 สมาชิกกลุ่ม TLT โปสต์เชิญชวนสมาชิกกลุ่ม EDM Thailand ให้ไปร่วมงานปาร์ตี้

ภาพ 4.11 สมาชิกกลุ่ม TLT ให้คำแนะนำกับสมาชิกกลุ่ม EDM Thailand ที่สนใจเพลง Trance

ในงานปาร์ตี้ที่จัดขึ้นจริง ผู้ร่วมงานทั้งที่เป็นสมาชิก TLT และ ไม่ใช่สมาชิก คือองค์ประกอบที่สำคัญของงาน เนื่องจากผู้ร่วมงานเป็นผู้แสดงตัวจริงของงาน ในขณะที่ดีเจทำหน้าที่ถ่ายทอดพลังของตนหรือออกไปให้ผู้ร่วมงานได้ปลดปล่อยอารมณ์ ความรู้สึก พลังงาน ออกมาทางการเต้นรำ และ การแสดงออกทางกายในรูปแบบต่างๆ แม้ว่าในมุมมองของผู้ดูแลกลุ่มบางคนจะมองว่า

จำนวนคนที่มาร่วมงานไม่ใช่ปัจจัยวัดความสำเร็จของงาน แต่ในความรู้สึกของคนที่มาร่วมงาน โดยเฉพาะคนที่เพิ่งมางานปาร์ตี้ใหม่ๆ งานที่มีคนเข้าร่วมมากๆ แต่ไม่มากเกินไปจนอึดอัดไม่มีที่ยืน ย่อมทำให้รู้สึกถึงบรรยากาศที่คึกคักมากกว่างานที่มีคนน้อยๆ อย่างไรก็ตาม ปริมาณคนเข้าร่วมที่มากเกินไปไม่ได้หมายความว่างานนั้นจะสนุกหากผู้เข้าร่วมงานไม่ได้สนใจตัวเพลง ไม่ได้สนใจการเต้นรำ หรือ ไม่มีบรรยากาศในการเข้าร่วมปาร์ตี้ เช่น สูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ ทำลามกอลวนลามภายในงาน หรือ แสดงอาการไม่พอใจหากมีการกระแทกถูกเนื้อตัวกันโดยไม่ได้ตั้งใจ

ในงานปาร์ตี้ ผู้ร่วมงานแต่ละคนล้วนมีสถานะเท่าเทียมกัน กล่าวคือ คนที่มาก่อนย่อมได้จับจองตำแหน่งที่ตัวเองจะอยู่ระหว่างปาร์ตี้ก่อน บางคนชอบอยู่ด้านหน้าแทนดีเจ บางคนชอบอยู่หน้าตู้ลำโพง บางคนชอบอยู่กลางฟลอร์เต้นรำ หรือ บางคนก็ชอบอยู่ด้านหลังที่คนไม่แออัดมาก เมื่อการแสดงเริ่มต้น ทุกคนในฟลอร์เต้นรำล้วนมีสถานะเดียวกันคือ “นักเต้น” ไม่ว่าจะเป็นคนที่โชว์ลีลาได้น่าประทับใจ หรือ อาจเพียงแค่พยักหน้าไปตามจังหวะเพลง สมาชิกกลุ่ม TLT ที่รู้จักกันอยู่ก่อน อาจจะมาปาร์ตี้พร้อมกัน มีการพูดคุยกันเป็นกลุ่มย่อย มีบางครั้งบางคราวที่สมาชิกที่ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันในโลกความเป็นจริงมาก่อนก็มีโอกาสคุยกันเล็กๆ น้อยๆ บริเวณที่พักสูบบุหรี่ด้านนอกไนต์คลับ ขณะเดียวกัน ก็มีสมาชิกบางคนเป็นที่รู้จักเพราะว่ามาร่วมงานบ่อย คนที่มาร่วมจึงคุ้นหน้าค่าตาแต่ก็ไม่ได้มีคนไปพูดคุยด้วยนอกจากทักทายก่อนเข้างาน ผู้ศึกษาค้นคว้าชาวต่างชาติคนหนึ่งที่มีเจอบางงานปาร์ตี้บ่อยๆ โดยมักจะสวมเสื้อเชิ้ตสีขาวไม่เอาชายเสื้อเข้าในกางเกง สวมกางเกงสีขาวเช่นกัน และมาเต้นรำเพียงคนเดียวตลอดคืน ผู้ศึกษาถามบุมว่าชายชาวต่างชาติคนนี้เป็นใคร บุมก็บอกว่า “เป็นครูสอนภาษาอยู่โรงเรียนนานาชาติ แยกไปทำงานแหละ ” แต่ก็ได้พาผู้ศึกษาเข้าไปพูดคุยด้วยแต่อย่างใด เมื่ออยู่ในงานปาร์ตี้ผู้เข้าร่วมงานต่างก็เต้นรำกันไปในลีลาของแต่ละคน โดยแทบไม่มีใครพูดคุยกันเลยหากไม่ใช่เพื่อนที่มาด้วยกัน พอเสร็จสิ้นงานก็แยกย้ายกันกลับบ้าน จึงน่าจะพูดได้ว่าพลังของสมาชิกกลุ่ม TLT ที่แสดงออกในโลกของความเป็นจริงนั้นเกิดขึ้นในฟลอร์เต้นรำเป็นสำคัญ และมีเพียงกิจกรรมมอบสิ่งของบริจาคเพื่อเด็กพิการในปี 2557 เท่านั้น ที่พลังของสมาชิก TLT ได้แสดงออกนอกฟลอร์เต้นรำอย่างเป็นรูปธรรม

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างดีเจ/ผู้ดูแลกลุ่ม กับ สมาชิก/ผู้เข้าร่วมปาร์ตี้

การแสดงออกของสมาชิกกลุ่มทั้งการร่วมแสดงความคิดเห็นในอินเทอร์เน็ต และการมาร่วมงานปาร์ตี้ เป็นสิ่งที่ทำให้กลุ่มมีความเคลื่อนไหวในรูปแบบการสื่อสารสองทาง (Two-way communication) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการตั้งกลุ่มที่ต้องการให้กลุ่มเป็นแหล่งรวมตัวของคนที่ชอบเพลง Trance เพื่อสนับสนุนวงการเพลง Trance ในประเทศไทย หากดีเจ หรือ ผู้ดูแลกลุ่มเป็นผู้ส่งสารไม่ว่าจะเป็นการโพสต์เพลง โพสต์ภาพ จัดปาร์ตี้ หรือ การถามความคิดเห็นเพียงฝ่ายเดียวโดยไม่มีผู้รับสาร หรือ ผู้รับสารไม่แสดงออกถึงการตอบรับ โดยเฉพาะเมื่อผู้ส่งสารต้องการให้กระแสตอบรับกลับมาในเชิงบวก การรวมกลุ่มก็แทบจะไม่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ไม่มีพลัง เปรียบเหมือนการจัดงานปาร์ตี้แนว Trance และผู้ร่วมงานมีเพียงดีเจผู้ดูแลกลุ่ม โดยไม่มีสมาชิกคนอื่นมาร่วมงานเลย เป้าหมายในการสร้างเครือข่ายผู้ชื่นชอบเพลง Trance ของกลุ่ม TLT ก็คงไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากไม่มีการแสดงออกถึงการตอบรับของสมาชิก ทางกลุ่มก็ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะมาจัดกิจกรรมต่อไป ขณะเดียวกันเมื่อสมาชิกก็โพสต์เพลง ภาพ คลิปวิดีโอจากงานปาร์ตี้ ก็มีการแสดงความคิดเห็น แสดงความชื่นชอบทั้งจากสมาชิกด้วยกันเอง และจากผู้ดูแลกลุ่ม เมื่อสมาชิกไปร่วมงานปาร์ตี้ก็ได้ไปสังสรรค์ ปลดปล่อยอารมณ์ไปกับแนวดนตรีที่ตัวเองชื่นชอบ และอาจจะมีปฏิสัมพันธ์กับคนที่ชื่นชอบในสิ่งเดียวกัน ทางกลุ่ม TLT ก็มีทุนทรัพย์มาดำเนินกิจกรรมต่อไป เมื่อมีคนไปร่วมงานมากๆ ก็สามารถหาเงินเข้ากลุ่มได้มากขึ้น มีความน่าเชื่อถือในสายตาของผู้สนับสนุนมากขึ้น และทำให้บุคคลภายนอกเห็นว่ากลุ่มคนชอบเพลง Trance ในประเทศไทยมีพลัง สามารถรวมกันจัดปาร์ตี้ได้สนุกและประสบความสำเร็จ โดยที่ผู้ดูแลกลุ่มจะเป็นผู้ควบคุมความเคลื่อนไหวในเฟซบุ๊กของกลุ่มให้เกี่ยวข้องกับเพลง Trance หรือ การจัดการปาร์ตี้ และดูแลให้กิจกรรมของกลุ่มที่เกิดขึ้นทั้งในอินเทอร์เน็ต และ ในโลกแห่งความจริงดำเนินไปอย่างเรียบร้อยราบรื่น ด้วยเหตุนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลกลุ่ม กับ สมาชิกกลุ่ม จึงเป็นไปอย่างสมประโยชน์ซึ่งกันและกัน ภายใต้บริบทของการแสวงหาความสุขจากสิ่งที่มีความชื่นชอบ หรือ มีรสนิยมในการบริโภคเหมือนกัน

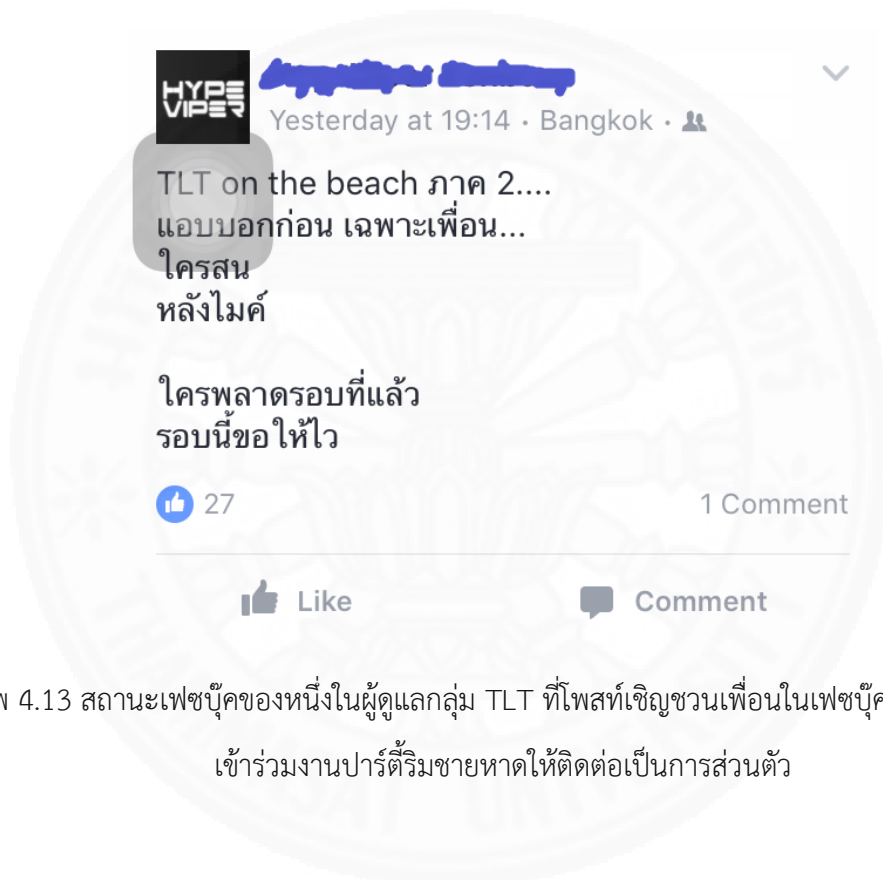
ภาพ 4.12 ผู้ดูแลกลุ่มโพสท์ถามสมาชิกว่ารอดูการแสดงของดีเจคนใดเป็นพิเศษในปาร์ตี้ TLT 5th Anniversary

ดีเจผู้ดูแลกลุ่มยังได้จัดงานปาร์ตี้ที่มีจุดประสงค์ให้สมาชิกในกลุ่มที่ไปร่วมงานปาร์ตี้และอาจจะคุ้นหน้ากันแต่ไม่ได้พูดคุยสนทนากันได้มีโอกาสคุยกัน คือการจัดงาน Ocean of Dream ที่เป็นปาร์ตี้ริมชายหาด พร้อมทั้งพักที่เป็นบังกะโล เนื่องจากคนที่ไปร่วมงานต้องอยู่ในพื้นที่เดียวกันมากกว่า 24 ชั่วโมง ทำให้มีโอกาสได้ทำความรู้จักกันมากขึ้นทั้งผ่านการเต้นรำ การดื่มกิน และการพูดคุยกันในเรื่องต่างๆ ไม่จำกัดว่าต้องเป็นเรื่องเพลง Trance เพียงอย่างเดียว

Ocean of Dream จะเป็นงานที่มีลักษณะกึ่งปาร์ตี้ส่วนตัว เพราะเราจัดในสถานที่ที่ปิด จุดประสงค์ของงานนี้คือแนะนำให้รู้จักเพื่อนๆ ได้กันเองในบรรยากาศของเพลง Trance ใครที่เคยเห็นหน้ากันตามงาน Trance แต่ไม่เคยรู้จักกันก็อยากให้คุณกันเหมือนออกทริปไปเที่ยวต่างจังหวัดด้วยกัน เน้นบรรยากาศกันเองๆ (ไวท์, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2559)

อย่างไรก็ดี ความสนิทสนมส่วนบุคคลระหว่างผู้ดูแลกลุ่ม TLT กับ สมาชิกของกลุ่ม เช่น การเป็นเพื่อนกับผู้ดูแลกลุ่มในชีวิตจริง หรือ เป็นเพื่อนกันทางเฟซบุ๊กส่วนตัว มีผลในเรื่องความได้เปรียบในการเข้าถึงทรัพยากรของกลุ่ม โดยผู้ที่ เป็นเพื่อนกับผู้ดูแลกลุ่มมักจะทราบข่าวการจัดงานปาร์ตี้ ข่าวการยกเลิกงานปาร์ตี้ ไปจนถึงข่าวลือต่างๆ ในวงการเพลง Trance ก่อนสมาชิกทั่วไป ซึ่งการเข้าถึงข่าวสารต่างๆ เหล่านี้ก่อนคนอื่นเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมงานปาร์ตี้ เพราะทำ

ให้ทราบข่าวการจัดงานก่อนคนอื่นซึ่งจะมีผลต่อการจัดการภารกิจส่วนตัวให้แล้วเสร็จก่อนเข้าร่วมงาน ซึ่งคนที่รู้ข่าวการจัดงานทีหลังอาจจะจัดการธุระหรือหน้าที่การงานไม่ทัน จนอาจจะไม่สามารถไปร่วมงานได้ การทราบข่าวการจัดปาร์ตี้ข่าวหน้า ก็ทำให้สามารถซื้อตั๋ว หรือ จองตัวกับผู้ดูแลกลุ่มได้ ก่อนคนที่รู้ข่าวทีหลัง โดยเฉพาะงานปาร์ตี้ที่เปิดรับผู้เข้าร่วมงานจำกัด เช่น งาน Ocean of Dream ที่ต้องจองบัตรเข้างานและที่พักภายในงานล่วงหน้าก่อนถึงวันงาน คนที่รู้จักกับดีเจผู้ดูแลกลุ่มเป็นการส่วนตัวก็มีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่มีจำกัดของงาน เช่น ที่พัก ได้ก่อนคนอื่น

ภาพ 4.13 สถานะเฟซบุ๊กของหนึ่งในผู้ดูแลกลุ่ม TLT ที่โพสต์เชิญชวนเพื่อนในเฟซบุ๊กส่วนตัวที่สนใจเข้าร่วมงานปาร์ตี้ริมชายหาดให้ติดต่อเป็นการส่วนตัว

4.4 บทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ตกับการดำรงอยู่ของกลุ่ม TLT

สื่ออินเทอร์เน็ต มีความสำคัญอย่างยิ่งในการถือกำเนิด และ การดำรงอยู่ของกลุ่ม TLT โดย เจ ผู้ก่อตั้งกลุ่ม TLT ก่อตั้งกลุ่มในเฟซบุ๊กตั้งแต่ปี 2555 ควบคู่ไปกับการเปิดเพลงในไนต์คลับ ก่อนที่จะมีสมาชิกกลุ่มทางเฟซบุ๊กเพิ่มขึ้น มีผู้ดูแลกลุ่มเพิ่มขึ้นตามจำนวนสมาชิกกลุ่ม ตัวกลุ่มเองไม่ได้มีสถานที่ตั้ง หรือ สำนักงานของกลุ่มที่เป็นพื้นที่ในทางกายภาพ อินเทอร์เน็ตจึงเป็นทั้งที่ตั้งของกลุ่ม

เป็นที่อยู่ของสมาชิกกลุ่ม เป็นที่เพิ่มจำนวนสมาชิกกลุ่ม และ เป็นที่ดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มที่เป็นวัยรุ่นตอนปลายไปจนถึงคนวัยทำงานอยู่ในช่วงวัยที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต มีการรับข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ตเกือบตลอดเวลา จนมีชีวิตในโลกเสมือนอย่างอินเทอร์เน็ตควบคู่ไปกับการใช้ชีวิตในโลกแห่งความจริง เช่น โลกแห่งการเรียน โลกแห่งการทำงาน แต่ในปัจจุบัน โลกสองใบนี้ก็มี ความเหลื่อมซ้อนกันในหลายด้าน การทำงานหลายอาชีพจะไม่สามารถทำได้ หรือเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากหากไม่มีอินเทอร์เน็ต การเรียนในปัจจุบันใช้อินเทอร์เน็ตมาเกี่ยวข้องตั้งแต่การสมัครเข้าเรียนไปจนถึงการแจ้งสำเร็จการศึกษา ผู้คนในปัจจุบันแสดงอารมณ์ความรู้สึก และ ความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งบางสิ่งก็ไม่สามารถนำมาพูดแสดงความคิดเห็นได้ในชีวิตประจำวัน แม้แต่การเสพสื่อบันเทิงเอง หากไม่มีอินเทอร์เน็ต ก็อาจจะไม่กลุ่มทางเลือก หรือ คนเผ่ายุคใหม่ของคนชอบเพลง Trance อย่างกลุ่ม TLT ขึ้นมา

อินเทอร์เน็ตเป็นทั้งแหล่งรวบรวมผลงานเพลง Trance ทั้งเพลงเก่าและเพลงใหม่ที่สามารถฟังได้ฟรีผ่านทางเว็บไซต์มากมาย เช่น YouTube หรือ Soundcloud เป็นสื่อกลางให้คนที่ชื่นชอบในดนตรี Trance ได้ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับดนตรีแนวนั้น ทำให้คนที่ชอบดนตรี Trance ในดินแดนต่างๆ ได้พบเจอสังคมนออนไลน์ของคนที่ชอบในสิ่งเดียวกันโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านพรมแดน นอกจากการเป็นผู้รับข้อมูลแล้ว ทุกคนก็สามารถเป็นผู้บรรจุข้อมูลใหม่ๆ ลงไปในโลกอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา เช่น การโพสต์ หรือ คลิปงานปาร์ตี้ หรือ แม้แต่ทำเพลงเพื่อเผยแพร่ในอินเทอร์เน็ตทั้งการเปิดให้คนอื่นฟังโดยไม่คิดเงิน และการทำเพลงเพื่อขาย

อินเทอร์เน็ตยังเป็นที่แสดงตัวตนของผู้ที่นิยมดนตรีแนวต่างๆ รวมถึงแนว Trance ผ่านวิธีการอันหลากหลาย เช่น การกดไลค์เพจดนตรีแนว Trance การตั้งชื่อเฟซบุ๊กส่วนตัวตามชื่อศิลปิน Trance ที่ชื่นชอบ การตั้งชื่อเพื่อให้คนอื่นรู้ว่าตนเองชื่นชอบเพลง Trance การเปลี่ยนรูปโปรไฟล์ หรือ รูปภาพหน้าปก (Cover photo) เฟซบุ๊กส่วนตัวเป็นรูปศิลปินแนว Trance หรือรูปอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีแนว Trance เป็นต้น

การจัดปาร์ตี้ของกลุ่ม TLT ในโลกของความเป็นจริง ก็ต้องอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้เกิดขึ้นจริงตั้งแต่การติดต่อศิลปิน หรือ ตัวแทนศิลปินผ่านอีเมล การ

เผยแพร่ข่าวสารการจัดปาร์ตี้ในรูปแบบภาพกราฟิก คลิปวิดีโอ หรือ ข้อความเชิญชวนผ่านเฟซบุ๊กของกลุ่ม TLT เอง หรือเฟซบุ๊กกลุ่มอื่นที่เป็นพันธมิตร หรือ ตามเว็บไซต์สังคมผู้นิยมชีวิตกลางคืน การใช้อินเทอร์เน็ตประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกลุ่มเป็นการใช้ช่องทางการสื่อสารที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนที่ใช้อินเทอร์เน็ตวันละหลายชั่วโมง แม้ว่าทางกลุ่มจะเคยพิมพ์โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การจัดงาน Khaosan Music Festival 2.0 with DJ Roger Shah และติดในย่านถนนข้าวสาร ถนนพระอาทิตย์ และ บางลำพู แต่เป็นการประชาสัมพันธ์เฉพาะจุดโดยเน้นชาวต่างชาติที่มาเที่ยวหรือพักอาศัยในละแวกนั้นให้มาร่วมงานปาร์ตี้ของกลุ่มที่จัดในไนต์คลับแห่งหนึ่งในละแวกถนนข้าวสาร โดยอินเทอร์เน็ตยังคงเป็นช่องทางหลักในการประชาสัมพันธ์งาน เพราะนอกจากจะตรงกลุ่มเป้าหมายแล้วยังมีต้นทุนต่ำกว่าการพิมพ์โปสเตอร์ และงานของกลุ่ม TLT ไม่ได้มุ่งเน้นเป้าหมายทางการตลาดมากเท่ากับเทศกาลดนตรีขนาดใหญ่ที่มีศิลปินระดับโลก ไม่มีผู้สนับสนุนรายใหญ่ที่ทุ่มเงินเพื่อสนับสนุนการจัดงาน จึงไม่คุ้มค่าที่จะซื้อโฆษณาผ่านสื่ออนิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือ โทรทัศน์ที่ต้องลงทุนสูง

อินเทอร์เน็ตยังช่วยให้กลุ่มสามารถทำการประชาสัมพันธ์การจัดปาร์ตี้ได้บ่อยครั้งก่อนจะถึงวันงานจริงๆ โดยทั่วไปเมื่อรู้กำหนดการว่าจะจัดงานเมื่อไหร่ ทางกลุ่มจะประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าประมาณ 1-3 เดือน ขึ้นอยู่กับขนาดของงานว่าจะจัดใหญ่ขนาดไหน ศิลปินที่เข้าร่วมมีชื่อเสียงระดับไหน ในช่วงก่อนถึงวันจัดงาน ทางกลุ่มจะทยอยเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เป็นภาพอาร์ทเวิร์ค ในหลายรูปแบบ หรือ คลิปวิดีโอโฆษณา ซึ่งหากไม่มีอินเทอร์เน็ต ก็คงไม่สามารถประชาสัมพันธ์ได้บ่อยครั้งในต้นทุนที่ถูก หรือ เกือบจะไม่มีต้นทุนเหมือนอย่างที่ได้ทำโดยอาศัยอินเทอร์เน็ต

ภาพ 4.14 ภาพประชาสัมพันธ์ปาร์ตี้ของดีเจ Adam Ellis ที่ทำเป็นภาพนับถอยหลัง และทยอยโพสต์
วันละภาพจนถึงวันจัดงานจริง

(ที่มา

https://www.facebook.com/officialTLT/photos/?tab=album&album_id=109533465800

959)

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

5.1 สรุปผลการศึกษา

สังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคมเมือง เป็นสังคมทุนนิยมอย่างเต็มรูปแบบ ศักยภาพในการครอบครองทุน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของปัจจัยการผลิต เงิน ความรู้ หรือ เวลา ทำให้ผู้คนมีอำนาจในการเลือกรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่หลากหลายตามแต่ความสามารถในการครอบครองทุนของแต่ละบุคคล ภายใต้สังคมทุนนิยมที่ขับเคลื่อนไปด้วยการบริโภค สินค้าทางวัฒนธรรมต่างๆ รวมถึงดนตรีมากมายหลายแนวถูกผลิตออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการในการบริโภคที่มีมากมายหลากหลายมากขึ้น เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่นำพาสินค้าทางวัฒนธรรมในรูปแบบดนตรีและรูปแบบการใช้ชีวิต หรือไลฟ์สไตล์ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีแนวต่างๆ จากแหล่งกำเนิดของมันไปสู่ทุกมุมโลก เกิดการผสมผสานกับวัฒนธรรมพื้นถิ่น ถูกเปลี่ยนแปลงรูปร่าง ความหมาย และคุณค่าไปตามแต่ละสังคมที่มันไปปรากฏตัว แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่ในดนตรีแนวหนึ่งๆ จะมีความจริงแท้ทางศิลปะบางชุดที่แฝงฝังอยู่ภายในนั้น ซึ่งมีเพียงผู้ที่เข้าใจรหัส หรือ ความงามของมันเท่านั้นที่จะเข้าใจว่าคุณค่าของดนตรีแนวนั้นคืออะไร ความสามารถในการเข้าใจถึงความจริงแท้ทางศิลปะนี้ เกิดจากการครอบครองทุนทางวัฒนธรรม ผ่านการบริโภคสินค้าทางวัฒนธรรม ซึ่งในงานศึกษาชิ้นนี้คือดนตรี Trance

แม้ว่าจะมีความจริงแท้ทางศิลปะ หรือ คุณค่าหลักๆ ชุดหนึ่งที่อาจจะเป็นที่เข้าใจตรงกันในหมู่ผู้ชื่นชอบดนตรีแนวหนึ่ง คุณค่าดังกล่าวก็ไม่ได้มีความหมายตายตัวเพียงหนึ่งเดียว หรือ ไม่ได้มีความหมายเท่ากันในความคิดของกลุ่มคนที่แม้ว่าจะนิยมชมชอบในดนตรีแนวหนึ่งเหมือนกัน ความแตกต่างในการนิยามความจริงแท้ทางศิลปะของสินค้าทางวัฒนธรรมแบบหนึ่งๆ อาจเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย ทั้งพื้นฐานความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับรายละเอียดปลีกย่อยของสินค้าทางวัฒนธรรมแบบนั้นๆ ความเข้มข้นและความต่อเนื่องในการบริโภคสินค้า และ ความหลากหลายในการ

บริโภคสินค้าทางวัฒนธรรมชนิดเดียวกันแต่บริโภคในหลากหลายรูปแบบ เช่น การฟังเพลงเต้นรำ อิเล็กทรอนิกส์ แต่ไม่ได้ฟังแนวใดแนวหนึ่งเป็นหลัก เป็นต้น ด้วยทุนทางวัฒนธรรมที่แต่ละบุคคลมีไม่เท่ากันจึงทำให้เกิดการประเมินคุณค่าของตนตรีแนวเดียวกันออกไปได้อย่างแตกต่างหลากหลายในเชิงรายละเอียดปลีกย่อย

อินเทอร์เน็ตได้กลายมาเป็นช่องทางสำคัญที่ทำให้ผู้คนสามารถสำแดงภาพลักษณ์ส่วนบุคคล ตัวตน อารมณ์ต่างๆ ทั้งความชอบ ความเกลียด และความคิดเห็นอย่างค่อนข้างเสรี ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการเข้าถึง “สาร” ทั้งความรู้และความบันเทิงที่มีอยู่อย่างมากมายมหาศาลได้อย่างง่ายดายโดยแทบจะไม่มีค่าใช้จ่าย ทำให้ผู้คนที่มีความชอบในบางสิ่งบางอย่าง โดยเฉพาะสินค้าทางวัฒนธรรม เช่น งานศิลปะแขนงต่างๆ กิจกรรมยามว่าง และ ดนตรี สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างง่ายดายโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ที่ทราบเท่าที่ยังมีอินเทอร์เน็ต การเปิดเผยตัวตนว่าเป็น “สาวก” หรือ “แฟน” ในบางสิ่งบางอย่าง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ที่ชื่นชอบในสิ่งเดียวกันนำมาสู่การก่อตั้งชุมชนโลกเสมือนจริงของผู้ที่ชื่นชอบในสิ่งเดียวกัน และการดำเนินกิจกรรมในชุมชนในโลกเสมือนนี้ก็มีแนวโน้มที่จะทวีความเข้มข้นจนนำมาสู่การรวมตัวกันจัดกิจกรรมในโลกแห่งความเป็นจริงดังเช่นที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้นิยมดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์แนว Trance ในประเทศไทย หรือ กลุ่ม Trance Music Lovers in Thailand (TLT) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลง Trance การจัดและเข้าร่วมปาร์ตี้เพลง Trance และสนับสนุนวงการเพลง Trance ในประเทศไทย

ผู้ศึกษานำแนวคิด “ชนเผ่านิยมใหม่” (neo-tribalism) มาเป็นกรอบในการพิจารณาการรวมกลุ่มของสมาชิก TLT ว่าเป็นการรวมกลุ่มกันอย่างชั่วคราวของผู้ที่นิยมเพลงแนว Trance ในประเทศไทย โดยความสัมพันธ์ในระดับพื้นฐานของสมาชิกที่เกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ตเป็นหลักก็เพื่อการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพลง Trance และในระดับที่เข้มข้นขึ้นคือการจัดและเข้าร่วมงานปาร์ตี้เพลง Trance เพื่อแสวงหาความสุขและปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกไปกับเสียงเพลงในบรรยากาศที่แวดล้อมไปด้วยหมู่ผู้ชอบดนตรีแนวเดียวกันเป็นครั้งคราวในยามค่ำคืน โดยผู้เข้าร่วมงานพร้อมละทิ้งกฎเกณฑ์ทางสังคมปกติไว้เบื้องหลังชั่วคราว ผ่านการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่อาจดูไม่ปกติหากปฏิบัติในสังคมทั่วไป เช่น การเต้นรำอย่างต่อเนื่องยาวนานหลายชั่วโมง การแสดงท่าทางเคลิบเคลิ้มไปกับดนตรีเต้นรำที่เสียงดังสนั่น หรือการใช้ยาเสพติด เป็นสิ่งที่ผู้เข้าร่วม

งานรับรู้ร่วมกันว่าเป็นเรื่องที่สามารถยอมรับได้ แม้ว่าจะไม่ได้สนับสนุนทุกการกระทำก็ตาม แต่คุณค่าที่สำคัญที่สุดในการมาร่วมงานปาร์ตี้คือ การมีความสุขร่วมกัน การได้ปลดปล่อยอารมณ์ไปกับเสียงดนตรีอย่างเต็มที่ การแสดงออกถึงอารมณ์ภายในได้อย่างเต็มที่ เมื่อสิ้นสุดงานปาร์ตี้ ผู้เข้าร่วมงานก็แยกย้ายกันไปใช้ชีวิตของตัวเอง และมาพบกันใหม่ในงานปาร์ตี้ครั้งต่อไป

การรวมกลุ่มในรูปแบบชนเผ่ายุคใหม่ดังเช่นที่เกิดขึ้นกับกลุ่ม TLT เป็นการรวมกลุ่มทางสังคมในโลกสมัยใหม่ที่น่าสนใจ โดยเป็นการรวมตัวกันของคนที่มีรสนิยมในการบริโภคคล้ายกันเพื่อหาความสุขจากการบริโภคสินค้าทางวัฒนธรรมร่วมกันและจากไปเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของการทำกิจกรรมการบริโภค ก่อนจะกลับมาใหม่อีกครั้งหากยังต้องการ ชนเผ่ายุคใหม่เป็นความสัมพันธ์อันเลื่อนไหลที่มาพร้อมกับอิสระในการเลือกบริโภค เป็นความสัมพันธ์ที่ดูเหมือนไม่มีความคงที่หรือไม่มี ความมั่นคง แต่ก็สามารถรวมกันเป็นกลุ่มก้อนได้เป็นครั้งคราว สมาชิกของกลุ่มชนเผ่ายุคใหม่มีแบบแผนทางพฤติกรรมหลวมๆ ร่วมกันว่าอะไรคือสิ่งที่ดีและไม่ดี ผู้นำกลุ่มมีสถานะเป็นผู้ดูแลให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปอย่างราบรื่นแต่ไม่ได้มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการควบคุมแบบแผนทางความคิด และพฤติกรรมของสมาชิกทั้งหมด และสมาชิกเองก็เข้าใจถึงรูปแบบพฤติกรรมที่พึงกระทำภายในกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลกลุ่ม TLT และสมาชิกกลุ่มจึงดำเนินไปแบบที่ต่างฝ่ายต่างสมประโยชน์ ภายใต้บริบทของการแสวงหาความสุขจากสิ่งที่มีความชื่นชอบร่วมกัน อย่างไรก็ตาม สมาชิกที่สร้างความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้ดูแลกลุ่ม มีแนวโน้มที่จะเข้าถึงทรัพยากรของกลุ่ม เช่น บัตรคอนเสิร์ต ที่พัก ได้สะดวกกว่าสมาชิกทั่วไป

สมาชิกกลุ่ม TLT ที่ฟังเพลง Trance อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน และ เข้าร่วมงานปาร์ตี้แนว Trance สม่าเสมอ มีแนวโน้มที่ยกระดับความเข้มข้นในการเป็น “แฟน” เพลง Trance จากระดับผู้นิยมชมชอบ สู่ระดับผู้คลั่งไคล้ (Cultist) ไปจนถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ (Enthusiast) นักฟังเพลง Trance ในระดับผู้เชี่ยวชาญเองก็มีแนวโน้มที่จะพัฒนาความเข้มข้นจากผู้เสพดนตรี Trance ไปสู่ผู้ผลิตงาน ผ่านการเป็นดีเจ ผู้จัดงานปาร์ตี้ หรือ คนทำเพลง ซึ่งสมาชิกที่เป็นผู้เชี่ยวชาญภายในกลุ่มมักจะได้รับความนับถือทั้งจากสมาชิกภายในกลุ่ม และสามารถประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้นิยมดนตรี EDM แนวอื่นๆ ได้ ในรูปแบบที่คล้ายกับผู้อาวุโสทางดนตรี นอกจากนี้ รสนิยมทางดนตรีของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้นำกลุ่ม TLT ยังมีอิทธิพลกับการกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม เช่น การจัดปาร์ตี้ในแนวเพลงย่อยของ Trance ที่ผู้ดูแลกลุ่มชื่นชอบน้อยกว่าแนวอื่น หรือ ผู้ดูแลกลุ่ม

โพสท์เพลงในแนวย่อยที่ตัวเองชอบมากกว่าแนวย่อยอื่นๆ อย่างไรก็ตามก็ดี กลุ่ม TLT ไม่ได้มีการผลิตสื่อเฉพาะกลุ่มเพื่อแจกจ่ายกันเองในหมู่สมาชิก หรือ แฟนซีน แต่ยินดีเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับกลุ่มให้บุคคลทั่วไปได้รับรู้ ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มในการสนับสนุนวงการเพลง Trance ในประเทศไทย

การแสดงตัวตน หรือ แสดงความชื่นชอบศรัทธาในเพลง Trance ของสมาชิก TLT มีความแตกต่างจากการแสดงออกถึงความเป็นแฟนคลับแนวดนตรีร่วมสมัยอื่นๆ เช่น เมทัล หรือ เร้กเก้ หรือแม้แต่แฟนคลับสโมสรฟุตบอล เนื่องจากสมาชิกกลุ่ม TLT จะมีการแสดงออกผ่านทางร่างกาย หรือ การประดับตกแต่งร่างกายด้วยเครื่องแต่งกายที่มีสัญลักษณ์ของกลุ่มน้อยครั้งมาก โดยมักจะสวมเสื้อที่มีตราสัญลักษณ์ของกลุ่มเฉพาะในงานปาร์ตี้ต่างๆ ขณะที่บางคนก็มีสติ๊กเกอร์ TLT ติดด้านหลังรถ กล่าวได้ว่าแฟนเพลง Trance รวมถึงกลุ่ม TLT ไม่มีรูปแบบในการแสดงออกว่าเป็นแฟนเพลง Trance ที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจน ต่างจากเอกลักษณ์ในการสวมใส่เครื่องแต่งกายสีดำ หรือ สวมใส่ชุดหนังของแฟนเพลงเมทัล การล็อกผมเดรีดล็อก (dreadlock) หรือ แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายสีเขียว เหลือง แดง ของแฟนเพลงเร้กเก้ ทำให้ภาพลักษณ์ของความเป็นกลุ่มเป็นก้อนของสมาชิก TLT มีน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มแฟนเพลงแนวข้างต้น หรือแฟนคลับสโมสรฟุตบอลที่มีภาพลักษณ์ของความเป็นกลุ่มก้อนชัดเจนกว่า ผ่านการแสดงออกด้านการแต่งกายด้วยชุดสโมสรฟุตบอลเดียวกัน การสวมใส่เสื้อทีมฟุตบอลทีมโปรดในชีวิตประจำวัน หรือ ร้องเพลงเชียร์เพลงเดียวกัน เป็นต้น

ผู้ศึกษามองว่าการที่แนวปาร์ตี้ Trance ไม่ได้มีการจัดทั่วไป หรือไม่ได้เป็นแนวเพลงที่หาฟังได้ตามสถานบันเทิงทั่วไป กลับเป็นคุณค่าอย่างหนึ่งของเพลง Trance ในประเทศไทย เพราะมันเรียกร้องให้ผู้สนใจเข้าไปหามัน ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับมัน การค้นพบสิ่งที่ไม่ได้มีทั่วไปนั้นเป็นความเจ๋ง (hipness) ในความคิดของคนหนุ่มสาวในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าปาร์ตี้ Trance จะไม่ใช่เรื่องลึกลับและเปิดกว้างกับทุกคน แต่มันก็เรียกร้องให้คนต้องออกจากบ้านมาหามัน ต้องปล่อยจิตใจไปกับเพลง และ ต้องยอมรับได้กับการที่คนในปาร์ตี้อาจจะแสดงพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากสังคมปกติ แต่ในอีกมุมหนึ่ง ความหลากหลายของแนวเพลงย่อยของดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ที่แตกแขนงออกไปมากมาย ก็ทำให้กลุ่มผู้ฟังดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์แนวต่างๆ ต่างก็ยึดถือคุณค่า หรือ ความจริงแท้ทางศิลปะที่ต่างกัน แม้ว่าจะมีความเกี่ยวเนื่องกันอยู่บ้าง เช่น ฟังดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ หรือ EDM เหมือนกัน แต่เมื่อเป็นคนละแนวเพลง ก็ทำให้เกิดการแข่งขัน การดูถูก หรือการชมแนวเพลงอื่น

ว่าด้อยกว่า มีความงดงามทางดนตรีน้อยกว่า และเป็นเพียงความชื่นชอบที่ฉาบฉวย อย่างไรก็ตามก็ดี ความรู้สึกขัดแย้งระหว่างแนวเพลงนี้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม TLT และ หนทางที่ดีที่สุดในการไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับผู้ฟังดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์แนวอื่นก็คือการจำกัดวงวิพากษ์วิจารณ์ไว้เฉพาะในหมู่ผู้ที่ชอบในแนวดนตรีเดียวกัน

นัยยะของการต่อต้านดนตรีเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์กระแสหลัก กลับกลายเป็นการส่งเสริมคุณค่าของระบบทุนนิยม ทำให้เกิดวงจรของการผลิตและบริโภคสินค้าทางวัฒนธรรม โดยมีอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อหลักในการผลิต บริโภค และ เผยแพร่สินค้าทางวัฒนธรรมในรูปแบบดนตรี และ ปาร์ตี้เพลง Trance การบริโภคดนตรีเต้นรำร่วมกันจึงเป็นทั้งการผลิตซ้ำสินค้าทางวัฒนธรรมและแพร่กระจายตัวสินค้าออกไปสู่บุคคลอื่น กิจกรรมของกลุ่ม TLT จึงเป็นการตอกย้ำให้เห็นคุณค่าของระบบทุนนิยมที่มอบทางเลือกอันหลากหลายในการบริโภคสินค้าทางวัฒนธรรมให้แก่ผู้บริโภคภายใต้ศักยภาพในการสะสมทุนในรูปแบบต่างๆ รวมถึงทุนทางวัฒนธรรมของแต่ละบุคคล

ผู้ศึกษามองเห็นแนวโน้มที่โลกปัจจุบันจะเกิดการรวมกลุ่มกันอย่างหลวมๆ และอย่างชั่วคราวชั่วคราวของผู้คนที่ชื่นชอบในการบริโภคสินค้าทางวัฒนธรรมร่วมกันมากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้นในทุกด้านส่งผลต่อการผลิตสินค้าทางวัฒนธรรมให้ออกมามีรายละเอียดปลีกย่อยมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการ ความไม่เหมือนใคร ที่ผู้คนในปัจจุบันจำนวนไม่น้อยอยากครอบครอง เพื่อที่จะบอกว่าตัวเองเหนือกว่าคนอื่นอย่างไร มีเอกลักษณ์แตกต่างจากความ “ทั่วไป” อันดาษตื่นในสังคมอย่างไร ดังที่จะเห็นว่ากระแสต่างๆ เช่น แฟชั่น ในสังคมร่วมสมัยเกิดขึ้นและดำรงอยู่อย่างชั่วคราวชั่วคราว มีการผสมผสานผสานระหว่างศาสตร์และศิลปะหลากหลายแขนง ของที่ใหม่อาจจะกลายเป็นของเก่าที่หมดคุณค่าในชั่วข้ามคืนหากไม่มีคนสนใจ แต่ขณะเดียวกันของที่เคยเก่าไร้ค่าอาจจะกลายเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมในชั่วข้ามคืนได้เช่นกัน การได้ครอบครองสิ่งที่ไม่เหมือนใคร หรือน้อยคนที่จะได้ครอบครอง ทำให้ผู้ครอบครองเกิดความรู้สึกพิเศษ เกิดความมั่นใจ โดยเฉพาะเมื่อเกิดการรวมกลุ่มเล็กๆ ของผู้คนที่ชอบในสิ่งเดียวกันนั้นและมีประสบการณ์ในการบริโภคสินค้าทางวัฒนธรรมร่วมกันอย่างเข้มข้น การรู้สึกถึงอำนาจเหนือการแสดงออกของตนเองได้อย่างเปิดเผยในกลุ่มคนที่เห็นดีเห็นงามในสิ่งเดียวกันเป็นสิ่งที่ Maffisoli เรียกว่า *puissance* ซึ่งไม่ได้ไปต่อกรกับอำนาจเชิงสถาบันโดยตรง แต่เป็นเสมือนรูระบายเล็กๆ ใ้คนได้หลบเลี่ยงจากการกดทับของอำนาจ

เชิงสถาบัน ได้ปลดปล่อยความตึงเครียดภายในจิตใจ ได้สัมผัสถึงบรรยากาศของเสรีภาพ และมีมิตรภาพในหมู่ผู้นิยมในสิ่งเดียวกัน แม้จะเพียงชั่วคราวช่วยยามก็ตามที่

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าผู้ดูแลกลุ่ม TLT บางคนจะเชื่อว่า Trance เป็นความเคลื่อนไหว (movement) ไม่ใช่ กระแส (trend) ที่ไม่ยั่งยืน แต่กลุ่ม TLT ก็ไม่ได้มีภาคปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรมที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการขับเคลื่อนสังคมให้มีความเคลื่อนไหวไปในทางหนึ่ง ดังเช่นที่เกิดขึ้นกับกลุ่มวัยรุ่นที่นิยมวัฒนธรรมเรพในอังกฤษในทศวรรษ 1990 ที่แสดงตนว่าต่อต้านนโยบายของรัฐบาลอย่างชัดเจนโดยการรวมกันจัดปาร์ตี้เถื่อน หรือความเคลื่อนไหวทางด้านศาสนาแบบใหม่ที่อาศัยการรวมกลุ่มกันเพื่อแสวงหาประสบการณ์ทางจิตวิญญาณบางประการดังเช่นที่เกิดในซีกโลกตะวันตก ปฏิบัติการของกลุ่ม TLT จึงจำกัดตัวเองอยู่ที่การเป็นกลุ่มทางเลือกในแวดวงคนรักเพลงเต้นรำอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ให้หันมาฟังเพลง Trance เพื่อความบันเทิงเป็นวัตถุประสงค์สำคัญ

รายการอ้างอิง

หนังสือภาษาไทย

ปีแอร์ บูร์ดิเยอ. (2550). *เศรษฐกิจของทรัพย์สินเชิงสัญลักษณ์* แปลจาก L'Économie des biens symboliques, chapitre 6 (pp. 175-215) โดยชนิดา เสงี่ยมไพศาลสุข. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ

ยศ สันตสมบัติ. (2548). *มนุษย์กับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. (2546). *ทุนวัฒนธรรม: วัฒนธรรมในระบบทุนนิยมโลก เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน

วิริยะ สว่างโชติ. (2540). “วิจารณ์หนังสือ *Club Cultures: Music, Media and Subcultural Capital*”, วารสาร ร่มพฤษฯ, ปีที่ 15 เล่มที่ 2 ตุลาคม 2539 – มกราคม 2540.

อดิเทพ ภัทรเดชไพศาล. (2555). *เสียงของความเปลี่ยนแปลง ภาพสะท้อนของการเมือง สังคม และวัฒนธรรมในเสียงดนตรี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมมติ

วิทยานิพนธ์

กันติมา พิมพ์บรรเลง. (2539). *การศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติของผู้ที่นิยมเที่ยวสถานบันเทิงคาราโอเกะ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ

- นันทวัฒน์ ฉัตรอุทัย. (2547). *ร้าน “Saxophone Pub & Restaurant” : รสชาติทางดนตรีกับตัวตน และพื้นที่ทางวัฒนธรรมของคนเมือง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, สาขาวิชามานุษยวิทยา
- ยุวรี โชคสวนทรัพย์. (2554). *กิจการสถานบันเทิงในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2488 – 2545*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชา
ประวัติศาสตร์, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศึกษา
- รจนา เพ็ชรดี. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการนิยมเที่ยวกลางคืน ณ สถานบันเทิง อาร์.ซี.เอ. ของวัยรุ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์
- วรรณวรา สุทธิศักดิ์. (2554). *การวิเคราะห์กระบวนการสร้างความหมายของ “อินดี้” ระหว่างผู้ผลิต และกลุ่มผู้ฟังดนตรีอินดี้ในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
- อนงค์สุลักษณ์ ไยลออ. (2555). *ดนตรีป๊อปกับการพฤติกรรมของวัยรุ่นไทย : กรณีศึกษาจากกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิต
วิทยาลัย ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา, สาขาวิชาพัฒนศึกษา
- อชิป จิตตฤกษ์. (2554). *กำเนิดและพัฒนาการของสนามของการผลิตดนตรีเมทัลไทยจากทศวรรษที่ 1970 ถึง 2010*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคม
วิทยาและมานุษยวิทยา, สาขาวิชามานุษยวิทยา
- อาจันต์ ทองอยู่คง. (2555). *“แฟนบอล” ปฏิบัติการทางวัฒนธรรมของแฟนสโมสรฟุตบอลไทย*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา, สาขาวิชามานุษยวิทยา

Books and Book Articles

Anderson, Tammy L. (2009). Understanding the Alteration and Decline of a Music Scene: Observations from Rave Culture, *Sociological Forum* (24)2, 307-336

Becker, Judith. (1994). Music and Trance, *Leonardo Music Journal* (4), 41-51

Bennett, Andy (2000). *Popular Music and Youth Culture: music, identity and place*. Houndmills: Macmillan.

D. Degmečić, I. Požgain and P. Filaković. (2005). Music as Therapy (Glazba kao terapija), *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music* (36)2, 287-300

Erickson, Paul A. and Liam D Murphy. (2008). *A History of Anthropological Theory*. Buffalo, NY: Broadview Press

Ferreira P. Pedro. (2008). When Sound Meets Movement: Performance in Electronic Dance Music, *Leonardo Music Journal* (18), 17-20

Gibson, Chris. (1999). Subversive Sites: Rave Culture, Spatial Politics and the Internet in Sydney, Australia, *Area* (31)1, 19-33

Hebdidge, Dick. (1979). *Subculture: The Meaning of Style*. London: Routledge

Kavanaugh, Philip R. and Tammy L Anderson. (2008). Solidarity and Drug Use in the Electronic Dance Music Scene, *The Sociological Quarterly* (49)1, 181-208

Maffesoli, Michael. (1996). *The Time of the Tribes: The Decline of Individualism in Mass Society*. London: Sage Publications

- Neill, Ben. (2002). Pleasure Beats: Rhythm and Aesthetics of Current Electronic Music, *Leonardo Music Journal* (12), 3-6
- Pini, Maria. (2001). *Club Cultures and Female Subjectivity: The Move from Home to House*. UK: Palgrave Macmillan
- Redhead, Steve. (1993). *Rave Off: Politics and Deviance in Contemporary Youth Culture*. London: Avebury
- Riley, S.C.E., C. Griffin and Y. Morey. (2010). The Case for 'Everyday Politics': Evaluating Neo-tribal Theory as a Way to Understand Alternative Forms of Political Participation, Using Electronic Dance Music Culture as an Example, *Sociology* (44)2, 345-363
- Saldanha, Arun. (2009). Music Is Force, *The Massachusetts Review* (50)1/2: 70-80
- Scott, John and Marshall, Gordon (Ed.). (2005). *A Dictionary of Sociology*. Great Britain: Oxford University Press
- Seymour-Smith, Charlotte (Ed.). (1993). *Macmillan Dictionary of Anthropology*. Great Britain: Macmillan Press
- Sylvan, Robin. (2005). *TRANCE FORMATION The Spiritual and Religious Dimensions of Global Rave Culture*. New York: Routledge
- Till, Rupert (2010). *POP CULT: Religion and Popular Music*. London: Continuum

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

Klangboonkrong, Manta. (2016, June 3). Five years in a Trance. The Nation. Retrieved from <http://www.nationmultimedia.com/life/Five-years-in-a-Trance-30287220.html>

Watson, Kevin. (2016). IMS Business Report 2016 An annual study of the Electronic Music industry. Retrieved from <http://www.internationalmusicsummit.com/wp-content/uploads/2016/05/IMS-Business-Report-2016.pdf>

Wikipedia, the free encyclopedia. (2016, 13 May). A State of Trance. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2559, จาก https://en.wikipedia.org/wiki/A_State_of_Trance

Wikipedia, the free encyclopedia. (2015, June 17). Electronic Dance Music. สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2558, จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Electronic_dance_music

Wikipedia, the free encyclopedia. (2016, April 26) Full Moon Party. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2559, จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Full_Moon_Party

Wikipedia, the free encyclopedia. (2014, March 26). Rave. สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2557, จาก <http://en.wikipedia.org/wiki/Rave>

Wikipedia, the free encyclopedia. (2014, March 22). Trance music. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2557, จาก http://en.wikipedia.org/wiki/Trance_music

สัมภาษณ์

เจ (นามสมมติ). 2557. สัมภาษณ์. 27 มีนาคม.

_____. 2559. สัมภาษณ์. 24 พฤษภาคม.

บูม (นามสมมติ). 2557. สัมภาษณ์. 20 มีนาคม.

_____. 2558. สัมภาษณ์. 27 พฤศจิกายน.

_____. 2559. สัมภาษณ์. 24 พฤษภาคม.

ตุ้ย (นามสมมติ). 2557. สัมภาษณ์. 27 มีนาคม.

วิทย์ (นามสมมติ). 2559. สัมภาษณ์. 27 พฤษภาคม.

ไวท์ (นามสมมติ). 2559. สัมภาษณ์. 12 พฤษภาคม.

_____. 2559. สัมภาษณ์. 24 พฤษภาคม.

_____. 2559. สัมภาษณ์. 4 มิถุนายน.

ตัวอย่างเนื้อเพลงแนว Trance

ชื่อเพลง: An Angel's Love

ศิลปิน: Alex MORPH Feat. Sylvia Tosun

I'll wait for you, I'll wait forever
Hear my prayer as I search for heaven

For the love, for the love of an angel
For the love, for the love I pray

Hear my prayer, take me to heaven

เพลง: Not Giving Up On Love

ศิลปิน: Armin van Buuren feat. Sophie Ellis-Bextor

I know your feeling restless
Like life's not on your side
It's weighing heavy on your mind

But when we stand united
Our hearts they beat in time
And I know we'll make it all alright

Let's bring it back to you and me
There's no one else around
Now don't get lost in gravity

'Cause I want you to hold me now
Nothing else matters
It's just the two of us
And if it all falls down
Nothing else matters
You know we're strong enough

I'm not giving up
I'm not giving up on us
I said I'm not giving up
I'm not giving up on love

We're of the same existence
No lock without a key
We can't deny it's meant to be

Cause I feel it inside
Taking over tonight
I'll be there when the storm is breaking

In this moment I'm yours
You can always be sure
That together we're gonna make it

So baby won't you hold me now
Nothing else matters

It's just the two of us
And if it all falls down
Nothing else matters
You know we're strong enough

I'm not giving up
I'm not giving up on us
I said I'm not giving up
I'm not giving up on love

เพลง: Someone Like You

ศิลปิน: RAM feat. Susana

Excuse me, if I right all my wrongs
Excuse me, if I give up on being strong
I've been running blind, weighed down by denial
Still you were always there right beside me

Never thought I'd have someone like you
Never thought you'd be the one to save me
Now I'm ready to believe
You always say I'm worthy
And finally I can say I agree How

I try to defy?
What you'd gave I deny

Must admit I've been

Such a fool..

Now you are all I need

And I never thought I'd have someone like you

Never thought you'd be the one to save me

Now I'm ready to believe

You always say I'm worthy

And finally I can say I agree

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายปิยกุล ภูศรี
 วันเดือนปีเกิด 28 กุมภาพันธ์ 2529
 วุฒิการศึกษา ปีการศึกษา 2552: วารสารศาสตรบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลงานทางวิชาการ

ปิยกุล ภูศรี. (2552). *การจัดทำหนังสือพิมพ์กำแพงเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านเพศศึกษา : กรณีศึกษา "หนังสือพิมพ์กำแพงเพศ"*. การประชุมวิชาการเพศศึกษาเพื่อเยาวชน ครั้งที่ 5 "ทบทวน ทายท่า ศรัทธา กล้าเลือก วันที่ 13 – 15 ตุลาคม 2551, โรงแรมแอมบาสซาเดอร์, กรุงเทพฯ

ปิยกุล ภูศรี. (พฤษภาคม 2559). *'รวมกันเราเดิน' การรวมกลุ่มวัฒนธรรมเรพ หรือ คลับ ในประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณี: กลุ่มผู้นิยมดนตรีแนว Trance ในประเทศไทย*. การสัมมนา เครือข่ายบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ครั้งที่ 15 วันที่ 28 – 29 พฤษภาคม 2559, มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา